

ព្រះ
ច្បាប់ជំនាញ

និង

សេចក្តីប្រកាសនាំឲ្យ

សុត្តន្តបិដក

អង្គការនិកាយ ឯក-នុកនិយាត

បឋមភាគ

៤០

ភ្នំពេញ ១៩៧៦ ខែ ៧

បុគ្គលិកបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៧៧ ២៤៧៦

ព្រឹត្តិសារថា

យើងខ្ញុំ សូមជូនស្នាមមីនូវប្រាសាទសិទ្ធិសុទ្ធានាមជាតិខ្មែរ ។

កម្ពុជា យើងខ្ញុំ គោរពជូនកម្ពុជាខ្មែរក្រុងភ្នំពេញ និងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ទៅអ្នកកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរជាទូទៅ ។

ប្រាសាទសិទ្ធិសុទ្ធានាមជាតិខ្មែរ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រាសាទសិទ្ធិសុទ្ធានាមជាតិខ្មែរ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រាសាទសិទ្ធិសុទ្ធានាមជាតិខ្មែរ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រាសាទសិទ្ធិសុទ្ធានាមជាតិខ្មែរ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រាសាទសិទ្ធិសុទ្ធានាមជាតិខ្មែរ ។

このカンボジア版南伝大蔵経を

カンボジアの佛教徒へ

贈る事ができるとに感謝します。

これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនដំណើរដល់ជាតិខ្មែរ ជាតិកម្ពុជា ។

ជូនដំណើរដល់ជាតិខ្មែរ ដែលកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរ ជាប្រទេស ។

កម្ពុជាខ្មែរក្រុងភ្នំពេញ និងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ទៅអ្នកកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរជាទូទៅ ។

ខ្មែរក្រុងភ្នំពេញ និងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ទៅអ្នកកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរជាទូទៅ ។

ខ្មែរក្រុងភ្នំពេញ និងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ទៅអ្នកកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរជាទូទៅ ។

កម្ពុជាខ្មែរក្រុងភ្នំពេញ និងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ទៅអ្នកកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរជាទូទៅ ។

ថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៨៤

សមាជិកទី១ ជំនួយការសេនាបតីប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិខ្មែរ

អ្នកតំណាងរដ្ឋសភា The Rev. Seikyo Mochaku

ប្រធានកម្មវិធីសាស្ត្រ The Rev. Entso Sannohara

អ្នកតំណាង

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitenjo Arima The Rev. Yoshimichi Ito The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigetani The Rev. Risho Masuda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

សុត្តន្តបិដក

អង្គព្រះនិកាយស្ស ឯកនិបាត

បរិមោ រាគោ

ធមោ ភស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ឯក ធម្មានិបាតិ

(១) ឯវិទ្ធ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវំ

សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវំ ធម្មាជមិណ្ឌិកស្ស

អាណមេ ។ ភត្រ ទោ ភគវំ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ

ភិក្ខុវោតំ ។ ធមន្តេតំ ទេ ភិក្ខុ ភគវតោ មច្ចុ-

ស្សសុំ ។ ភគវំ ឯតទវោធម

(២) តាវំ ភិក្ខុវេ រាត្រំ ឯត្យាបំបិ សមទុ-

បស្សាមិ យំ ឯវំ បុរិសស្ស ភិក្ខុ បរិយាទាយ ភិដ្ឋតិ

យ ធមយំ ភិក្ខុវេ ឥត្ថិវុបំ ឥត្ថិវុបំ ភិក្ខុវេ បុរិសស្ស

ភិក្ខុ បរិយាទាយ ភិដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គព្រះនិកាយ ឯកនិបាត

បរិមាគ

បរិមាគ

សូមធម្មាៈ ព្រះជីវិតព្រះភោគ ជាគោយន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ

ព្រះភេត្តិទោៈ ។

បុរិសំ ឯត្ថិកំ ភិក្ខុកម្មយាវតាមិម

(១) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយព្រះជីវិតព្រះភោគ

ច្រើនគង់នៅក្នុងវត្តរាជភោគរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។

ព្រះជីវិតព្រះភោគ ច្រើនត្រាស់ទីភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងទីនោះឯងថា ឱល

ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីវិតព្រះជីវិតព្រះភោគថា

ព្រះកេណាព្រះភេត្តិ ។ ព្រះជីវិតព្រះភោគច្រើនត្រាស់ដូច្នោះថា

(២) ឱលភិក្ខុតាំងឡាយ គង់នៅភិក្ខុវេនិយមយំ ព្រះបាទ សូម្បី

តែមួយ ដែលគ្របសង្កត់ចិត្តបុរសាហ័យស្មិតនៅ ដូចប្រស្រ្តីទេ

សោរឡើយ ឱលភិក្ខុតាំងឡាយ ប្រស្រ្តីទើបអាចគ្របសង្កត់ចិត្តបុរស

ហ័យស្មិតនៅ ។

(១) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកសន្តំបិ សមនុ-
បស្សាមិ យំ ឯវំ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ
តិដ្ឋតិ យថយំនំ ពិក្ខុវេ ឥត្តិសោនោ ឥត្តិសោនោ
ពិក្ខុវេ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ។

(២) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកសន្តំបិ សមនុ-
បស្សាមិ យំ ឯវំ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ
យថយំនំ ពិក្ខុវេ ឥត្តិសោនោ ឥត្តិសោនោ ភិក្ខុវេ បុរិសស្ស
ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ។

(៣) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកសន្តំបិ សមនុបស្សាមិ
យំ ឯវំ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ យថយំនំ
ពិក្ខុវេ ឥត្តិសោនោ ឥត្តិសោនោ ពិក្ខុវេ បុរិសស្ស ចិត្តំ
បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ។

(៤) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកសោន្តំបិ សមនុ-
បស្សាមិ យំ ឯវំ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ
យថយំនំ ពិក្ខុវេ ឥត្តិសោនោនោ ឥត្តិសោនោនោ ភិក្ខុវេ
បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិគីរកមិនឃើញសំឡេងដទៃ
សូម្បីតែសំឡេង ១ ដែលគ្របសន្តិភ័យចិត្តបុរស ហើយស្ថិតនៅ ដូចសំឡេង
ស្រ្តីនេសារឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំឡេងស្រ្តីរើចរាចគ្រប
សន្តិភ័យចិត្តបុរសហើយស្ថិតនៅ ។

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិគីរកមិនឃើញក្នុងដទៃ សូម្បី
តែក្នុង ១ ដែលគ្របសន្តិភ័យចិត្តបុរស ហើយស្ថិតនៅ ដូចភ្នំស្រ្តីនេសារ
ឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំស្រ្តីរើចរាចគ្របសន្តិភ័យចិត្តបុរស
ហើយស្ថិតនៅ ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិគីរកមិនឃើញសេដ្ឋកិច្ច
តែសេ ១ ដែលគ្របសន្តិភ័យចិត្តបុរស ហើយស្ថិតនៅ ដូចស្រ្តីនេសារ
ឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រ្តីរើចរាចគ្របសន្តិភ័យចិត្តបុរស ហើយ
ស្ថិតនៅ ។

(៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិគីរកមិនឃើញផ្សព្វផ្សាយ
សូម្បីតែផ្សព្វ ១ ដែលគ្របសន្តិភ័យចិត្តបុរសហើយស្ថិតនៅ ដូចផ្សព្វស្រ្តី
នេសារឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សព្វស្រ្តីរើចរាចគ្របសន្តិភ័យ
ចិត្តបុរសហើយស្ថិតនៅ ។

ទម្រង់ទី ១ ទម្រង់ ៦ ទម្រង់កុក្កដា កិច្ចការកាយ
 វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត កិច្ចការ ខេត្តសេនា
 អន្តរសាលា អន្តរសង្កាត់ស្រុក កិច្ចការ អនុប្បន្នការ
 ទម្រង់កុក្កដា ទម្រង់ទី ១ ទម្រង់កុក្កដា ទម្រង់កុក្កដា
 កិច្ចការកាយ វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត ។

(១២) នាហ៍ កិច្ចការ អង្គការ ឯកជន យុវជន
 យុវនិស្សិត យុវនិស្សិត ៦ វិចិត្រកិច្ចការ ទម្រង់ទី
 ទម្រង់ ៦ វិចិត្រកិច្ចការ កិច្ចការកាយ វេទនា យុវជន
 យុវនិស្សិត យុវនិស្សិត កិច្ចការ អន្តរសាលា អន្តរសា-
 កាលា អន្តរសាលា កិច្ចការ អន្តរសាលា
 អនុប្បន្នការ វេទនា វិចិត្រកិច្ចការ ទម្រង់ទី ១ ទម្រង់
 វិចិត្រកិច្ចការ កិច្ចការកាយ វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត ។

(១៧) នាហ៍ កិច្ចការ អង្គការ ឯកជន
 យុវជន យុវនិស្សិត ៦ កិច្ចការ

ទម្រង់ទី ១ ទម្រង់ ៦ ទម្រង់កុក្កដា កិច្ចការកាយ
 វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត កិច្ចការ ខេត្តសេនា
 អន្តរសាលា អន្តរសង្កាត់ស្រុក កិច្ចការ អនុប្បន្នការ
 ទម្រង់កុក្កដា ទម្រង់ទី ១ ទម្រង់កុក្កដា ទម្រង់កុក្កដា
 កិច្ចការកាយ វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត ។

(១១) ខ្លួនកុក្កដា កិច្ចការ កាយ ឯកជន ឯកជន ឯកជន
 វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត ៦ វិចិត្រកិច្ចការ ទម្រង់ទី
 ទម្រង់ ៦ វិចិត្រកិច្ចការ កិច្ចការកាយ វេទនា យុវជន
 យុវនិស្សិត យុវនិស្សិត កិច្ចការ អន្តរសាលា អន្តរសា-
 កាលា អន្តរសាលា កិច្ចការ អន្តរសាលា
 អនុប្បន្នការ វេទនា វិចិត្រកិច្ចការ ទម្រង់ទី ១ ទម្រង់
 វិចិត្រកិច្ចការ កិច្ចការកាយ វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត ។

(១៧) ខ្លួនកុក្កដា កិច្ចការ កាយ ឯកជន ឯកជន ឯកជន
 វេទនា យុវជន យុវនិស្សិត ៦ កិច្ចការ

ទុច្ចរដ្ឋតិ ទុច្ចរដ្ឋា វ កាមច្ឆន្ទោ បហំយតិ យដយិធំ
កិក្ខុវេ វស្សុភនិមិត្តំ វស្សុភនិមិត្តំ កិក្ខុវេ យោនិសោ
មនសិករោកោ វទុច្ចរដ្ឋា វេវ កាមច្ឆន្ទោ ទុច្ចរដ្ឋតិ
ទុច្ចរដ្ឋា ច កាមច្ឆន្ទោ បហំយតិ ។

[១៨] នាហំ កិក្ខុវេ វស្សុ ឯតនម្ព័ថ សមទុ-
វស្សុមិ យេន វទុច្ចរដ្ឋា វ ក្យាចារោ ទុច្ចរដ្ឋតិ
ទុច្ចរដ្ឋា វ ក្យាចារោ បហំយតិ យដយិធំ កិក្ខុវេ
វេត្តា វេតោវមុត្តិ វេត្តិ កិក្ខុវេ វេតោវមុត្តិ
យោនិសោ មនសិករោកោ វទុច្ចរដ្ឋា វេវ
ក្យាចារោ ទុច្ចរដ្ឋតិ ទុច្ចរដ្ឋា ច ក្យាចារោ
បហំយតិ ។

[១៩] នាហំ កិក្ខុវេ វស្សុ ឯតនម្ព័ថ សមទុ-
វស្សុមិ យេន វទុច្ចរដ្ឋំ វ វីនមិទ្ធុ ទុច្ចរដ្ឋតិ
ទុច្ចរដ្ឋំ វ វីនមិទ្ធុ បហំយតិ យដយិធំ កិក្ខុវេ
វាវុច្ឆនតុ វិវុត្តិមនាតុ វាវុច្ឆនតុ វាវុច្ឆនតុ វាវុច្ឆនតុ
កិក្ខុវេ វទុច្ចរដ្ឋរោ វីនមិទ្ធុ ទុច្ចរដ្ឋតិ ទុច្ចរដ្ឋក្យា
វីនមិទ្ធុ បហំយតិ ។

បិទឡកើតឡើងបានក្តី កាមច្ឆន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ កិសាបសូន្យទៅ
ក្តី ដូចវស្សុភនិមិត្តនេះសោះឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តនូវវស្សុភនិមិត្តដោយទុក្ខយក្រូវ កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏មិនកើតឡើងផង កាមច្ឆន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏សាបសូន្យ
ទៅផង ។

[១៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគរវិជីវកមិនឃើញសភាវៈដទៃ
សូម្បីតែសភាវៈទៃ ដែលញ៉ាំងព្យាបាទមិនទាន់កើតឡើង បិទឡកើតឡើង
បានក្តី ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី ដូចវេត្តាចោរកា-
វិមុត្តិមនសោឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ឲ្យវេត្តាចោរកាវិមុត្តិដោយទុក្ខយក្រូវ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏
មិនកើតឡើងផង ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយក៏សាបសូន្យទៅផង ។

[១៩] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគរវិជីវកមិនឃើញសភាវៈដទៃ
សូម្បីតែសភាវៈទៃ ដែលញ៉ាំងវីនមិទ្ធុ មិនទាន់កើតឡើង មិនឡកើត
ឡើងបានក្តី វីនមិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី ដូច
វាវុច្ឆនតុនិក្ខមនាតុ វាវុច្ឆនតុនិក្ខមនាតុនេះសោះឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
បើបុគ្គលមានព្យាបាទព្យាបាទហើយ វីនមិទ្ធុដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏មិនកើតឡើងផង វីនមិទ្ធុដែលកើតឡើងហើយក៏សាបសូន្យទៅផង ។

[២០] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកនម្ព័យិ សមទុ-
កស្សាមិ យេន អនុច្ឆន្តំ កំ ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំ ទុច្ឆន្តតិ
ទុច្ឆន្តំ កំ ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំ មហីយតិ យថយិធំ
ភិក្ខុវេ ខេតសោ វ្យាសោ វ្យាសន្តិទ្កស្ស ភិក្ខុវេ
អនុច្ឆន្តិវារា ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំ ទុច្ឆន្តតិ ទុច្ឆន្តនា
ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំ មហីយតិ ។

[២១] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកនម្ព័យិ សមទុ-
កស្សាមិ យេន អនុច្ឆន្តា កំ វិចិត្តិន្ទា ទុច្ឆន្តតិ
ទុច្ឆន្តា កំ វិចិត្តិន្ទា មហីយតិ យថយិធំ ភិក្ខុវេ
យោធិសោ មនសិកាវេ យោធិសោ ភិក្ខុវេ មនសិ-
កាវេ អនុច្ឆន្តា វេ វិចិត្តិន្ទា ទុច្ឆន្តតិ ទុច្ឆន្តា
វេ វិចិត្តិន្ទា មហីយតិ ។

កថា^(១) ទុតិយោ ។

[២២] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកនម្ព័យិ សមទុ-
កស្សាមិ យេ ឯវិ អភាវិតំ អកម្មនិយំ^(២) ហោតិ

១. ឬ. និរុទ្ធស្សកថាវគ្គ ។ ២ អកម្មនិយំ បិណ្ឌ ។

[២៣] ប្ញាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភវេនភវិពិនិកមមិនាយេញសភាវៈ
វេ ។ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលភ្នាក់ងារទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំមិនទាន់កើតឡើង
មិនឲ្យកើតឡើងពុទ្ធិ ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យ
ទៅក្តី ដូចគេសោចសមៈ (ចិត្តស្ងប់) ខេតសោឡើយ ប្ញាលភិក្ខុ
តាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តស្ងប់ ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំដែលមិនទាន់
កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើងផង ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆំដែលកើតឡើងហើយ
ក៏សាបសូន្យទៅផង ។

[២៤] ប្ញាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភវេនភវិពិនិកមមិនាយេញសភាវៈវេ ។
សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលភ្នាក់ងារវិចិត្តិមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើង
ពុទ្ធិ វិចិត្តិដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី ដូចគេបញ្ចុក
ក្នុងចិត្តវាយទុបាយត្រូវខេតសោឡើយ ប្ញាលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើ
បុគ្គលធ្វើចុកក្នុងចិត្តវាយទុបាយត្រូវ វិចិត្តិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏
មិនកើតឡើងផង វិចិត្តិដែលកើតឡើងហើយ ក៏សាបសូន្យទៅផង ។

ចប់វគ្គទី ២ ។

[២៥] ប្ញាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភវេនភវិពិនិកមមិនាយេញ
សភាវៈវេ ។ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលមិនទាន់កើតឡើងហើយសភាវៈ
មិនទាន់កើតឡើង (យកជាសាមមិនទាន់) ដូចចិត្តខេតសោឡើយ

យថយំ ភិក្ខុវេ ចិក្ខុំ ចិក្ខុំ ភិក្ខុវេ ភកាវតំ
កកម្មនិយំ យោតិ ។

(២៣) ធាហំ ភិក្ខុវេ កត្តំ ឯកម្មនិយំ សមុ-
បស្សនិ យំ ឯវំ ភកាវតំ កកម្មនិយំ យោតិ
យថយំ ភិក្ខុវេ ចិក្ខុំ ចិក្ខុំ ភិក្ខុវេ ភកាវតំ
កកម្មនិយំ យោតិ ។

(២៤) ធាហំ ភិក្ខុវេ កត្តំ ឯកម្មនិយំ សមុ-
បស្សនិ យំ ឯវំ ភកាវតំ មហានោ កកម្មនិយំ
សំវត្តនិ យថយំ ភិក្ខុវេ ចិក្ខុំ ចិក្ខុំ ភិក្ខុវេ
ភកាវតំ មហានោ កកម្មនិយំ សំវត្តនិ ។

(២៥) ធាហំ ភិក្ខុវេ កត្តំ ឯកម្មនិយំ សមុ-
បស្សនិ យំ ឯវំ ភកាវតំ មហានោ កកម្មនិយំ
សំវត្តនិ យថយំ ភិក្ខុវេ ចិក្ខុំ ចិក្ខុំ ភិក្ខុវេ
ភកាវតំ មហានោ កកម្មនិយំ សំវត្តនិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិបូជនីយករោ ចិក្ខុំដែលបុគ្គលមិនបានចំរើនហើយ ជាធម្មជាតិ
មិនគួរដល់ការសិរេ ។

(២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិបូជនីយករោ កថាគកំពីនីកមិនឃើញ
សភាវៈដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ទើបជា
ធម្មជាតិគួរដល់ការសិរេ ដូចចិក្ខុនេះសោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិបូជនីយករោ ចិក្ខុ
ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ទើបជាធម្មជាតិគួរដល់ការសិរេ ។

(២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិបូជនីយករោ កថាគកំពីនីកមិនឃើញសភាវៈ
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានចំរើនហើយ តែនិប្រត្រិត្ត
ទៅ ដើម្បីឱ្យចូលប្រយោជន៍យ៉ាងណា ដូចចិក្ខុនេះសោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ពុទ្ធិបូជនីយករោ ចិក្ខុដែលបុគ្គលមិនបានចំរើនហើយ តែនិប្រត្រិត្តទៅ
ដើម្បីឱ្យចូលប្រយោជន៍យ៉ាងណា ។

(២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិបូជនីយករោ កថាគកំពីនីកមិនឃើញសភាវៈ
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ តែនិប្រត្រិត្តទៅ
ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងណា ដូចចិក្ខុនេះសោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិបូជនីយករោ
ចិក្ខុដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ តែនិប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍
យ៉ាងណា ។

[២៦] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតេនធម្មំ ធម្មទុ-
 មស្សាមិ យំ ឯវំ អភារិកំ អបាទុក្ខតំ មហានា
 អនត្តាយ សំវត្តតំ យថយំនំ ភិក្ខុវេ ចិន្តំ ចិន្តំ
 ភិក្ខុវេ អភារិកំ អបាទុក្ខតំ មហានា អនត្តាយ
 សំវត្តតំ ។

[២៧] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតេនធម្មំ សុខទុ-
 មស្សាមិ យំ ឯវំ ភារិកំ ភាទុក្ខតំ មហានា អន្តាយ
 សំវត្តតំ យថយំនំ ភិក្ខុវេ ចិន្តំ ចិន្តំ ភិក្ខុវេ
 ភារិកំ ភាទុក្ខតំ មហានា អន្តាយ សំវត្តតំ ។

[២៨] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតេនធម្មំ សុខទុ-
 មស្សាមិ យំ ឯវំ អភារិកំ អបាហុលីកតំ មហានា
 អនត្តាយ សំវត្តតំ យថយំនំ ភិក្ខុវេ ចិន្តំ ចិន្តំ
 ភិក្ខុវេ អភារិកំ អបាហុលីកតំ មហានា អនត្តាយ
 សំវត្តតំ ។

[២៩] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតេនធម្មំ
 មស្សាមិ យំ ឯវំ ភារិកំ បហុលីកតំ

[២៦] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិចីរកមិនឃើញសភាវៈ
 ជាទេ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យកើតប្រាកដ
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យទូចប្រយោជន៍យ៉ាងនឹង ដូចចិត្តនេះសោះ
 ឡើយ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើ
 កើតប្រាកដហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យទូចប្រយោជន៍យ៉ាងនឹង ។

[២៧] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិចីរកមិនឃើញសភាវៈ
 ជាទេ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យកើតប្រាកដហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងនឹង ដូចចិត្តនេះសោះឡើយ ខ្មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យកើតប្រាកដហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងនឹង ។

[២៨] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិចីរកមិនឃើញសភាវៈជាទេ
 សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យទូចប្រយោជន៍យ៉ាងនឹង ដូចចិត្តនេះសោះឡើយ
 ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យទូចប្រយោជន៍យ៉ាងនឹង ។

[២៩] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិចីរកមិនឃើញសភាវៈជាទេ
 សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ

អហនោ អត្តាយ សំវត្តតិ យេយ្យិណំ ភិក្ខុវេ
ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ ភាវិតំ ពហុលីកតំ មហានោ
វត្តាយេ សំវត្តតិ ។

[៣១] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតនម្មំបិ សមនុ-
មស្សមិ យំ ឯវំ ភាវិតំ ពហុលីកតំ ធុត្តា-
ធិវាហំ ហោតិ យេយ្យិណំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ
វភាវិតំ វពហុលីកតំ ធុត្តាធិវាហំ ហោតិ ។

[៣០] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតនម្មំបិ សមនុ-
មស្សមិ យំ ឯវំ ភាវិតំ ពហុលីកតំ សុទាធិវាហំ
ហោតិ យេយ្យិណំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ
ភាវិតំ ពហុលីកតំ សុទាធិវាហំ ហោតិ ។

វគ្គ (១) ឆវៈយោ ។

• ប. អនុជ័យវគ្គ ។

ភេតិប្រត្រិក្កោវ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងណា ដូចចិត្តនៃសាសនាឡើយ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
ភេតិប្រត្រិក្កោវ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងណា ។

[៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតវិធីនៃមិនឃើញសភាវៈ
ជ័រ ឬម្បីភេតិកាវៈ ដែលបុគ្គលបានចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន
ហើយ ភេតិទាំងឡាយដែលបុគ្គលបានចំរើន ដូចចិត្តនៃសាសនាឡើយ- ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានចំរើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
ភេតិទាំងឡាយដែលបុគ្គលបានចំរើន ។

[៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតវិធីនៃមិនឃើញសភាវៈ
ជ័រ ឬម្បីភេតិកាវៈ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
ភេតិទាំងឡាយដែលបុគ្គលបានចំរើន ដូចចិត្តនៃសាសនាឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ភេតិទាំងឡាយ
ដែលបុគ្គលបានចំរើន ។

ប. វគ្គ ៣ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ

(៣២) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិច សមណុ-
 បស្សនិ យំ ឯវំ អនត្តំ មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
 យថយំនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ អនត្តំ
 មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

(៣៣) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិច សមណុ-
 បស្សនិ យំ ឯវំ អនត្តំ មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
 យថយំនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ អនត្តំ មហានោ
 អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

(៣៤) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិច សមណុ-
 បស្សនិ យំ ឯវំ អនត្តំ មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
 យថយំនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ អនត្តំ
 មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

(៣៥) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិច សមណុ-
 បស្សនិ យំ ឯវំ អនត្តំ មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
 យថយំនំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ អនត្តំ មហានោ
 អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

(៣២) ប្រាសាទភិក្ខុវេ ភយំភតំពិធិកមិទិយេញ្ញសភាវៈវិទ
 សូម្បីតេសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានទូន្មានហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ដូចចិត្តនេះសារឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ
 ទ្បាយ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានទូន្មានហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យ
 ទូចប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ។

(៣៣) ម្ចាស់ភិក្ខុវេទ្បាយ ភយំភតំពិធិកមិទិយេញ្ញសភាវៈ
 វិទ សូម្បីតេសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលទូន្មានហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ដូចចិត្តនេះសារឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុវេទ្បាយ
 ចិត្តដែលបុគ្គលទូន្មានហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ។

(៣៤) ម្ចាស់ភិក្ខុវេទ្បាយ ភយំភតំពិធិកមិទិយេញ្ញសភាវៈ
 វិទ សូម្បីតេសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលមិនបានគ្រប់គ្រងហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ដូចចិត្តនេះសារឡើយ
 ម្ចាស់ភិក្ខុវេទ្បាយ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានគ្រប់គ្រងហើយ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ។

(៣៥) ម្ចាស់ភិក្ខុវេទ្បាយ ភយំភតំពិធិកមិទិយេញ្ញសភាវៈវិទ
 សូម្បីតេសភាវៈ ១ ដែលបុគ្គលបានគ្រប់គ្រងហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ដូចចិត្តនេះសារឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុវេទ្បាយ ចិត្តដែល
 បុគ្គលបានគ្រប់គ្រងហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ។

[៤០] ជាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកាធម្មំចិ សមទុ-
 មស្សាទិ យំ ឯវំ អន្ធនំ វាគុត្តំ វាគុត្តំ វាសុត្តំ
 មហាគោ អនត្តាយ សុវត្តតិ យថយំទំ ភិក្ខុវេ
 ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ វន្ធនំ វាគុត្តំ វាគុត្តំ វាសុត្តំ
 មហាគោ អនត្តាយ សុវត្តតិ ។

[៤១] ជាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកាធម្មំចិ សមទុ-
 មស្សាទិ យំ ឯវំ វន្ធនំ វាគុត្តំ វាគុត្តំ សុវត្តំ
 មហាគោ អនត្តាយ សុវត្តតិ យថយំទំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ
 ចិត្តំ ភិក្ខុវេ វន្ធនំ វាគុត្តំ វាគុត្តំ សុវត្តំ មហាគោ
 អនត្តាយ សុវត្តតិ ។

វេញ (១) ពរុត្តោ ។

[៤២] សេយ្យថា ភិក្ខុវេ សាលស្សតំ វា
 យវស្សតំ វា មិច្ឆាធលាហិតំ ហត្ថេន វា ចារមេន
 វា អន្ធន្ធនំ ហត្ថំ វា ចារិ វា ភិដ្ឋិស្សតិ (២)
 លោហិតំ វា វប្បនេស្សតិ ទេតំ ហំ ទំ វិជ្ជតិ

១១. វាគុត្តោ ។ ២៣. វេញ ។

[៤០] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិព័ន្ធរកមិនឃើញសភាវៈដទៃ
 ស្នូម្បីតែសភាវៈទេ ដែលបុគ្គលមិនទាន់ទទួលបាន មិនទាន់គ្រប់គ្រង មិន
 បានរក្សា មិនទាន់សង្រួមហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យប្រយោជន៍យ៉ាងធំ
 ដូចចិត្តនេះសោះឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែល
 បុគ្គលមិនទាន់ទទួលបាន មិនទាន់គ្រប់គ្រង មិនបានរក្សា មិនទាន់សង្រួម
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ។

[៤១] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិព័ន្ធរកមិនឃើញសភាវៈដទៃ
 ស្នូម្បីតែសភាវៈទេ ដែលបុគ្គលទាន់ទទួលបាន ទាន់គ្រប់គ្រង បានរក្សា បាន
 សង្រួមហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ដូចចិត្តនេះសោះ
 ឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលបុគ្គលទាន់ទទួលបាន ទាន់គ្រប់គ្រង
 បានរក្សា ទាន់សង្រួមហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍យ៉ាងធំ ។

ចប់ វគ្គ ៤ ។

[៤២] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុកគ្រាប់ស្រូវឡាយក្តី ចុកគ្រាប់
 ស្រូវដំណើចក្តី ដែលបុគ្គលរៀបចំមិនទាន់ទំនង គឺមិនឱ្យមានចុកឡើយ
 ហើយ បុគ្គលសន្តិកាដោយវេទនាដោយដឹង មិនមកដៃដូរដឹង មិនធ្វើ
 ឈាមឱ្យធុរឡើយទាន់ ហេតុដូច្នោះ បំណងវេទនាទេ ក្រើនរោះព្រោះ

តំ តិស្ស ហេតុ មិច្ឆាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុតស្ស(១)
 ឯវមេវ ហោ ភិក្ខុវេ សោ វគ ភិក្ខុ មិច្ឆាបណិ-
 ហិតោ និក្ខេន អវិជ្ជំ ភិជ្ជិស្សតិ វិជ្ជំ មច្ឆារទេស្សតិ
 និព្វានំ សុត្តិភវិស្សតិ ធនំ ហំ វិជ្ជតិ តំ
 តិស្ស ហេតុ មិច្ឆាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ មិច្ឆាស្សតិ ។

[៤៤] សេយ្យតាមិ ភិក្ខុវេ សាលិស្សតំ កំ
 យវស្សតិ កំ សម្មាបណិហិតំ ពាន្តេន កំ ចារុន
 កំ អក្កន្តំ ហត្ថំ កំ ចានំ កំ ភិជ្ជិស្សតិ ឈាហិតំ
 កំ មច្ឆារទេស្សតិ ហំ ធនំ វិជ្ជតិ តំ តិស្ស ហេតុ
 សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ សុតស្ស(១) ឯវមេវ
 ហោ ភិក្ខុវេ សោ វគ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតោ
 និក្ខេន អវិជ្ជំ ភិជ្ជិស្សតិ វិជ្ជំ មច្ឆារទេស្សតិ និព្វានំ
 សុត្តិភវិស្សតិ ហំ ធនំ វិជ្ជតិ តំ តិស្ស ហេតុ
 សម្មាបណិហិតត្តា ភិក្ខុវេ មិច្ឆាស្សតិ ។

• - • សាលិស្សតិ ភិក្ខុវេ ។

ហេតុអ្វី ខ្មាលភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍ស្រូវប្រដាប់បុគ្គលរៀបចំមិន
 ស្រូវចំណី ដូចម្តេចមិញ ខ្មាលភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ មិន
 ដកល់ខុស មិនចំណាយអវិជ្ជា មិនធ្វើវិជ្ជាឱ្យកើតឡើង មិនធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ហេតុអ្វីចុះ មិនដែលបានទេ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ខ្មាលភិក្ខុវេ ព្រោះចិត្តដែលភិក្ខុវេ ដកល់
 ខុស ក៏ដូច្នោះឯង ។

[៤៥] ខ្មាលភិក្ខុវេ ចិត្តស្រូវប្រដាប់បុគ្គលរៀបចំ
 ស្រូវដំណើបក្តី ដែលបុគ្គលរៀបចំស្រូវចំណី ធ្វើឱ្យបានចុះឡើងលើ
 បុគ្គលចិត្តតំដោយវេទ ដោយវេទ មិនមត់ដៃ ឬ ដើមដៃធ្វើឈាម
 ឱ្យផុលឡើងបាន ហេតុនេះច្រើន រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ខ្មាលភិក្ខុ
 វេ ព្រោះចិត្តស្រូវប្រដាប់បុគ្គលរៀបចំស្រូវចំណី ដូចម្តេចមិញ
 ខ្មាលភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ មិនដកល់ស្រូវមិនចំណាយអវិជ្ជា មិនធ្វើវិជ្ជា
 ឱ្យកើតឡើង មិនធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ហេតុនេះច្រើន
 រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ខ្មាលភិក្ខុវេ ព្រោះចិត្តដែលភិក្ខុវេ
 ដកល់ស្រូវ ក៏ដូច្នោះឯង ។

(៤៤) វិណិយមំ វិក្កុយេ វិកាច្ចំ បុគ្គលំ បទុដ្ឋិ-
 ចិត្តំ វិវំ ចេតសា ចេតោ វរិទ្ធ បដាបាមិ វេទម្មិ
 ចេ អយំ សមាយេ បុគ្គលោ កាលំ កាមយ្យ
 យថាភតំ ធិត្តិកោ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ
 ចិត្តំ ហិស្សុ វិក្កុយេ បទុដ្ឋំ ចេតោបសាធិហេតុ
 ម មន វិក្កុយេ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ
 មន វិក្កុយេ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ
 មន វិក្កុយេ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ
 មន វិក្កុយេ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ

(៤៥) វិណិយមំ វិក្កុយេ វិកាច្ចំ បុគ្គលំ បទុដ្ឋិ-
 ចិត្តំ វិវំ ចេតសា ចេតោ វរិទ្ធ បដាបាមិ វេទម្មិ
 ចេ អយំ សមាយេ បុគ្គលោ កាលំ កាមយ្យ
 យថាភតំ ធិត្តិកោ វិវំ សច្ចេ តំ ភិស្សុ ហេតុ
 ចិត្តំ ហិស្សុ វិក្កុយេ បទុដ្ឋំ ចេតោបសាធិហេតុ ម
 មន វិក្កុយេ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ
 មន វិក្កុយេ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ
 មន វិក្កុយេ វិវំ វិរាយេ តំ ភិស្សុ ហេតុ

(៤៦) ខ្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ ភយិភគកំណតំនូវចិត្ត (របស់បុគ្គល) រោយចិត្ត (របស់ខ្លួន) ក៏ដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកានរវេស មានចិត្តប្រទូស្តយ៉ាងនេះថា បើបុគ្គលនេះធ្វើនូវមរណកាលក្នុងសម័យនេះ ចំណីព្រាងក្នុងស្នូនស្មុគី ដូចគេចាប់បោះទៅដូច្នោះឯង រឿងនោះ ប្រោះហេតុអ្វី ខ្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ ប្រោះថា បុគ្គលនោះមានចិត្តប្រទូស្ត ខ្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ មួយវិញទៀត សត្វចំណីឡាយពួកមួយ ក្នុងលោក នេះ ទម្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ភិស្សុទៅកើត ក្នុងអបាយ ខ្ពស់ វិនិបាក មន ក៏ប្រាសវិញចិត្តប្រទូស្តជាហេតុវេទ ។

(៤៧) ខ្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ ភយិភគកំណតំនូវចិត្ត (របស់បុគ្គល) រោយចិត្ត (របស់ខ្លួន) ក៏ដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកានរវេស មានចិត្តប្រទូស្តយ៉ាងនេះថា បើបុគ្គលនេះធ្វើមរណកាលក្នុងសម័យនេះ ចំណីព្រាងក្នុងស្នូនស្មុគី ដូចគេចាប់បោះទៅដល់ខ្ពស់ដូច្នោះឯង រឿងនោះ ប្រោះហេតុអ្វី ខ្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ មួយវិញទៀត សត្វចំណីឡាយ ពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ទម្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ចំណីព្រាងក្នុងស្នូនស្មុគីទៅលោក ក៏ប្រាសវិញចិត្តប្រទូស្តជាហេតុវេទ ។

(៤៦) សេចក្តីថា គិត្យាវ ទុណករហោ អាវិលា
 លសិកោ កាលសិក្ខនោ គត្ត ចត្តមា បុរិសា
 តិវេ មិកោ ន បស្សយ្យ សិប្បិសម្ពុត្តម្យំ សត្តា-
 កាថលម្បិ មជ្ឈកុម្មម្យំ ចារ្យម្យំ វិជ្ជន្តម្បិ តំ កិស្ស-
 ហេតុ អាវិលត្តា ភិក្ខុវេ ទុណកស្ស វិវាចេ ហោ
 ភិក្ខុវេ សោ វិវេ ភិក្ខុ អាវិលេន ចិញ្ចេន គត្តត្ថំ
 វិ ញស្សតិ មន្តំ វិ ញស្សតិ ទគយត្ថំ វិ
 ញស្សតិ ទត្ថិ វិ បទុស្សនត្តា វលមិយញ្ញាលា-
 យស្សវេសេសំ សត្តិកាស្សតិគំ ធនំ ហនំ វិជ្ជតិ
 តំ កិស្ស ហេតុ អាវិលត្តា ភិក្ខុវេ ចិត្តស្សតិ ។

(៤៧) សេចក្តីថា គិត្យាវ ទុណករហោ អាវិលា
 វិប្បសាខ្លា អាវិលា គត្ត ចត្តមា បុរិសា
 តិវេ មិកោ បស្សយ្យ សិប្បិសម្ពុត្តម្យំ សត្តា-
 កាថលម្បិ មជ្ឈកុម្មម្យំ ចារ្យម្យំ វិជ្ជន្តម្បិ តំ
 កិស្ស ហេតុ អាវិលត្តា ភិក្ខុវេ ទុណកស្ស
 វិវាចេ ហោ ភិក្ខុវេ សោ វិវេ ភិក្ខុ អាវិលេន
 ចិញ្ចេន គត្តត្ថំ វិ ញស្សតិ មន្តំ វិ ញស្សតិ

(៤៦) ខ្មោលភិក្ខុព័ន្ធកាយ អន្តរិទិក មានចិត្តល្អកំភ្លក់កើតជា
 ភក់ បុរសអ្នកមានចក្ខុឈរនៅមាត់កន្ទួននោះ មិនឃើញខ្យងនិមិត្ត
 ឬផ្គុំក្រួសនឹងកម្រង ឬ ហ្លួងត្រីដែលហាលនៅមក ឬក៏ស្លឹកនៅពុះខ្យង
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ខ្មោលភិក្ខុព័ន្ធកាយ ព្រោះទឹកនោះ
 ល្អក់ ដូចម្តេចមិញ ខ្មោលភិក្ខុព័ន្ធកាយ ភិក្ខុមានចិត្តល្អក់ នឹងស្គាល់
 ប្រយោជន៍របស់ខ្លួនក្តី ស្គាល់ប្រយោជន៍របស់អ្នកដទៃក្តី ស្គាល់
 ប្រយោជន៍ទាំងពីរភាគីក្តី នឹងធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសនិញ្ញាលា-
 យស្សវេស្សិ ក្រែលនិងជានិច្ចស្សនីក្តី ហេតុដូច្នោះ មិន
 ដែលមានទេ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ខ្មោលភិក្ខុព័ន្ធកាយ
 ព្រោះភិក្ខុនោះ មានចិត្តល្អក់ ក៏ដូច្នោះដែរ ។

(៤៧) ខ្មោលភិក្ខុព័ន្ធកាយ អន្តរិទិកមានចិត្តល្អក់
 កំភ្លក់ បុរសអ្នកមានចក្ខុ ឈរនៅមាត់កន្ទួននោះ ក៏ឃើញខ្យងនិមិត្ត
 ឬផ្គុំក្រួសនឹងកម្រង ឬ ហ្លួងត្រី ដែលហាលនៅមក ឬក៏ស្លឹកនៅពុះ
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ខ្មោលភិក្ខុព័ន្ធកាយ ព្រោះទឹកនោះ មិន
 ល្អក់ ដូចម្តេចមិញ ខ្មោលភិក្ខុព័ន្ធកាយ ភិក្ខុមានចិត្តល្អក់
 នឹងស្គាល់ប្រយោជន៍របស់ខ្លួនក្តី ស្គាល់ប្រយោជន៍របស់អ្នកដទៃក្តី

ឧបាយត្ថំ កំ ញស្សតិ ធុត្តំ កំ មទុស្សនម្រា
អលចរិយញ្ញាណនស្សនវិសេសំ សច្ចិកាវិស្សតិកំ
ហំ នាមតំ វិជ្ជតំ តំ ភិស្សុ ហោតុ វេទាវិលត្តា
ភិក្ខុវេ ចិត្តស្សតិ ។

(៤៧) សេយ្យថាជំ ភិក្ខុវេ យោជិ កាចិច្ច
ក្កុតោតាជិ ចទ្ធានា(១) ទោសំ អក្កនក្កាយតិ
យោជិច្ច មុទុកាយ ទេវ កាធុញ្ញាតាយ ច ឯវមេវ
ទោ អហំ ភិក្ខុវេ ចាញ្ញំ ឯកាធុច្ចិ សមទុកស្សតិ
យិ ឯវំ ភាវិតំ ចហុលីកាតំ មុទុញ្ញ ហោតិ
កាធុជិយញ្ញ យថយតំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ចិត្តំ ភិក្ខុវេ
ភាវិតំ ចហលីកាតំ មុទុញ្ញ ហោតិ កាធុជិយញ្ញតិ ។

(៤៨) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកាធុច្ចិ សមទុ-
កស្សតិ ឯវំ លហុចវិជ្ជំ យថយតំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ
យោជិច្ចិ ភិក្ខុវេ ធម្មទាជិ ច សុកាវា យោ
សមាធម្មិកុំ ចិត្តត្ថំ ។

(១) ឯវំ ធុត្តំ ។

ស្គាល់ប្រយោជន៍តាំងតែរាជក្តី ខឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ខ្លះៗណាវិសេសគឺ
ញាណទស្សនៈដ៏ប្រសើរ គ្រប់លដ្ឋាននៃមនុស្សគម្ពី ហេតុដូច្នោះ
ទើបទាខ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី គ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ព្រោះភិក្ខុ
នោះ មានចិត្តទំនល្អកំ កិច្ចប្រារព្ធិ ។

(៤៨) គ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ក្រៅពីតាំងឡាយ ក្រៅទៅវេទ
ចន្ទន៍ ទើបប្រសើរជាងក្រៅពីតាំងនោះ ព្រោះដើមចន្ទន៍នេះខ្ពស់ដង ក្នុ
រដល់ការងារដង ដូចម្តេចមិញ គ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ គេថាគតវិញ្ញាណមិន
ឃើញសភាវៈដ៏ទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលមកលប់អើចោយ ធ្វើឱ្យ
គ្រឿងចោយ ជាសភាវៈខ្ពស់ដង ក្នុរដល់ការងារដង ដូចចិត្តនេះហោ
ឡើយ គ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចិត្តដែលមកលប់អើចោយ ធ្វើឱ្យគ្រឿងចោយ
ជាសភាវៈខ្ពស់ដង ក្នុរដល់ការងារដង ដូច្នោះឯង ។

(៤៩) គ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ គេថាគតវិញ្ញាណមិនឃើញសភាវៈ
ដ៏ទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលគេធ្វើឱ្យនឹងរលត់ចោយ ដូចចិត្តនេះ
ហោឡើយ គ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចិត្តនេះគឺធ្វើឱ្យនឹងរលត់ចោយ
គ្រូពេក មិនភ័យខឹងធ្វើទប់ទាបទឡើយ ។

(៥០) គ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កង់ចិត្តនេះមានសិដ្ឋន្តយលេញ ប៉ុន្តែចិត្ត
នោះឯង គ្រូទុក្ខិលសតាំងឡាយជាពន្ធកុកៈ ចូលមកធ្វើឱ្យរលាយ ។

ធានាធុរិយាប័យ ចក្ខុវេទ វិញ្ញាណ

(៥១) បកស្សានិមិត្តំ កិច្ចាវេ ចិត្តំ ឥត្វ ទោ
អាភន្តុកោហិ ឧបត្តិលេសេហិ ឧបត្តិលិដ្ឋន្តិ ។

(៥២) បកស្សានិមិត្តំ កិច្ចាវេ ចិត្តំ ឥត្វ ទោ
អាភន្តុកោហិ ឧបត្តិលេសេហិ វិញ្ញមុត្តន្តិ ។

ក្បួន(១) ចក្ខុវេទ ។

(៥៦) បកស្សានិមិត្តំ កិច្ចាវេ ចិត្តំ ឥត្វ ទោ
អាភន្តុកោហិ ឧបត្តិលេសេហិ ឧបត្តិលិដ្ឋន្តិ តំ
អស្សុតវា ឬធុដ្ឋនោ យដាភូតំ ធម្មជាតានិ ឥស្សា
អស្សុតវា ឬធុដ្ឋនស្ស ចិត្តការវា ធាតុតំ វនាមិតំ ។

(៥៧) បកស្សានិមិត្តំ កិច្ចាវេ ចិត្តំ ឥត្វ ទោ
អាភន្តុកោហិ ឧបត្តិលេសេហិ វិញ្ញមុត្តំ តំ សុតវា
អរិយសាវកោ យដាភូតំ ធម្មជាតានិ ឥស្សា សុតវា
អរិយសាវកស្ស ចិត្តការវា ធាតុតំ វនាមិតំ ។

(៥៨) អច្ឆរិយាធម្មតំ ទេ កិច្ចាវេ កិច្ចា
លេត្តចិត្តំ វេសេវតំ អយំ វុច្ឆតិ កិច្ចាវេ
កិច្ចា វេត្តន្តោ វិហរតំ សុត្តសាសនករោ

គ. ប. វ. ធានាធុរិយាប័យ ។

ធានាធុរិយាប័យ ១ ពិសេស វិញ្ញាណ ៥

(៥១) ម្នាលកិច្ចាវេទ ឡាយ កវិនិច្ឆ័យនេះមានស្មើគ្នាទៅទៀត ដ្បិត
កវិនិច្ឆ័យនេះនឹងផុតស្រឡះចាកទប់កិលេសទាំងឡាយ ដែលជាភាគនៃក្រុម

ចប់ វិញ្ញាណ ៥ ។

(៥២) ម្នាលកិច្ចាវេទ ឡាយ កវិនិច្ឆ័យនេះ មានស្មើគ្នាទៅទៀត ដ្បិត
កវិនិច្ឆ័យនេះនឹង ផុតស្រឡះចាកទប់កិលេសទាំងឡាយ ដែលជាភាគនៃក្រុម
ដែលយើង បុគ្គលនោះមិនចេះដឹង វេទនាមិនស្គាល់ច្បាស់នូវកវិនិច្ឆ័យនោះ
តាមសេចក្តីពិត ព្រោះហេតុនោះទេដូចជា ភយាគតោលថា បុគ្គលនោះ
មិនចេះដឹងនឹងទានការចេះដឹងចិត្ត ។

(៥៣) ម្នាលកិច្ចាវេទ ឡាយ កវិនិច្ឆ័យនេះមានស្មើគ្នាទៅទៀត ដ្បិត
កវិនិច្ឆ័យនេះនឹង ផុតស្រឡះចាកទប់កិលេសទាំងឡាយ ដែលជាភាគនៃក្រុម
អរិយសាវកនោះមិនដឹង វេទនាមិនស្គាល់ច្បាស់នូវកវិនិច្ឆ័យនោះ តាមសេចក្តី
ពិត ព្រោះហេតុនោះទេដូចជា ភយាគតោលថា អរិយសាវកនោះ
ចេះដឹងទើបមានការចេះដឹងចិត្ត ។

(៥៤) ម្នាលកិច្ចាវេទ ឡាយ បើកិច្ចាវេទប្រសព្វនឹងមេត្តចិត្ត
ស្មើគ្នា គ្រាន់តែ ម្នាលកិច្ចាវេទ ឡាយ កិច្ចាវេទ ភយាគត
លោក មានលាភមិនបានលះបង់ ជាអ្នកធ្វើតាមសាសនាព្រះសាស្តា

ឧវាទប្បដិគរោ អំមោយំ វដ្ឋបិណ្ណំ កុញ្ញតិ ភោ ថទ
វាណោ យេ នំ ពហុលីករោផ្លិតិ ។

(៥៥) អន្តរាសំយាតមត្ថំថិ ថេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
មេត្តតិវុំ ភាវេតិ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិត្តជ្ឈោនោ
វិហរេតិ សន្តុសាសនតារោ ឧវាទប្បដិគរោ អំមោយំ
វដ្ឋបិណ្ណំ កុញ្ញតិ ភោ ថទ វាណោ យេ នំ
ពហុលីករោផ្លិតិ ។

(៥៦) អន្តរាសំយាតមត្ថំថិ ថេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
មេត្តតិវុំ មនសិការោតិ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អវិត្តជ្ឈោនោ វិហរេតិ សន្តុសាសនតារោ ឧវាទប្បដិគរោ
អំមោយំ វដ្ឋបិណ្ណំ កុញ្ញតិ ភោ ថទ វាណោ យេ
នំ ពហុលីករោផ្លិតិ ។

(៥៧) យេ កេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា អកុសលា
អកុសលភារិយោ អកុសលមត្តិកា សត្វេ ភេ
រោធាប្បត្តិមា ខណោ ភេសំ ធម្មាចំ មមំមំ ទុប្បជ្ជិតិ
មត្តេវេ វកុសលា ធម្មាតិ ។

ជាត្រាវេ ភាសនេវេ ព្រេណស្តា ហិភោគចម្លៀក្ខំស្តវេន មិទស្តវេតិ ថា
ចាចំមិយាយថ្វី ផលក្កតិកុវេសលសន្សំរឿយៗនូវមេត្តចិត្តនោះ ។

(៥៥) ម្នាលភិក្ខុចំនើឡាយ ភិក្ខុចំរើមនូវមេត្តចិត្តប្បវ្រឹទ្ធចង្ក្រំប្រាម
វេ ម្នាលភិក្ខុចំនើឡាយ ភិក្ខុនេះ គេថាគេហៅថា មានឈានមិនបាន
យេយ្យំ ជាមេត្តចិត្តមេត្តចិត្តព្រេណស្តា ជាមេត្តចិត្តមេត្តចិត្តព្រេណស្តា
ហិភោគចម្លៀក្ខំស្តវេន មិទស្តវេតិ ថាចាចំមិយាយថ្វី ផលក្កតិកុ
វេសលសន្សំរឿយៗ នូវមេត្តចិត្តនោះ ។

(៥៦) ម្នាលភិក្ខុចំនើឡាយ មេត្តចិត្តច្រើននូវមេត្តចិត្ត សូម្បី ១ ផ្កំ
ប្រាមវេ ម្នាលភិក្ខុចំនើឡាយ ភិក្ខុនេះ គេថាគេហៅថា មានឈានមិនបាន
យេយ្យំ ជាមេត្តចិត្តមេត្តចិត្តព្រេណស្តា ជាមេត្តចិត្តមេត្តចិត្តព្រេណស្តា
ហិភោគចម្លៀក្ខំស្តវេន មិទស្តវេតិ ថាចាចំមិយាយថ្វី ផលក្កតិកុ
វេសលសន្សំរឿយៗ នូវមេត្តចិត្តនោះ ។

(៥៧) ម្នាលភិក្ខុចំនើឡាយ មតិចំនើឡាយណាមួយ ជាអកុសល
ជាចំរណភារិយាអកុសល ជាពួកវៃអកុសល គមិជាអកុសលចំនើអស់
នោះ បានចិត្តជាប្រធាន ចិត្តវេសិកើតមុនមតិចំនើនោះ អកុសលមិ
ចំនើឡាយ កើតជាមួយគ្នា ។

[៥៤] យេ កេមិ ភិក្ខុវេ ធម្មា តុសលា តុសលោភិយា តុសលមត្តិកា សាធូ ធម្មោ ធម្មនិទានោ កេសិ ធម្មានំ បវេមិ ឧប្បជ្ឈិតិ អន្ធកេវ តុសលា ធម្មានិ ។

[៥៥] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកធម្មំចំ សវេនុ- មស្សនិ យេន អនុប្បន្តា វា តុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ឧប្បន្តា វា តុសលា ធម្មា វេយាយន្តិ យេយេនំ ភិក្ខុវេ បមាណោ បមម្បស្ស ភិក្ខុវេ អនុប្បន្តា វេវ តុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ឧប្បន្តា វា តុសលា ធម្មា វេយាយន្តិ ។

[៥៦] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកធម្មំចំ សវេនុ- មស្សនិ យេន អនុប្បន្តា វា តុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ឧប្បន្តា វា តុសលា ធម្មា វេយាយន្តិ យេយេយេនំ ភិក្ខុវេ អប្បមាណោ អប្បមត្តស្ស ភិក្ខុវេ អនុប្បន្តា វេវ តុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈិតិ ឧប្បន្តា វា តុសលា ធម្មា វេយាយន្តិ ។

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយណាទាំងមួយ ជាតុសល ជាចំណែកខាងតុសល ជាពួកខែតុសល ធម៌ជាតុសលទាំងអស់នោះ បានក៏ដូចប្រធាន ចិត្តវេទន៍កើតមុនធម៌ទាំងនោះ ធម៌ជាតុសល ទាំងឡាយ ក៏កើតជាមួយគ្នា ។

[៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិនិច្ឆ័យធម៌ឃើញសភាវៈ៧១ សូម្បីតែសភាវៈ១ ដែលញ៉ាំងពួកតុសលធម៌ទាំងនោះកើតឡើង ឲ្យកើត ឡើងបានក្តី ពួកតុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាចស្តុឲ្យទៅក្តី ដុះសេចក្តីប្រធាននៃសារឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ បុគ្គលប្រធានហើយ ពួកតុសលធម៌ដែលមិនខាន់កើតឡើង ក៏វេទន៍កើត ឡើងផង ពួកតុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ វេទន៍សាចស្តុឲ្យទៅផង។

[៥៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិនិច្ឆ័យធម៌ឃើញសភាវៈ ៧២ សូម្បីតែសភាវៈ១ ដែលញ៉ាំងពួកតុសលធម៌ ទាំងនោះកើតឡើង ឲ្យ កើតឡើងបានក្តី ពួកតុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាចស្តុឲ្យ ទៅក្តី ដុះសេចក្តីមិនប្រធាននៃសារឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល បើបុគ្គលមិនប្រធានហើយ ពួកតុសលធម៌ ដែលមិនខាន់កើតឡើង ក៏វេទន៍កើតឡើងផង ពួកតុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏វេទន៍ សាចស្តុឲ្យទៅផង ។

(២០) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិមិ សេដនុ-
បស្សាមិ យេន អនុច្ចុត្តា ភិ អត្តុសណា ធម្មា
ទច្ចុដ្ឋង្គិ ទច្ចុត្តា ភិ ត្តុសលា ធម្មា បរិហាយង្គិ
យដយិទំ ភិក្ខុវេ កោសាដ្ឋំ ត្តុសីនស្ស ភិក្ខុវេ
អនុច្ចុត្តា ថេវ អត្តុសណា ធម្មា ទច្ចុដ្ឋង្គិ
ទច្ចុត្តា ថ ត្តុសលា ធម្មា បរិហាយង្គិ ។

វគ្គ (១) ចន្ទ ។

(២២) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិមិ សេដនុ-
បស្សាមិ យេន អនុច្ចុត្តា ភិ ត្តុសលា ធម្មា
ទច្ចុដ្ឋង្គិ ទច្ចុត្តា ភិ អត្តុសណា ធម្មា បរិហាយង្គិ
យដយិទំ ភិក្ខុវេ វិយាវាស្តា កោន្តិវិយស្ស ភិក្ខុវេ
អនុច្ចុត្តា ថេវ ត្តុសលា ធម្មា ទច្ចុដ្ឋង្គិ ទច្ចុត្តា
ថ អត្តុសណា ធម្មា បរិហាយង្គិ ។

(២៣) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិមិ សេដនុ-
បស្សាមិ យេន អនុច្ចុត្តា ភិ អត្តុសណា ធម្មា
ទច្ចុដ្ឋង្គិ ទច្ចុត្តា ភិ ត្តុសលា ធម្មា បរិហាយង្គិ ។

(២០) ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធាយ ភវេតតវិចីរកមិទឃើញ្ញសភាវៈ
វេទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលញ៉ាំងពួកអកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង
ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ពួកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យ
ទៅក្តី ដូចសេចក្តីខ្លួនប្រមូលមហាសារឡើយ ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធាយ
កាលបើបុគ្គលខ្លួនប្រមូលហើយ ពួកអកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើត
ឡើង ក៏វិនិច្ឆ័យកើតឡើងបានផង ពួកអកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង
ហើយ ក៏វិនិច្ឆ័យសាបសូន្យទៅផង ។

ចត វគ្គ ទី ៦ ។

(២២) ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធាយ ភវេតតវិចីរកមិទឃើញ្ញសភាវៈវេទ
សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលញ៉ាំងពួកអកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
ឡើងបានក្តី ពួកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី
ដូចសេចក្តីខ្លួនប្រមូលមហាសារឡើយ ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធាយ កាលបើ
បុគ្គលខ្លួនប្រមូលហើយ ពួកអកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏
វិនិច្ឆ័យកើតឡើងបានផង ពួកអកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏
វិនិច្ឆ័យសាបសូន្យទៅផង ។

(២៣) ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធាយ ភវេតតវិចីរកមិទឃើញ្ញសភាវៈ
វេទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលញ៉ាំងពួកអកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង

១៧៦៦ ទំព័រ ៧៧ ១៧៦៦ ១៧៦៦

ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ
យថយំ កំត្តាវ មហិច្ឆតា មហិច្ឆស្ស កំត្តាវ
អនុប្បជ្ជន្តិ វេវ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១២) នាហំ កំត្តាវ អញ្ញំ ឯកទង្គំ វេវ ឧប្បជ្ជន្តិ
យថយំ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ
យថយំ កំត្តាវ មហិច្ឆតា មហិច្ឆស្ស កំត្តាវ
អនុប្បជ្ជន្តិ វេវ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ
អនុប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១៣) នាហំ កំត្តាវ អញ្ញំ ឯកទង្គំ វេវ ឧប្បជ្ជន្តិ
យថយំ អនុប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ
ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

១៧៦៦ ទំព័រ ៧៧ ១៧៦៦ ១៧៦៦

ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យ
ទៅក្តី ដូចសេចក្តីប្រាថ្នាចំណេះសារឡើយ ម្នាលភិក្ខុចាំឲ្យយ
កាលបើបុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាចំណេះ ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់
កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើងផង ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ
ក៏រមែងសាបសូន្យទៅផង ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុចាំឲ្យយ កថាខត្តកំណើតមិនឃើញសភាវៈ
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលក្លាំងពួកកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង
ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាប
សូន្យទៅក្តី ដូចសេចក្តីប្រាថ្នាចំណេះសារឡើយ ម្នាលភិក្ខុចាំឲ្យយ
កាលបើបុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាចំណេះ ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់
កើតឡើង រមែងកើតឡើងផង ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ
ក៏រមែងសាបសូន្យទៅផង ។

(១៥) ម្នាលភិក្ខុចាំឲ្យយ កថាខត្តកំណើតមិនឃើញសភាវៈដទៃ
សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលក្លាំងពួកកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
ឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី

យថយំ ភិក្ខុវេ អសន្តដ្ឋិតា អសន្តដ្ឋិក្ខុ ភិក្ខុវេ
អនុច្ឆន្តា ខេវ អត្តសលា ធម្មា ទច្ឆន្តិ ទច្ឆន្តា
ន ត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

[៦៦] ជាប់ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ វិភាជន្តំ សមនុ-
ចស្សាមិ យេន អនុច្ឆន្តា ន ត្តសលា ធម្មា
ទច្ឆន្តិ ទច្ឆន្តា ន អត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
យេវយំ ភិក្ខុវេ សន្តដ្ឋិតា សន្តដ្ឋិក្ខុ ភិក្ខុវេ
អនុច្ឆន្តា ខេវ ត្តសលា ធម្មា ទច្ឆន្តិ ទច្ឆន្តា ន
អត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

[៦៧] ជាប់ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ វិភាជន្តំ សមនុ-
ចស្សាមិ យេន អនុច្ឆន្តា ន អត្តសលា ធម្មា
ទច្ឆន្តិ ទច្ឆន្តា ន ត្តសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
យថយំ ភិក្ខុវេ អយោធិសា មនសិករោ
អយោធិសា ភិក្ខុវេ មនសិករោតា អនុច្ឆន្តា ខេវ
អត្តសលា ធម្មា ទច្ឆន្តិ ទច្ឆន្តា ន ត្តសលា
ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

ដូចការធ្វើចំណេះសាសនាសោះឡើយ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
លើបុគ្គលមិនមានសេចក្តីស្រឡាត ពួកអកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏មែនកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ
ក៏មែនសាចស្មោះទៅផង ។

[៦៦] ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគត់ពីរក្រងមើលឃ្លាសភាវៈ
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលក្បែរពួកអកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង
ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ពួកអកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាប
សូន្យទៅក្តី ដូចការធ្វើចំណេះសាសនាសោះឡើយ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលលើបុគ្គលមានសេចក្តីស្រឡាត ពួកអកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើត
ឡើង ក៏មែនកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ
ក៏មែនសាចស្មោះទៅផង ។

[៦៧] ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគត់ពីរក្រងមើលឃ្លាសភាវៈ
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលក្បែរពួកអកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង
ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ពួកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យ
ទៅក្តី ដូចការធ្វើចំណេះសាសនាសោះឡើយ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលលើបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចំណេះសាសនាសោះឡើយ ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលលើបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចំណេះសាសនាសោះឡើយ ពួកអកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់
កើតឡើង ក៏មែនកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង
ហើយ ក៏មែនសាចស្មោះទៅផង ។

[១១] ជាប់ កិច្ចាវ អញ្ញំ ឯកទ្ធិមំ សមុ-
 បស្សនិ យេន អនុប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា
 ទប្បដ្ឋន្តិ ទប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 យថយិនំ កិច្ចាវ យោនិសោ មនសិការេ យោនិសោ
 កិច្ចាវ មនសិការេតោ អនុប្បដ្ឋា វេវ កុសលា
 ធម្មា ទប្បដ្ឋន្តិ ទប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តិ ។

[១២] ជាប់ កិច្ចាវ អញ្ញំ ឯកទ្ធិមំ សមុ-
 បស្សនិ យេន អនុប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា
 ទប្បដ្ឋន្តិ ទប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 យថយិនំ កិច្ចាវ អសធម្មជញ្ញំ អសធម្មវោសន្នំ
 កិច្ចាវ អនុប្បដ្ឋា វេវ កុសលា ធម្មា ទប្បដ្ឋន្តិ
 ទប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

[១៣] ជាប់ កិច្ចាវ អញ្ញំ ឯកទ្ធិមំ សមុ-
 បស្សនិ យេន អនុប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា
 ទប្បដ្ឋន្តិ ទប្បដ្ឋា វ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ

[១៤] ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភថាភវំវិនិរមមិធមេញ្ញសភាវៈវេទ
 សូម្បីភសភាវៈ ១ ដែលញ៉ាំងពួកកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
 ឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី
 ដូចការធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវចំនង់នេរសារឡើយ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 ភាលបើបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រូវចំនង់ ពួកកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើត
 ឡើង ក៏រមែងកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ក៏រមែងសាបសូន្យទៅផង ។

[១៥] ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភថាភវំវិនិរមមិធមេញ្ញសភាវៈវេទ
 សូម្បីភសភាវៈ ១ ដែលញ៉ាំងពួកកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
 ឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី
 ដូចសម្បជញ្ញៈ (សេចក្តីមិនដឹងខ្លួន) នេរសារឡើយ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 ភាលបើបុគ្គលមានសម្បជញ្ញៈ ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើត
 ឡើង ក៏រមែងកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ក៏រមែងសាបសូន្យទៅផង ។

[១៦] ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភថាភវំវិនិរមមិធមេញ្ញសភាវៈវេទ
 សូម្បីភសភាវៈ ១ ដែលញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
 ឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី

យេនិយេនំ ភិក្ខុវេ កាម្មជញ្ញំ សម្មាសម្ពុទ្ធិស្វ ភិក្ខុវេ
អនុច្ឆន្តា វេវ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧប្បន្តា ធម
មកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

[៧៥] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតតទង្គិយំ សមទ-
មស្សាមិ យេន អនុច្ឆន្តា ភិ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧប្បន្តា ភិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
យេនិយេនំ ភិក្ខុវេ កាម្មជញ្ញតា ចាបមិទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ
អនុច្ឆន្តា វេវ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧប្បន្តា ធម
កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

អញ្ញំ(១) សក្កមេ ។

[៧៦] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតតទង្គិយំ សមទ-
មស្សាមិ យេន អនុច្ឆន្តា ភិ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧប្បន្តា ភិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
យេនិយេនំ ភិក្ខុវេ កាម្មជញ្ញតា កាម្មជញ្ញតា-
មិទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ អនុច្ឆន្តា វេវ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧប្បន្តា ធម កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

១ ឬ. បិហាយន្តិ ។

ដូចសម្បជញ្ញៈ (សេចក្តីទី១១) រទេសោរឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើបុគ្គលមានសម្បជញ្ញៈ ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង
រមែងកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ រមែង
សាបសូន្យទៅផង ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាភក្តីពិនិត្យមើលឲ្យសភាវៈដ៏ខ
ស្មើឲ្យតែសភាវៈ១ ដែលក្នុងពួកកុសលធម៌ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
ឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី
ដូចការមានកល្យាណមិត្តនៃសេសរឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គល
មានបាបមិត្ត ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏រមែងកើតឡើង
បានផង ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងសាបសូន្យទៅផង។

ចប់ ច្រកទី ៧ ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាភក្តីពិនិត្យមើលឲ្យសភាវៈដ៏ខ
ស្មើឲ្យតែសភាវៈ១ ដែលក្នុងពួកកុសលធម៌ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត
ឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅក្តី
ដូចការមានកល្យាណមិត្តនៃសេសរឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
បើបុគ្គលមានកល្យាណមិត្ត ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏
រមែងកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ រមែង
សាបសូន្យទៅផង ។

[៧៣] ជាប់ កិច្ចរៀន រង្វាស់ ឯកសារធម្មនុញ្ញ សមតុល្យ បញ្ជី យេន អនុប្បន្នា វា អនុសលា ធម្មា ទប្បន្និ ឧប្បន្នា វា អនុសលា ធម្មា បរិយាយន្តិ យេនយេន កិច្ចរៀន អនុយោគា អនុសលា ធម្មានំ អនុយោគា អនុសលា ធម្មានំ អនុយោគា កិច្ចរៀន អនុសលា ធម្មានំ អនុយោគា អនុសលា ធម្មានំ អនុប្បន្នា ទេវ អនុសលា ធម្មា ទប្បន្និ ឧប្បន្នា ឧ អនុសលា ធម្មា បរិយាយន្តិ ។

[៧៤] ជាប់ កិច្ចរៀន រង្វាស់ ឯកសារធម្មនុញ្ញ សមតុល្យ បញ្ជី យេន អនុប្បន្នា វា អនុសលា ធម្មា ទប្បន្និ ឧប្បន្នា វា អនុសលា ធម្មា បរិយាយន្តិ យេនយេន កិច្ចរៀន អនុយោគា អនុសលា ធម្មានំ អនុយោគា អនុសលា ធម្មានំ អនុយោគា អនុសលា ធម្មានំ អនុយោគា កិច្ចរៀន អនុសលា ធម្មានំ អនុយោគា អនុសលា ធម្មានំ អនុប្បន្នា ទេវ អនុសលា ធម្មា ទប្បន្និ ឧប្បន្នា ឧ អនុសលា ធម្មា បរិយាយន្តិ ។

[៧៥] ខ្នាតកិច្ចចាំវិទ្យុយ ចាត់តាំងតំណែងធម្មនុញ្ញសភាវៈដទៃ សូម្បីក្រសភាវៈ ដែលជាប់ភ្នាក់ងារកុសលធម៌ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យ កើតឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាច់ស្រឡា ទៅក្តី ដូចកិច្ចប្រកបរឿយៗ ខ្ពស់កុសលធម៌ និងកិច្ចប្រកបរឿយៗ ខ្ពស់កុសលធម៌អនុយោគា ខ្នាតកិច្ចចាំវិទ្យុយ ពួកកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ដែល កើតឡើងហើយ ក៏មិនសាច់ស្រឡាទៅផង ព្រោះកិច្ចប្រកបរឿយៗ ខ្ពស់កុសលធម៌ និងកិច្ចប្រកបរឿយៗខ្ពស់កុសលធម៌ ។

[៧៦] ខ្នាតកិច្ចចាំវិទ្យុយ ចាត់តាំងតំណែងធម្មនុញ្ញសភាវៈដទៃ សូម្បីក្រសភាវៈ ដែលជាប់ភ្នាក់ងារកុសលធម៌មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើត ឡើងបានក្តី ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាច់ស្រឡាទៅក្តី ដូចកិច្ចប្រកបរឿយៗខ្ពស់កុសលធម៌ និងកិច្ចប្រកបរឿយៗខ្ពស់ កុសលធម៌អនុយោគា ខ្នាតកិច្ចចាំវិទ្យុយ ពួកកុសលធម៌ដែល មិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើងបានផង ពួកកុសលធម៌ដែលកើត ឡើងហើយ ក៏មិនសាច់ស្រឡាទៅផង ព្រោះកិច្ចប្រកបរឿយៗខ្ពស់ កុសលធម៌និងកិច្ចប្រកបរឿយៗខ្ពស់កុសលធម៌ ។

(៧៧) ចាហ៍ ភិក្ខុវេទ អញ្ញំ ឯកទង្គិណិ សាទទុ-
 បស្សាមិ យេន អនុប្បដ្ឋានំ កំ ពោជ្ឈន្តំ ឧប្បដ្ឋន្តិ
 ឧប្បដ្ឋានំ កំ ពោជ្ឈន្តំ កំ ភាវណាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ
 យថយំនំ ភិក្ខុវេទ អយោធិសា មនសិកាវេ អយោ-
 ធិសា ភិក្ខុវេ មនសិកាវេ តោ អនុប្បដ្ឋានំ ខេវ
 ពោជ្ឈន្តំ ឧប្បដ្ឋន្តិ ឧប្បដ្ឋានំ កំ ពោជ្ឈន្តំ កំ ភាវណា-
 ចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។

(៧៨) ចាហ៍ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិណិ សាទទុ-
 បស្សាមិ យេន អនុប្បដ្ឋានំ កំ ពោជ្ឈន្តំ ឧប្បដ្ឋន្តិ
 ឧប្បដ្ឋានំ កំ ពោជ្ឈន្តំ ភាវណាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ យថយំនំ
 ភិក្ខុវេ យោធិសា មនសិកាវេ យោធិសា ភិក្ខុវេ
 មនសិកាវេ តោ អនុប្បដ្ឋានំ ខេវ ពោជ្ឈន្តំ ឧប្បដ្ឋន្តិ
 ឧប្បដ្ឋានំ កំ ពោជ្ឈន្តំ ភាវណាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។

(៧៩) ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភវានភវីនិវេកមិមេយ្យសភាវៈវេ
 សុម្បិកេសភាវៈ ១ ដែលក្នុងនិវេកាជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ មិនចាត់ភិក្ខុវេទ មិន
 ឱ្យភិក្ខុវេទ ពោជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ ដែលភិក្ខុវេទ ឱ្យសេវ
 ដល់ខ្លួនការបរិបូណ៌ ដោយភាវណា ដូចការធ្វើទុកក្នុងចិត្តទុស្សន្ត
 សោរឡើយ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តទុស្សន្ត
 ពោជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ ដែលមិនចាត់ភិក្ខុវេទ ក៏ភិក្ខុវេទមិនបានផង
 ពោជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ ដែលភិក្ខុវេទ ក៏មិនដល់ខ្លួនការបរិបូណ៌
 ដោយភាវណា ។

(៧៩) ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភវានភវីនិវេកមិមេយ្យសភាវៈ
 វេ ១ សុម្បិកេសភាវៈ ១ ដែលក្នុងនិវេកាជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ មិនចាត់ភិក្ខុវេទ
 ឱ្យភិក្ខុវេទ ពោជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ ដែលភិក្ខុវេទ ឱ្យសេវ
 ដល់ខ្លួនការបរិបូណ៌ ដោយភាវណា ដូចការធ្វើទុកក្នុងចិត្តទុស្សន្ត
 ឡើយ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កាលបើបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តទុស្សន្ត
 ពោជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ ដែលមិនចាត់ភិក្ខុវេទ ក៏មិនបានផង
 ពោជ្ឈន្តិចាំនិទ្ធាយ ដែលភិក្ខុវេទ ក៏មិនដល់ខ្លួនការបរិបូណ៌
 ដោយភាវណា ។

[៦៧] អប្បមត្តិកា វិសា ភិក្ខុវេ បរិហារិ យេទំ
ញាតិបរិហារិ ឯតំ បដិគិដ្ឋំ ភិក្ខុវេ បរិហារិ
យេទំ បញ្ញាបរិហារិ ។

[៦៨] អប្បមត្តិកា វិសា ភិក្ខុវេ វុដ្ឋិ យេទំ
ញាតិវុដ្ឋិ ឯតំ ភិក្ខុវេ វុដ្ឋិ យេទំ បញ្ញាវុដ្ឋិ
ឧស្សាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខុកត្វំ បញ្ញាវុដ្ឋិ
វុដ្ឋិស្សាមាតិ ឯវំ ហិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុកត្វំ ។

[៦៩] អប្បមត្តិកា វិសា ភិក្ខុវេ បរិហារិ
យេទំ ភោតបរិហារិ ឯតំ បដិគិដ្ឋំ ភិក្ខុវេ
បរិហារិ យេទំ បញ្ញាបរិហារិ ។

[៧០] អប្បមត្តិកា វិសា ភិក្ខុវេ វុដ្ឋិ យេទំ
ភោតវុដ្ឋិ ឯតំ ភិក្ខុវេ វុដ្ឋិ យេទំ បញ្ញា-
វុដ្ឋិ ឧស្សាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខុកត្វំ បញ្ញា-
វុដ្ឋិស្សាមាតិ ឯវំ ហិ វេ ភិក្ខុវេ
សិក្ខុកត្វំ ។

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសាបសូន្យចាកញាតិខេ ជា
ការសាបសូន្យចម្លងចម្លងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការសាបសូន្យចាក
បញ្ញាខេ ទើបជាការសាបសូន្យដ៏លាមក ជាអីការសាបសូន្យទាំងអស់ ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនដោយញាតិខេ ជា
សេចក្តីចំរើនចម្លងចម្លងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសេចក្តីចំរើនដោយ
បញ្ញាខេ ទើបជាសេចក្តីចំរើនប្រសើរ ជាអីសេចក្តីចំរើនទាំងអស់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុខេ ភិក្ខុកុសិសាសខេ គួរសិក្សា
យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយគឺចំរើនដោយបញ្ញាវុដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

[៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសាបសូន្យចាកទ្រព្យខេ ជា
ការសាបសូន្យចម្លងចម្លងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការសាបសូន្យចាកបញ្ញា
ខេ ទើបជាការសាបសូន្យដ៏លាមក ជាអីការសាបសូន្យទាំងអស់ ។

[៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនដោយទ្រព្យខេ ជា
សេចក្តីចំរើនចម្លងចម្លងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសេចក្តីចំរើនដោយ
បញ្ញាខេ ទើបជាសេចក្តីចំរើនប្រសើរ ជាអីសេចក្តីចំរើនទាំងអស់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុខេ ភិក្ខុកុសិសាសខេ គួរសិក្សា
យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយគឺចំរើនដោយបញ្ញាវុដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

[៨១] អប្បមត្តិកា វិសា ភិក្ខុវេ បរិហានិ
យទិទំ យសោបរិហានិ ឯតិ ចន្ទិកំផ្នំ ភិក្ខុវេ
បរិហានិទំ យទិទំ មញ្ញាបរិហានិទំ ។

[៨២] អប្បមត្តិកា វិសា ភិក្ខុវេ វុឡិ យទិទំ
យសោវុឡិ ឯតទិទំ ភិក្ខុវេ វុឡិទំ យទិទំ
មញ្ញាវុឡិ កស្មាតិហា ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខុតត្ថំ
មញ្ញាវុឡិយា វុឡិស្សាទាតិ ឯវំ ហិ ហិ ភិក្ខុវេ
សិក្ខុតត្ថំ ។

វគ្គ (៧) អង្គទេ ។

[៨៣] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតទិទំ
សមនុបស្សនិ យោ ឯវំ មហានោ អនត្តាយ
សំវត្តតិ យថយំ ភិក្ខុវេ មហានោ មហានោ
ភិក្ខុវេ មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

[៨៤] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតទិទំ សមនុ-
បស្សនិ យោ ឯវំ មហានោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
យថយំ ភិក្ខុវេ អប្បមាណោ អប្បមាណោ ភិក្ខុវេ
អបាណោ អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

• ម. កល្យាណចំគ្នាវិញ ។

[៨១] ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ ការសាបសូន្យនាគយសានេ វេការ
សាបសូន្យបដិច្ចបន្តិចទេ ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ វេការសាបសូន្យនាគបញ្ញា
មេ ទើបវេការសាបសូន្យដ៏លាមក វេនិការសាបសូន្យនាគវេសំ ។

[៨២] ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ សេចក្តីចំរើនដោយយសានេ ជា
សេចក្តីចំរើនបន្តិចបន្តួចទេ ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ វេសេចក្តីចំរើនដោយ
មញ្ញានេ ទើបវាសេចក្តីចំរើនប្រសើរ ជាសេចក្តីចំរើននាគវេសំ
ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុកុសិសាសនានេ ក្នុងសិក្សា
យ៉ាងនេះថា យើងវាងឱ្យយ ពិនិត្យចំរើនដោយមញ្ញាវុឡិ ខ្លាសក្កុ
តំវិទ្យាយ ក្នុងវាងឱ្យយក្នុងសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

ឯ វគ្គ ៨ ។

[៨៣] ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ គង្គាគតំពិនិកមិមឃើញសភាវដវៃ
ស្នម្បីកែសភាវ ៦ ដែលប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍ច្រើន ដូច
សេចក្តីច្រងាខាងសាមញ្ញយ ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ មានវេសេចក្តី
ច្រងាទ ទើបប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៨៤] ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ គង្គាគតំពិនិកមិមឃើញសភាវដវៃ
ស្នម្បីកែសភាវ ៦ ដែលប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូចសេចក្តី
ចំរើនប្រយោជន៍សាមញ្ញយ ខ្លាសក្កុតំវិទ្យាយ មានវេសេចក្តីចំរើន
ប្រយោជ ទើបប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក អន្តរទោយស្ស ឯកទិចារ

[៥៧] ឆាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទម្មំបិ សមនុ-
មស្សាមិ យោ ឯវំ មហាតោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
យថយំនំ ភិក្ខុវេ អសន្តុដ្ឋិតា អសន្តុដ្ឋិតា ភិក្ខុវេ
មហាតោ អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

[៥៨] ឆាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទម្មំបិ សមនុ-
មស្សាមិ យោ ឯវំ មហាតោ អនត្តាយ សំវត្តតិ យថយំនំ
ភិក្ខុវេ សន្តុដ្ឋិតា សន្តុដ្ឋិតា ភិក្ខុវេ មហាតោ អនត្តាយ
សំវត្តតិ ។

[៥៩] ឆាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទម្មំបិ សមនុ-
មស្សាមិ យោ ឯវំ មហាតោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
យថយំនំ ភិក្ខុវេ អយោនិសោ ឧទសិការោ
អយោនិសោ ឧទសិការោ ភិក្ខុវេ មហាតោ
អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

[៦០] ឆាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទម្មំបិ សមនុ-
មស្សាមិ យោ ឯវំ មហាតោ អនត្តាយ សំវត្តតិ
យថយំនំ ភិក្ខុវេ យោនិសោ ឧទសិការោ យោនិសោ
ឧទសិការោ ភិក្ខុវេ មហាតោ អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក អន្តរទោយស្ស ឯកទិចារ

[៥៧] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភវាភវំពីរិកមំមយេញសភាវៈដវៃ
សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូច
សេចក្តីមិនសម្គាល់នេះសារឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានវិភាសចក្តី
ចំណេះនោះ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៥៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភវាភវំពីរិកមំមយេញសភាវៈដវៃ
សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូចសេចក្តី
សម្គាល់នេះសារឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានវិភាសចក្តីសម្គាល់
ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៥៩] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភវាភវំពីរិកមំមយេញសភាវៈដវៃ
សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូច
ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តសំខំនឹងនេះសារឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានវិភា
សការធ្វើទុកក្នុងចិត្តសំខំនឹង ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៦០] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភវាភវំពីរិកមំមយេញសភាវៈដវៃ
សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូចការធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តសំខំនឹងនេះសារឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានវិភាសការធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តសំខំនឹង ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៧៣] ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកទ្រព្យ សមុ-
 បស្សន៍ យោ វិវា មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ
 យសយំ កិច្ចការ អសម្បជញ្ញា អសម្បជញ្ញា កិច្ចការ
 មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ ។

[៧៤] ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកទ្រព្យ សមុ-
 បស្សន៍ យោ វិវា មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ
 យសយំ កិច្ចការ សម្បជញ្ញា សម្បជញ្ញា កិច្ចការ
 មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ ។

[៧៥] ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកទ្រព្យ សមុ-
 បស្សន៍ យោ វិវា មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ
 យសយំ កិច្ចការ ជាបិក្កតា ជាបិក្កតា កិច្ចការ
 មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ ។

[៧៦] ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកទ្រព្យ សមុ-
 បស្សន៍ យោ វិវា មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ
 យសយំ កិច្ចការ កល្យាណមិក្កតា កល្យាណមិក្កតា
 កិច្ចការ មហាតោ អនុញ្ញាយ សំវត្តតិ ។

[៧៧] ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ ភវគតវិវិកមិទេយេញសភាវៈ
 ដ៏ទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យរួចប្រយោជន៍ច្រើន
 ដូចអសម្បជញ្ញា (សេចក្តីដឹងខ្លួន) នេះសារឡើយ ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ
 មានតែសម្បជញ្ញា ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យរួចប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៧៨] ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ ភវគតវិវិកមិទេយេញសភាវៈ
 ដ៏ទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូច
 សម្បជញ្ញា (សេចក្តីដឹងខ្លួន) នេះសារឡើយ ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ
 មានតែសម្បជញ្ញា ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៧៩] ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ ភវគតវិវិកមិទេយេញសភាវៈ
 ដ៏ទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យរួចប្រយោជន៍ច្រើន
 ដូចការមានបាបមិក្កតានេះសារឡើយ ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ មានតែការ
 បាបមិក្កតា ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យរួចប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៨០] ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ ភវគតវិវិកមិទេយេញសភាវៈ
 ដ៏ទ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូចការ
 មានកល្យាណមិក្កតានេះសារឡើយ ប្រាសាទកុំព័ន្ធកាយ មានតែការ
 មានកល្យាណមិក្កតា ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៧៧] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកវិញ្ញាណំ សឧទុ-
 បស្សនិ យោ ឃីវ មហានោ អនុត្តាយ សំវត្តតិ
 យថយំនំ ភិក្ខុវេ អនុយោតោ អកុសលានំ ទង្គានំ
 អនុយោតោ កុសលានំ ទង្គានំ អនុយោតោ ភិក្ខុវេ
 អកុសលានំ ទង្គានំ អនុយោតោ កុសលានំ
 ទង្គានំ មហានោ អនុត្តាយ សំវត្តតិ ។

[៧៨] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកវិញ្ញាណំ សឧទុ-
 បស្សនិ យោ ឃីវ មហានោ អនុត្តាយ សំវត្តតិ
 យថយំនំ ភិក្ខុវេ អនុយោតោ កុសលានំ ទង្គានំ
 អនុយោតោ អកុសលានំ ទង្គានំ អនុយោតោ
 ភិក្ខុវេ កុសលានំ ទង្គានំ អនុយោតោ អកុស-
 លានំ ទង្គានំ មហានោ អនុត្តាយ សំវត្តតិ ។

វគ្គ(១) វគ្គ ។

[៧៩] អដ្ឋវគ្គំ ភិក្ខុវេ អដ្ឋវគ្គំ កាវិច្ឆា នាញ្ញំ
 ឯកវិញ្ញាណំ សឧទុបស្សនិ យំ ឃីវ មហានោ អនុត្តាយ
 សំវត្តតិ យថយំនំ ភិក្ខុវេ មហានោ មហានោ
 ភិក្ខុវេ មហានោ អនុត្តាយ សំវត្តតិ ។

១. ម. មហាវិវាទា ។

[៧៧] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគរិវិធីកម្មវិញ្ញាណភាវៈ
 ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍ច្រើន
 ដូចភិយាប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំអកុសលធម៌ នឹងភិយាមិត្តប្រកបរឿយ ។
 ខ្ញុំអកុសលធម៌នេះសោះឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានភិក្ខុវិញ្ញាណប្រកប
 រឿយ ។ ខ្ញុំអកុសលធម៌ នឹងភិយាមិត្តប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំអកុសលធម៌
 ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍ច្រើន ។

[៧៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគរិវិធីកម្មវិញ្ញាណភាវៈដទៃ
 សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ដូចភិយា
 ប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំអកុសលធម៌ នឹងភិយាមិត្តប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំអកុសល-
 ធម៌នេះសោះឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានភិក្ខុវិញ្ញាណប្រកបរឿយ ។
 ខ្ញុំអកុសលធម៌ នឹងភិយាមិត្តប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំអកុសលធម៌ ទើបប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

ចប់វគ្គ ៥ ។

[៧៩] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអគរិវិធីកម្មវិញ្ញាណភាវៈដទៃ
 ដែលជាអន្តរាណីក្នុង សូម្បីតែអន្តរាណី ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យទូច
 ប្រយោជន៍ច្រើន ដូចសេចក្តីប្រទាននេះសោះឡើយ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានភិក្ខុវិញ្ញាណប្រកប ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យទូចប្រយោជន៍ច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរខិកាយស្ស ឯកវិចារោ

[១០២] អជ្ឈត្តិកំ ភិក្ខុវេ អង្គន្តិ កវិទ្ធា យាញ្ញំ
ឯកង្គំមិ សមទុបស្សាមិ ។ យេ ។ អប្បុជ្ជតា ភិក្ខុវេ
មហានោ អន្តាយ សំវត្តតិទំ ។

[១០៣] អជ្ឈត្តិកំ ភិក្ខុវេ អង្គន្តិ កវិទ្ធា
យាញ្ញំ ឯកង្គំមិ សមទុបស្សាមិ ។ យេ ។ អសន្តុដ្ឋិតា
ភិក្ខុវេ មហានោ អន្តាយ សំវត្តតិទំ ។

[១០៤] អជ្ឈត្តិកំ ភិក្ខុវេ អង្គន្តិ កវិទ្ធា យាញ្ញំ
ឯកង្គំមិ សមទុបស្សាមិ ។ យេ ។ សន្តុដ្ឋិតា ភិក្ខុវេ
មហានោ អន្តាយ សំវត្តតិទំ ។

[១០៥] អជ្ឈត្តិកំ ភិក្ខុវេ អង្គន្តិ កវិទ្ធា យាញ្ញំ
ឯកង្គំមិ សមទុបស្សាមិ ។ យេ ។ អយោនិសោ មនសិ-
កាវោ ភិក្ខុវេ មហានោ អន្តាយ សំវត្តតិទំ ។

[១០៦] អជ្ឈត្តិកំ ភិក្ខុវេ អង្គន្តិ កវិទ្ធា
យាញ្ញំ ឯកង្គំមិ សមទុបស្សាមិ ។ យេ ។ យោនិសោ
មនសិកាវោ ភិក្ខុវេ មហានោ អន្តាយ សំវត្តតិទំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរខិកាយ សកវិចារោ

[១០២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិទីវិភេទិមឃើញអង្គ៧១
ដែលជាអង្គ៧១ក្នុង សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានវិភេសចក្ក៍ប្រាថ្នាខ្លះ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[១០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិទីវិភេទិមឃើញអង្គ៧១
ដែលជាអង្គ៧១ក្នុង សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានវិភេសចក្ក៍មិនសម្រួល ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យទូចប្រយោជន៍ច្រើន។

[១០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិទីវិភេទិមឃើញអង្គ៧១
ដែលជាអង្គ៧១ក្នុង សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានវិភេសចក្ក៍សម្រួល ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន ។

[១០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិទីវិភេទិមឃើញអង្គ៧១
ដែលជាអង្គ៧១ក្នុង សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានវិភេសចក្ក៍ក្នុងចិត្តស្រឡាត់ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យទូច
ប្រយោជន៍ច្រើន ។

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតវិទីវិភេទិមឃើញអង្គ៧១
ដែលជាអង្គ៧១ក្នុង សូម្បីតែអង្គ ១ សោះ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានវិភេសចក្ក៍ក្នុងចិត្តស្រឡាត់ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ច្រើន។

អនត្តាយ សំវត្តតិ យថយំនំ ភិក្ខុវេ អនុយោគោ
អកុសលានំ ធម្មានំ អនុយោគោ កុសលានំ
ធម្មានំ អនុយោគោ ភិក្ខុវេ អកុសលានំ ធម្មានំ
អនុយោគោ កុសលានំ ធម្មានំ មហោគោ
អនត្តាយ សំវត្តតិ ។

(១១២) អន្តិក្ខតំ ភិក្ខុវេ អន្តិក្ខំ កាវិជ្ជា ចាញ្ញំ
ឯកន្តិមិ សមុបស្សនិមំ យំ ឯវំ មហោគោ អត្តាយ
សំវត្តតិ យថយំនំ ភិក្ខុវេ អនុយោគោ កុសលានំ
ធម្មានំ អនុយោគោ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុ-
យោគោ ភិក្ខុវេ កុសលានំ ធម្មានំ អនុ-
យោគោ អកុសលានំ ធម្មានំ មហោគោ អត្តាយ
សំវត្តតិ ។

(១១៣) ចាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកន្តិមិ
សមុបស្សនិមំ យោ ឯវំ សទ្ធក្កស្ស សម្មោសាយ
អន្តរាហាយ សំវត្តតិ យថយំនំ ភិក្ខុវេ មហោគោ
មហោគោ ភិក្ខុវេ សទ្ធក្កស្ស សម្មោសាយ អន្តរ-
ាហាយ សំវត្តតិមិ ។

ដូចភិយាប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំកុសលធម៌ទាំងឡាយ នឹងភិយាមិប្រកប
រឿយ ។ ខ្ញុំកុសលធម៌ទាំងឡាយនេះសោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានភិយាប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំកុសលធម៌ទាំងឡាយ នឹងភិយាមិប
្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំកុសលធម៌ទាំងឡាយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យដួច
ប្រយោជន៍ច្រើន ។

(១១៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិវិនិរតមិធមើញសក្ការៈដ៏ខ
ដែលជាអង្គទាំងបួន សូម្បីតែអង្គខ្លះ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍
ច្រើន ដូចភិយាប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំកុសលធម៌ទាំងឡាយ នឹងភិយាមិប
្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំកុសលទាំងឡាយនេះសោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានភិយាប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំកុសលធម៌ទាំងឡាយ នឹងភិយាមិប
្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំកុសលធម៌ទាំងឡាយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ច្រើន ។

(១១៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិវិនិរតមិធមើញសក្ការៈដ៏ខ
សូម្បីតែសក្ការៈខ្លះ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអន្តរាហព្រះ
សព្វម្ម ដូចសេចក្តីប្រទាននេះសោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែ
សេចក្តីប្រទាន ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីអន្តរាហព្រះសព្វម្ម ។

[១១៦] ឆាន់ កិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកធម្មំ បិ
 សមុបស្សមិ យោ ឯវំ សទ្ធម្មស្ស បិកិយា
 អស្មោសាយ អនន្តរាទាយ សំវត្តតិ យថយំ ឯ
 កិក្ខុវេ អប្បមាទោ អប្បមាទោ កិក្ខុវេ សទ្ធម្មស្ស
 បិកិយា អស្មោសាយ អនន្តរាទាយ សំវត្តតិ ។

[១១៧] ឆាន់ កិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកធម្មំ បិ
 សមុបស្សមិ យោ ឯវំ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ
 អនន្តរាទាយ សំវត្តតិ យថយំ ឯ កិក្ខុវេ កោសដ្ឋិ
 កោសដ្ឋិ កិក្ខុវេ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ
 អនន្តរាទាយ សំវត្តតិ ។

[១១៨] ឆាន់ កិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកធម្មំ បិ សមុ-
 បស្សមិ យោ ឯវំ សទ្ធម្មស្ស បិកិយា អសម្មោ-
 សាយ អនន្តរាទាយ សំវត្តតិ យថយំ ឯ កិក្ខុវេ
 វិយារន្តោ វិយារន្តោ កិក្ខុវេ សទ្ធម្មស្ស បិកិយា
 សម្មោសាយ អនន្តរាទាយ សំវត្តតិ ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វារគង្វារនៃមេឃុយសភាវៈដ៏ខ្ពស់
 សូម្បីតែសភាវៈ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិទនៅ បិទវិទាស បិទអន្តរាទ
 ព្រះសទ្ធម្ម ដូចសេចក្តីចម្រើននៃសេចក្តីឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានវិសេសចក្តីចម្រើន ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិទនៅ បិទវិទាស
 បិទអន្តរាទព្រះសទ្ធម្មឡើយ ។

[១១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វារគង្វារនៃមេឃុយសភាវៈដ៏ខ្ពស់
 សូម្បីតែសភាវៈ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិទាស ដើម្បីអន្តរាទព្រះសទ្ធម្ម
 ដូចសេចក្តីចម្រើននៃសេចក្តីឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានវិសេស
 ចក្តីចម្រើននៃសេចក្តីឡើយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិទាស ដើម្បីអន្តរាទ
 ព្រះសទ្ធម្ម ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វារគង្វារនៃមេឃុយសភាវៈដ៏ខ្ពស់
 សូម្បីតែសភាវៈ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិទនៅ បិទវិទាស បិទអន្តរាទ
 ព្រះសទ្ធម្ម ដូចកិរិយាព្រះពុទ្ធសាសនាឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មានវិសេសនៃព្រះពុទ្ធសាសនា ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិទនៅ
 បិទវិទាស បិទអន្តរាទព្រះសទ្ធម្មឡើយ ។

[១១៧] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកេនម្មំចិ សមទុ-
បស្សនិ ។ យេ ។ មហិច្ឆតា ភិក្ខុវេ សទ្ធិធម្មស្ស
សម្មាសាយ អន្តរជាតាយ សំវត្តតិ ។

[១២០] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកេនម្មំចិ
សមទុបស្សនិ ។ យេ ។ អប្បិច្ឆតា ភិក្ខុវេ សទ្ធិធម្មស្ស
មិទិយា អសម្មាសាយ អន្តរជាតាយ សំវត្តតិ ។

[១២១] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកេនម្មំចិ
សមទុបស្សនិ ។ យេ ។ អសន្តិកា ភិក្ខុវេ សទ្ធិធម្មស្ស
សម្មាសាយ អន្តរជាតាយ សំវត្តតិ ។

[១២២] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកេនម្មំចិ
សមទុបស្សនិ ។ យេ ។ សន្តិកា ភិក្ខុវេ សទ្ធិធម្មស្ស
មិទិយា អសម្មាសាយ អន្តរជាតាយ សំវត្តតិ ។

[១២៣] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកេនម្មំចិ
សមទុបស្សនិ ។ យេ ។ អយោធិសោ មនសិការោ
ភិក្ខុវេ សទ្ធិធម្មស្ស សម្មាសាយ អន្តរជាតាយ
សំវត្តតិ ។

[១២៤] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកេនម្មំចិ

[១១៧] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់នៅក្នុងកម្រិតមេឃញ្ញសភាវៈ ដ៏ខ្ពស់
ស្នូម្បីក្រសភាវៈ ទសោះ ។ យេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានក្រសភាវៈ
ច្រើន ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក្រសភាវៈ ដើម្បីអន្តរជាតិ ព្រះសង្ឃ ។

[១២០] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់នៅក្នុងកម្រិតមេឃញ្ញសភាវៈ
ដ៏ខ្ពស់ ស្នូម្បីក្រសភាវៈ ទសោះ ។ យេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានក្រ
សភាវៈ ច្រើន ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក្រសភាវៈ មិនក្រសភាវៈ
ព្រះសង្ឃ ។

[១២១] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់នៅក្នុងកម្រិតមេឃញ្ញសភាវៈ
ដ៏ខ្ពស់ ស្នូម្បីក្រសភាវៈ ទសោះ ។ យេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានក្រសភាវៈ
មិនក្រសភាវៈ ច្រើន ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក្រសភាវៈ មិនក្រសភាវៈ
ព្រះសង្ឃ ។

[១២២] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់នៅក្នុងកម្រិតមេឃញ្ញសភាវៈ
ដ៏ខ្ពស់ ស្នូម្បីក្រសភាវៈ ទសោះ ។ យេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានក្រ
សភាវៈ ច្រើន ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក្រសភាវៈ មិនក្រសភាវៈ
ព្រះសង្ឃ ។

[១២៣] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់នៅក្នុងកម្រិតមេឃញ្ញសភាវៈ ដ៏ខ្ពស់
ស្នូម្បីក្រសភាវៈ ទសោះ ។ យេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានក្រសភាវៈ
ច្រើន ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីក្រសភាវៈ មិនក្រសភាវៈ
ព្រះសង្ឃ ។

[១២៤] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់នៅក្នុងកម្រិតមេឃញ្ញសភាវៈ ដ៏ខ្ពស់

(១២៤) ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកវគ្គបំណុល សមណ-
បស្សន្តិ ។ បេ ។ យោជិតោ មនសិកាមេ កិច្ចការ
សន្តិសុខ បិកាយា អសម្មាសាយ អន្តរាណាយ
សំវត្តតិ ។

(១២៥) ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកវគ្គបំណុល សមណ-
បស្សន្តិ ។ បេ ។ អសម្មាសាយ កិច្ចការ សន្តិសុខ
សម្មាសាយ អន្តរាណាយ សំវត្តតិ ។

(១២៦) ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកវគ្គបំណុល សមណ-
បស្សន្តិ ។ បេ ។ សម្មាសាយ កិច្ចការ សន្តិសុខ
បិកាយា អសម្មាសាយ អន្តរាណាយ សំវត្តតិ ។

(១២៧) ជាប់ កិច្ចការ អញ្ញា ឯកវគ្គបំណុល សមណ-
បស្សន្តិ ។ បេ ។ ជាប់បិកាយា កិច្ចការ សន្តិសុខ
សម្មាសាយ អន្តរាណាយ សំវត្តតិ ។

(១២៨) ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគតវិធីវេទនាបិកាយា
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគត
ធ្វើទុក្ខនិច្ចត្រូវទំនង ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិកាយា មិន
អន្តរាណាយ ។

(១២៩) ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគតវិធីវេទនាបិកាយា
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគត
អសម្មាសាយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិកាយា ដើម្បីអន្តរាណាយ
។

(១៣០) ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគតវិធីវេទនាបិកាយា
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគត
តែសម្មាសាយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិកាយា មិនអន្តរាណាយ
។

(១៣១) ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគតវិធីវេទនាបិកាយា
ដទៃ សូម្បីតែសភាវៈ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចការ កថាគត
កេតិកាមាតុបទិកា ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិកាយា ដើម្បីអន្តរាណាយ
។

[១៤៨] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទម្មំថិ សមុទុ-
បស្សមិ ។ យេ ។ កាល្យណាមិក្ខតា ភិក្ខុវេ
សទ្ធម្មស្ស បិទិយោ អសម្មោសាយ អនន្តរនា នាយ
សំវត្តតិ ។

[១៤៩] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទម្មំថិ សមុទុ-
បស្សមិ ។ យេ ។ អនុយោកោ ភិក្ខុវេ អកុសលានំ
ទម្ពានំ អនុយោកោ កុសលានំ ទម្ពានំ
សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរនា នាយ សំវត្តតិ ។

[១៥០] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទម្មំថិ សមុទុ-
បស្សមិ ។ យោ ឯវំ សទ្ធម្មស្ស បិទិយោ អសម្មោ-
សាយ អនន្តរនា នាយ សំវត្តតិ យថយំនំ ភិក្ខុវេ
អនុយោកោ កុសលានំ ទម្ពានំ អនុយោកោ
អកុសលានំ ទម្ពានំ អនុយោកោ ភិក្ខុវេ កុសលានំ
ទម្ពានំ អនុយោកោ អកុសលានំ ទម្ពានំ
សទ្ធម្មស្ស បិទិយោ អសម្មោសាយ អនន្តរនា នាយ
សំវត្តតិ ។

[១៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេចាត់ចែងឲ្យយើងយូសភាវៈ
ជា១ សូម្បីតែសភាវៈ ១ សោះ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានតែការមានកល្យណមិត្ត ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិទនៅ មិនវិភាស
មិនអន្តរនាទព្រះសទ្ធម្មឡើយ ។

[១៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេចាត់ចែងឲ្យយើងយូសភាវៈ
ជា១ សូម្បីតែសភាវៈ ១ សោះ ។ យេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានតែកិរិយាប្រកបរឿយ ។ ទូអកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនកិរិយាមិន
ប្រកបរឿយ ។ ទូអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីវិភាស
ដើម្បីអន្តរនាទព្រះសទ្ធម្ម ។

[១៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេចាត់ចែងឲ្យយើងយូសភាវៈ
ជា១ សូម្បីតែសភាវៈ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបិទនៅ មិនវិភាស មិន
អន្តរនាទព្រះសទ្ធម្ម ដូចកិរិយាប្រកបរឿយ ។ ទូអកុសលធម៌ទាំងឡាយ
មិនកិរិយាមិនប្រកបរឿយ ។ ទូអកុសលធម៌ទាំងឡាយនេះសារឡើយ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែកិរិយាប្រកបរឿយ ។ ទូអកុសលធម៌ទាំងឡាយ
មិនកិរិយាមិនប្រកបរឿយ ។ ទូអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ទើបប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីបិទនៅ មិនវិភាស មិនអន្តរនាទព្រះសទ្ធម្មឡើយ ។

[១៣១] យេចិ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បញ្ញំ ធម្មោតិ
 ធិរេច្ឆិ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុជនាហិតាយ បដិច្ចា
 ពហុជនាសុខាយ ពហុរោ ជេស្ស រាជគ្នាយ
 រាហិតាយ ទុក្ខាយ រេវេមទុស្សាធំ ពហុត្ថ តេ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បញ្ញំ បសវន្តិ តេ តិច៌ សទ្ធិធុ
 អន្តរាមេច្ឆិតិ ។

[១៣២] យេចិ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធុត្ថំ អធម្មោតិ
 ធិរេច្ឆិ ។ មេ ។ អវិជយំ វិជយោតិ ធិរេច្ឆិ ។ មេ ។
 វិជយំ អវិជយោតិ ធិរេច្ឆិ ។ មេ ។ អភាសិតំ
 អលមិតំ តថាគរោ ភាសិតំ លមិតំ តថាគរោតិ
 ធិរេច្ឆិ ។ មេ ។ ភាសិតំ លមិតំ តថាគរោ
 អភាសិតំ អលមិតំ តថាគរោតិ ធិរេច្ឆិ ។ មេ ។
 រាជានិច្ចំ តថាគរោ ភាវិន្តំ តថាគរោតិ
 ធិរេច្ឆិ ។ មេ ។ ភាវិន្តំ តថាគរោ អរាវិន្តំ
 រាជានិច្ចំ ធិរេច្ឆិ ។ មេ ។ អប្បញ្ញត្តំ តថាគរោ

[១៣១] ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុតាំងឡាយណា សំដែងឲ្យ
 សភាពមិនមែនជាធម៌ជាធម៌ ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ឈ្មោះជាប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាគុណផលផលច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខផល
 ផលច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ផលផលច្រើន ដើម្បីមិនជាគុណ ដើម្បី
 លេចក្តីខ្ពង់ ផលវេរកាមិនមុនៗតាំងឡាយ ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុតាំងឡាយ រវិនិច្ឆ័យឲ្យប្រើមិនមែនប្រើឈ្មោះ ភិក្ខុខាងឈ្មោះ
 ជាត្រូវប្រែសម្រួលឲ្យគុណតាមពេល ។

[១៣២] ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុតាំងឡាយណា សំដែងឲ្យ
 ធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ។ មេ ។ សំដែងឲ្យសភាពមិនមែនវិន័យ ជាជា
 វិន័យ ។ មេ ។ សំដែងឲ្យវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ ។ មេ ។ សំដែងឲ្យ
 ពាក្យផលព្រះតថាគត មិនសំដែងមិនពេលវេលា ជាជាពាក្យផល
 ព្រះតថាគត បានសំដែងបានពេលវេលា ។ មេ ។ សំដែងឲ្យពាក្យ
 ផលព្រះតថាគត បានសំដែងបានពេលវេលា ជាជាពាក្យផលព្រះ
 តថាគតមិនសំដែងមិនពេលវេលា ។ មេ ។ សំដែងឲ្យវត្តផលព្រះតថាគត
 មិនសម្បូរសារ ជាជាវត្តផលព្រះតថាគតបានសម្បូរវេលា ។ មេ ។
 សំដែងឲ្យវត្តផលព្រះតថាគតបានសម្បូរវេលា ជាជាវត្តផលព្រះតថាគត
 មិនសម្បូរ ។ មេ ។ សំដែងឲ្យសិក្ខាបទផលព្រះតថាគតមិនបញ្ញត្តិសារ

បញ្ញត្តំ គថាគរគនាតិ ធិបេន្តិ ។ បេ ។ បញ្ញត្តំ
 គថាគរគន អប្បញ្ញត្តំ គថាគរគនាតិ ធិបេន្តិ គេ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ តហុជនហិកាយ បដិបដ្ឋា តហុជនា-
 សុទាយ តហុនោ ផលស្ស អនត្តាយ រហិកាយ
 ទុក្ខាយ ទេវេទទុក្ខាចំ តហុត្ថ គេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អប្បញ្ញ បសវន្តិ គេ ចិមំ សទ្ធម្មំ កត្តវនាបេន្តិតិ ។

[១៣៣] យេនិ គេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អធម្មំ
 អធម្មាតិ ធិបេន្តិ គេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តហុជនហិ-
 កាយ បដិបដ្ឋា តហុជនសុទាយ តហុនោ ផលស្ស
 អនត្តាយ ហិកាយ សុទាយ ទេវេទទុក្ខាចំ តហុត្ថ
 គេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ប្បញ្ញ បសវន្តិ គេ ចិមំ សទ្ធម្មំ
 បេន្តិតិ ។

[១៣៤] យេនិ គេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មំ ធម្មាតិ
 ធិបេន្តិ ។ បេ ។ កវិកវេ កវិកវេនាតិ ធិបេន្តិ ។ បេ ។

ថាជាសិក្ខុបទវេសលព្រះគថាគរគនបញ្ញត្តហើយ ។ បេ ។ សិវេនិទ្ធិ
 សិក្ខុបទវេសលព្រះគថាគរគនបញ្ញត្តហើយ ថាជាសិក្ខុបទវេស
 ព្រះគថាគរគនបញ្ញត្តទេ ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ កិក្ខុវាំងឡាយនោះ ឈ្មោះ
 ថាប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនជាគុណផលផលច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខផលផលច្រើន
 ដើម្បីប្រយោជន៍ផលផលច្រើន ដើម្បីមិនជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
 ផលវេកានីមិទុក្ខស្សវាំងឡាយ ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ កិក្ខុវាំងនោះ
 វេសិលបានឲ្យបាបច្រើន មិនវេសិលក្តី កិក្ខុវាំងនោះឈ្មោះថាធ្វើ
 ព្រះសច្ច្យនេះឲ្យអន្តរោចទៅ ។

[១៣៣] ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ កិក្ខុវាំងឡាយណា សិវេនិទ្ធិ
 សភាគមិនមែនជាគមិ ថាជាសភាគមិនមែនជាគមិ ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ
 កិក្ខុវាំងនោះឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិដើម្បីជាគុណផលផលច្រើន ដើម្បីសេចក្តី
 សុខផលផលច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ផលផលច្រើន ដើម្បីជាគុណ ដើម្បី
 សេចក្តីសុខផលវេកានីមិទុក្ខស្សវាំងឡាយ ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ កិក្ខុ
 វាំងនោះ វេសិលបានឲ្យបាបច្រើន មិនវេសិលក្តី កិក្ខុវាំងនោះ
 ឈ្មោះថា ធ្វើព្រះសច្ច្យនេះឲ្យបាបទៅ ។

[១៣៤] ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ កិក្ខុវាំងឡាយណា សិវេនិទ្ធិ
 ថាជាគមិ ។ បេ ។ សិវេនិទ្ធិសភាគមិនមែនវិល ថាមិនមែនជាវិល ។ បេ ។

វិញ្ញាណ វិញ្ញាណ ធម៌ចេតនា ។ ឬ ។ អភាសិត អលចិត្ត
 តថាគរោ អភាសិត អលចិត្ត តថាគរោ
 ធម៌ចេតនា ។ ឬ ។ ភាសិត លចិត្ត តថាគរោ
 ភាសិត លចិត្ត តថាគរោ ធម៌ចេតនា ។ ឬ ។
 អនាចិណ្ណំ តថាគរោ អនាចិណ្ណំ តថាគរោ
 ធម៌ចេតនា ។ ឬ ។ អនាចិណ្ណំ តថាគរោ អនាចិណ្ណំ
 តថាគរោ ធម៌ចេតនា ។ ឬ ។ អប្បញ្ញត្តំ តថា-
 គរោ អប្បញ្ញត្តំ តថាគរោ ធម៌ចេតនា ។ ឬ ។
 បញ្ញត្តំ តថាគរោ បញ្ញត្តំ តថាគរោ ធម៌ចេតនា
 តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុជនហិតាយ បដិបទ្ធា ពហុ-
 ជនសុទាយ ពហុលា លិខស្ស អន្តាយ ហិតាយ
 សុទាយ រាមនុស្សាចិ ពហុត្ថ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បញ្ញត្តំ បសវន្តំ តេ ចិច្ច សុទ្ធន្តំ វេចន្តិកំ ។

(គ្រា^២)ឧបសម្ព័ន្ធ ។

សំដែងវិញ្ញាណ ។ ឬ ។ សំដែងវិញ្ញាណ ដែលព្រះភាគកម្ម
 សំដែង មិនព្រោះសោះ ថាវាព្រះភាគកម្មសំដែង មិន
 ពោល ។ ឬ ។ សំដែងវិញ្ញាណ ដែលព្រះភាគកម្មសំដែង បានពោល
 ហើយ ថាវាព្រះភាគកម្ម បានសំដែង បានពោល ។ ឬ ។
 សំដែងវិញ្ញាណ ដែលព្រះភាគកម្មសំដែង ថាវាវិញ្ញាណ ដែលព្រះភាគកម្ម
 មិនបានសំដែង ។ ឬ ។ សំដែងវិញ្ញាណ ដែលព្រះភាគកម្ម បានសំដែង
 ថាវាវិញ្ញាណ ដែលព្រះភាគកម្ម បានសំដែង ។ ឬ ។ សំដែងវិញ្ញាណ ដែល
 ព្រះភាគកម្ម មិនព្រោះសោះ ថាវាសំដែង ដែលព្រះភាគកម្ម
 បញ្ញត្ត ។ ឬ ។ សំដែងវិញ្ញាណ ដែលព្រះភាគកម្ម បានបញ្ញត្ត ហើយថា
 ជាសំដែង ដែលព្រះភាគកម្ម បានបញ្ញត្ត ហើយ ម្នាលភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 វាមនោ ឆោតោ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាគុណដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តី
 សុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីជាគុណ ដើម្បី
 សេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន មនុស្សចំណី ម្នាលភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 វាមនោ វាមនោ មនុស្សចំណី មិនតែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុវេ ឆោតោ
 ឆោតោ ប្រតិបត្តិ មនុស្សចំណី ។

[១៣៩] យេ បិ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាចត្តិ
អាចត្តិភិ ធិបេន្តំ ។ យេ វ អាចត្តិ អាចត្តិភិ
ធិបេន្តំ ។ យេ វ លហុកំ អាចត្តិ កុរុកា អាចត្តិភិ
ធិបេន្តំ ។ យេ វ កុរុកំ អាចត្តិ លហុកា អាចត្តិភិ
ធិបេន្តំ ។ យេ វ ធុដ្ឋល្មំ អាចត្តិ ធុដ្ឋល្មា
អាចត្តិភិ ធិបេន្តំ ។ យេ វ ធុដ្ឋល្មំ អាចត្តិ
ធុដ្ឋល្មា អាចត្តិភិ ធិបេន្តំ ។ យេ វ សារសេសំ អាចត្តិ
អាចត្តិភិ ធិបេន្តំ ។ យេ វ អាចត្តិភិ សារសេសំ
អាចត្តិ សារសេសា អាចត្តិភិ ធិបេន្តំ ។ យេ វ
សប្បដិកាម្មំ អាចត្តិ អប្បដិកាម្មា អាចត្តិភិ
ធិបេន្តំ ។ យេ វ អប្បដិកាម្មំ អាចត្តិ សប្បដិកាម្មា
អាចត្តិភិ ធិបេន្តំ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុជនា-
ហិតាយ ចជិច្ឆា ពហុជនាសុភាយ ពហុរោ-
ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ធុត្តាយ ។ ធា-
អនុស្សាវនំ ពហុត្ថា ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បត្តា
បសវន្តិ ភេ ចំ ធា សទ្ធា អន្តរាយចត្តិភិ ។

[១៣៩] ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុវាំងឡាយ ណា សំដែនឲ្យអាចា-
បត្តិ ថាជាអាចត្តិ ។ យេ សំដែនឲ្យអាចត្តិថាជាអាចត្តិ ។ យេ សំដែន
ឲ្យលហុកាចត្តិ ថាជាកុរុកាចត្តិ ។ យេ សំដែនឲ្យកុរុកាចត្តិ ថាជាលហុ-
កាចត្តិ ។ យេ សំដែនឲ្យធុដ្ឋល្មាចត្តិ ថាជាធុដ្ឋល្មាចត្តិ ។ យេ សំដែន
ឲ្យធុដ្ឋល្មាចត្តិ ថាជាធុដ្ឋល្មាចត្តិ ។ យេ សំដែនឲ្យសារសេសាចត្តិ ថា
ជាអាចត្តិភិសារសេសាចត្តិ ។ យេ សំដែនឲ្យអាចត្តិភិសារសេសាចត្តិ ថាជាសារសេសាចត្តិ
។ យេ សំដែនឲ្យសប្បដិកាម្មាចត្តិ ថាជាអប្បដិកាម្មាចត្តិ ។ យេ សំដែនឲ្យ
អប្បដិកាម្មាចត្តិ ថាជាអប្បដិកាម្មាចត្តិវិញ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុវាំងឡាយ
ឈ្មោះថាច្រកិចត្តិ ដើម្បីមិនជាតុណ្ហជល់ដល់ច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខដល់ដល់
ច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ដល់ច្រើន ដើម្បីមិនជាតុណ្ហ ដើម្បីសេចក្តី
ទុក្ខ ដល់ទៅកាន់ដល់ទុក្ខស្វាហិត្តិក្ខយ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុវាំងឡាយ
វេទន៍បានឲ្យច្រកច្រើន មិនត្រូវឈ្មោះ ភិក្ខុវាំងឡាយ ឈ្មោះថាធ្វើ
ព្រះសង្ឃឲ្យនេះឲ្យកុរុកាចត្តិ ។

វិញ្ញាណប្រវត្តិ ធម្មសមា វគ្គ

(១៣៥) យេចី ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាចម្ព័ន្ធ
 អាចម្ព័ន្ធគិ ធិបេន្តិ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុជន-
 ហំតាយ បដិមន្តា ពហុជនសុទាយ ពហុនា
 ជនស្ស អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ ទេវបទុស្សានំ
 ពហុត្ថ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុត្តា បសវន្តិ ភេ
 ចំ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុត្តា បសវន្តិ ។

(១៣៦) យេចី ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាចម្ព័ន្ធ
 អាចម្ព័ន្ធគិ ធិបេន្តិ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុជន-
 ហំតាយ បដិមន្តា ពហុជនសុទាយ ពហុនា
 ជនស្ស អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ ទេវបទុស្សានំ
 ពហុត្ថ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុត្តា បសវន្តិ ភេ
 ចំ ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុត្តា បសវន្តិ ។

(១៣៧) យេចី ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ លហុតំ
 អាចម្ព័ន្ធ លហុតា អាចម្ព័ន្ធគិ ធិបេន្តិ ។ យេ ។ តុត្ថកំ
 អាចម្ព័ន្ធ លហុតា អាចម្ព័ន្ធគិ ធិបេន្តិ ។ យេ ។ តុត្ថកំ
 អាចម្ព័ន្ធ លហុតា អាចម្ព័ន្ធគិ ធិបេន្តិ ។ យេ ។

ចាសិក្ខាធម្មប្បយ ៖ ភាគីម វគ្គ ១២

(១៣៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ សំដែនឲ្យវេទនាបក្ខិ
 ថាជាអាចម្ព័ន្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះថាប្រតិបត្តិ ដើម្បីជា
 គុណផលផលច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខផលផលច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ផល
 ផលច្រើន ដើម្បីជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ផលវេរភាពនឹងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ វេទន៍បានឲ្យបុណ្យច្រើន
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះថាធ្វើព្រះបទ្បនេះឲ្យបិតាទៅ ។

(១៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះថាធ្វើព្រះបទ្បនេះឲ្យបិតាទៅ
 ថាជាអាចម្ព័ន្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះថាប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ជាគុណផលផលច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខផលផលច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍
 ផលផលច្រើន ដើម្បីជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ផលវេរភាពនឹងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ វេទន៍បានឲ្យបុណ្យច្រើន
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះថាធ្វើព្រះបទ្បនេះឲ្យបិតាទៅ ។

(១៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះថាធ្វើព្រះបទ្បនេះឲ្យបិតាទៅ
 ឲ្យលហុតាបក្ខិ ថាជាលហុតាបក្ខិ ។ យេ ។ សំដែនឲ្យតុត្ថកាបក្ខិ ថាជា
 តុត្ថកាបក្ខិ ។ យេ ។ សំដែនឲ្យតុត្ថកាបក្ខិ ថាជាតុត្ថកាបក្ខិ ។ យេ ។

អនុជ្ឈល្លំ អាមត្តិំ អនុជ្ឈល្លា អាមត្តិំតិ ធិរេត្តិំ ។ យេ ។
 សារវសេសំ អាមត្តិំ សារវសេសា អាមត្តិំតិ
 ធិរេត្តិំ ។ យេ ។ អនវសេសំ អាមត្តិំ អនវសេសា
 អាមត្តិំតិ ធិរេត្តិំ ។ យេ ។ សម្មជិត្តង្គំ អាមត្តិំ សម្មជិត្ត-
 ង្គោ អាមត្តិំតិ ធិរេត្តិំ ។ យេ ។ អម្មជិត្តង្គំ
 អាមត្តិំ អម្មជិត្តង្គា អាមត្តិំតិ ធិរេត្តិំ ។ នេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 តហុជំនហិតាយ យតិយន្តា តហុជំនសុខាយ តហុនោ
 ជនស្ស អន្តាយ ហិតាយ សុខាយ នេវមនុស្សានំ
 តហុកា នេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុញ្ញំ យសវត្តិំ នេ
 ចិតំ សន្ធិង្គំ វេរេត្តិំតិ ។

អង្គទូរោកាយ ។

១២. ភពបណ្ណវិញ្ញោ ។

សំដែន្តវិអនុជ្ឈល្លាចក្កំ ថាជាអនុជ្ឈល្លាចក្កំ ។ យេ ។ សំដែន្តវិសារវសេសា-
 ចក្កំ ថាជាសារវសេសាចក្កំ ។ យេ ។ សំដែន្តវិអនវសេសាចក្កំ ថាជាអនវ-
 សេសាចក្កំ ។ យេ ។ សំដែន្តវិសម្មជិត្តង្គាចក្កំ ថាជាសម្មជិត្តង្គាចក្កំ ។ យេ ។
 សំដែន្តវិអម្មជិត្តង្គាចក្កំ ថាជាអម្មជិត្តង្គាចក្កំ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ
 តាំងនោះ ឈ្មោះថាច្រកចក្កំ ដើម្បីជាដុណាដល់ផនាច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ
 ផល់ផនាច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ផល់ផនាច្រើន ដើម្បីជាគុណ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខផល់ទៅតានិមនុស្សតាំងឡាយ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុតាំងនោះ
 វេទនិបាទនូវចុណ្យច្រើន មិនតែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុតាំងនោះ ឈ្មោះថា
 ធ្វើប្រសេដ្ឋន្តនេះឲ្យបិទនៅ ។

ចប់ វគ្គទី ១២ ។

ឯកបុគ្គលកាលី

(១៧៧) ឯកបុគ្គលា ភិក្ខុវេ លោកេ ឧប្បជ្ជិ-
មាដោ ឧប្បជ្ជតិ តហុជជហិតាយ តហុជជសុទាយ
លោកាទុកខ្សាយ អត្តាយ ហិតាយ សុទាយ ទេវ-
បទុស្សានំ តតមោ ឯកបុគ្គលា តថាគរោ អរហំ
សម្មាសម្ពុទ្ធា អយំ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកបុគ្គលា
លោកេ ឧប្បជ្ជិមាដោ ឧប្បជ្ជតិ តហុជជហិតាយ
តហុជជសុទាយ លោកាទុកខ្សាយ អត្តាយ ហិតាយ
សុទាយ ទេវបទុស្សានន្តិ ។

(១៧៦) ឯកបុគ្គលស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុគារតំ ទុល្លារោ
លោកស្មី តតបស្ស ឯកបុគ្គលស្ស តថាគតស្ស
អរហារោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស និមស្ស ទោ ភិក្ខុវេ
ឯកបុគ្គលស្ស ចាតុគារតំ ទុល្លារោ លោកស្មិន្តិ ។

(១៧៥) ឯកបុគ្គលា ភិក្ខុវេ លោកេ ឧប្បជ្ជិមាដោ
ឧប្បជ្ជតិ អត្តិយបទុស្សោ តតមោ ឯកបុគ្គលា

ឯកបុគ្គលបាលី

(១៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ បុគ្គលឯក កាលកើតឡើងក្នុង
លោក ក៏រមែងកើតឡើង ដើម្បីជាគុណផល់ផលច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ផល់ផលច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះផល់សត្វលោក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
ជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ផល់ទេវតានិងមនុស្សចាំនិទ្ធកាយ បុគ្គល
ឯក កើតឡើង គឺព្រះគោតមអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ
បុគ្គលឯកនេះឯង កាលកើតឡើងក្នុងលោក ក៏រមែងកើតឡើង ដើម្បី
ជាគុណផល់ផលច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខផល់ផលច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះ
ផល់សត្វលោក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ផល់ទេវតានិងមនុស្សចាំនិទ្ធកាយ ។

(១៧៦) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ កាលកើតប្រាកដនៃបុគ្គលឯក
បានដោយកម្រក្នុងលោក កាលកើតប្រាកដនៃបុគ្គលឯក កើតឡើង គឺ
ព្រះគោតមអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ កាលកើតប្រាកដ
នៃបុគ្គលឯកនេះឯង វាបានដោយកម្រក្នុងលោក ។

(១៧៥) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ បុគ្គលឯក កាលកើតឡើងក្នុង
លោក ក៏រមែងកើតឡើងជាមនុស្សអស្ចារ្យ បុគ្គលឯក កើតឡើង

ពោធិសតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អយំ ទោ ភិក្ខុវេ
ឯកបុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជិការោ ឧប្បជ្ជិតំ
អច្ឆរិយបទុស្សតិ ។

[១៤២] ឯកបុគ្គលស្ស ភិក្ខុវេ កាលតិវិយា
តហុនោ ជនស្ស អទុតយ្យា ហោតិ កតសស្ស ឯក-
បុគ្គលស្ស តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
សមស្ស ទោ ភិក្ខុវេ ឯកបុគ្គលស្ស កាលតិវិយា
តហុនោ ជនស្ស អទុតយ្យា ហោតិ ។

[១៤៣] ឯកបុគ្គលោ ភិក្ខុវេ លោកេ ឧប្បជ្ជ-
ហោនោ ឧប្បជ្ជិតំ អទុតិយោ អសហាយោ អប្បដិសា
អប្បដិសយោ អប្បដិការោ អប្បដិបុគ្គលោ អសហោ
អសមសហោ ជិបទានំ អត្តោ កតតោ ឯកបុគ្គលោ
តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អយំ ទោ ភិក្ខុវេ
ឯកបុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជិការោ ឧប្បជ្ជិតិ
អទុតិយោ អសហាយោ អប្បដិសោ អប្បដិសរោ
អប្បដិការោ អប្បដិបុគ្គលោ អសហោ អសមសហោ
ជិបទានំ អត្តោ ។

ភិព្រះកថាគតអហោនុសម្មាសម្ពុទ្ធ ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ បុគ្គលឯកោ
ឯនិ កាលភើតឡើងក្នុងលោក ក៏រមែងភើតឡើងជាបទុស្សអស្សារ្យ ។

[១៤៤] ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ កាលភើយាវៃបុគ្គលឯកជាវិលោក
ក្សយវៃជនច្រើន កាលភើយាវៃបុគ្គលឯក ភើតិទេវោ ភិព្រះកថាគត
អហោនុសម្មាសម្ពុទ្ធ ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ កាលភើយាវៃបុគ្គលឯកទេវោឯនិ
ជាវិលោកក្សយវៃជនច្រើន ។

[១៤៥] ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ បុគ្គលឯក កាលភើតឡើងក្នុង
លោក ក៏រមែងភើតឡើងកតតោនិវ មិនមានសំឡាញ់ មិនមានបុគ្គល
មានភក្តីភាពដូច មិនមានបុគ្គលមានអក្ខតាស្មើ ជាអ្នកបែងការអមិ កតតោ
បុគ្គលចប់កំហុសបាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបអ្វីមបាន មិនមាន
បុគ្គលស្មើ ស្មើភិក្ខុចាំនិទ្ធកយវៃជនកតតោស្មើ ប្រាសិបំផុតជាដីពួកសព្វ
មានដើរពីរ បុគ្គលឯក ភើតិទេវោ ភិព្រះកថាគតអហោនុសម្មាសម្ពុទ្ធ
ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ បុគ្គលឯកទេវោឯនិ កាលភើតឡើងក្នុងលោក
ក៏រមែងភើតឡើងកតតោនិវ មិនមានសំឡាញ់ មិនមានបុគ្គលមានអក្ខ-
តាដូច មិនមានបុគ្គលមានអក្ខតាស្មើ ជាអ្នកបែងការអមិ កតតោ
បុគ្គលចប់កំហុសបាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបអ្វីមបាន មិនមានបុគ្គលស្មើ
ស្មើភិក្ខុចាំនិទ្ធកយវៃជនកតតោស្មើ ប្រាសិបំផុតជាដីពួកសព្វមានដើរពីរ ។

[១២២] ឯកបុគ្គលស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុការកេ មហាតោ
 ចក្កុស្ស ចាតុការកេ ហោតិ មហាតោ អាណាតស្ស
 ចាតុការកេ ហោតិ មហាតោ ធិកាសស្ស ចាតុការកេ
 ហោតិ ចង្កំ អនុត្តរិយានំ ចាតុការកេ ហោតិ ចតុត្ថំ មដ្ឋ-
 សម្ព័នានំ សម្ព័និកិយា ហោតិ អនេកាចាតុប្បដិវេតា
 ហោតិ នានាចាតុប្បដិវេតា ហោតិ វិជ្ជាវិមុត្តិវេល-
 សម្ព័និកិយា ហោតិ សោតាវត្តិវេលសម្ព័និកិយា ហោតិ
 សត្តានាតាមិវេលសម្ព័និកិយា ហោតិ អនាតាមិវេល-
 សម្ព័និកិយា ហោតិ អរហន្តវេលសម្ព័និកិយា ហោតិ
 កតមស្ស ឯកបុគ្គលស្ស តថាគតស្ស អមហាតោ
 លទ្ធាសម្ពុទ្ធស្ស ឥវេស្ស ទោ ភិក្ខុវេ ឯកបុគ្គលស្ស
 ចាតុការកេ មហាតោ ចក្កុស្ស ចាតុការកេ ហោតិ
 មហាតោ អាណាតស្ស ចាតុការកេ ហោតិ មហាតោ
 ធិកាសស្ស ចាតុការកេ ហោតិ ចង្កំ អនុត្តរិយានំ
 ចាតុការកេ ហោតិ ចតុត្ថំ មដ្ឋសម្ព័នានំ សម្ព័និកិយា
 ហោតិ អនេកាចាតុប្បដិវេតា ហោតិ នានាចាតុ-
 ប្បដិវេតា ហោតិ វិជ្ជាវិមុត្តិវេលសម្ព័និកិយា ហោតិ

[១២២] ម្ចាស់កិក្ខុចំនីឡាយ ការកើតប្រាណដវៃបុគ្គលឯក ជាការ
 កើតប្រាណដវៃបុគ្គលីប្រសើរ ជាការកើតប្រាណដវៃធាតុដ៏ប្រសើរ ជាការ
 កើតប្រាណដវៃស្មីដ៏ប្រសើរ ជាការកើតប្រាណដវៃអនុត្តរិយៈ ៦ ប្រការ ជា
 កិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យដឹងសម្ព័ន្ធ ៤ ប្រការ ជាកិរិយាគ្រាប់ដីដ៏ធូលីចាតុ
 ច្រើនប្រការ ជាកិរិយាគ្រាប់ដីដ៏ធូលីចាតុច្រើន ជាកិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់
 ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិវេល ជាកិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យសោតាវត្តិវេល ជា
 កិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យសត្តានាតាមិវេល ជាកិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យ
 អនាតាមិវេល ជាកិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យអរហន្តវេល ការកើតប្រាណដ
 វៃបុគ្គលឯក កើតឲ្យណា គឺប្រាណដវៃបុគ្គលឯក ម្ចាស់កិក្ខុ
 ចំនីឡាយ ការកើតប្រាណដវៃបុគ្គលឯកខេរខេរ ជាការកើតប្រាណដវៃបុ
 ដ៏ប្រសើរ ជាការកើតប្រាណដវៃធាតុដ៏ប្រសើរ ជាការកើតប្រាណដវៃស្មីដ៏
 ប្រសើរ ជាការកើតប្រាណដវៃអនុត្តរិយៈ ៦ ប្រការ ជាកិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់
 ឲ្យបដិសម្ព័ន្ធ ៤ ប្រការ ជាកិរិយាគ្រាប់ដីដ៏ធូលីចាតុច្រើនប្រការ ជាកិរិយា
 គ្រាប់ដីដ៏ធូលីចាតុច្រើន ៧ ជាកិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិវេល

សុត្តន្តបិដក អង្គទូតិយស្ស ឯកវិណយោ

សោតាមន្តិដលសុត្តិកិរិយា ហោតិ សកតាតាមិដល-
សុត្តិកិរិយា ហោតិ អនាតាមិដលសុត្តិកិរិយា ហោតិ
អាហត្តដលសុត្តិកិរិយា ហោតិ ។

(១៤៨) យាមំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកបុគ្គលម្យំ សឧទុ-
បស្សមិ យោ ឃំ ឧបាសតេន អនុត្តំ ធម្មចក្កំ
យត្ថិតំ សម្មនេវ អនុប្បវត្តតិ យថយំ ភិក្ខុវេ
សារីបុត្តោ សារីបុត្តោ ភិក្ខុវេ ឧបាសតេន អនុត្តំ
ធម្មចក្កំ យត្ថិតំ សម្មនេវ អនុប្បវត្តតិ ។

បុត្តលាភោ(១) ។

១. ឯកបុគ្គលវិញ្ញា តេសេយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូតិយស្ស ឯកវិណយោ

ជាភិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យសោតាមន្តិដល ជាភិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់
ឲ្យសកតាតាមិដល ជាភិរិយាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យអនាតាមិដល ជាភិរិយា
ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យអាហត្តដល ។

(១៤៨) ហ្គាលភិក្ខុចំណិទ្ធាយ តថាភតិវិនិកមិទេយេញបុគ្គលដទៃ
សូម្បីតែបុគ្គលម្នាក់ អ្នកក្រាំនីធម្មចក្រដ៏ប្រសើរ ដែលតថាភតឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅហើយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមដោយគ្រឹមត្រូវ ដូចជាសារីបុត្តនេះសោះ
ហ្គាលភិក្ខុចំណិទ្ធាយ មានតែសារីបុត្ត ទើបក្រាំនីធម្មចក្រដ៏ប្រសើរ
ដែលតថាភតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមដោយគ្រឹមត្រូវបាន។

ចប់ បុត្តលាភោ ។

ឯកទត្តបាលី

[១៤៦] ឯតទត្តំ ភិក្ខុវេ មម សាវណំ ភិក្ខុនំ
កត្តញ្ញំ យនិទំ អញ្ញាតោល្លាតោ ។ មហាបញ្ញាតំ
យនិទំ សាវិបុត្តោ ។ ឥន្ទិមន្តានំ យនិទំ មហាមោក្ក-
ល្លាតោ ។ ធុគវណំ(១) យនិទំ មហាតកស្សនោ ។
ធិត្វធុគវណំ យនិទំ អនុវុទ្ធា ។ វុទ្ធាតុលិកានំ
យនិទំ កន្ទិយោ តានន្ទិកោយយបុត្តោ ។ មញ្ញស្ស-
វនំ យនិទំ លក្កល្លាតកកន្ទិយោ ។ សីហនាទិកានំ
យនិទំ បិណ្ឌាលកាវន្តាដោ ។ ធម្មកថិកានំ យនិទំ
បុណ្ណោ បន្ទានិបុត្តោ ។ សន្និក្ខេន តាសិទស្ស
វិញ្ញាវេន អត្ថំ វិភជន្តានំ យនិទំ មហាតត្វាវោតិ ។

វគ្គ បរមេ ។

[១៤៧] ឯតទត្តំ ភិក្ខុវេ មម សាវណំ ភិក្ខុនំ
បនោបយំ តាយំ អភិធិម្មិនន្តានំ(២) យនិទំ ទុល្ល-
បន្តោតោ ។ ចេតោវិដ្ឋតុសលានំ យនិទំ ទុល្លបន្តោតោ ។
មញ្ញវិដ្ឋតុសលានំ(៣) យនិទំ មហាបន្តោតោ ។

* ទុក្ខវិវេក្ខិយំ ទិស្សនិ ។ ឫ. ទុក្ខវិវេក្ខិ ។ ២. ធម្ម. អភិធិម្មិនំ ។ ឃ. ឧ. ម. សញ្ញា-
វិដ្ឋិត្យសលានំ ។

ឯកទត្តបាលី

[១៤៦] ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្បាយ ចណ្ណា ពួកភិក្ខុអ្នកជំនីកម្រី ដែល
ជាសាវករបស់គេជាគក ប្រេចនីធីអញ្ញាតោល្លាតោប្រសើរជាងគេ ។
ចណ្ណា ពួកភិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើនប្រេចនីធីសាវិបុត្ត ។ ពួកភិក្ខុអ្នក
មានច្រើនប្រេចនីធីមហាមោក្កល្លាតោ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកពោលពាក្យកំចាត់បង់
ភិក្ខុសាស្ត្រប្រេចនីធីមហាតកស្សនោ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកមានទិព្វចក្ខុប្រេចនីធី
អនុវុទ្ធ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកមានត្រកូលវុស្ស ប្រេចនីធីកច្ចិយកាវ្យៈតាតាយ-
បុត្ត ។ ពួកភិក្ខុអ្នកមានសំឡេងពីរពេរប្រេចនីធីលក្កល្លាតកកច្ចិយៈ ។
ពួកភិក្ខុអ្នកបន្ទុំសីហនាវេប្រេចនីធីបិណ្ឌាលកាវន្តាដោ ។ ពួកភិក្ខុជាធម្ម-
កថិត ប្រេចនីធីបុណ្ណមន្ទានិបុត្ត ។ ពួកភិក្ខុអ្នកចែកសេចក្តីធម៌ដែល
គេជាគតសំដែងដោយសាស្ត្របទ្យតិស្តាវោន ប្រេចនីធីមហាបន្តោតោ ។

ឈ វគ្គ ១ ។

[១៤៧] ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្បាយ ចណ្ណា ពួកភិក្ខុអ្នកមិនក្តាយ
សាស្ត្រប្រេចនីធីច្រើន ដែលជាសាវករបស់គេជាគក ប្រេចនីធីទុល្លបន្តោតោ
ប្រសើរជាងគេ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកល្អាសក្តីការបើកចិត្ត ប្រេចនីធីទុល្ល-
បន្តោតោ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកល្អាសក្តីការបើកប្រាជ្ញា ប្រេចនីធីមហាបន្តោតោ ។

អារាហវិហារិនំ យទិនំ សុត្តនិ ។ ទត្តិណោយ្យានំ
 យទិនំ សុត្តនិ ។ អារាហ្មកានំ យទិនំ កោតា ទមិ-
 វនិយោ ។ ណាយិនំ យទិនំ កត្តាបវតោ ។ អារទ្ធ-
 វិយានំ យទិនំ សោណោ កោលិវិសោ ។ កល្យាណ-
 កត្តារណានំ យទិនំ សោណោ កុដិកស្មោ ។ ណារិនំ
 យទិនំ សីវលី ។ សត្វាធិម្បត្តានំ យទិនំ វត្តលីតិ ។
 វព្វា ទុតិយោ ។

[១២៨] ឯតទត្តំ គិក្ខុវេ មម សាវកានំ គិក្ខុនំ
 សិក្ខាតាមានំ យទិនំ កហុលា ។ សត្វាធិម្បត្តានំ
 យទិនំ រដ្ឋនាលោ ។ ចរេមំ សលាតំ កណ្ណត្តានំ
 យទិនំ កុណ្ណនាបោ ។ មជ្ជិកាលាវត្តានំ យទិនំ
 វដ្តិសោ ។ សមន្តច្យាសាទិកានំ យទិនំ មមសោបោ
 វដ្តិម្បត្តា ។ សេនាសនម្បត្តាមកានំ យទិនំ ធាត្វា
 មល្យដុត្តោ ។ នេវកានំ ចិយមនាមានំ យទិនំ មិលិទ្ធ-
 វច្ឆា ។ ទិច្ឆាកិញ្ញានំ យទិនំ តាហិយោ តារុ-
 ដិវយោ ។ តិក្ខុកមិកានំ យទិនំ កុហារកាស្សនោ ។
 មជ្ជិសម្ពិទ្ធប្បត្តានំ យទិនំ មហាកោដ្ឋិកោតិ ។

វព្វា តតិយោ ។

ពួកគំកុម្មតាវេរោយវេរិកាលេស ប្រេចនីនិសុត្តនិ ។ ពួកគំកុម្មតាដល់
 ទុក្ខណាគាខ ប្រេចនីនិសុត្តនិ ។ ពួកគំកុម្មតាទៅក្នុងព្រៃ ប្រេចនីនិវេក-
 ទទំវិនិយោ ។ ពួកគំកុម្មតាបានឈាន ប្រេចនីនិកត្តិវេកោ ។ ពួកគំកុ-
 ម្មតាមានព្យាយាមបិច្ឆណិ ប្រេចនីនិសោណារោយវិសោ ។ ពួកគំកុម្មត
 គោលនាគ្យចិលេ ប្រេចនីនិសោណកុដិកស្មោ ។ ពួកគំកុម្មតមានលាភ
 ប្រេចនីនិសីវលី ។ ពួកគំកុម្មតមានសន្ទាសិបំ ប្រេចនីនិវត្តលី ។
 ចប់ វព្វ ទី ២ ។

[១២៨] ម្នាលគិក្ខុចាំទិវ្យាយ ចណ្ណាពួកគំកុម្មតប្រឡាញ់សិក្ខា
 ដែលជាសាវកាចសំភព៌គត ប្រេចនីនិកហុលប្រសើរជាងគេ ។ ពួក
 គិក្ខុអ្នកបូសាវេយសន្ទា ប្រេចនីនិវដ្ឋបាល ។ ពួកគំកុម្មតចាប់ស្វាភ-
 បូសិបន្តិសំ ប្រេចនីនិកុណ្ណនាខ ។ ពួកគំកុម្មតបានបដិការណា ប្រេច
 នីនិវិសោ ។ ពួកគំកុម្មតមានសេចក្តីជ្រេថ្លាជ្រេបំគ្រាន់ ប្រេចនីនិទម-
 រេនេវន្តិម្បត្ត ។ ពួកគំកុម្មតគ្រាលសេនាសនៈ ប្រេចនីនិទព្វមល្យចុក្ក ។
 ពួកគំកុម្មតជាទីប្រឡាញ់ ជាទីតាប់ចិត្តរបស់ទេវតាចាំទិវ្យាយ ប្រេចនីនិ
 ចំលិទ្ធវិច្ឆោ ។ ពួកគំកុម្មតព្រាស់នីវហិស ប្រេចនីនិពាហិយោទារុចិយោ ។
 ពួកគំកុម្មតចេសំដីវិចិត្ត ប្រេចនីនិកុហារកាស្សោ ។ ពួកគំកុម្មតបាន
 បដិសម្ពិទ្ធប្បត្ត ប្រេចនីនិមហាកោដ្ឋិកោ ។

ចប់ វព្វ ទី ៣ ។

(១២៩) ឯកទ្រព្យ កិច្ចការ មម សារីកាន់ កិច្ចការ
 កហុស្សកាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។ សភិមន្តាន់ យនិទំ
 អាណន្តោ ។ ភតិមន្តាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។ ជតិមន្តាន់
 យនិទំ អាណន្តោ ។ មមដ្ឋាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។
 មហាមវិសាន់ យនិទំ កុរុលកស្សនោ ។ កុរុលច្ប-
 សាមកាន់ យនិទំ កាឡនាយិ ។ អច្បតាណន់
 យនិទំ កត្តុលោ(១) ។ បុត្រវិភាសំ អនុស្សត្តាន់
 យនិទំ សោតិកោ ។ វិទយធរាន់ យនិទំ ឧទាលិ ។
 កិច្ចការវិទាន់ យនិទំ ធនុកោ ។ ឥន្ទ្រិយេសុ
 កុត្តុវិទាន់ យនិទំ ធនុកោ ។ កិច្ចការវិទាន់ យនិទំ
 មហាកច្ចុរោ ។ គោដោតាកុសលាន់ យនិទំ
 សាកតោ ។ ចដិកាលោយ្យកាន់ យនិទំ វាដោ ។
 លូទតិកវាន់ យនិទំ មោយវាដាតិ ។

ព្រា ធម្មតោ ។

(១៣០) ឯកទ្រព្យ កិច្ចការ មម សារីកាន់
 កិច្ចការ កត្តុវិទាន់ យនិទំ មហាចដាមតិ គោតមិ ។

១. ឧ. អច្បតាណន់ យនិទំ កត្តុលោ ។

(១៣១) ឯកទ្រព្យ កិច្ចការ មម សារីកាន់ កិច្ចការ
 កហុស្សកាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។ សភិមន្តាន់ យនិទំ
 អាណន្តោ ។ ភតិមន្តាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។ ជតិមន្តាន់
 យនិទំ អាណន្តោ ។ មមដ្ឋាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។
 មហាមវិសាន់ យនិទំ កុរុលកស្សនោ ។ កុរុលច្ប-
 សាមកាន់ យនិទំ កាឡនាយិ ។ អច្បតាណន់
 យនិទំ កត្តុលោ(១) ។ បុត្រវិភាសំ អនុស្សត្តាន់
 យនិទំ សោតិកោ ។ វិទយធរាន់ យនិទំ ឧទាលិ ។
 កិច្ចការវិទាន់ យនិទំ ធនុកោ ។ ឥន្ទ្រិយេសុ
 កុត្តុវិទាន់ យនិទំ ធនុកោ ។ កិច្ចការវិទាន់ យនិទំ
 មហាកច្ចុរោ ។ គោដោតាកុសលាន់ យនិទំ
 សាកតោ ។ ចដិកាលោយ្យកាន់ យនិទំ វាដោ ។
 លូទតិកវាន់ យនិទំ មោយវាដាតិ ។

ចង់ ខ្ពង់ ៤ ។

(១៣២) ឯកទ្រព្យ កិច្ចការ មម សារីកាន់ កិច្ចការ
 កហុស្សកាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។ សភិមន្តាន់ យនិទំ
 អាណន្តោ ។ ភតិមន្តាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។ ជតិមន្តាន់
 យនិទំ អាណន្តោ ។ មមដ្ឋាន់ យនិទំ អាណន្តោ ។
 មហាមវិសាន់ យនិទំ កុរុលកស្សនោ ។ កុរុលច្ប-
 សាមកាន់ យនិទំ កាឡនាយិ ។ អច្បតាណន់
 យនិទំ កត្តុលោ(១) ។ បុត្រវិភាសំ អនុស្សត្តាន់
 យនិទំ សោតិកោ ។ វិទយធរាន់ យនិទំ ឧទាលិ ។
 កិច្ចការវិទាន់ យនិទំ ធនុកោ ។ ឥន្ទ្រិយេសុ
 កុត្តុវិទាន់ យនិទំ ធនុកោ ។ កិច្ចការវិទាន់ យនិទំ
 មហាកច្ចុរោ ។ គោដោតាកុសលាន់ យនិទំ
 សាកតោ ។ ចដិកាលោយ្យកាន់ យនិទំ វាដោ ។
 លូទតិកវាន់ យនិទំ មោយវាដាតិ ។

មហាមញ្ញានំ យេនិទំ ទេមា ។ ឥន្ទ្រិមន្តិទំ (១) យេនិទំ
 ឧប្បលាវណ្ណា ។ វិទយេនកំ យេនិទំ បដាចារក ។
 ធម្មកុសិកានំ យេនិទំ ធម្មទិញ្ញា ។ ឈាយិទំ (២)
 យេនិទំ នត្តា ។ អាវុទ្ធវិយោនំ យេនិទំ សោណា ។
 ទិព្វបក្កាកានំ យេនិទំ សត្យលា (៣) ។ ទិព្វា-
 ភិញ្ញានំ យេនិទំ កុដ្ឋា កុណ្ណាលកេសា ។ ឌុព្វា-
 និវាសំ កុសុយ្យន្តិទំ យេនិទំ កុដ្ឋា កេមិលានិ ។
 មហាភិញ្ញាមញ្ញានំ យេនិទំ កុដ្ឋា កេមិលា ។
 លូទចិវិធកំ យេនិទំ កិសាតោតិ ។ សន្ធានិ-
 មញ្ញានំ យេនិទំ សិកាលនាតាតិ ។

វិញ្ញា ធាតុ ។

[១៥៧] វិសេនត្តិ កំភូមេ មម សាវកានំ
 ទោសកានំ បថមំ សរណំ កុដ្ឋន្តានំ យេនិទំ
 ធម្មស្សកល្យាណ កំណិដា ។ នាយកានំ យេនិទំ
 សុទេវត្តា កថាបតិ អនាជិបណ្ឌិកោ ។ ធម្មកុដ្ឋ-
 កានំ យេនិទំ ចិន្តា កថាបតិ មន្តិកាសណ្ឌិកោ ។

១ ស. វិញ្ញានំ ។ ២ ឈ. ឈាយិទំ ។ ៣ ឈ. ពុណា ។

ពួកគំនុំអ្នកមានប្រាជ្ញាប្រើន ប្រេចនីនិទានិទេមា ។ ពួកគំនុំអ្នកមាន
 ប្រដិ ប្រេចនីនិទានិទេមលោក្ខណ៍ ។ ពួកគំនុំអ្នកទ្រទ្រង់និយ ប្រេចនីនិ
 ទានិបដាចារក ។ ពួកគំនុំអ្នកជាធម្មកុដ្ឋិក ប្រេចនីនិទានិធម្មទិញ្ញា ។ ពួក
 គំនុំអ្នកមានឈាទ ប្រេចនីនិទានិទេមា ។ ពួកគំនុំអ្នកមានព្យាយាម
 បរិច្ចារិ ប្រេចនីនិទានិសោណា ។ ពួកគំនុំអ្នកមានវិទូចនុ ប្រេច
 នីនិទានិសតុលា ។ ពួកគំនុំអ្នកប្រាសវិទិវេហិស ប្រេចនីនិទានិ
 កុសុណ្ណាលកេសា ។ ពួកគំនុំអ្នករកឃើញបុព្វេនិវាស ប្រេចនីនិទានិ
 កុសុណិយាមិ ។ ពួកគំនុំអ្នកមានវិញ្ញាណិក ប្រេចនីនិទានិកុសុណា ។
 ពួកគំនុំអ្នកទ្រទ្រង់វិទិវេហិសោហិ ប្រេចនីនិទានិកិសាតោតិ ។ ពួក
 គំនុំអ្នកមានសម្មាសិបំ ប្រេចនីនិទានិសិកាលនាតា ។

៦៥ ទ្រូ ទិ ៥ ។

[១៥៨] ខ្នាលគំនុំបំណិយ បណ្តាពួកទុបាសកអ្នកផល
 សរណៈជាបរិម ដែលជាសាវករបស់គេ ប្រេចនីនិទានិកុសុណ្ណាលាម
 ចិនិកល្យាណិកប្រេសោជាទិគ ។ ពួកទុបាសកជាចោក (អ្នកឲ្យទាន)
 ប្រេចនីនិទានិកុសុណាលាម អិមនាចិបណ្ឌិកសេដ្ឋិ ។ ពួកទុបាសកជា
 ធម្មកុដ្ឋិក ប្រេចនីនិទានិកុសុណាលាម ដែលទៅលើស្រុកបដិកសេដ្ឋិ ។

ធនទុដ្ឋានយំ ឆ្នាំ ១២

កត្តហិ សង្កហវត្ថុហិ បរិសំ សង្កត្តិក្ខានំ
 យនិទំ ហត្ថកោ អាឡវកោ ។ បណីតនាយកានំ
 យនិទំ វហាណាមា សាត្តោ ។ មនាបនាយកានំ
 យនិទំ ទត្តោ តហបតិ វសាលិកោ ។ សង្ក-
 បដ្ឋាកានំ យនិទំ ឧត្តតោ តហបតិ ។ អវេច្ចប្ប-
 សន្នានំ យនិទំ ស្វរោ អម្ពដ្ឋោ ។ បុត្តលប្បសន្នានំ
 យនិទំ ដីវកោ កោមារកន្ថោ ។ វិស្សុសកានំ
 យនិទំ ឧត្តលបិកា តហរតិទិ ។

វគ្គ ឆ្នាំ ១

[១៥២] ឯតនត្ថំ កិច្ចាវ បថ សារីកានំ
 ទទាសិកានំ បវេមំ សរណំ តត្ថន្តិទំ យនិទំ
 សុដាតា សេនានិទិកា^(១) ។ ឆាយិកានំ យនិទំ
 វិសាទា មិសារយាតា ។ តហស្ស្កានំ យនិទំ
 ទុដ្ឋត្តរា ។ មេត្តាវិហារីទំ យនិទំ សាមាវតិ ។
 លាយិទំ យនិទំ ទត្តរា ឧទ្ធានា ។ បណីតនា-
 យិកានំ យនិទំ សុប្បវសា កោលិយនិកា ។
 កិលានុមដ្ឋានិទំ យនិទំ សុប្បិយា ទទាសិកា ។

១ ឧ. លេខិយនិកា ។

ធនទុដ្ឋានយំ វគ្គ ២

ក្នុងទុដ្ឋានកម្មសត្រ័យលើសំខ្សែរយសង្កហវត្ថុ ៤ ប្រការ ប្រេចនិទំ
 ហត្ថកន្ថាវត ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មទ្វិកោដមនាទសេដ្ឋិកម្ម ប្រេចនិទំ
 បហាធមសក្កៈ ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មទ្វិកោដមនាទីតាបិច្ឆ ប្រេចនិទំ
 ទត្តកហបតិ អ្នកខាត្រីត្រងវេសាលី ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មបរិសេស្ស
 ប្រេចនិទំទត្តកហបតិ ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មប្រេថាមិមកប្រើក ប្រេចនិទំ
 ស្វកត្តដ្ឋ ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មត្រ័យបុត្តលប្បប្រេថា ប្រេចនិទំពីកាតា-
 ហេតុ ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មលេខិយាយទ្វិកោដវិស្សុសាល ប្រេចនិទំ
 ឧត្តលបិកាហេតុ ។

ចប់ វគ្គ ២ ។

[១៥២] ខ្នាតកិច្ចាវិទ្យាយ ចន្តាទុដ្ឋានកម្មសំខ្សែសរណៈ
 ជាបឋម វេសេកហវិកាបេសកថាភក ប្រេចនិទំនាវិសុដាតា សេនា-
 និទិកា^(១)ប្រេសិវេនិកេ ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មជាតិយិកា (អ្នកទ្វិកោ) ប្រេច
 និទំនាវិសាហិកាហោរា ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មលេខិយាយ ប្រេច
 និទំនាវិសុដុត្តរា ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មត្រ័យបុត្តល ប្រេចនិទំនាវិ
 សាមាវតិ ។ ក្នុងទុដ្ឋានកម្មកន្ថាធមនា ប្រេចនិទំនាវិទត្តកឧទ្ធានា
 ក្នុងទុដ្ឋានកម្មទ្វិកោដមនា ប្រេចនិទំនាវិសុប្បវសា កាលិយនិកា ។
 ក្នុងទុដ្ឋានកម្មប្រេថាមិ ប្រេចនិទំនាវិសុប្បិយា ទទាសិកា ។

១ អង្គកិច្ចា ហ សេនិយនិកា ។

អរហន្តប្បសង្ខារំ យេនិទំ កាតិយោនី ។ វិស្សាហ៍-
កាវំ យេនិទំ ចក្កលមាតា គហមតានី ។
អនុស្សវប្បសង្ខារំ យេនិទំ កាលី ឧទាសិកា
កុលយវិកាតិ(១) ។

នព្វា (២) សន្តោ ។

១ ម. ពង្សិ ពោសិក កុលយវិកាតិ ។ ២ ឧ. ឧបទ្ទេស នព្វា ។

ពួកវាជាសិកាគួរជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ស្រេចនឹងនាងកាតិយានី ។ ពួក
វាជាសិកាគួរចេះធ្វើឲ្យក្រដៅស្រួចស្រួល ស្រេចនឹងនាងគហមតា
គហមតានី ។ ពួកវាជាសិកាគួរជ្រះថ្លាតាមពាក្យដែលពួកវា ឮ ស្រេចនឹង
កាលីវាជាសិកាគួរយវិកា(១) ។

ចប់ វគ្គទី ៦ ។

១. កុលយវិកា ។

អង្គនិទាន

[១៧៣] អង្គនិទាន កិច្ចាប្រឡង អនុវត្តន៍ យំ ធម្មសម្មាសោ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ មន្ទ ទោ ឯតំ កិច្ចាប្រឡង យំ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ ហំ និទានំ វិជ្ជតិ ។

[១៧៤] អង្គនិទាន កិច្ចាប្រឡង អនុវត្តន៍ យំ ធម្មសម្មាសោ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ សុខានោ មហេស្វរ្យោ នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ មន្ទ ទោ ឯតំ កិច្ចាប្រឡង យំ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ សុខានោ មហេស្វរ្យោ ហំ និទានំ វិជ្ជតិ ។

[១៧៥] អង្គនិទាន កិច្ចាប្រឡង អនុវត្តន៍ យំ ធម្មសម្មាសោ បុគ្គលោ កក្កិ ធម្មំ អត្តនោ មហេស្វរ្យោ នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ មន្ទ ទោ ឯតំ កិច្ចាប្រឡង យំ បុគ្គលោ កក្កិ ធម្មំ អត្តនោ មហេស្វរ្យោ ហំ និទានំ វិជ្ជតិ ។

អង្គនិទាន

[១៧៦] ម្ចាស់កិច្ចាប្រឡង បុគ្គលវេស្សនិបូណិវេយវិជ្ជំ កិច្ចាប្រឡង បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ មន្ទ ទោ ឯតំ កិច្ចាប្រឡង យំ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ ហំ និទានំ វិជ្ជតិ ។

[១៧៧] ម្ចាស់កិច្ចាប្រឡង បុគ្គលវេស្សនិបូណិវេយវិជ្ជំ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ មន្ទ ទោ ឯតំ កិច្ចាប្រឡង យំ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ ហំ និទានំ វិជ្ជតិ ។

[១៧៨] ម្ចាស់កិច្ចាប្រឡង បុគ្គលវេស្សនិបូណិវេយវិជ្ជំ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ នេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ មន្ទ ទោ ឯតំ កិច្ចាប្រឡង យំ បុគ្គលោ កក្កិ សង្ខារំ និព្វានោ មហេស្វរ្យោ ហំ និទានំ វិជ្ជតិ ។

(១៨៦) អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវត្តាសោ យំ
ធិដ្ឋិសម្បន្តោ បុគ្គលោ មាតវំ ធីវិភា វោរោមេយ្យ
នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ ហំនញ្ច ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ
វិជ្ជតិ យំ បុគ្គដ្ឋនោ មាតវំ ធីវិភា វោរោមេយ្យ
ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

(១៨៧) អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវត្តាសោ យំ
ធិដ្ឋិសម្បន្តោ បុគ្គលោ មាតវំ ធីវិភា វោរោមេយ្យ
នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ ហំនញ្ច ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ
វិជ្ជតិ យំ បុគ្គដ្ឋនោ មាតវំ ធីវិភា វោរោមេយ្យ
ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

(១៨៨) អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវត្តាសោ យំ
ធិដ្ឋិសម្បន្តោ បុគ្គលោ អរហន្តំ ធីវិភា វោរោមេយ្យ
នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ ហំនញ្ច ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ
វិជ្ជតិ យំ បុគ្គដ្ឋនោ អរហន្តំ ធីវិភា វោរោមេយ្យ
ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

(១៨៦) ខ្មាលភិក្ខុបំណិ ខ្សាយ បុគ្គលវេសលបិប្បណិ វោយចំវិ ភិក្ខុ
ភ្នំចំបងំធីវិភាតា វោយហេតុនំណា ហេតុនុំមិទំមេតាហេតុ មិទំមេតា
បច្ច័យឡើយ គឺថាហេតុនុំ មិទំវេសលាឡើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុបំណិ ខ្សាយ
បុគ្គលវេសលាបុគ្គដ្ឋន ភិក្ខុភ្នំចំបងំធីវិភាតា វោយហេតុនំណា ហេតុនុំ
ល្មោះថាហេតុ គឺថាហេតុនុំ វេសលា ។

(១៨៧) ខ្មាលភិក្ខុបំណិ ខ្សាយ បុគ្គលវេសលបិប្បណិ វោយចំវិ ភិក្ខុ
ភ្នំចំបងំធីវិភាតា វោយហេតុនំណា ហេតុនុំមិទំមេតាហេតុ មិទំមេតា
ជាបច្ច័យឡើយ គឺថាហេតុនុំ មិទំវេសលាឡើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុបំណិ
ខ្សាយ បុគ្គលជាបុគ្គដ្ឋន ភិក្ខុភ្នំចំបងំធីវិភាតា វោយហេតុនំណា
ហេតុនុំល្មោះថាហេតុ គឺថាហេតុនុំ វេសលា ។

(១៨៨) ខ្មាលភិក្ខុបំណិ ខ្សាយ បុគ្គលវេសលបិប្បណិ វោយចំវិ ភិក្ខុ
ភិក្ខុភ្នំចំបងំធីវិភាតា វោយហេតុនំណា ហេតុនុំមិទំមេតា
ហេតុ មិទំមេតាបច្ច័យឡើយ គឺថាហេតុនុំ មិទំវេសលាឡើយ ។
ខ្មាលភិក្ខុបំណិ ខ្សាយ បុគ្គលវេសលាបុគ្គដ្ឋន ភិក្ខុភ្នំចំបងំធីវិភាតា
វោយហេតុនំណា ហេតុនុំល្មោះថាហេតុ គឺថាហេតុនុំ វេសលា ។

(១៥៧) អង្គការមេត កិត្តិយស អន្តរការសោ យំ
 ដំដួសឱ្យខ្លោ មុន្តលោ តថាតតស្ស ធុរ្តន ធិត្តន
 លោហិត ឧប្បនេយ្យ នេត ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ ឧត្ត
 ទោ វង់ កិត្តិយស វិជ្ជតិ យំ បុត្តដ្ឋនោ តថាតតស្ស
 ធុរ្តន ធិត្តន លោហិត ឧប្បនេយ្យ ហំ ឧមេត
 វិជ្ជតិ ។

(១៥៨) អង្គការមេត កិត្តិយស អន្តរការសោ យំ
 ដំដួសឱ្យខ្លោ មុន្តលោ សធុរ្ត កិត្តិយស នេត ហំ
 វិជ្ជតិ ។ ហំ ឧត្ត ទោ វង់ កិត្តិយស វិជ្ជតិ យំ បុត្តដ្ឋនោ
 សធុរ្ត កិត្តិយស ហំ ឧមេត វិជ្ជតិ ។

(១៥៩) អង្គការមេត កិត្តិយស អន្តរការសោ យំ
 ដំដួសឱ្យខ្លោ មុន្តលោ អញ្ញំ សញ្ញំ ត្ថិតិសេយ្យ
 នេត ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ ឧត្ត ទោ វង់ កិត្តិយស
 វិជ្ជតិ យំ បុត្តដ្ឋនោ អញ្ញំ សញ្ញំ ត្ថិតិសេយ្យ
 ហំ ឧមេត វិជ្ជតិ ។

(១៥៩) ប្រាសិក្ខុវាជិឡាយ បុគ្គលវេសិបិប្បណិដោយចំដួ
 មានចិត្តប្រមុស្តចំពោះប្រភេទភត ធ្វើលោហិតឱ្យត្រូវគ្នា ដោយ
 ហេតុឯណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាច្រើនឡើយ គឺជាហេតុ
 នេះ មិនមែនមានឡើយ ។ ប្រាសិក្ខុវាជិឡាយ បុគ្គលវេសិបិប្បណិ
 មានចិត្តប្រមុស្តចំពោះប្រភេទភត ធ្វើលោហិតឱ្យត្រូវគ្នា ដោយហេតុ
 ឯណា ហេតុនេះឈ្នះថាជាហេតុគឺជាហេតុនេះ វេសិបិ ។

(១៦០) ប្រាសិក្ខុវាជិឡាយ បុគ្គលវេសិបិប្បណិដោយចំដួ
 បំបែកសិទ្ធិ ដោយហេតុឯណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា
 ច្រើនឡើយគឺជាហេតុនេះ មិនមែនមានឡើយ ។ ប្រាសិក្ខុវាជិឡាយ
 បុគ្គលវេសិបិប្បណិ បំបែកសិទ្ធិ ដោយហេតុឯណា ហេតុនេះឈ្នះ
 ថាជាហេតុគឺជាហេតុនេះ វេសិបិ ។

(១៦១) ប្រាសិក្ខុវាជិឡាយ បុគ្គលវេសិបិប្បណិដោយចំដួ
 ទិស្តិស្តិចំពោះប្រភេទភត ដោយហេតុឯណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ
 មិនមែនជាច្រើនឡើយគឺជាហេតុនេះ មិនមែនមានឡើយ ។ ប្រាសិក្ខុ
 វាជិឡាយ បុគ្គលវេសិបិប្បណិ ទិស្តិស្តិចំពោះប្រភេទភត ដោយ
 ហេតុឯណា ហេតុនេះឈ្នះថាជាហេតុគឺជាហេតុនេះ វេសិបិ ។

[១២២] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ
 ឯកំស្ស លោកនាគុយា ធ្វេ អាហារន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 អបុត្តំ អនវិមំ ឧប្បន្នេយ្យំ នេតំ ហំវំ វិជ្ជតិ ។ ហំនព្វ
 វោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ ឯកំស្ស លោកនាគុយា
 ឯកោ អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បន្នេយ្យ ហំនមេតំ
 វិជ្ជតិ ។

វិញ្ញាណ ។

[១២៣] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ
 ឯកំស្ស លោកនាគុយា ធ្វេ វាជានោ ចន្តវត្តិ
 អបុត្តំ អនវិមំ ឧប្បន្នេយ្យំ នេតំ ហំវំ វិជ្ជតិ ។
 ហំនព្វ វោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ ឯកំស្ស
 លោកនាគុយា ឯកោ វាជានោ ចន្តវត្តិ ឧប្បន្នេយ្យ
 ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

[១២៤] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ
 ឥត្តំ អវហំ អស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធា នេតំ ហំវំ វិជ្ជតិ ។
 ហំនព្វ វោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ ចុរិសា
 យោ ឥស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធា ហំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

[១២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ៦ ព្រះអង្គ
 គប្បីកើតឡើង មិនមុនមិនក្រោយ ក្នុងលោកនាគុកែមួយ គឺចក្កវិជ្ជា ១
 ដោយហេតុឯណា ហេតុខ្លះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាច្រើន គឺជាហេតុ
 ខ្លះមិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១
 ព្រះអង្គ គប្បីកើតឡើង ក្នុងលោកនាគុកែមួយ ដោយហេតុឯណា
 ហេតុខ្លះឈ្មោះថាជាហេតុគឺជាហេតុខ្លះ តែឯមាត ។

ចប់ភ្នំ ១ ។

[១២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចចក្រពត្តិ៦អង្គ គប្បីកើតឡើង
 មិនមុនមិនក្រោយ ក្នុងលោកនាគុកែ ១ ដោយហេតុឯណា ហេតុខ្លះមិន
 មែនជាហេតុ មិនមែនជាច្រើនគឺជាហេតុខ្លះ មិនដែលមានឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចចក្រពត្តិ១អង្គ គប្បីកើតឡើង ក្នុងលោកនាគុ ១
 ដោយហេតុឯណា ហេតុខ្លះឈ្មោះថាជាហេតុគឺជាហេតុខ្លះ តែឯមាត ។

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រ្តីបានជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ដោយហេតុឯណា ហេតុខ្លះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាច្រើនគឺជា
 ហេតុខ្លះ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុរិសាបានជា
 ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយហេតុឯណា ហេតុខ្លះឈ្មោះថាជាហេតុ
 គឺជាហេតុខ្លះ តែឯមាត ។

[១៦៤] អង្គបទប្បញ្ញត្តិ កិច្ចវេទ អនុវិញ្ញាសោ យំ
ឥត្តិ រាជា អស្ស ចក្កវត្ថុំ ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។
ហំនត្ថ ទោ ឯតំ កិច្ចវេទ វិជ្ជតិ យំ បុរិសោ
រាជា អស្ស ចក្កវត្ថុំ ហំនទេតំ វិជ្ជតិ ។

[១៦៥] អង្គបទប្បញ្ញត្តិ កិច្ចវេទ អនុវិញ្ញាសោ
យំ ឥត្តិ សក្កវត្ថុំ កាវយ្យ ។ បេ ។ ខាវត្ថុំ
កាវយ្យ ។ បេ ។ ត្រឡត្ថុំ កាវយ្យ ទេតំ ហំនំ
វិជ្ជតិ ។ ហំនត្ថ ទោ ឯតំ កិច្ចវេទ វិជ្ជតិ យំ
បុរិសោ សក្កវត្ថុំ កាវយ្យ ។ បេ ។ ខាវត្ថុំ
កាវយ្យ ។ បេ ។ ត្រឡត្ថុំ កាវយ្យ ហំនទេតំ
វិជ្ជតិ ។

[១៦៦] អង្គបទប្បញ្ញត្តិ កិច្ចវេទ អនុវិញ្ញាសោ យំ
កាយទុច្ចរិតស្ស ឥដ្ឋោ កាត្តោ មហាទោ វិហារោ
និព្វត្តេយ្យ ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។ ហំនត្ថ ទោ
ឯតំ កិច្ចវេទ វិជ្ជតិ យំ កាយទុច្ចរិតស្ស អនិដ្ឋោ
អកាត្តោ អមហាទោ វិហារោ និព្វត្តេយ្យ ហំនទេតំ
វិជ្ជតិ ។

[១៦៧] ខ្មាលភិក្ខុពុទ្ធានុយ ត្រូវបានជាស្តេចបក្រពត្តិ ដោយ
ហេតុឯណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាច្បាប់ គឺជាហេតុនេះ
មិនមែនជាទ្រព្យ ។ ខ្មាលភិក្ខុពុទ្ធានុយ បុរសបានជាស្តេចបក្រពត្តិ
ដោយហេតុឯណា ហេតុនេះឈ្មោះជាហេតុគឺជាហេតុនេះ តែឯណា ។

[១៦៨] ខ្មាលភិក្ខុពុទ្ធានុយ ត្រូវធ្វើជាព្រះវង្ស ។ បេ ។ ធ្វើជា
ទារ ។ បេ ។ ធ្វើជាព្រហ្ម ដោយហេតុឯណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ
មិនមែនជាច្បាប់ គឺជាហេតុនេះ មិនមែនជាទ្រព្យ ។ ខ្មាលភិក្ខុ
ពុទ្ធានុយ បុរសធ្វើជាព្រះវង្ស ។ បេ ។ ធ្វើជាទារ ។ បេ ។ ធ្វើជាព្រហ្ម
ដោយហេតុឯណា ហេតុនេះឈ្មោះជាហេតុគឺជាហេតុនេះ តែឯណា ។

[១៦៩] ខ្មាលភិក្ខុពុទ្ធានុយ ផលរបស់កាយទុច្ចរិត ជាទីក្រអួត
គឺ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីតាប់ចិត្ត គឺប្រើភិក្ខុដោយហេតុឯណា ហេតុនេះ
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាច្បាប់ គឺជាហេតុនេះ មិនមែនជាទ្រព្យ ។
ខ្មាលភិក្ខុពុទ្ធានុយ ផលរបស់កាយទុច្ចរិត មិនជាទីក្រអួត មិន
ជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីតាប់ចិត្ត គឺប្រើភិក្ខុដោយហេតុឯណា ហេតុនេះ
ឈ្មោះជាហេតុគឺជាហេតុនេះ តែឯណា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ កាយសិខាន

[១៦៥] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវត្តានសោ យំ វិធីសុចរិតស្ស ។ បេ ។

[១៦៥] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវត្តានសោ យំ បរិយាទុច្ចរិតស្ស ឥដ្ឋា កន្តោ មនាទោ វិចារកោ ធិត្ថត្ថេយ្យ ធនំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ ធាត្ថ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ បរិយាទុច្ចរិតស្ស អធិដ្ឋា អគរោ អមនាទោ វិចារកោ ធិត្ថត្ថេយ្យ ហំ ធនមេតំ វិជ្ជតិ ។

[១៧០] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវត្តានសោ យំ កាយសុចរិតស្ស ឥដ្ឋា អគរោ អមនាទោ វិចារកោ ធិត្ថត្ថេយ្យ ធនំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ ធាត្ថ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ កាយសុចរិតស្ស ឥដ្ឋា កន្តោ មនាទោ វិចារកោ ធិត្ថត្ថេយ្យ ហំ ធនមេតំ វិជ្ជតិ ។

[១៧០] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវត្តានសោ យំ វិធីសុចរិតស្ស ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ កាយសិខាន

[១៦៥] ខ្មាលភិក្ខុតំ វិទ្យាយ ផលរបស់វិទ្យុច្ឆិក រោយហេតុ ឯណា ហេតុនុមិទ្ធិមនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ។ បេ ។

[១៦៥] ខ្មាលភិក្ខុតំ វិទ្យាយ ផលរបស់មនាទុច្ចរិត ដែលជាទី គ្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគាប់ចិត្ត គប្បីតែងដោយហេតុឯណា ហេតុ នុមិទ្ធិមនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ គឺជាហេតុនុមិទ្ធិមនដែលមានឡើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុតំ វិទ្យាយ ផលរបស់មនាទុច្ចរិត មិនជាទីគ្រេកអរ មិនជាទី ពេញចិត្ត មិនជាទីគាប់ចិត្ត គប្បីតែងដោយហេតុឯណា ហេតុនុមិទ្ធិមន ជាហេតុគឺជាហេតុនុមិទ្ធិ កែតិមាន ។

[១៧០] ខ្មាលភិក្ខុតំ វិទ្យាយ ផលរបស់កាយសុចរិត មិនជាទី គ្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីគាប់ចិត្ត គប្បីតែងដោយហេតុឯណា ហេតុនុមិទ្ធិមនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ គឺជាហេតុនុមិទ្ធិមនដែលមាន ឡើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុតំ វិទ្យាយ ផលរបស់កាយសុចរិត ជាទីគ្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគាប់ចិត្ត គប្បីតែងដោយហេតុឯណា ហេតុនុមិទ្ធិមន ជាហេតុ គឺជាហេតុនុមិទ្ធិ កែតិមាន ។

[១៧០] ខ្មាលភិក្ខុតំ វិទ្យាយ ផលរបស់វិសុចរិត រោយ ហេតុឯណា ហេតុនុមិទ្ធិមនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ។ បេ ។

[១៧២] អដ្ឋាធមេតំ ភិក្ខុវេ អវកាសោ យំ
 មនោសុចរិតស្ស អនិដ្ឋា អតត្តោ អមនោចោ
 វិហារោ ឱព្វត្តេយ្យ ឆេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។ ហិទត្វ
 ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ មនោសុចរិតស្ស
 ឥដ្ឋា តត្តោ មនោចោ វិហារោ ឱព្វត្តេយ្យ
 ហិទេតំ វិជ្ជតិ ។

ព្រា ទុតិយោ ។

[១៧៣] អដ្ឋាធមេតំ ភិក្ខុវេ អវកាសោ យំ
 កាយទុច្ចរិតសមន្តិ តន្តិទាធា តប្បច្ចយា កាយស្ស
 ភេទា បាឡាណា សុតតំ សក្កំ លោកំ ឧបបាជ្ជយ្យ
 ឆេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។ ហិទត្វ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ
 យំ កាយទុច្ចរិតសមន្តិ តន្តិទាធា តប្បច្ចយា
 កាយស្ស ភេទា បាឡាណា អចាយំ ទុក្ខតិ វិធិទាតំ
 ទិវយំ ឧបបាជ្ជយ្យ ហិទេតំ វិជ្ជតិ ។

[១៧៤] អដ្ឋាធមេតំ ភិក្ខុវេ អវកាសោ យំ
 វេទិទុច្ចរិតសមន្តិ ។ មេ ។

[១៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់មនោសុចរិត មិនជាច្រើន
 អរ មិនជាច្រើនព្រូចក្តី មិនជាច្រើនចិត្ត ឧប្បិក្ខតដោយហេតុណា ហេតុ
 កុំមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យនិយមហេតុកុំ មិនផលមានឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផលរបស់មនោសុចរិត ជាច្រើនអរ ជាច្រើនព្រូចក្តី
 ជាច្រើនចិត្ត ឧប្បិក្ខតដោយហេតុណា ហេតុកុំឈ្មោះថាជាហេតុ
 និយមហេតុកុំ កែវីមាម ។

ចប់ ឆ្នោ ២ ។

[១៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបិទ្ធករិយដោយកាយទុច្ចរិត
 លុះបែកទ្វាយកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតក្នុងសុគតិម្លូនទៅលោក ព្រោះ
 អំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ច័យ ដោយហេតុណា ហេតុកុំ
 មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យនិយមហេតុកុំ មិនផលមានឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបិទ្ធករិយដោយកាយទុច្ចរិត លុះបែកទ្វាយ
 កាយស្លាប់ទៅ ត្រូវទៅកើតជាតិវិញ ព្រោះសីលយ របស់គេយ
 នោះ ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ច័យ ដោយហេតុ
 ណា ហេតុកុំឈ្មោះថាជាហេតុនិយមហេតុកុំ កែវីមាម ។

[១៧៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបិទ្ធករិយដោយវេទិទុច្ចរិត
 លុះបែកទ្វាយ ហេតុកុំមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ។ មេ ។

[១៧៥] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ យំ
 អនោ ធុត្តវិភសមធីំ តន្តិណាណ តប្បទ្ធកយា កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា សុតតិ សន្តំ លោកំ ឧបមជ្ជេយ្យ
 ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ ធាញ ទោ ឯតំ
 ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ បនោ ធុត្តវិភសមធីំ តន្តិណាណ
 តប្បទ្ធកយា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អនាយំ
 ធុត្តតិ វិជ្ជតាតំ ធិរយំ ឧបមជ្ជេយ្យ ហំ ធាមេតំ
 វិជ្ជតិ ។

[១៧៦] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនវកាសោ
 យំ កាយស្ស ធុត្តវិភសមធីំ តន្តិណាណ តប្បទ្ធកយា
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អនាយំ ធុត្តតិ
 វិជ្ជតាតំ ធិរយំ ឧបមជ្ជេយ្យ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។
 ហំ ធាញ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ កាយស្ស
 ធុត្តវិភសមធីំ តន្តិណាណ តប្បទ្ធកយា កាយស្ស ភេតា
 បរម្មណា សុតតិ សន្តំ លោកំ ឧបមជ្ជេយ្យ
 ហំ ធាមេតំ វិជ្ជតិ ។

[១៧៥] ខ្នាលភិក្ខុពំនីឡាយ បុគ្គលបរិបូណិវេយមេតោ ចុត្តវិភ
 លុវេបកញាយភសិកាយស្ស ចំទោ ទៅតើភក្កិសុតតិស្មតិទៅលោក ព្រោះ
 គំរើនោះជាហេតុ ព្រោះគំរើនោះជាបច្ច័យ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ
 មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យនិហេតុនេះ មិនដែលមានឡើយ ។
 ខ្នាលភិក្ខុពំនីឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបូណិវេយមេតោ ចុត្តវិភ លុវេបកញាយ
 ភសិកាយស្ស ចំទៅ ត្រូវតែទៅតើគំរើនោះ ប្រករិស័យ អសុភាយ
 នរក ព្រោះគំរើនោះជាហេតុ ព្រោះគំរើនោះជាបច្ច័យ ដោយហេតុ
 ណា ហេតុនេះឈ្មោះថាហេតុនិហេតុនេះ តែឯធាន ។

[១៧៦] ខ្នាលភិក្ខុពំនីឡាយ បុគ្គលបរិបូណិវេយកាយសុចរិត
 លុវេបកញាយភសិកាយស្ស ចំទៅទៅតើគំរើនោះ ប្រករិស័យ អសុភាយ
 នរក ព្រោះគំរើនោះជាហេតុ ព្រោះគំរើនោះជាបច្ច័យ ដោយហេតុ
 ណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យនិហេតុនេះ មិនដែល
 មានឡើយ ។ ខ្នាលភិក្ខុពំនីឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិបូណិវេយកាយសុចរិត
 លុវេបកញាយភសិកាយស្ស ចំទៅ ត្រូវតែទៅតើភក្កិសុតតិស្មតិទៅលោក
 ព្រោះគំរើនោះជាហេតុ ព្រោះគំរើនោះជាបច្ច័យ ដោយហេតុណា
 ហេតុនេះឈ្មោះថាហេតុនិហេតុនេះ តែឯធាន ។

[១៧៧] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនាគតសោ យំ
វិនិស្សេវិតសមធម្មំ ។ ឃេ ។

[១៧៨] អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនាគតសោ យំ
មោលសុវរិតសមធម្មំ តត្ថិណាណា តប្បច្ចយា កាយស្ស
ភេតា បរម្មណា អនាមំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ វិវាមំ
ឧបចន្ទេយ្យ រេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ ហំ ឧត្ថ ។ ទា
ឯតំ ភិក្ខុវេ វិជ្ជតិ យំ មោលសុវរិតសមធម្មំ តត្ថិណាណា
តប្បច្ចយា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុគតិ
សត្តំ លោកំ ឧបចន្ទេយ្យ ហំ រេតំ វិជ្ជតិ ។

វគ្គោ គតិយោ ។

[១៧៧] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិច្ចារិដោយវិសុទ្ធិ
ដោយហេតុណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ។ ឃេ ។

[១៧៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិច្ចារិដោយមោហា
សុចរិត លុះបរិច្ចារយកនិកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាតិវិញ ប្រាកដស្រែង
អសុភាយ ទេវ ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ច័យដោយ
ហេតុណា ហេតុនេះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យគឺជាហេតុមិនមែន
ដែលមានឡើយ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបរិច្ចារិដោយមោហា
សុចរិត លុះបរិច្ចារយកនិកាយស្លាប់ទៅ ត្រូវតែទៅកើតក្នុងសុគតិស្ថិតិ
ទៅលោក ព្រោះអំពើនោះជាហេតុ ព្រោះអំពើនោះជាបច្ច័យ ដោយ
ហេតុណា ហេតុនេះឈ្មោះជាហេតុគឺជាហេតុនេះ វិនិច្ឆាត ។

ចប់ វគ្គទី ៣ ។

អបរា ឯកធម្មទិបាលី

[១៧៧] ឯកធម្មា ភិក្ខុវេ ភាវិវោ ពហុលីកាតោ
ឯកន្តវិច្ឆិទាយ វិរាតាយ ជិវោទាយ ឧបសមាយ
អភិញ្ញាយ សម្ពាទាយ ធិត្វាទាយ សំវត្តតិ ។
កតមា ឯកធម្មា ។ ពុទ្ធានុស្សតិ ។ អយំ ខោ
ភិក្ខុវេ ឯកធម្មា ភាវិវោ ពហុលីកាតោ ឯកន្ត-
វិច្ឆិទាយ វិរាតាយ ជិវោទាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ
សម្ពាទាយ ធិត្វាទាយ សំវត្តតិ ។

[១៧៨] ឯកធម្មា ភិក្ខុវេ ភាវិវោ ពហុលីកាតោ
ឯកន្តវិច្ឆិទាយ វិរាតាយ ជិវោទាយ ឧបសមាយ
អភិញ្ញាយ សម្ពាទាយ ធិត្វាទាយ សំវត្តតិ ។
កតមា ឯកធម្មា ។ ធម្មានុស្សតិ... សន្និទានុស្សតិ...
សិលានុស្សតិ... ចានានុស្សតិ... ខេវិកានុស្សតិ...
កាណិយានុស្សតិ... មហានុស្សតិ... តាយភិក្ខុសតិ...
បរសារេនុស្សតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកធម្មា
ភាវិវោ ពហុលីកាតោ ឯកន្តវិច្ឆិទាយ វិរាតាយ

ឯកធម្មទិបាលី ជំទៃទៀត

[១៧៧] ខ្នាតភិក្ខុវេ ធម៌មួយដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យឃើញណាយ ដើម្បីប្រាស
ចាកកម្រេក ដើម្បីលេត់ ដើម្បីខ្វែង ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីក្រាស់ដីដ
ដើម្បីចិត្តានុវិវឌ្ឍន៍ ។ ធម៌មួយគឺអ្វី ។ គឺធម្មានុស្សតិ ។ ខ្នាត
ភិក្ខុវេ ធម៌មួយនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ
ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យឃើញណាយ ដើម្បីប្រាសចាកកម្រេក
ដើម្បីលេត់ ដើម្បីខ្វែង ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីក្រាស់ដីដ ដើម្បី
ចិត្តានុវិវឌ្ឍន៍ ។

[១៧៨] ខ្នាតភិក្ខុវេ ធម៌មួយដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យឃើញណាយ ដើម្បីប្រាស
ចាកកម្រេក ដើម្បីលេត់ ដើម្បីខ្វែង ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីក្រាស់
ដីដ ដើម្បីចិត្តានុវិវឌ្ឍន៍ ។ ធម៌មួយគឺអ្វី ។ គឺធម្មានុស្សតិ...
សន្និទានុស្សតិ...សិលានុស្សតិ...ចានានុស្សតិ...ខេវិកានុស្សតិ...កាណិយា-
នុស្សតិ...មហានុស្សតិ...តាយភិក្ខុសតិ...បរសារេនុស្សតិ ។ ខ្នាតភិក្ខុ
វេ ធម៌មួយនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗ
ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យឃើញណាយ ដើម្បីប្រាសចាកកម្រេក

(១៨៣) នាហំ ភិក្ខុវេ អត្តំ ឯកទម្ពំ វិ សមទុ-
 បស្សនិ យេន អនុច្ឆន្ទា វា កុសលា ធម្មា
 ទុច្ឆន្ទិ ឧប្បន្នា វា កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 យថយំ ភិក្ខុវេ ចិន្ទានិដ្ឋិ ។ ចិន្ទានិដ្ឋិកស្ស
 ភិក្ខុវេ អនុច្ឆន្ទា យេ កុសលា ធម្មា ទុច្ឆន្ទិ
 ឧប្បន្នា វា កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ។

(១៨៤) នាហំ ភិក្ខុវេ អត្តំ ឯកទម្ពំ
 សមទុបស្សនិ យេន អនុច្ឆន្ទា វា អកុសលា
 ធម្មា ទុច្ឆន្ទិ ឧប្បន្នា វា អកុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តិ យថយំ ភិក្ខុវេ សម្មានិដ្ឋិ ។
 សម្មានិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ អនុច្ឆន្ទា យេ អកុសលា
 ធម្មា ទុច្ឆន្ទិ ឧប្បន្នា វា អកុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តិ ។

(១៨៥) នាហំ ភិក្ខុវេ អត្តំ ឯកទម្ពំ
 សមទុបស្សនិ យេន អនុច្ឆន្ទា វា ចិន្ទានិដ្ឋិ
 ទុច្ឆន្ទិ ឧប្បន្នា វា ចិន្ទានិដ្ឋិ បរិស្សនិ យថ-
 យំ ភិក្ខុវេ វាយានិសោ មនសិការោ ។

(១៨៧) ខ្នាលភិក្ខុវេ ភាគតវិកីរិមិលមិលេយេ ធម៌
 ដវៃ សូម្បីតែធម៌មួយ ដែលជាហេតុនាំឱ្យកុសលធម៌ ដែលមិនចាត់កើត
 មិនឱ្យកើតឡើង ឬកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឱ្យសាបសូន្យទៅ
 វិញ ដូចម្តេចនោះឡើយ ភិក្ខុវេ ខ្នាលភិក្ខុវេ ខ្នាលភិក្ខុវេ
 កុសលធម៌ ដែលមិនចាត់កើតឡើង រឺមិនកើតឡើង កុសលធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ រឺមិនសាបសូន្យទៅវិញ ដល់ចុងក្រុងជាមិច្ឆាជំដ្ឋិ ។

(១៨៨) ខ្នាលភិក្ខុវេ ភាគតវិកីរិមិលមិលេយេ ធម៌
 សូម្បីតែធម៌មួយ ដែលជាហេតុនាំឱ្យកុសលធម៌ ដែលមិនចាត់កើត
 ឡើង មិនឱ្យកើតឡើង ឬកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឱ្យសាប
 សូន្យទៅ ដូចម្តេចនោះឡើយ ភិក្ខុវេ ខ្នាលភិក្ខុវេ ខ្នាលភិក្ខុវេ
 កុសលធម៌ដែលមិនចាត់កើតឡើង រឺមិនកើតឡើង កុសលធម៌
 ដែលកើតឡើងហើយ រឺមិនសាបសូន្យទៅ ដល់ចុងក្រុងជាសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។

(១៨៩) ខ្នាលភិក្ខុវេ ភាគតវិកីរិមិលមិលេយេ ធម៌
 ធម៌ដវៃ សូម្បីតែធម៌មួយ ដែលជាហេតុនាំឱ្យមិច្ឆាជំដ្ឋិ ដែលមិនចាត់
 កើត ឱ្យកើតឡើង ឬមិច្ឆាជំដ្ឋិ ដែលកើតឡើងហើយ ឡើងវិគិក
 ចំរើនឡើង ដូចម្តេចដែលត្រូវមិលម្រូវដូចម្តេចនោះឡើយ ភិក្ខុវេ ខ្នាលភិក្ខុវេ ។

យោធិសោ ភិក្ខុវេ មនសិការោ អនុប្បដ្ឋា
ថេ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ទប្បដ្ឋតិ ទប្បដ្ឋា ច មិច្ឆាធិដ្ឋិ
បវដ្ឋតិ ។

(១៨៦) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិច សម-
នុបស្សនិ យេន អនុប្បដ្ឋា វ សម្មាធិដ្ឋិ ទប្បដ្ឋតិ
ទប្បដ្ឋា វ សម្មាធិដ្ឋិ បវដ្ឋតិ យថយំនំ ភិក្ខុវេ
យោធិសោ មនសិការោ ។ យោធិសោ ភិក្ខុវេ
មនសិការោ អនុប្បដ្ឋា ថេ សម្មាធិដ្ឋិ ទប្បដ្ឋតិ
ទប្បដ្ឋា ច សម្មាធិដ្ឋិ បវដ្ឋតិ ។

(១៨៧) នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកទង្គិច
សមនុបស្សនិ យេនេវ សត្តា កាយស្ស ភេតា
បម្មណា អថាយំ ទុក្ខតំ វិនិទាតំ វិរយំ
ទបមដ្ឋន្តិ យថយំនំ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។
មិច្ឆាធិដ្ឋិយា ភិក្ខុវេ សម្មាធិដ្ឋា សត្តា កាយស្ស
ភេតា បម្មណា អថាយំ ទុក្ខតំ វិនិទាតំ
វិរយំ ទបមដ្ឋន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាធិដ្ឋិដែលមិនខាន់កើត ក៏កើតឡើង មិច្ឆាធិដ្ឋិ
ដែលកើតឡើងហើយ ក៏រមែងរីករាយក៏ដូចឡើង ដល់បុគ្គលមានអំណត
ច្រើនម៉ត់ត្រូវផ្លូវ ។

(១៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិវិធីមើលមិនឃើញធម៌
ដទៃសូម្បីតែធម៌មួយ ដែលជាហេតុនាំសម្មាធិដ្ឋិ ដែលមិនចាត់កើតឲ្យ
កើតឡើងឬសម្មាធិដ្ឋិដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរីករាយក៏ដូចឡើងដូចអំណត
ដែលគ្រូនិរុត្តរផ្លូវនេះឡើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សម្មាធិដ្ឋិដែលមិនចាត់កើត ក៏កើតឡើង សម្មាធិដ្ឋិដែលកើតឡើងហើយ
ក៏រមែងរីករាយក៏ដូចឡើង ដល់បុគ្គលមានអំណតច្រើនម៉ត់ត្រូវផ្លូវ ។

(១៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិវិធីមើលមិនឃើញធម៌
ដទៃ សូម្បីតែធម៌មួយ ដែលជាហេតុនាំពួកសត្វ ដែលរែកទ្វាយរាង
កាយស្លាប់ទៅ ឲ្យរេវរតិកជាតិវិញ្ញាណ ប្រេតវិស័យ អសុភោយ ទរក ដួច
យ៉ាងមិច្ឆាធិដ្ឋិនេះឡើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
ដែលប្រេតបរវាយមិច្ឆាធិដ្ឋិ សុរែកទ្វាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅ
កើតជាតិវិញ្ញាណ ប្រេតវិស័យ អសុភោយ ទរក ។

(១៧៦) នាហំ ភិក្ខុវេ វាញំ ឯកេ ចម្មំ បិ
 សាមទុបស្សាមិ យេវេវេ សន្តា កាយស្ស ភេតា
 ចារ្យណា សុគតិ សន្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ
 យថយេនិ ភិក្ខុវេ សន្តាទិដ្ឋិ ។ សន្តាទិដ្ឋិ យោ
 ភិក្ខុវេ សមន្តាគតា សន្តា កាយស្ស ភេតា
 ចារ្យណា សុគតិ សន្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ។

(១៧៧) មិន្ហាទិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ បុរិសបុគ្គលស្ស
 យញ្ចេវ កាយកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមន្តំ សមាទិដ្ឋិ
 យញ្ច វេទិកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមន្តំ សមាទិដ្ឋិ យញ្ច
 កាយកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមន្តំ សមាទិដ្ឋិ យោ ច
 ភេតនា យោ ច បដ្ឋនា យោ ច ចលនិ យេ
 ច សង្ខារ សង្ខេ ភេ ទន្តា វេទិដ្ឋាយ វេកត្តាយ
 អមតាមាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ ។ តំ
 កិស្ស យេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហំ ភិក្ខុវេ ចាចិត្តា ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋនិទំ វា ភោសាគតិទិដ្ឋិ វា
 ទិដ្ឋនាណពុទិដ្ឋិ វា អន្តាយ ចរិយា ទិដ្ឋិតំ

(១៧៨) ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ គថាគរាភិក្ខុមិលមិនយើញគមិ
 ដទៃ សូម្បីតែធម៌មួយ ដែលជាហេតុនាំគួរសត្វ ដែលចែកព្រួយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ឲ្យទៅកើតក្នុងសុគតិស្នូតិទៅលោក ដូចយ៉ាងសម្មាសម្ពុទ្ធ
 នេះឡើយ ភិក្ខុចាំឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ គួរសត្វដែលប្រកប
 ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធ លុះបែកព្រួយរាងកាយស្លាប់ទៅ វែងកើតក្នុង
 សុគតិស្នូតិទៅលោក ។

(១៧៩) ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ កាយកម្មណាភ្នំ ដែលបុរស
 បុគ្គលជាមួយទិដ្ឋិបានចំពេញ បានសមាទានកាន់កាប់ទិដ្ឋិហើយ ចែកឬ
 ណាភ្នំ ដែលបុរសបុគ្គលជាមួយទិដ្ឋិបានចំពេញ បានសមាទានកាន់
 កាប់ទិដ្ឋិហើយ បោកឬណាភ្នំ ដែលបុរសបុគ្គលជាមួយទិដ្ឋិបាន
 ចំពេញ បានសមាទានកាន់កាប់ទិដ្ឋិហើយ ចេកណាភ្នំ សេចក្តី
 ប្រាជ្ញណាភ្នំ សេចក្តីប្រណិពានណាភ្នំ សង្ខារចាំឡាយណា
 ភ្នំ ធម៌ចាំឡើយសំរោះ សូម្បីតែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទីប្រាជ្ញ
 មិនជាទីគ្រួសារ មិនជាទីភាវចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ជាទុក្ខ ។
 ដំណើរការប្រោះហេតុភ្នំ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ប្រោះទិដ្ឋិ
 ជាធម្មជាតិដ៏លាមក ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ដូចជាពូជស្លឹក
 ពូជនាគាតិប្រាភ្នំ ពូជស្រសក់ភ្នំភ្នំ ដែលបុគ្គលជា ក្នុងដំណើរ

យោក្ខេវ បដវិសំ ទុចារិយតំ យេត្ត កាខោវសំ
 ទុចារិយតំ សព្វន្តំ ភិក្ខុកក្កាយ កេដុកក្កាយ
 វសាភក្កាយ សំវត្តតំ ។ តំ កិស្ស យោតុ ។ តំដំ
 ហិ ភិក្ខុវេ ខាបកំ ។ ឯវិវេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 វិញ្ញាទិដ្ឋិកស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស យោក្ខេវ កាយកក្ក័
 យថាទិដ្ឋិសម្ពត្តំ សមាទិដ្ឋំ យេត្ត វគ្គិកក្ក័ យថា-
 ទិដ្ឋិសម្ពត្តំ សមាទិដ្ឋំ យេត្ត មនោកក្ក័ យថាទិដ្ឋិ-
 សម្ពត្តំ សមាទិដ្ឋំ យា ច រេតតា យា ច បត្តនា
 យោ ច បណិចិ យេ ច សម្ពាវា សាទ្ធ កេ ជន្មា
 អនិដ្ឋាយ អកក្កាយ អមនាតាយ អហិកាយ
 ទុក្ខាយ សំវត្តន្តំ ។ តំ កិស្ស យោតុ ។ ទិដ្ឋិ
 ហិ ភិក្ខុវេ ខាបិកាតិ ។

(១៧០) សន្នាទិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ បុរិសបុគ្គលស្ស
 យោក្ខេវ កាយកក្ក័ យថាទិដ្ឋិសម្ពត្តំ សមាទិដ្ឋំ
 យេត្ត វគ្គិកក្ក័ យថាទិដ្ឋិសម្ពត្តំ សមាទិដ្ឋំ យេត្ត
 មនោកក្ក័ យថាទិដ្ឋិសម្ពត្តំ សមាទិដ្ឋំ យា
 ច រេតតា យា ច បត្តនា យោ ច បណិចិ

វគ្គស្រូបយករសជំណក្កិ ស្រូបយករសទំណក្កិ រសដាតំតំ
 អសំខោ វគ្គិប្រត្តិក្កេវេវេដិម្បិស្ថិហានមិមទ្វាញំ ។ អំណើវខោវគ្គោ
 យោក្កិ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះពូជជាចេសំមិនល្អយោង ណាមិញ ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយកម្មណក្កិ ដែលបុរសបុគ្គល ជាមិញ្ញាទិដ្ឋិ
 បានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិដ្ឋិហើយ វិចីកម្មណក្កិ ដែល
 បុរសបុគ្គល ជាមិញ្ញាទិដ្ឋិបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិដ្ឋិហើយ
 មនោកម្មណក្កិ ដែលបុរសបុគ្គល ជាមិញ្ញាទិដ្ឋិបានបំពេញ បានសមា-
 ទានកាន់តាមទិដ្ឋិហើយ ចេតនាណក្កិ សេចក្តីប្រាជ្ញាណក្កិ សេចក្តី
 ប្រណិទានណក្កិ សម្មាវាទិទ្យាយណក្កិ តមិទាំងអស់ខោ វគ្គ
 ប្រត្តិក្កេវេវ ដើម្បីមិនជាទីប្រាជ្ញា មិនជាទីគ្រេតអរ មិនជាទីភាច់ចិត្ត
 មិនជាប្រយោជន៍ ។ អំណើវខោវគ្គោយោក្កិ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិកាប្រក់ ក៏យវិវិខោរឯង ។

(១៧០) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយកម្មណក្កិ ដែលបុរសបុគ្គល
 ជាសម្មាទិដ្ឋិបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាមទិដ្ឋិហើយ វិចីកម្ម
 ណក្កិ ដែលបុគ្គលជាសមាទិដ្ឋិបានបំពេញ បានសមាទានកាន់តាម
 ទិដ្ឋិហើយ មនោកម្មណក្កិ ដែលបុរសបុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិបានបំពេញ
 បានសមាទានកាន់តាមទិដ្ឋិហើយ ចេតនាណក្កិ សេចក្តីប្រាជ្ញាណក្កិ

យេ ច សង្ការា សាធូ ភេ ធម្មា វដ្ឋាយ កក្កាយ
 មនាចាយ ហិកាយ សុទាយ សំវត្តន្តិ ។ កំ កំស្ស
 ហេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ កុដ្ឋិកា ។ សេយ្យ-
 ជាមិ ភិក្ខុវេ ទុដ្ឋតិដំ វា សាលិចំដំ វា ឡដ្ឋិកាតិដំ
 វា អណ្តាយ បឋវិយា ធិត្តិភ្នំ យេវេវា បឋវិសំ
 តោធិយតិ យត្ថា កាលោសំ ទោធិយតិ សត្វន្តំ
 មនុស្សាយ សាតត្តាយ អសេចនកត្តាយ សំវត្តតិ ។
 កំ កំស្ស ហេតុ ។ តិដំ ហិ ភិក្ខុវេ កុដ្ឋកំ ។
 វិវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស
 យេវេវា កាយកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិន្ទំ
 យត្ថា វចីកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិន្ទំ យត្ថា
 វលោកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិន្ទំ យា ច
 ចេកោ យា ច មត្តនា យោ ច វណិទិ យេ ច
 សង្ការា សាធូ ភេ ធម្មា វដ្ឋាយ កក្កាយ មនាចាយ
 ហិកាយ សុទាយ សំវត្តន្តិ ។ កំ កំស្ស ហេតុ ។
 ទិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ កុដ្ឋិកាតិ ។

ពាក្យ ទ្រពិយោ ។

សេចក្តីប្រណិពានណាភ្នំ សង្ការទាំងឡាយណាភ្នំ ធម៌ទាំងអស់នោះ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាទីប្រាថ្នា ជាទីច្រកកា ជាទីគាប់ចិត្ត ជាប្រ-
 យោជន៍ ជាសុខ ។ អំណើវនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចកូនអំរោក្តី
 កូនស្រូវសាលីភ្នំ កូនចូនភ្នំ ដែលបុគ្គលជាគ្រូដឹកសំរែ តែងស្រូបយកស-
 រីណាភ្នំ ស្រូបយកសរីរណាភ្នំ សរជាតិទាំងអស់នោះ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសង្កេត មិនច្រឡំដោយសង្ខេប ។ អំណើវនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះកូន ជាបស់ចំរើន
 យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយកម្មណាភ្នំ ដែលបុរស
 បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ បានបំរើពេញ បានសមាទានកាន់កាប់ដ្ឋិហើយ បើកម្ម
 ណាភ្នំ ដែលបុរសបុគ្គល ជាសម្មាទិដ្ឋិបានបំរើពេញ បានសមាទាន
 កាន់កាប់ដ្ឋិហើយ ចានកម្មណាភ្នំ ដែលបុរសបុគ្គល ជាសម្មាទិដ្ឋិ
 បានបំរើពេញ បានសមាទានកាន់កាប់ដ្ឋិហើយ ចេកោណាភ្នំ សេចក្តី
 ប្រាថ្នាណាភ្នំ សេចក្តីប្រណិពានណាភ្នំ សង្ការទាំងឡាយណាភ្នំ
 ធម៌ទាំងអស់នោះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាទីប្រាថ្នា ជាទីច្រកកា ជាទី
 គាប់ចិត្ត ជាប្រយោជន៍ ជាសុខ ។ អំណើវនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិចំរើន គឺយ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ភ្នំ ២ ។

[១៧១] ឯកបុគ្គលោ កិច្ចុវេ លោកេ
 ឧប្បជ្ឈនាទោ ឧប្បជ្ឈនិ តហុជនាហិតាយ តហុជនា-
 សុទាយ តហុនោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ
 ឧក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កតោ ឯកបុគ្គលោ ។
 មិច្ឆានិម្ហោ យោតិ វិចារិនស្សនា សោ តហុជនំ
 សទ្ធម្មា វុដ្ឋាបេត្វា អសទ្ធខេ មតិដ្ឋាមេតិ ។ អយំ
 វោ កិច្ចុវេ ឯកបុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ឈនាទោ
 ឧប្បជ្ឈនិ តហុជនាហិតាយ តហុជនាសុទាយ តហុនោ
 ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ឧក្ខាយ ទេវមនុស្សា-
 នំ ។

[១៧២] ឯកបុគ្គលោ កិច្ចុវេ លោកេ
 ឧប្បជ្ឈនាទោ ឧប្បជ្ឈនិ តហុជនាហិតាយ តហុជនា-
 សុទាយ តហុនោ ជនស្ស អនត្តាយ ហិតាយ
 សុទាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កតោ ឯកបុគ្គលោ ។
 មិច្ឆានិម្ហោ យោតិ វិចារិនស្សនា សោ
 តហុជនំ អសទ្ធម្មា វុដ្ឋាបេត្វា អសទ្ធខេ មតិដ្ឋា-
 មេតិ ។ អយំ វោ កិច្ចុវេ ឯកបុគ្គលោ

[១៧១] ភ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្រុម កាលកើតឡើងក្នុងលោក
 កំភិតភ្ញើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខ
 ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិហាស ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទៅតានីមនុស្សទាំងឡាយ ។ បុគ្គលម្នាក់ គឺអ្នក
 ណា ។ ឯបុគ្គលជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាអ្នកយល់ខុស បុគ្គលនោះ វែង
 មាំជនច្រើនឲ្យយូរកាលព្រះសង្ឃ ឲ្យតាំងនៅ ក្នុងអសង្គម ។ ភ្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់នេះឯង កាលកើតឡើងក្នុងលោក កំភិត
 ភ្ញើង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខ ដល់ជន
 ច្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិហាសដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីទុក្ខ ដល់ទៅតានីមនុស្សទាំងឡាយ ។

[១៧២] ភ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់កាលកើតឡើងក្នុងលោក
 កំភិតភ្ញើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជន
 ច្រើន ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដល់ជនច្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ ដល់ទៅតានីមនុស្សទាំងឡាយ ។ បុគ្គលម្នាក់ គឺអ្នកណា ។ ឯបុគ្គល
 ជាសង្ឃទិដ្ឋិជាអ្នកយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ វែងមាំជនច្រើនឲ្យយូរកាល
 អសង្គមឲ្យតាំងនៅក្នុងព្រះសង្ឃ ភ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់នេះឯង

លោកេ ទឃ្យន្តនាតោ ទឃ្យន្តនិ តហុជនហិតាយ
តហុជនសុទាយ តហុនោ ជនស្ស អន្តាយ ហិតាយ
សុទាយ នេវមនុស្សានន្តំ ។

[១៧៣] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតេនធម៌ំ សុទ្ធនុ-
បស្សាមិ យំ វរំ មហាសារទ្ធិំ យថយំនំ ភិក្ខុវេ
មិច្ឆានិច្ចំ ។ មិច្ឆានិច្ចិយាននំ ភិក្ខុវេ វដ្ឋានិច្ចំ(១) ។

[១៧៤] នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯតេនុត្តលំបិ
សមនុបស្សានិ យោ វរំ តហុជនាហិតាយ បដិដាឡោ
តហុជនាសុទាយ តហុនោ ជនស្ស អន្តាយ
អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវមនុស្សានំ យថយំនំ ភិក្ខុវេ
មោឃបុរិសា ។ នេវយ្យនាមិ ភិក្ខុវេ ននិទុរេ ចិបំ
ទទ្ធស្ស(២) តហុន្តំ មច្ឆានំ អហិតាយ ទុក្ខាយ
អនយាយ ព្យសនាយ ។ វរិវេវ ទោ ភិក្ខុវេ
មក្កលិ មោឃបុរិសោ បនុស្សទិបដ្ឋុក្កា លោកេ
ទឃ្យន្តោ តហុន្តំ សត្តានំ អហិតាយ ទុក្ខាយ
អនយាយ ព្យសនាយាតិ ។

១ ឧ. ប. បោសាវន្តនិច្ចំ ។ ២ ម. វិញ្ញំ វន្តេឃ្យ ។

កាលកើតឡើងក្នុងរលោក ក៏កើតឡើងដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ជន
ច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើន
ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទៅតានិមិទុស្សតាំងឡាយ ។

[១៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរិវិធីវិមលមិទេយ្យធម៌
ដទៃ សូម្បីវិគធមិមួយ ដែលបានទោសធំយ៉ាងនេះដូចម្តេចដ្ឋានិទេឡើយ
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសតាំងឡាយ មានវិក
មិច្ឆានិច្ចិយាទោសក្រែវលនិ ។

[១៧៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរិវិធីវិមលមិទេយ្យធម៌
សូម្បីវិគធម្មត្ថានុកំ ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន
ដើម្បីមិនជាសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ជនច្រើន
ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទៅតានិមិទុស្សតាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ដូចមនុស្សមោឃ(១) បុរសនេះឡើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដូចមនុស្សមោឃ(២) មនុស្សនេះឡើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បី
សេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ពួកគ្រូជាច្រើន
យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សមោឃបុរស កើតឡើងហើយ
ក្នុងរលោក ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើន
ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ដល់ពួកសត្វជាច្រើន ប្រវិហលគ្នានឹងលបអារម្មណ៍
យាតដំណើរ របស់មហាជនមិនឱ្យទៅស្តាប់សូត្រនិព្វានច្រើន ក៏យ៉ាងនេះឯង ។

១ មោឃស្សោ មនុស្សមោឃ ។ ២ ម. វិញ្ញំ វន្តេឃ្យ ។

[១៧៥] ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ យោ ច
សមាជបេតិ យេតុ សមាជបេតិ យោ ម សមាជបេតិ
កថត្តាយ មជិមជ្ជតិ សេត្វេ តេ តេហំ អប្បញ្ញ
បសវន្តិ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។

[១៧៦] ស្វាគ្គាតេ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ យោ
ម សមាជបេតិ យេតុ សមាជបេតិ យោ
សមាជបេតិ កថត្តាយ មជិមជ្ជតិ សេត្វេ
តេហំ អប្បញ្ញ បសវន្តិ ។ តំ តិស្ស ហេតុ
ស្វាគ្គាតេ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។

[១៧៧] ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ តា ៤
តេន ឧត្តា ជាតិក្ខត្តា យោ មជិមជ្ជតិ តេន ។
តំ តិស្ស ហេតុ ។ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។

[១៧៨] ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ
នេ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលសាស្ត្រាស្ថាបនាសម្រាប់ប្រើប្រាស់
(ជាអន្តរាស័ក) ឧបត្ថម្ភវិបល័យ (ជាអន្តរាស័ក) ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ដែលសាស្ត្រា
ប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការយោធិនោះ ឧបត្ថម្ភវិបល័យនោះ តែងតែ
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។

[១៧៩] ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ
ប្រើប្រាស់ ក្នុងធម្មវិន័យដែលសាស្ត្រាស្ថាបនាសម្រាប់ប្រើប្រាស់
(ជាអន្តរាស័ក) ឧបត្ថម្ភវិបល័យ (ជាអន្តរាស័ក) ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ដែលសាស្ត្រា
ប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការយោធិនោះ ឧបត្ថម្ភវិបល័យនោះ តែងតែ
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។

[១៨០] ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ
នេ ក្នុងធម្មវិន័យដែលសាស្ត្រាស្ថាបនាសម្រាប់ប្រើប្រាស់
នៃប្រតិបត្តិការយោធិនោះ ឧបត្ថម្ភវិបល័យនោះ តែងតែ
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។
ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ឧបត្ថម្ភវិបល័យ ។

[១៧៨] ស្វាត្វាភេត ភិក្ខុវេទ ធម្មវិទយេ បដិក្កា-
 ពេតោន មត្តា ជាតិកត្តា វោ ហាយតោន ។
 តំ កំស្ស្វ ហេតុ ។ ស្វាត្វាភត្តា ភិក្ខុវេ
 ធម្មស្ស្វតិ ។

[១៧៩] ធុរត្វាភេត ភិក្ខុវេ ធម្មវិទយេ យោ
 ហរទ្ធិវិយោ សោ ធុត្តំ វិហរតិ ។ តំ កំស្ស្វ
 ហេតុ ។ ធុរត្វាភត្តា ភិក្ខុវេ ធម្មស្ស្វតិ ។

[២០០] ស្វាត្វាភេត ភិក្ខុវេ ធម្មវិទយេ យោ
 កុសិកោ សោ ធុត្តំ វិហរតិ ។ តំ កំស្ស្វ
 ហេតុ ។ ស្វាត្វាភត្តា ភិក្ខុវេ ធម្មស្ស្វតិ ។

[២០១] ធុរត្វាភេត ភិក្ខុវេ ធម្មវិទយេ យោ
 កុសិកោ សោ សុមំ វិហរតិ ។ តំ កំស្ស្វ
 ហេតុ ។ ធុរត្វាភត្តា ភិក្ខុវេ ធម្មស្ស្វតិ ។

[១៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិទ្យាដែលសាស្តាជាសព្វញ្ញ
 ភោគត្រឹមត្រូវថា បដិក្កាហេតុត្រូវដឹងច្របាណ ពោលគម្របព្រះដឹង
 ច្របាណខេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះធម៌ដែលសាស្តាជាសព្វញ្ញភោគត្រឹមត្រូវ ។

[១៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិទ្យា ដែលសាស្តាជា
 អសព្វញ្ញភោគត្រឹមត្រូវថា បុគ្គលណាមានព្យាយាមប្រារព្ធ បុគ្គល
 ខោរ តែងនៅជាទុក្ខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ព្រោះធម៌ដែលសាស្តាជាអសព្វញ្ញភោគត្រឹមត្រូវ ។

[២០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិទ្យាដែលសាស្តាជាសព្វញ្ញ
 ភោគត្រឹមត្រូវថា បុគ្គលណាខ្ចីលច្រមុល បុគ្គលនោះ តែងនៅជាទុក្ខ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះធម៌
 ដែលសាស្តាជាសព្វញ្ញភោគត្រឹមត្រូវ ។

[២០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិទ្យាដែលសាស្តាជាអសព្វញ្ញ
 ភោគត្រឹមត្រូវថា បុគ្គលណាខ្ចីលច្រមុល បុគ្គលនោះ តែងនៅ
 ជាទុក្ខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះធម៌ដែលសាស្តាជាអសព្វញ្ញភោគត្រឹមត្រូវ ។

កិរិយសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្តាគតំ វេទិតាណំ ភាវេតិ...
 ពិត្តសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្តាគតំ វេទិតាណំ ភាវេតិ...
 វិមំហសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្តាគតំ វេទិតាណំ
 ភាវេតិ... សង្ខុទ្រិយំ ភាវេតិ... កិរិយទ្រិយំ ភាវេតិ...
 សត្តិទ្រិយំ ភាវេតិ... សវេទិតាណំ ភាវេតិ... បញ្ញាទ្រិយំ
 ភាវេតិ... សទ្ធាគលំ ភាវេតិ... កិរិយគលំ ភាវេតិ...
 សត្តិគលំ ភាវេតិ... សមាធិគលំ ភាវេតិ... បញ្ញាគលំ
 ភាវេតិ... សត្តិសន្តោដ្ឋង្គំ ភាវេតិ... ធម្មវិធមសន្តោដ្ឋង្គំ
 ភាវេតិ... កិរិយសន្តោដ្ឋង្គំ ភាវេតិ... ចិត្តសន្តោដ្ឋង្គំ
 ភាវេតិ... បស្សន្តិសន្តោដ្ឋង្គំ ភាវេតិ... សមាធិសន្តោដ្ឋង្គំ
 ភាវេតិ... ទេវត្រាសន្តោដ្ឋង្គំ ភាវេតិ... សម្មាធិដ្ឋិ
 ភាវេតិ... សម្មាសង្កប្បំ ភាវេតិ... សម្មាភិណ្ឌំ ភាវេតិ...
 សម្មាតម្មន្តំ ភាវេតិ... សម្មារាជីវំ ភាវេតិ... សម្មា-
 ភយាមំ ភាវេតិ... សម្មាសតី ភាវេតិ... សម្មាសមាធិ
 ភាវេតិ...

[២១១] អដ្ឋង្គំ រួមសញ្ញំ ពហំន្តា រូតាធិ វេស្សតិ
 បរិត្តាធិ សុវណ្ណានុទ្ធលាធិ តាធិ អភិកុយ្យ ជាតាថ
 វេស្សមីតិ វេស្សំ សញ្ញំ ហោតិ...

ចំរើនវេទិតាណំ ប្រកបដោយចិត្តសមាធិប្បធានសង្ខារ... ចំរើនវេទិតាណំ
 ប្រកបដោយវិមំហសមាធិប្បធានសង្ខារ... ចំរើនសង្ខុទ្រិយ... ចំរើនកិរិយ-
 ទ្រិយ... ចំរើនសត្តិទ្រិយ... ចំរើនសមាធិទ្រិយ... ចំរើនបញ្ញាទ្រិយ... ចំរើន
 សទ្ធាគល... ចំរើនកិរិយគល... ចំរើនសត្តិគល... ចំរើនសមាធិគល...
 ចំរើនបញ្ញាគល... ចំរើនសត្តិសន្តោដ្ឋង្គ... ចំរើនធម្មវិធមសន្តោដ្ឋង្គ...
 ចំរើនកិរិយសន្តោដ្ឋង្គ... ចំរើនចិត្តសន្តោដ្ឋង្គ... ចំរើនបស្សន្តិសន្តោដ្ឋង្គ...
 ចំរើនសមាធិសន្តោដ្ឋង្គ... ចំរើនទេវត្រាសន្តោដ្ឋង្គ... ចំរើនសម្មាធិដ្ឋិ...
 ចំរើនសម្មាសង្កប្ប... ចំរើនសម្មាភិណ្ឌ... ចំរើនសម្មាតម្មន្ត...
 ចំរើនសម្មារាជីវ... ចំរើនសម្មាភយាម... ចំរើនសម្មាសតិ... ចំរើន
 សម្មាសមាធិ...

[២១០] បុគ្គលមាតិសេចក្តីសំគាល់គឺបរិកម្មនូវបុគ្គលកុត្តិ^(១)

ឃើញនូវតួកម្ម ខាងក្រៅ^(២)ដែលដូចតួ មានសម្បុរស្តីនឹងសម្បុរ
 កាត្រក់ គ្របសន្តិសម្បុរចាំនិរន្តរៈ ហើយជាបុគ្គលមាតិសេចក្តី
 សំគាល់យ៉ាងនេះ កាត្រកម្មនឹង ភក្តុអញឃើញ ...

១ សំដៅយក សក់ប្រហាក់ប្រហែលព្រៃព្រឹក ។ ២ សំដៅយកនឹងមុខក្រៅដែល
 កើតឡើង ក្នុងវេលាពេលយប់នូវបុគ្គលកុត្តិទាំងនោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គរាជកាយស្ស ឯកវិចារោ

[២០០] អជ្ឈត្តំ វុបសត្តិ ពហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ អប្បហណាធិ សុវណ្ណធុទ្ធុណាធិ តាធិ
អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សាមីតិ ឯវំ សត្តិ ហោតិ...

[២០១] អជ្ឈត្តំ វុបសត្តិ ពហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ ឯវំត្តាធិ សុវណ្ណធុទ្ធុណាធិ តាធិ អភិកុយ្យ
ជាតាមិ ចស្សាមីតិ ឯវំ សត្តិ ហោតិ...

[២០២] អជ្ឈត្តំ វុបសត្តិ ពហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ អប្បហណាធិ សុវណ្ណធុទ្ធុណាធិ តាធិ
អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សាមីតិ ឯវំ សត្តិ ហោតិ...

[២០៣] អជ្ឈត្តំ វុបសត្តិ ពហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ ធិណាធិ ធិសុវណ្ណាធិ ធិសុវណ្ណស្សាធិ
ធិសុវណ្ណសាធិ តាធិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សាមីតិ
ឯវំ សត្តិ ហោតិ...

ឯវំ សត្តិ ហោតិ...

សុត្តន្តបិដក អង្គរាជកាយ ឯកវិចារោ

[២០៤] បុគ្គលមិធិមានសេចក្តីសំគាល់នូវប្រាជ្ញាគុណ ឃើញនូវពួករូប
ភាវៈក្រៅដែលជាប្លង់ មានសម្បុរល្អនឹងមានសម្បុរកាក្រក់ គ្របសន្តិក៏នូវ
រូបចាំរិះរោះ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ពាក្យអញ
ដឹង កត្តាអញឃើញ...

[២០៥] បុគ្គលមិធិមានសេចក្តីសំគាល់នូវប្រាជ្ញាគុណ ឃើញ
នូវពួករូបភាវៈក្រៅ ដែលជាប្លង់ មានសម្បុរល្អនឹងសម្បុរកាក្រក់
គ្របសន្តិក៏នូវរូបចាំរិះរោះ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា
ពាក្យអញដឹង កត្តាអញឃើញ...

[២០៦] បុគ្គលមិធិមានសេចក្តីសំគាល់នូវប្រាជ្ញាគុណ ឃើញនូវ
ពួករូបភាវៈក្រៅ ដែលជាប្លង់ មានសម្បុរល្អនឹងមានសម្បុរកាក្រក់ គ្រប
សន្តិក៏នូវរូបចាំរិះរោះ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា
ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ...

[២០៧] បុគ្គលមិធិមានសេចក្តីសំគាល់នូវប្រាជ្ញាគុណ ឃើញនូវ
ពួករូបភាវៈក្រៅ ដែលជាប្លង់ មានសម្បុរល្អនឹងសម្បុរកាក្រក់ គ្រប
សន្តិក៏នូវរូបចាំរិះរោះ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តី
សំគាល់យ៉ាងនេះថា ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ...

អរម្យំ ឯកម្មទិវាយំ ចតុត្ថោ វគ្គ

អថ ទោ ឯវេវ សត្តា តហុតោ យេ ឧប្បត្តា
 ធម្មោ ឯឧប្បត្តា ន បដិសលា សុភាសិតុត្តាសិ-
 កស្ស អត្ថមញ្ញាតំ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា
 តេ សត្តា យេ វគ្គិយេ បញ្ញាចតុត្ថោ សម្មាសត្តា
 អថ ទោ ឯវេវ សត្តា តហុតោ យេ កិច្ចា-
 កតា សម្មាសត្តា ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា
 តេ សត្តា យេ លក្ខន្តិ តថាគតំ ឧស្សនាយ
 អថ ទោ ឯវេវ សត្តា តហុតោ យេ ធម៌ លក្ខន្តិ
 តថាគតំ ឧស្សនាយ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 អប្បកា តេ សត្តា យេ លក្ខន្តិ តថាគតុប្បវេទិតំ
 ធម្មវិទយំ សវនាយ អថ ទោ ឯវេវ សត្តា
 តហុតោ យេ ធម៌ លក្ខន្តិ តថាគតុប្បវេទិតំ ធម្ម-
 វិទយំ សវនាយ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា
 តេ សត្តា យេ សុត្តា ធម្មំ ជាវន្តិ អថ ទោ
 ឯវេវ សត្តា តហុតោ យេ សុត្តា ធម្មំ ធម៌
 ជាវន្តិ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា តេ
 សត្តា យេ ធម៌ ធម្មាចំ អត្ថំ ឧបបត្តន្តិ

ឯកម្មទិវាយំ វិទេវ្យោ វគ្គ ៤

ពួកសត្វដែលអតបញ្ញា ជាពួកសត្វដែលត្រូវល្មើស មិនអាចដឹងសេចក្តីនៃ
 សុភាសិត ទុក្ខសំណាម ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ ពួកសត្វដែលចិញ្ចឹម ដោយបញ្ញាចក្ខុវិស្វស្រី មានចំណងច
 ពួកសត្វដែលល្មើសក្នុងវិណាចក្ខុវិស្វ ជាពួកនាងច្រវៀងច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ពួកសត្វដែលបានឃើញកថាគត មានប្រហល
 កិច សត្វចាំឱ្យយ ដែលមិនបានឃើញកថាគតច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ពួកសត្វដែលបានស្តាប់ធម្មវិទីយ កថាគតសំ-
 ដែរមានចំណងច ពួកសត្វដែលមិនបានស្តាប់ធម្មវិទីយ កថាគតសំដែរ
 ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ពួកសត្វដែលស្តាប់
 ធម៌ហើយ ចង់ចាំបានមានចំណងច ពួកសត្វដែលស្តាប់ធម៌ហើយ ចង់
 ចាំមិនបានច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ពួកសត្វ
 ដែលពិចារណាស្តីសេចក្តីអធិប្បាយនៃបាលី ដែលខ្លួនចង់ចាំបានហើយ

អថ ទោ ឯតេ សត្តា តហុតោ យេ ធានំ
 ធម្មានំ អត្ថំ ឧ ឧបបរិក្ខន្ធិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 អប្បកា តេ សត្តា យេ អត្តមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ
 ធម្មានុធម្មំ ធម្មិយដ្ឋន្តិ អថ ទោ ឯតេ សត្តា តហុតោ
 យេ អត្តមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មំ ឧ បដិ-
 បដ្ឋន្តិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា តេ សត្តា
 យេ សំវេទនិយេសុ ម៉ានេសុ សំវិទន្តិ អថ ទោ
 ឯតេ សត្តា តហុតោ យេ សំវេទនិយេសុ ម៉ានេសុ
 ឧ សំវិទន្តិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា តេ
 សត្តា យេ សំវិក្កា យោធិសោ បទហន្តិ អថ
 ទោ ឯតេ សត្តា តហុតោ យេ សំវិក្កា យោធិសោ
 ឧ បទហន្តិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា
 តេ សត្តា យេ កស្សន្តារម្មណំ ករិក្ខា លកន្តិ
 សហាធិ លកន្តិ ចិន្តាស្សត្តក្កនំ អថ ទោ ឯតេ
 សត្តា តហុតោ យេ កស្សន្តារម្មណំ ករិក្ខា ឧ
 លកន្តិ សហាធិ ឧ លកន្តិ ចិន្តាស្សត្តក្កនំ ។

មានចំនួនតិច ពួកសត្វដែលមិនបានពិចារណាឱ្យសេចក្តីអធិប្បាយនៃបា-
 លីដែលខ្លួនបានបំពានហើយ ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលដឹងច្បាស់ខ្លួនសេចក្តីអធិប្បាយ ដឹងច្បាស់ឱ្យ
 បាលី ហើយប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមន្តរដល់ធម៌ មានប្រធានាគឺថា ពួកសត្វ
 ដែលដឹងច្បាស់ខ្លួនសេចក្តីអធិប្បាយ ដឹងច្បាស់ឱ្យបាលី ហើយមិនប្រតិបត្តិ
 ធម៌សមន្តរដល់ធម៌ ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកសត្វដែលសង្វេគ ក្នុងហេតុដែលគួរសង្វេគ មានចំនួនតិច
 ពួកសត្វដែលមិនសង្វេគ ក្នុងហេតុដែលគួរសង្វេគ ច្រើនជាង
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលសង្វេគហើយ គួរ
 ព្យាយាមឡើង ដោយការយកចិត្តទុកដាក់ មានចំនួនតិច ពួកសត្វដែល
 សង្វេគហើយ មិនគួរព្យាយាមឡើង ដោយការយកចិត្តទុកដាក់ ច្រើន
 ជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលធ្វើព្រះ
 និព្វាន ឱ្យជាអារម្មណ៍ហើយបានឡូវសហធិ(១) បានឡូវឯកក្កភាចក្ក មាន
 ចំនួនតិច ពួកសត្វដែលធ្វើព្រះនិព្វាន ឱ្យជាអារម្មណ៍ហើយមិនបាន
 ឡូវសហធិ មិនបានឡូវឯកក្កភាចក្ក ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

១ មន្តសហធិនិងធម្មសហធិ ។ អន្តរាណ ។

អប្បកាម ឯកម្មវិបាកយំ ធម្មតា វិបាក

ឯវិបាក ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកាម តេ សត្តា យេ
 អន្តរាសត្តានំ លាភំលោ អថ ទោ ឯវេវេ សត្តា
 ពហុតរ យេ អន្តរាសត្តានំ ន លាភំលោ ធូញ្ចន
 កតាលកត្តេន យាយេន្តំ ។ ឯវិបាក ទោ ភិក្ខុវេ
 អប្បកាម តេ សត្តា យេ អន្តរាសស្ស ធម្មាសស្ស
 វិមុត្តិវាសស្ស លាភំលោ អថ ទោ ឯវេវេ សត្តា
 ពហុតរ យេ អន្តរាសស្ស ធម្មាសស្ស វិមុត្តិវាសស្ស
 ន លាភំលោ ។ តស្មាភំលោ ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខុ-
 តត្ថំ អន្តរាសស្ស ធម្មាសស្ស វិមុត្តិវាសស្ស លាភំលោ
 ភវិស្សាហតំ ។ ឯវំ ហំ ហំ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតព្វន្តំ ។

(២១៦) សេ យ្យដាបិ ភិក្ខុវេ អប្បមត្តតំ វេទស្មី
 ធម្មនិបេ អាមមនេណេយ្យតំ វេទមនេណេយ្យតំ
 ព្វនិកមនេណេយ្យតំ តោ ក្ខរណំ មនេណេយ្យតំ អថ
 ទោ ឯវេវេវេ ពហុតំ យេនិទំ កត្តាលវិក្ខុណំ
 យេនិវិមុត្តំ ពាលុកត្តានុកត្តានំ អព្វវិសមំ ។
 ឯវិបាក ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកាម តេ សត្តា
 យេ អន្តរាសស្ស ធម្មា មន្តស្សស្ស បច្ចាជាយេន្តំ

ឯកម្មវិបាកយំ និវេទ្គត ធម្មី ៤

ប្បលភិក្ខុតំនិទ្ធកាយ ពួកសត្វដែលជាអ្នកបានប្រាសចេញពីប្រាសិវិនិវេសនី
 ប្រាសិវេនាចំខ្លួនភិច ពួកសត្វដែលជាអ្នកមិនបានប្រាសចេញពីប្រាសិវេ នឹង
 រលដ៏ប្រសើរ តែវិនិច្ឆ័យវិភយោយោភវិស្វនិវេនវិវេយ្យ ឃើសឃើ ដោយ
 កត្តដែលគេសំបកដោយកម្លែង ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្បលភិក្ខុ
 តំនិទ្ធកាយ ពួកសត្វដែលជាអ្នកបានប្រាសចេញពីប្រាសិវេ (ផល២) ធម្មស (មគ្គ២)
 វិមុត្តិវាស (ប្រាថវិក្ខុ) មានចំខ្លួនភិច ពួកសត្វដែលជាអ្នកមិនបានប្រាសចេញពី
 ធម្មស វិមុត្តិវាស មានចំខ្លួនច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្បលភិក្ខុ
 តំនិទ្ធកាយ ប្រោសហេតុនោះ ភិក្ខុក៏សាសនានោះ ព្រមទាំងព្រះយំនិទេ
 ថា យើងតំនិទ្ធកាយនឹងបានគ្រប់គ្រាន់ ធម្មស វិមុត្តិវាស ។ ប្បលភិក្ខុ
 តំនិទ្ធកាយ អ្នកតំនិទ្ធកាយ គួរសំគាល់និទេនិង ។

(២១៧) ប្បលភិក្ខុតំនិទ្ធកាយ ម្ហូបអាហារគួរជាទីរីករាយ ប្រែគួរ
 ជាទីរីករាយ ភ្លឺភ្លឺជាទីរីករាយ ប្រសើរគួរជាទីរីករាយ ក្នុងម្ហូបអាហារ
 មានចំខ្លួនភិច គ្រប់ទីដែលទូលានីទំនាយដង្ហកស្ទឹង ទំនាយដង្ហកស្ទឹងបច្ចា
 ក្នុងវិបេយ្យច្រើនជាង ហេតុណាមិញ ។ ប្បលភិក្ខុតំនិទ្ធកាយ ពួកសត្វ
 ដែលព្រុកវិបេយ្យស្សលាភ ភិក្ខុក៏មនុស្សលាភវិញ មានចំខ្លួនភិច

អថ ទោ ឯវេន សុត្តា តហុតវា យេ ឧទុស្ស្រា
 ទុតា និរយេ ឧទ្ធាជាយន្តិ និវត្តានយោនិយា
 ឧទ្ធាជាយន្តិ ចិន្តិសិយេ ឧទ្ធាជាយន្តិ ។ ឯវេន
 ទោ កិច្ចាវេ អប្បកា តេ សុត្តា យេ ឧទុស្ស្រា
 ទុតា វេវេសុ ឧទ្ធាជាយន្តិ វេវេ ទោ ឯវេន
 សុត្តា តហុតវា យេ ឧទុស្ស្រា ទុតា និរយេ
 ឧទ្ធាជាយន្តិ និវត្តានយោនិយា ឧទ្ធាជាយន្តិ ចិន្តិ-
 សិយេ ឧទ្ធាជាយន្តិ ។ ឯវេន ទោ កិច្ចាវេ
 អប្បកា តេ សុត្តា យេ នេវ ទុតា វេវេសុ
 ឧទ្ធាជាយន្តិ អថ ទោ ឯវេន សុត្តា តហុតវា
 យេ នេវ ទុតា និរយេ ឧទ្ធាជាយន្តិ និវត្តានយោ-
 និយា ឧទ្ធាជាយន្តិ ចិន្តិសិយេ ឧទ្ធាជាយន្តិ ។
 ឯវេន ទោ កិច្ចាវេ អប្បកា តេ សុត្តា យេ
 នេវ ទុតា ឧទុស្ស្រា ឧទ្ធាជាយន្តិ អថ ទោ
 ឯវេន សុត្តា តហុតវា យេ នេវ ទុតា និរយេ
 ឧទ្ធាជាយន្តិ និវត្តានយោនិយា ឧទ្ធាជាយន្តិ
 ចិន្តិសិយេ ឧទ្ធាជាយន្តិ ។ ឯវេន ទោ កិច្ចាវេ

ពួកសត្វដែលច្រូក អំពីមនុស្សលោក កើតក្នុងនរក កើតក្នុងកំលើតអវចារ
 កើតក្នុងចិត្តិសីយ ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធសាសនា
 ពួកសត្វដែលច្រូក អំពីមនុស្សលោក កើតក្នុងទេវលោក មានចំនួនតិច
 ពួកសត្វដែលច្រូក អំពីមនុស្សលោក កើតក្នុងនរក កើតក្នុងកំលើតអវចារ
 កើតក្នុងចិត្តិសីយ ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធសាសនា
 ពួកសត្វដែលច្រូក អំពីទេវលោក កើតក្នុងទេវលោកវិញ មានចំនួនតិច
 ពួកសត្វដែលច្រូក អំពីទេវលោក កើតក្នុងនរក កើតក្នុងកំលើតអវចារ
 កើតក្នុងចិត្តិសីយ ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធសាសនា
 ពួកសត្វដែលច្រូក អំពីទេវលោក កើតក្នុងមនុស្សលោក មានចំនួនតិច
 ពួកសត្វដែលច្រូក អំពីទេវលោក កើតក្នុងនរក កើតក្នុងកំលើតអវចារ
 កើតក្នុងចិត្តិសីយ ច្រើនជាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធសាសនា

មច្ឆាជាយន្តិ អថ ទោ ឋិតេ សត្តា តហុតក យេ
 និរយោ ធុតា និរយេ មច្ឆាជាយន្តិ និរត្តានយោនិយោ
 មច្ឆាជាយន្តិ មិត្តិវិសយេ មច្ឆាជាយន្តិ ។ ឋិតេ ទោ
 តិក្កុវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ និរយោ ធុតា
 ទេវេសុ មច្ឆាជាយន្តិ អថ ទោ ឋិតេ សត្តា
 តហុតក យេ និរយោ ធុតា និរយេ មច្ឆាជាយន្តិ
 និរត្តានយោនិយោ មច្ឆាជាយន្តិ មិត្តិវិសយេ មច្ឆា-
 ជាយន្តិ ។ ឋិតេ ទោ តិក្កុវេ អប្បកា តេ សត្តា
 យេ និរត្តានយោនិយោ ធុតា មុនុស្សសុ មច្ឆា-
 ជាយន្តិ អថ ទោ ឋិតេ សត្តា តហុតក យេ
 និរត្តានយោនិយោ ធុតា និរយេ មច្ឆាជាយន្តិ
 និរត្តានយោនិយោ មច្ឆាជាយន្តិ មិត្តិវិសយេ មច្ឆា-
 ជាយន្តិ ។ ឋិតេ ទោ តិក្កុវេ អប្បកា តេ សត្តា
 យេ និរត្តានយោនិយោ ធុតា ទេវេសុ មច្ឆាជាយន្តិ
 អថ ទោ ឋិតេ សត្តា តហុតក យេ និរត្តានយោ-
 និយោ ធុតា និរយេ មច្ឆាជាយន្តិ និរត្តានយោ-
 និយោ មច្ឆាជាយន្តិ មិត្តិវិសយេ មច្ឆាជាយន្តិ ។

ពួកសត្វដែលច្រក អំពីមរក កើតក្នុងមនុស្សលោក មានចំនួនតិច ពួកសត្វ
 ដែលច្រក អំពីមរកកើតក្នុងទេវភិក្ខុ កើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន កើតក្នុងចិត្តិ-
 វិស័យច្រើនជាង កំយ៉ាទីនោវេរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែល
 ច្រក អំពីមរកកើតក្នុងទេវលោក មានចំនួនតិច ពួកសត្វដែលច្រក អំពីមរក
 កើតក្នុងទេវភិក្ខុ កើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន កើតក្នុងចិត្តិវិស័យ ច្រើនជាង
 កំយ៉ាទីនោវេរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្រក អំពីតិរច្ឆាន
 កើតក្នុងមនុស្សលោក មានចំនួនតិច ពួកសត្វដែលច្រក អំពីតិរច្ឆាន កើត
 ក្នុងមរក កើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន កើតក្នុងចិត្តិវិស័យ ច្រើនជាង កំយ៉ាទី
 នោវេរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្រក អំពីតិរច្ឆាន កើតក្នុងទេវ-
 លោក មានចំនួនតិច ពួកសត្វដែលច្រក អំពីកំណើតតិរច្ឆាន កើតក្នុងមរក
 កើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន កើតក្នុងចិត្តិវិស័យ ច្រើនជាង កំយ៉ាទីនោវេរ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរវិភាយស្ស ឯកវិចារ

ឯវេទេ ទោ កិក្ខុវេ អប្បកា តេ សត្តា យេ ចិក្ខុ-
 វិសយា ទុតា មនុស្សេសុ បទ្ហាជាយន្តិ អថ
 ទោ ឯវេទេ សត្តា តហុតា យេ ចិក្ខុវិសយា ទុតា
 ធិរយេ បទ្ហាជាយន្តិ កិក្ខុវិសយា ធិរយេ បទ្ហាជាយន្តិ
 ចិក្ខុវិសយេ បទ្ហាជាយន្តិ ។ ឯវេទេ ទោ កិក្ខុវេ
 អប្បកា តេ សត្តា យេ ចិក្ខុវិសយា ទុតា
 ធិរេសុ បទ្ហាជាយន្តិ អថ ទោ ឯវេទេ សត្តា
 តហុតា យេ ចិក្ខុវិសយា ទុតា ធិរយេ បទ្ហាជា-
 យន្តិ កិក្ខុវិសយា ធិរយេ បទ្ហាជាយន្តិ ចិក្ខុវិសយេ
 បទ្ហាជាយន្តិ ។

វិក្ខុ បទ្ហា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរវិភាយស្ស ឯកវិចារ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុត អំពីចិក្ខុវិស័យ កើតក្នុងមនុស្ស-
 លោក មានចំនួនតិច ពួកសត្វដែលច្យុត អំពីចិក្ខុវិស័យ កើតក្នុងនរក
 កើតក្នុងកំណើតកិច្ចាន កើតក្នុងចិក្ខុវិស័យ ច្រើនជាង កំណើតនារីជេរ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលច្យុត អំពីចិក្ខុវិស័យ កើតក្នុងទេវលោក
 មានចំនួនតិច ពួកសត្វដែលច្យុត អំពីចិក្ខុវិស័យ កើតក្នុងនរក កើតក្នុង
 កំណើតកិច្ចាន កើតក្នុងចិក្ខុវិស័យ ច្រើនជាង កំណើតនារីជេរ ។

ធម៌ វគ្គទី ៤ ។

បណ្ឌិតវិញ្ញាណ

(២០៧) អន្ទមិមំ ភិក្ខុវេ លាភានំ យមិមំ អាណា-
កត្តំ មិណ្ឌោចាតិកត្តំ មិសុត្តុលិកត្តំ តេជិវិកត្តំ
ធម្មកេដិកត្តំ វិធរយនកត្តំ ពាហុសទ្ធិ ជាវិវេយ្យំ
អាតម្បសម្បទា មរិវាសម្បទា មហាមរិវាតា
កុលបុត្តិ វណ្ណោនោត្តរាតា តេស្សាលាភិក្ខុវណ្ណោតា
អប្បធិតា អប្បពាធនាតិ ។

(២០៨) អន្ទវសំយាតមត្តមិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
បថមំ ឈានំ កាវេតិ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អវុច្ឆាទោ វិហារតិ សត្តុសាសនករោ ទុកិមប្បដិ-
ករោ អចោយំ វដ្ឋមិណ្ឌុំ កុញ្ញតិ កោ ផល វិទោ
យេ ឯ ធម្មុលីករវុច្ឆតិ ។

(២០៩) អន្ទវសំយាតមត្តមិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ទុតិយំ ឈានំ កាវេតិ ... តតិយំ ឈានំ កាវេតិ ...
ធម្មត្តំ ឈានំ កាវេតិ ... ទេត្តំ ចេតោវិមុត្តិ កាវេតិ ...
កេតុណំ ចេតោវិមុត្តិ កាវេតិ ... ទុតិយំ ចេតោ-
វិមុត្តិ កាវេតិ ... ទមេត្តំ ចេតោវិមុត្តិ កាវេតិ ...

បណ្ឌិតវិញ្ញាណ

(២០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាពជាអ្នកប្រព្រឹត្តិការណ៍ធម្មត្តិ
ភាពជាអ្នកប្រព្រឹត្តិវិណ្ឌុចាតិកម្មត្តិ ភាពជាអ្នកប្រព្រឹត្តិមិសុត្តុលិកម្មត្តិ
ភាពជាអ្នកប្រព្រឹត្តិកេដិវិកម្មត្តិ ភាពជាធម្មតមិក ភាពជាវិមយន
ភាពជាពុស្សុត ភាពជាអ្នកបំបួន(*) ការបំបួន ដោយភាពច្ប-
កិរិយា ការបំបួនដោយមិវា ភាពជាអ្នកទានបិវារច្រើន ភាពជាតុល-
ប្រេត ភាពជាអ្នកមានប្រសូ ភាពជាអ្នកមានសំដីតិវះ ភាពជាអ្នក
ប្រាថ្នាតិច ភាពជាអ្នកមានពេកតិច ទេដេលាត យ៉ាងឯកជាតិ
លាភទាំងឡាយ ។

(២០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុចំរើនបឋមដ្ឋាន សូម្បីត្រឹម
កិប្បយផ្គត់ប្រាមាវដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុចេះកថាគមហោវថា
កេតពចមមិចបានលាមិ ជាអ្នកធ្វើតាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា
ធ្វើតាមទរវ បរិភោគបិណ្ឌុកុរបស់អ្នកស្រុក មិនអីប្រយោជន៍
ចំពោះចិយោធ្វើ ដល់ភូតភិក្ខុកុរធ្វើលាមិឱ្យច្រើននោះ ។

(២០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុចំរើនទុតិយដ្ឋាន
សូម្បីត្រឹមកិប្បយផ្គត់ប្រាមាវដ ... ចំរើនភតិយដ្ឋាន ... ចំរើន
ធម្មត្តដ្ឋាន ... ចំរើនមេត្តចេតោវិមុត្តិ ... ចំរើនកុណាចេតោ-
វិមុត្តិ ... ចំរើនទមេត្តចេតោវិមុត្តិ ... ចំរើនទមេត្តចេតោវិមុត្តិ ...

* គឺអ្នកបួនបាទយូរ ។ អន្ទវចា ។

ការយ ការយាទុបស្សី វិហារតិ អាតាថិ សម្មជានោ
 សតិមា វិនយេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាតោមនស្សំ... វេទ-
 នាសុ វេទនាទុបស្សី វិហារតិ ។ យេ។ កិវុត្ត ចិត្តា-
 ទុបស្សី វិហារតិ ។ យេ។ ធម្មេសុ ធម្មាទុបស្សី
 វិហារតិ អាតាថិ សម្មជានោ សតិមា វិនយេយ្យ
 លោកេ អភិជ្ឈាតោមនស្សំ... អនុច្ចន្ទានំ ចាបកានំ
 អកុសលានំ ធម្មានំ អនុច្ចនាយ ធម្មំ ជនេតិ
 វាយមតិ វិយំ អាភតិ ចិត្តំ បត្តន្តាតិ ចទហតិ...
 ទុច្ចន្ទានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ ចមា-
 នាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិយំ អាភតិ ចិត្តំ
 បត្តន្តាតិ ចទហតិ ... អនុច្ចន្ទានំ កុសលានំ
 ធម្មានំ ទុច្ចនាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិយំ
 អាភតិ ចិត្តំ បត្តន្តាតិ ចទហតិ ... ទុច្ចន្ទានំ
 កុសលានំ ធម្មានំ មតិយា អសម្មោសាយ កិយេក្ក-
 ភាវាយ វេទនាយ ភាវិយាយ ចារិយិយា ធម្មំ ជនេតិ
 វាយមតិ វិយំ អាភតិ ចិត្តំ បត្តន្តាតិ ចទហតិ...
 ធម្មសលានិច្ចដានសម្ពាសបន្ទា គតំ ឥទ្ធិនានំ ភាវេតិ...

តំបារណាយេញ្ញកយក្កនិកាយ មានព្យាយាមដុតកំដៅកំលើស មាន
 សម្មវត្ថុៈ មានសតិ ជាខ្លាំងដូចកំដៅកំលើសស្រ មាន ...
 តំបារណាយេញ្ញវេទនាទុបស្សី វិហារតិ ។ យេ។ កិវុត្ត ចិត្តា-
 ទុបស្សី វិហារតិ ។ យេ។ ធម្មេសុ ធម្មាទុបស្សី
 វិហារតិ អាតាថិ សម្មជានោ សតិមា វិនយេយ្យ
 លោកេ អភិជ្ឈាតោមនស្សំ... អនុច្ចន្ទានំ ចាបកានំ
 អកុសលានំ ធម្មានំ អនុច្ចនាយ ធម្មំ ជនេតិ
 វាយមតិ វិយំ អាភតិ ចិត្តំ បត្តន្តាតិ ចទហតិ...
 ទុច្ចន្ទានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ ចមា-
 នាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិយំ អាភតិ ចិត្តំ
 បត្តន្តាតិ ចទហតិ ... អនុច្ចន្ទានំ កុសលានំ
 ធម្មានំ ទុច្ចនាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិយំ
 អាភតិ ចិត្តំ បត្តន្តាតិ ចទហតិ ... ទុច្ចន្ទានំ
 កុសលានំ ធម្មានំ មតិយា អសម្មោសាយ កិយេក្ក-
 ភាវាយ វេទនាយ ភាវិយាយ ចារិយិយា ធម្មំ ជនេតិ
 វាយមតិ វិយំ អាភតិ ចិត្តំ បត្តន្តាតិ ចទហតិ...
 ធម្មសលានិច្ចដានសម្ពាសបន្ទា គតំ ឥទ្ធិនានំ ភាវេតិ...

កិរិយា សមាធិប្បធានសង្ខារសមមន្តាភតំ ឥន្ទ្រិនាមំ ភាវេតិ...
 ចិន្តាសមាធិប្បធានសង្ខារសមមន្តាភតំ ឥន្ទ្រិនាមំ ភាវេតិ...
 វិមំសាសមាធិប្បធានសង្ខារសមមន្តាភតំ ឥន្ទ្រិនាមំ
 ភាវេតិ... សន្តិទ្រិយំ ភាវេតិ... កិរិយាទ្រិយំ ភាវេតិ...
 សតិទ្រិយំ ភាវេតិ... សមាធិទ្រិយំ ភាវេតិ... មញ្ញាទ្រិយំ
 ភាវេតិ... សន្តាពលំ ភាវេតិ... កិរិយាពលំ ភាវេតិ...
 សតិពលំ ភាវេតិ... សមាធិពលំ ភាវេតិ... មញ្ញាពលំ
 ភាវេតិ... សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ... ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវេតិ... កិរិយាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ... វិចិតិសម្ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវេតិ... មស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ... សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវេតិ... ទេវត្រាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ... សន្តានិដ្ឋិ
 ភាវេតិ... សន្តាសន្តិច្ឆារិ ភាវេតិ... សន្តាភវំ ភាវេតិ...
 សន្តាភាវុត្តំ ភាវេតិ... សន្តាភវិវិ ភាវេតិ... សន្តា-
 ភយាមំ ភាវេតិ... សន្តាសតិ ភាវេតិ... សន្តាសមាធិ
 ភាវេតិ...

[២០០] អដ្ឋតំ វុចសញ្ញំ តវិត្តា វុចានំ មស្សតិ
 បរិត្តានិ សុវណ្ណនុត្តរានិ តានិ អភិកុម្មារ ជាតាមិ
 មស្សនិមិត វិវំ សញ្ញំ ហោតិ...

វិវំវេនវិទ្ធិពុទ ប្រកបដោយចិត្តសមាធិប្បធានសង្ខារ... ចំរើនវិទ្ធិពុទ
 ប្រកបដោយវិបស្សនាសមាធិប្បធានសង្ខារ... ចំរើនសុទ្ធិទ្រិយ... ចំរើនវិរិយេ-
 ទ្រិយ... ចំរើនសតិទ្រិយ... ចំរើនសមាធិទ្រិយ... ចំរើនមញ្ញទ្រិយ... ចំរើន
 សន្តាពល... ចំរើនកិរិយាពល... ចំរើនសតិពល... ចំរើនសមាធិពល...
 ចំរើនមញ្ញាពល... ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្ត... ចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត...
 ចំរើនកិរិយាសម្ពោជ្ឈន្ត... ចំរើនវិចិតិសម្ពោជ្ឈន្ត... ចំរើនមស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្ត...
 ចំរើនសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត... ចំរើនទេវត្រាសម្ពោជ្ឈន្ត... ចំរើនសន្តានិដ្ឋិ...
 ចំរើនសន្តាសន្តិច្ឆារិ... ចំរើនសន្តាភវិវិ... ចំរើនសន្តាភយាម... ចំរើន
 សន្តាសមាធិ...

[២១០] បុគ្គលមានលេខក្តីសំគាល់តិចវិក្កមរូបបរាងកុដ(១)

យើងទូរក្នុងរូប ខាងក្រៅ(២)ដែលជារូបក្នុង មានសម្បុរស្នូនីនិសម្បុរ
 ពេញគ្រប់ គ្របសន្តិក៏ខ្លីរូបចំរើននោះ ហើយជាបុគ្គលមានលេខក្តី
 សំគាល់ចំរើននេះជា ភាគាមញ្ញនិមិត ភាគាមញ្ញយើង...

១ សំដៅយោង សរុបប្រហែលប្រស្រីម្នាក់ជាដើម ២ សំដៅយោងនិមិត្តពាក្យក្រៅដែល
 កើតឡើង ពួកវាសំគាល់ក្នុងវិក្កមរូបបរាងកុដនោះ ។

[២០០] អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ តហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ អប្បមាណាធិ សុវណ្ណធុទ្ធិណាធិ តាធិ
អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សាមិទិ វរំ សញ្ញំ ហោតិ...

[២០១] អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ តហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ ចរិទ្ធាធិ សុវណ្ណធុទ្ធិណាធិ តាធិ អភិកុយ្យ
ជាតាមិ ចស្សាមិទិ វរំ សញ្ញំ ហោតិ...

[២០២] អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ តហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ អប្បមាណាធិ សុវណ្ណធុទ្ធិណាធិ តាធិ
អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សាមិទិ វរំ សញ្ញំ ហោតិ...

[២០៣] អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ តហិទ្ធា វុចាធិ
ចស្សតិ ធិណាធិ ធិលវណ្ណាធិ ធិលទិទស្សនាធិ
ធិលទិកាសាធិ តាធិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សាមិទិ
វរំ សញ្ញំ ហោតិ...

[២០៤] បុគ្គលមាទាសេចក្តីសំគាល់នូវប្រភពនៃភ្នំ ឃើញនូវភ្នំកំបូរ
ភាគីក្រៅដែលជារូបធំ មានសម្បុរល្អនឹងមានសម្បុរក្រក់ គ្របសន្តិកំបូរ
រូបទាំងនោះ ហើយជាបុគ្គលមាទាសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ពាក្យអញ
ដឹង ពាក្យអញឃើញ...

[២០៥] បុគ្គលមាទាសេចក្តីសំគាល់នូវប្រភពនៃភ្នំ ឃើញ
នូវភ្នំកំបូរភាគីក្រៅ ដែលជារូបតូច មានសម្បុរល្អនឹងសម្បុរក្រក់
គ្របសន្តិកំបូររូបទាំងនោះ ហើយជាបុគ្គលមាទាសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា
ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ...

[២០៦] បុគ្គលមាទាសេចក្តីសំគាល់នូវប្រភពនៃភ្នំ ឃើញនូវ
ភ្នំកំបូរភាគីក្រៅ ដែលជារូបធំ មានសម្បុរល្អនឹងមានសម្បុរក្រក់ គ្រប
សន្តិកំបូររូបទាំងនោះ ហើយជាបុគ្គលមាទាសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា
ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ...

[២០៧] បុគ្គលមាទាសេចក្តីសំគាល់នូវប្រភពនៃភ្នំ ឃើញនូវ
ភ្នំកំបូរភាគីក្រៅ ដែលជារូបទៀត មានសម្បុរទៀត បញ្ចេញសម្បុរទៀត
ពេញស្ទើរទៀត គ្របសន្តិកំបូររូបទាំងនោះ ហើយជាបុគ្គលមាទាសេចក្តី
សំគាល់យ៉ាងនេះថា ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ...

[២០៤] អង្គុត្តំ អរុចសញ្ញំ ពហិន្ទា រូបាទិ
ចស្សតិ មីតាទិ មីតវណ្ណាទិ មីតនិទស្សនាទិ មីត-
និកាសាទិ តាទិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សមីតិ
វរំ សញ្ញំ ហោតិ ...

[២០៥] អង្គុត្តំ អរុចសញ្ញំ ពហិន្ទា រូបាទិ
ចស្សតិ លោហិតកាទិ លោហិតកាវណ្ណាទិ
លោហិតកាទិទស្សនាទិ លោហិតកាទិកាសាទិ តាទិ
អភិកុយ្យ ជាតាមិ ចស្សមីតិ វរំ សញ្ញំ ហោតិ ...

[២០៦] អង្គុត្តំ អរុចសញ្ញំ ពហិន្ទា រូបាទិ
ចស្សតិ ឧទាតាទិ ឧទាតាវណ្ណាទិ ឧទាតាទិទស្សនាទិ
ឧទាតាទិកាសាទិ តាទិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ
ចស្សមីតិ វរំ សញ្ញំ ហោតិ ... រូមិ រូបាទិ ចស្សតិ ...

[២០៧] អង្គុត្តំ អរុចសញ្ញំ ពហិន្ទា រូបាទិ
ចស្សតិ ... ឧត្តរោ អធិមុត្តោ ហោតិ ...

[២០៨] សទ្ធិសោ រូបសញ្ញាទំ សមតិក្កុមា
ចដិយសញ្ញាទំ អន្តរ្យា ចានត្តសញ្ញាទំ អធិសិកាវា
អនន្តោ អាតាសោតិ អាតាសាទព្យាយាទំ ឧប-
សទ្ធិវ្រំ វិហាតិ ...

[២០៩] បុគ្គលមិទមានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំរូបទានិក្ខន្ធ ឃើញខ្ញុំ
ពួករូបទានិក្ខន្ធ ដែលជាប្រលៀង មានសម្បុរល្បឿន ចេញញូសម្បុរ
ល្បឿន មានស្មើល្បឿន គ្របសន្តិក៏ខ្ញុំរូបទានិក្ខន្ធ ហើយជាបុគ្គលមាន
សេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះ ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ ...

[២១០] បុគ្គលមិទមានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំរូបទានិក្ខន្ធ ឃើញខ្ញុំ
ពួករូបទានិក្ខន្ធ ដែលជាប្រលៀង មានសម្បុរល្បឿន ចេញញូសម្បុរ
ល្បឿន មានស្មើល្បឿន គ្របសន្តិក៏ខ្ញុំរូបទានិក្ខន្ធ ហើយជាបុគ្គលមាន
សេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះ ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ ...

[២១១] បុគ្គលមិ មានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំរូបទានិក្ខន្ធ ឃើញខ្ញុំ
ពួករូបទានិក្ខន្ធ ដែលជាប្រលៀង មានសម្បុរល្បឿន ចេញញូសម្បុរល្បឿន មាន
ស្មើស គ្របសន្តិក៏ខ្ញុំរូបទានិក្ខន្ធ ហើយជាបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់
យ៉ាងនេះ ពាក្យអញដឹង ពាក្យអញឃើញ ... បុគ្គលមានរូប
វិនិយមិត្តឃើញខ្ញុំពួករូប ...

[២១២] បុគ្គលមិទមានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំរូបទានិក្ខន្ធ ឃើញខ្ញុំ
ពួករូបទានិក្ខន្ធ ... ជាបុគ្គលដោយចោកសិលាមេស្តិយ ...

[២១៣] បុគ្គលមិព្រោះប្រព្រឹត្តកិច្ចខ្ញុំរូបសញ្ញាសព្វគ្រប់ ធ្វើ
ចដិយសញ្ញាឱ្យរំខាន បំបិទកំរើនិទានត្តសញ្ញា ក៏ចូលកាន់ពាក្យសា-
នញ្ញាយន្តរៈ ហើយពិចារណាថា ពាក្យសមិទមានខ្ញុំរូប ...

[២២៦] សត្វសោ អាណាសាណញ្ញាយតនំ សមត្តិ-
ក្កុឌ អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ឧបស-
ឡដ្ឋ វិហារតិ...

[២២៧] សត្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមត្តិក្កុឌ
នត្ថំ កត្តិកំ អាណិត្តញ្ញាយតនំ ឧបសឡដ្ឋ វិហារតិ...

[២២៨] សត្វសោ អាណិត្តញ្ញាយតនំ សមត្តិក្កុឌ
នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ ឧបសឡដ្ឋ វិហារតិ...

[២២៩] សត្វសោ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ
សមត្តិក្កុឌ សញ្ញាវេទយិតវិរោធំ ឧបសឡដ្ឋ វិហារតិ...

[២៣០] បរិវេកសិណំ ភារតិ... អាចោកសិណំ
ភារតិ... តេជោកសិណំ ភារតិ... វាយោកសិណំ
ភារតិ... វិលោកសិណំ ភារតិ... មីតកសិណំ

ភារតិ... លោហិតកសិណំ ភារតិ... ឧទាតកសិណំ
ភារតិ... អាណាសកសិណំ ភារតិ... វិញ្ញាណ-

កសិណំ ភារតិ... អសុភសញ្ញំ ភារតិ...
មណសញ្ញំ ភារតិ... អាហារេ បដិញ្ញាសសញ្ញំ

ភារតិ... សត្វលោកេ អននិវតសញ្ញំ ភារតិ...

[២២៦] បុគ្គលេប្រាមប្រត្រឹក្កុឌនិកាណាណញ្ញាយតនេសត្វគ្រប់
តូលកាវិញ្ញាណញ្ញាយតនេដោយគំចារណាថាវិញ្ញាណមិនមានទប់ផុត...

[២២៧] បុគ្គលេប្រាមប្រត្រឹក្កុឌនិកាណាណញ្ញាយតនេសត្វគ្រប់
កំពូលកាត់កតិញ្ញាយតនេដោយគំចារណាថា អ្វីនឹងដួលមិនមាម...

[២២៨] បុគ្គលេប្រាមប្រត្រឹក្កុឌនិកាណាណញ្ញាយតនេសត្វគ្រប់
កំពូលកាត់វេសញ្ញាណសញ្ញាយតនេ...

[២២៩] បុគ្គលេប្រាមប្រត្រឹក្កុឌនិកាណាណញ្ញាយតនេ
កំពូលកាត់សញ្ញាវេទយិតវិរោធ(១)...

[២៣០] បុគ្គលវិវេទបរិវេកសិណ... បរិវេកាយោកសិណ...
បរិវេកតេជោកសិណ ... បរិវេកវាយោកសិណ ... បរិវេកវិល-

កសិណ ... បរិវេកវិលោកសិណ ... បរិវេកមីត-
កសិណ ... បរិវេកមីតកសិណ ... បរិវេកលោហិតកសិណ ... បរិវេក

ឧទាតកសិណ ... បរិវេកអាណាសកសិណ ... បរិវេកវិញ្ញាណ-
កសិណ ... បរិវេកអសុភសញ្ញា ... បរិវេកមណសញ្ញា ... បរិវេក

មណសញ្ញា ... បរិវេកអាហារេ បដិញ្ញាសសញ្ញា ...
... ១៧ ព្រឹត្តិបទៈ ២១៦ ព្រះ ២២៦ វិស្សន្ត ១៨ ព្រះសង្ឃសិស្ស ៦៦ ព្រះ
ហោតិវាសន្ត្រ ។

ចញ្ញាតលំ ភាវេតិ... ធុតិយជ្ឈានសហគតំ ។ មេ ។
 ភតិយជ្ឈានសហគតំ ។ មេ ។ ចតុត្ថជ្ឈានសហគតំ
 ។ មេ ។ មេត្តាសហគតំ ។ មេ ។ កកុណាសហគតំ
 ។ មេ ។ មុទិកាសហគតំ ។ មេ ។ មេត្តាសហគតំ
 សន្និទ្ធិយំ ភាវេតិ... ភិយទ្ធិយំ ភាវេតិ... សនិទ្ធិយំ
 ភាវេតិ... សមាធិទ្ធិយំ ភាវេតិ... បញ្ញិទ្ធិយំ ភាវេតិ...
 សន្នាតលំ ភាវេតិ... វិរិយតលំ ភាវេតិ... សតំតលំ
 ភាវេតិ... សមាធិតលំ ភាវេតិ... ចញ្ញាតលំ ភាវេតិ...
 អយំ ច្រូតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិទ្ធិស្សនោ វិហារិ
 សត្តុសាលាតោ ឧភនិធម្មដិក្ខុនោ រាមាមំ រដ្ឋ-
 ចំស្លាំ កុត្តានិ កោ បទ វិនោ យេ ទំ តហ្ម-
 លីកោភិទ្ធិតិ ។

(២២៩) យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុវេ មហាសមុត្តោ
 យេតសា ធុនោ អន្តោគនា តស្ស កុត្តនិយោ យា
 កាចិ សម្មន្តំ តថា វិរាមេ ទោ ភិក្ខុវេ យស្ស
 កស្សចិ កាយតតាសតំ ភាវេតា តហ្មលីកតា
 អន្តោគនា តស្ស កុសលា ធម្មា យេ កេចិ
 វិជ្ជាភាតិយានិ ។

វិរិយចញ្ញាតល... ប្រកបដោយធុតិយជ្ឈាន ។ មេ។ ប្រកបដោយភតិ-
 យជ្ឈាន ។ មេ។ ប្រកបដោយចតុត្ថជ្ឈាន ។ មេ។ ប្រកបដោយមេត្តា ។ មេ។
 ប្រកបដោយកកុណា ។ មេ។ ប្រកបដោយមុទិកា ។ មេ។ ចំរើនសន្និទ្ធិយ
 ប្រកបដោយមេត្តា... ចំរើនភិយទ្ធិយ... ចំរើនសនិទ្ធិយ... ចំរើន
 សមាធិទ្ធិយ... ចំរើនបញ្ញិទ្ធិយ... ចំរើនសន្នាតល... ចំរើនវិរិយតល...
 ចំរើនសតំតល... ចំរើនសមាធិតល... ចំរើនចញ្ញាតល... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំរើនទ្រូត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វេ វិហារិ កុត្តានិ កោ បទ វិនោ យេ ទំ តហ្ម-
 លីកោភិទ្ធិតិ ។

(២២៩) ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនទ្រូត មហាសមុត្តវិវេលបុគ្គលភាមូម
 បាទដូចេវវិវេលចិត្តហើយ ស្ម័គ្រចរ ទីមួយវិវេលហូរទៅកេសាទ្រូ
 ភតិយភាវេតិយវេលបុគ្គលនោះ ដូចម្ដេចវិញ ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនទ្រូត កាយ
 កាយតតាសតំ វិវេលបុគ្គលនោះចូលទៅចំរើន បាទដូចវិញវិញ ។ ហើយ ម្ចា
 កុសលាចំរើនម្ដេច វិវេលបុគ្គលនោះចូល ភតិយភាវេតិយវេលបុគ្គលនោះ
 យំរើនចេវវិវេ ។

[២២២] ឯកទេវតា គិលានី ភារិកា តហ្មលី-
 ភេតោ មហានោ សំវេតាយ សំវត្តនិ មហានោ
 អត្តាយ សំវត្តនិ មហានោ យោគត្តោមាយ សំវត្តនិ
 សតិសម្បជញ្ញាយ សំវត្តនិ ញាណទស្សនប្បជីវណា-
 កាយ សំវត្តនិ ធិដ្ឋនធុសុខវិហារកាយ សំវត្តនិ
 វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តនិ ។ កាតាមា
 ឯកទេវតា ។ កាយតតាសតិ ។ អយំ ទោ
 គិលានី ឯកទេវតា ភារិកា តហ្មលីកាតោ
 មហានោ សំវេតាយ សំវត្តនិ មហានោ អត្តាយ
 សំវត្តនិ មហានោ យោគត្តោមាយ សំវត្តនិ សតិ-
 សម្បជញ្ញាយ សំវត្តនិ ញាណទស្សនប្បជីវណាកាយ
 សំវត្តនិ ធិដ្ឋនធុសុខវិហារកាយ សំវត្តនិ វិជ្ជាវិមុត្តិ-
 ផលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តនិ ។

[២២៣] ឯកទេវតា គិលានី ភារិកា តហ្មលី-
 ភេតោ មហានោ មហានោ មហានោ មហានោ
 មហានោ មហានោ មហានោ មហានោ មហានោ

[២២២] ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ ធម៌មួយយ៉ាងដែលបុគ្គលបានចំរើន
 ហើយ បានសន្សំរឿយៗ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្កេត
 ច្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើនច្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីក្សេមក្សាយោគៈច្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសតិសម្បជញ្ញា-
 សប្បជញ្ញា តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវញាណទស្សនៈ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីទៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់លាក់
 ឲ្យវិជ្ជា(១) វិមុត្តិ(២) និងផល(៣) ។ ធម៌មួយយ៉ាងគឺអ្វី ។ ធម៌កាយ-
 ភារិកា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ ធម៌មួយយ៉ាងនេះនឹង ដែលបុគ្គលបាន
 ចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 សង្កេតច្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើនច្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីក្សេមក្សាយោគៈច្រើន តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសតិ
 សម្បជញ្ញា តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវញាណទស្សនៈ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីទៅជាសុខក្នុងអត្តភាពនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
 លាក់ឲ្យវិជ្ជា វិមុត្តិ និងផល ។

[២២៣] ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ កាលបើធម៌មួយយ៉ាងដែលបុគ្គលបានចំ
 រើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយកាយក្តី វេទនិស្សវរម្យាម្យាម្យា ចិត្តក្តី វេទនិស្សវរម្យាម្យា

១. ធម៌កាយបញ្ញា ២. ធម៌វិញ្ញាណបញ្ញា ៣. ធម៌វិញ្ញាណបញ្ញា ។ ២. ធម៌កាយបញ្ញា ៣. ធម៌កាយបញ្ញា ។

វិភង្គិកាភិក្ខុ វិភង្គិកាភិក្ខុ កេវលាចិ វិភង្គិកាភិក្ខុ ធម្មា
ភាវនាចារិយ្យំ កុច្ឆន្តិ ។ កាតមស្មី ឯតទន្មេ ។
កាយគភាសតិយា ។ ឥចស្មី ទោ ភិក្ខុវេ
ឯតទន្មេ ភាវិតេ ពហុលីកតេ កាយោចិ ចស្សន្តតិ
ចិច្ចមំ ឯស្សន្តតិ វិភង្គិកាភិក្ខុ វិភង្គិកាភិក្ខុ កេវលាចិ
វិភង្គិកាភិក្ខុ ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កុច្ឆន្តិ ។

[២២៨] ឯតទន្មេ ភិក្ខុវេ ភាវិតេ ពហុលីកតេ
អនុប្បន្នា ថេវ អកុសលា ធម្មា ទុច្ឆន្តន្តិ ទឃ្យន្នា
ច អកុសលា ធម្មា បហ័យន្តិ(*) ។ កាតមស្មី
ឯតទន្មេ ។ កាយគភាសតិយា ឥចស្មី ទោ
ភិក្ខុវេ ឯតទន្មេ ភាវិតេ ពហុលីកតេ អនុប្បន្នា
ថេវ អកុសលា ធម្មា ទុច្ឆន្តន្តិ ទឃ្យន្នា ច
អកុសលា ធម្មា បហ័យន្តិ ។

[២២៩] ឯតទន្មេ ភិក្ខុវេ ភាវិតេ ពហុលីកតេ
អនុប្បន្នា ថេវ កុសលា ធម្មា ទុច្ឆន្តន្តិ ទឃ្យន្នា ច
កុសលា ធម្មា ភិយ្យភាវិយ វេប្បល្លាយ សំវត្តន្តិ ។

* ម បរិវាយន្តិ ។

ហំនិវិភក្កៈមិទិវិចារេ កំវេនិស្សប្បម្យេ ពួកធមិចំវិសសំវេលវាចំវណក
វៃវិច្ឆា កំវេនិស្សប្បម្យេ ព្រឹត្តិពញាលេញ ។ ធមិមួយយោនិភិក្ខុ ។
ភិកាយគភាសតិ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើធមិមួយយោនិវេនេឯនិ
វេលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ កាយក្តី វេនិស្សប្បម្យេ
ចំភ្នក្តី វេនិស្សប្បម្យេ វិភង្គិកាភិក្ខុវេ វេនិស្សប្បម្យេ ពួកធមិ
ហំនិវិភក្កៈមិទិវិចារេ កំវេនិស្សប្បម្យេ ព្រឹត្តិពញាលេញ ។

[២២៨] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើធមិមួយយោនិ វេលបុគ្គល
បានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ពួកអកុសលធមិវេលមិនទាន់កើត
ឡើងក្តី មិនមែនកើតឡើង ពួកអកុសលធមិវេលកើតឡើងហើយក្តី វេនិ
សាចស្សឲ្យទៅ ។ ធមិមួយយោនិភិក្ខុ ។ ភិកាយគភាសតិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ចាំនិទ្យាយ កាលបើធមិមួយយោនិវេនេឯនិ វេលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យ
រឿយៗហើយ ពួកអកុសលធមិវេលមិនទាន់កើតឡើងក្តី មិនមែនកើត
ឡើង ពួកអកុសលធមិវេលកើតឡើងហើយក្តី វេនិសាចស្សឲ្យទៅ ។

[២២៩] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើធមិមួយយោនិ
វេលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ពួកកុសលធមិ
វេលមិនទាន់កើតឡើងក្តី មិនមែនកើតឡើង ពួកកុសលធមិវេល
កើតឡើងហើយក្តី កំវេនិស្សប្បម្យេ ព្រឹត្តិពញាលេញ ។

កតមស្មី ឯកធម្ម ។ កាយគតាសតិយា ។
សមស្មី ទោ ភិក្ខុវេ ឯកធម្ម ភារិកេ ពហុលីកតេ
អនុប្បដ្ឋានា វេវ កុសលា ធម្មា ទុច្ឆដ្ឋន្តិ ទុច្ឆដ្ឋា
ច កុសលា ធម្មា អិយ្យោកាភិយ វេចុល្លាយ
សំវត្តន្តិ ។

[២៣០] ឯកធម្ម ភិក្ខុវេ ភារិកេ ពហុលី-
កតេ វេវិដ្ឋា បហិយតិ វិដ្ឋា ទុច្ឆដ្ឋន្តិ អស្មិមាទោ
បហិយតិ អនុបយា សមុក្កានំ កុច្ឆន្តិ សញ្ញា-
ជនា បហិយន្តិ ។ កតមស្មី ឯកធម្ម ។
កាយគតាសតិយា ។ សមស្មី ទោ ភិក្ខុវេ
ឯកធម្ម ភារិកេ ពហុលីកតេ វេវិដ្ឋា បហិយតិ
វិដ្ឋា ទុច្ឆដ្ឋន្តិ អស្មិមាទោ បហិយតិ អនុបយា
សមុក្កានំ កុច្ឆន្តិ សញ្ញាជនា បហិយន្តិ ។

[២៣១] ឯកធម្ម ភិក្ខុវេ ភារិកេ ពហុលី-
កតេ បញ្ញាបេនាយ សំវត្តន្តិ អនុបយាបរិវិដ្ឋា បាយ
សំវត្តន្តិ ។ កតមស្មី ឯកធម្ម ។ កាយគតាសតិ ។

ធម្មិយយាវិភិក្ខុ ។ ភិកាយគតាសតិ ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ កាល
បើធម្មិយយាវិភិក្ខុ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឱ្យភ្លឺយា ហើយ
ពួកកុសលមិ ដែលខំខាងកើតឡើង ចឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ វេបនីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចំរើនចូលាយ ។

[២៣០] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើធម្មិយយាវិ ដែលបុគ្គល
បានចំរើន បានធ្វើឱ្យភ្លឺយា ហើយ អវិជ្ជា វេមនីសាបសូន្យទៅ វិជ្ជា
វេមនីកើតឡើង អស្មិមាទោ វេមនីសាបសូន្យទៅ អនុសីយ (ភិកេស
ដែលរតត្រាត្រាត្រាសន្តាម) វេមនីសំវត្តការវេកឡើង សញ្ញាជនៈ
(វេមលដាវេត្រីវិចីត្តានំ) វេមនីសាបសូន្យទៅ ។ ធម្មិយយាវិភិក្ខុ ។
ភិកាយគតាសតិ ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើធម្មិយយាវិខែង
ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឱ្យភ្លឺយាហើយ អវិជ្ជា វេមនីសាបសូន្យ
ទៅ វិជ្ជា វេមនីកើតឡើង អស្មិមាទោ វេមនីសាបសូន្យទៅ អនុសីយ
វេមនីសំវត្តការវេកឡើង សញ្ញាជនៈ វេមនីសាបសូន្យទៅ ។

[២៣១] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ធម្មិយយាវិដែលបុគ្គលបានចំរើន
បានធ្វើឱ្យភ្លឺយាហើយ វេមនីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចំរើនបញ្ញា វេមនីប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីបាននូវអនុបាយវិចីត្តានំ ។ ធម្មិយយាវិភិក្ខុ ។ ភិកាយគតាសតិ ។

អយំ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកនទ្ធោ ភាវិតោ ពហុល-
ករោ ចត្វាធិកោយ សំវត្តតិ អនុចាបិទិក្ខានាយ
សំវត្តតិ ។

[២៣២] ឯកនទ្ធោ ភិក្ខុវេ ភាវិតោ ពហុលករោ
អនេកនាគុប្បដិវេនា ហោតិ នានានាគុប្បដិវេនា
ហោតិ អនេកនាគុប្បដិសម្ព័ន្ធោ ហោតិ ។ តាតមស្មី
ឯកនទ្ធោ ។ កាយកតាសតិយោ ។ ឥមស្មី ទោ
ភិក្ខុវេ ឯកនទ្ធោ ភាវិតោ ពហុលករោ អនេក-
នាគុប្បដិវេនា ហោតិ នានានាគុប្បដិវេនា ហោតិ
អនេកនាគុប្បដិសម្ព័ន្ធោ ហោតិ ។

[២៣៣] ឯកនទ្ធោ ភិក្ខុវេ ភាវិតោ ពហុល-
ករោ សោតាធម្មិវលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ សក-
នាតាមិវលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ អនាតាមិវល-
សច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ អហត្ថវលសច្ចិកិរិយាយ
សំវត្តតិ ។ តតោ ឯកនទ្ធោ ។ កាយកតា-
សតិ ។ អយំ ទោ ភិក្ខុវេ ឯកនទ្ធោ ភាវិតោ
ពហុលករោ សោតាធម្មិវលសច្ចិកិរិយាយ សំវត្តតិ

ម្នាលភិក្ខុចាំឯង ឯមមួយយ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន
បានធ្វើឲ្យរឿយ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចំរើនបញ្ញា តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីបានធូរអនុចាបិទិក្ខាន ។

[២៣៤] ម្នាលភិក្ខុចាំឯង កាលបើឯមមួយយ៉ាង ដែលបុគ្គល
បានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ហើយ ការគ្រាស់ជីវិតនាគុប្រើប្រការ
ការគ្រាស់ជីវិតនាគុប្បដិវេនា ។ ការបែកខ្ចាយក្នុងនាគុប្រើប្រការ វេមនិវាទ ។
ឯមមួយយ៉ាងឆីត្តិ ។ ឆីតាយកតាសតិ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឯង កាល
បើឯមមួយយ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ហើយ
ការគ្រាស់ជីវិតនាគុប្រើប្រការ ការគ្រាស់ជីវិតនាគុប្បដិវេនា ។ ការបែកខ្ចាយ
ក្នុងនាគុប្រើប្រការ វេមនិវាទ ។

[២៣៥] ម្នាលភិក្ខុចាំឯង ឯមមួយយ៉ាង ដែលបុគ្គលបានចំរើន
បានធ្វើឲ្យរឿយ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យសោតា-
មិវល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យសកនាតាមិវល ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យអនាតាមិវល ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
ឲ្យអហត្ថវល ។ ឯមមួយយ៉ាងឆីត្តិ ។ ឆីតាយកតាសតិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ចាំឯង កាលបើឯមមួយយ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យ
រឿយ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យសោតាមិវល

ឧទាហរណ៍ទី៧

សកតាតាមដលសង្ឃកិរិយាយ សំវត្តតិ អាតាតាមិ-
ដលសង្ឃកិរិយាយ សំវត្តតិ អាហារត្ថដលសង្ឃកិ-
រិយាយ សំវត្តតិ ។

[២៣២] ឯកទន្សោ ពិទ្ធករ ភារិតោ ពហុលី-

កតោ បញ្ញាបដិណ្ឌកាយ សំវត្តតិ បញ្ញាវិ-
សំវត្តតិ បញ្ញាវិបុលាយ សំវត្តតិ ធម៌
សំវត្តតិ បុគ្គលញ្ញាយ សំវត្តតិ វិបុលប្បញ្ញាយ(១)
សំវត្តតិ កម្មវប្បញ្ញាយ សំវត្តតិ អសមតុប្បញ្ញា-
នាយ(២) សំវត្តតិ ក្លិវប្បញ្ញាយ សំវត្តតិ បញ្ញាតាតា-
លាយ សំវត្តតិ សិយប្បញ្ញាយ សំវត្តតិ លហុប្ប-
ញ្ញាយ សំវត្តតិ ហាសប្បញ្ញាយ សំវត្តតិ វេទ-
ប្បញ្ញាយ សំវត្តតិ វិទ្យាប្បញ្ញាយ សំវត្តតិ វិទ្យា-
វិទ្យាប្បញ្ញាយ សំវត្តតិ ។ កតតោ ឯកទន្សោ ។
កាយតតាសតិ ។ រយំ ទោ ពិទ្ធករ ឯកទន្សោ
ភារិតោ ពហុលីកតោ បញ្ញាបដិណ្ឌកាយ សំវត្តតិ

១ ម. វិបុលញ្ញាយ ។ ២ ឧ. អសមតុប្បញ្ញាយ ។ អន្តរាយប្ប ៤៧៧ ។

ឧទាហរណ៍ទី៨

ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យកំចាត់សុវស្សនាតាមដល ប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
ធ្វើឲ្យកំចាត់សុវស្សនាតាមដល ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យកំចាត់សុវ-
ស្សនាតាមដល ។

[២៣៦] ខ្លួនកិច្ចាភិក្ខុយ ធម៌មួយយ៉ាង ដែលបុគ្គលបានចំរើន

បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ភិក្ខុប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបានបញ្ញា ប្រត្រិត្ត
ទៅដើម្បីបានបញ្ញា ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីទូលាយបញ្ញា ប្រត្រិត្តទៅ
ដើម្បីបញ្ញាវិស័យ ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបញ្ញាស្រាវ ប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
បញ្ញាទូលាយ ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបញ្ញាស្រី ប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
បញ្ញាដឹងបេតិកភ័ណ្ឌកាយ ដែលគួរដឹងមិនអាចស្រាវដឹងបាន
ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបញ្ញាស្រាវដឹងដឹង ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបញ្ញា
ច្រើន ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបញ្ញាស្រាវ ប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
បញ្ញាហេតុ ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបញ្ញាភិក្ខុយ ប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
បញ្ញាជាគ្រឿងស្រាវទៅ ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបញ្ញាដ៏មុត ប្រត្រិត្តទៅ
ដើម្បីបញ្ញាជាគ្រឿងដំណាយឲ្យគិលេស ។ ធម៌មួយយ៉ាងគឺថ្វី ។
ភិក្ខុយតតាសតិ ។ ខ្លួនកិច្ចាភិក្ខុយ ធម៌មួយយ៉ាង ដែល
បុគ្គលបានចំរើនបានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ភិក្ខុប្រត្រិត្តទៅដើម្បីបានបញ្ញា

មញ្ញាវុទ្ធិយា សំវត្តតិ មញ្ញាវេទុណ្ណាយ សំវត្តតិ
 មហាមញ្ញតាយ សំវត្តតិ បុទ្ធិប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ
 វិបុលប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ កម្ពីរប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ
 អសមត្ថប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ ភូរិប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ
 មញ្ញាណាណុណ្ណាយ សំវត្តតិ សិយប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ
 លហុប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ ហាសប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ
 វេទប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ តិស្តុប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ
 ធិត្វធិកប្បញ្ញតាយ សំវត្តតិ ។

[២៣៥] អមតន្តេ កិស្តុវេ ធិ មរិកុញ្ញិ យេ
 កាយគតាសតិ ធិ មរិកុញ្ញិ ។ អមតន្តេ កិស្តុវេ
 មរិកុញ្ញិ យេ កាយគតាសតិ មរិកុញ្ញិ តិ ។

[២៣៦] អមតន្តេសំ កិស្តុវេ មមរិកុញ្ញិ យេសំ
 កាយគតាសតិ មមរិកុញ្ញិ ។ អមតន្តេសំ កិស្តុវេ
 មមរិកុញ្ញិ យេសំ កាយគតាសតិ មមរិកុញ្ញិ ។

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចំរើចេញ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទូលាយចេញ ប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីចេញ ដឹង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញក្រាស់ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីចេញទូលាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញជ្រៅ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីចេញដឹងសេចក្តីវត្តភ្នំ ណា ស្មើ ដែលគ្មានដទៃខ្លះ កាចក្រាស់
 ដឹងបាន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញក្រាស់ដូចដទៃដី ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ចេញច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញស្រពន់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ចេញហេស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញរីករាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ចេញជ្រៅស្រឡះស្រព ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញដ៏មុត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ចេញជ្រៅស្រឡះចំរើលាយនូវភិរសស ។

[២៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណាមិនបរិភោគខ្យល់កាយគ-
 តាសតិ ពួកភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនបរិភោគខ្យល់គ្រោះទិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកភិក្ខុណាបរិភោគខ្យល់កាយគតាសតិ ពួកភិក្ខុនោះទើបឈ្មោះថា
 បរិភោគខ្យល់គ្រោះទិព្វាន ។

[២៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា
 មិនបរិភោគ គ្រោះទិព្វានឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនបរិភោគវិជេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិ ដែលពួកភិក្ខុណា បរិភោគហើយ
 គ្រោះទិព្វានឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះបរិភោគវិជេ ។

បទពាក្យធម្មទិពលីយ៍

[២៣៧] អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ វរិហីនំ យេសំ
កាយេនតាសតិ វរិហីនា ។ អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ
វរិហីនំ យេសំ កាយេនតាសតិ វរិហីនាតិ ។

[២៣៨] អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ វិក្ខុំ យេសំ
កាយេនតាសតិ វិក្ខា ។ អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ
វិក្ខុំ យេសំ កាយេនតាសតិ វិក្ខាតិ ។

[២៣៩] អមតន្តេ ភិក្ខុវេ បហានីសុ (១) យេ
កាយេនតាសតិ បហានីសុ ។ អមតន្តេ ភិក្ខុវេ ឧ
បហានីសុ យេ កាយេនតាសតិ ឧ បហានីសុតិ ។

[២៤០] អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ វប្បុដ្ឋំ យេសំ
កាយេនតាសតិ វប្បុដ្ឋា ។ អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ
វប្បុដ្ឋំ យេសំ កាយេនតាសតិ វប្បុដ្ឋាតិ ។

១ ឬ. បហានីសុ ។

បទពាក្យធម្មទិពលីយ៍

[២៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ កាយេនតាសតិវេសំពួកភិក្ខុណា
សាចស្សហើយ ព្រះខ័ត្តានរបស់ពួកភិក្ខុនោះ កំណ្លោះថាសាចស្ស
ដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ កាយេនតាសតិវេសំពួកភិក្ខុណាមិនសាចស្ស
ព្រះខ័ត្តានរបស់ពួកភិក្ខុនោះ កំណ្លោះថាមិនសាចស្សដែរ ។

[២៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ កាយេនតាសតិដែលពួកភិក្ខុណាបោះ
បង្គោលហើយ ព្រះខ័ត្តានកំណ្លោះថា ពួកភិក្ខុនោះបោះបង្គោលដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំនីឡាយ កាយេនតាសតិ ដែលពួកភិក្ខុណាព្រោះពួកហើយ ព្រះខ័ត្តានកំ
ណ្លោះថា ពួកភិក្ខុនោះប្រាញ់ដែរ ។

[២៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ ពួកភិក្ខុណា ប្រមាទកាយេនតាសតិ
ពួកភិក្ខុនោះកំណ្លោះថា ប្រមាទព្រះខ័ត្តានដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ
ពួកភិក្ខុណា មិនប្រមាទកាយេនតាសតិ ពួកភិក្ខុនោះកំណ្លោះថា មិនប្រ-
មាទព្រះខ័ត្តានដែរ ។

[២៤០] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ កាយេនតាសតិដែលពួកភិក្ខុណារួច
ភ្នំនីហើយ ព្រះខ័ត្តានកំណ្លោះថា ពួកភិក្ខុនោះរួចភ្នំនីដែរ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចាំនីឡាយ កាយេនតាសតិដែលពួកភិក្ខុណាមិនរួចភ្នំនី ព្រះខ័ត្តាន
កំណ្លោះថា ពួកភិក្ខុនោះមិនរួចភ្នំនីដែរ ។

[២២០] អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ អនាសេវិតំ យេសំ
កាយគតាសតិ អនាសេវិតា ។ អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ
អនាសេវិតំ យេសំ កាយគតាសតិ អនាសេវិតាតិ ។

[២២១] អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ អភាវិតំ យេសំ
កាយគតាសតិ អភាវិតា ។ អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ
អភាវិតំ យេសំ កាយគតាសតិ អភាវិតាតិ ។

[២២២] អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ អតហុលីកតំ យេសំ
កាយគតាសតិ អតហុលីកតា ។ អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ
អតហុលីកតំ យេសំ កាយគតាសតិ អតហុលីកតាតិ ។

[២២៣] អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ អនកិញ្ញាតំ យេសំ
កាយគតាសតិ អនកិញ្ញាតា ។ អមតន្តេសំ ភិក្ខុវេ
អនកិញ្ញាតំ យេសំ កាយគតាសតិ អនកិញ្ញាតាតិ ។

[២២៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា បិទ
បានកប់ប្រសព្វ ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះបិទកប់ប្រសព្វដែរ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា បានកប់ប្រសព្វ
ហើយ ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះបានកប់ប្រសព្វដែរ ។

[២២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា
មិនបានចំរើន ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះមិនបានចំរើនដែរ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា បានចំរើនហើយ
ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះបានចំរើនដែរ ។

[២២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា
រើនធ្វើឲ្យរឿយៗ ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះរើនធ្វើឲ្យរឿយ ។
ដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា ធ្វើឲ្យរឿយ ៗ
ហើយ ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ដែរ ។

[២២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា
មិនដឹងច្បាស់ហើយ ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះមិនដឹងច្បាស់
ដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយគតាសតិដែលពួកភិក្ខុណា ច្រាស់ដឹង
ហើយ ព្រះឱព្វានតំឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះច្រាស់ដឹងដែរ ។

(២២៤) អមត្ថេស្ថេសំ ភិក្ខុវេ ។ អបរិញ្ញាតំ យេសំ កាយធានាសតិ អបរិញ្ញាតា ។ អមត្ថេស្ថេសំ ភិក្ខុវេ បរិញ្ញាតំ យេសំ កាយធានាសតិ បរិញ្ញាតាតិ ។

(២២៥) អមត្ថេស្ថេសំ ភិក្ខុវេ អសម្មិក្កតាតំ យេសំ កាយធានាសតិ អសម្មិក្កតា ។ អមត្ថេស្ថេសំ ភិក្ខុវេ សម្មិក្កតាតំ យេសំ កាយធានាសតិ សម្មិក្កតាតិ(១) ។

អានិវាសេ ធូសេហេស្វេ សម្ពុំ ។

១ ម. ធិរោ យំ ធិមយោធិ កកក កក្កុមតា កេ កិច្ច កកវិរោ កាសិកំ អវិទុក្កិកិ ទិស្សុទ្ធិ ។

(២២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយធានាសតិដែលពួកភិក្ខុណា មិនកំណត់ដីធ្លី ព្រះនិព្វានគឺឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះមិនកំណត់ដីដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយធានាសតិដែលពួកភិក្ខុណា កំណត់ដីហើយ ព្រះនិព្វានគឺឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះកំណត់ដីដែរ ។

(២២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយធានាសតិដែលពួកភិក្ខុណា មិនធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ព្រះនិព្វានគឺឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះមិនធ្វើឱ្យដាក់ ច្បាប់ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយធានាសតិដែលពួកភិក្ខុណា បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ហើយ ព្រះនិព្វានគឺឈ្មោះថា ពួកភិក្ខុនោះបានធ្វើ ឱ្យដាក់ច្បាប់ដែរ ។

ចប់ សូត្រ ១ ពាន់ខែធម៌តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្រៃវិកាយស្ស ទុក្ខនិបាតោ

នមោ កស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

មមេមណ្ឌាសកោ

[២៤៧] វិវាទេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ

កកវំ សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេនវិទេ អនាថមិណ្ឌិ
កស្ស អារមេ ។ កត្រ ទោ កកវំ ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ តេ ភិក្ខុ
ភគវតោ បច្ឆស្សោសុំ ។ កកវំ ឯតនវេន
ទ្វេហនិ ភិក្ខុវេ វដ្ឋានិ ។ កកហនិ ទ្វេ ។
និដ្ឋនម្មិកត្ស វដ្ឋំ សប្បរាយិកត្ស វដ្ឋំ ។ កកមត្ស
ភិក្ខុវេ និដ្ឋនម្មិកំ វដ្ឋំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ
មស្សតិ ចោវំ អាតុហិ វដ្ឋានោ កហោត្វា ភិកា
កម្មការណា កហោន្ត កសាហិមិ កាឡេន្ត
វេត្តហិមិ កាឡេន្ត អន្តរណ្ណោតោហិមិ កាឡេន្ត
ហត្ថមិ និទ្ធព្តេ ចានិមិ និទ្ធព្តេ ហត្ថានិមិ និទ្ធព្តេ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្រៃវិកាយ ទុក្ខនិបាតោ

សូមមេស្តាប្រដំហានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធប្រវេណីនោះ ។

ហេមណ្ឌាសក

(២៤៧) ខ្ញុំទាមស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវេតិហារម របស់អនាថមិណ្ឌិកស្សដ៏ ដ៏ក្រសួង
សាវត្តិ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីវេហារនឹង
ថា ខ្ញុំលក់ទុំទាំងឡាយ ដូច្នោះ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលព្រះគុណដ៏ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះន្តី ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ
ថា ខ្ញុំលក់ទុំទាំងឡាយ ទោសទាំងឡាយនោះមាន២ប្រការ ។ ទោស២
ប្រការដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺទោសដែលឱ្យផលក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះទោសដែលឱ្យ
ផលក្នុងលោកទាមមុខ ។ ខ្ញុំលក់ទុំទាំងឡាយ ចុះទោសដែលឱ្យផល
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន គឺដូចម្តេច ។ ខ្ញុំលក់ទុំទាំងឡាយ បុគ្គលភូមិខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ឃើញស្តេចឱ្យចាប់ទោសដែលប្រគ្រឹក្រាវគឺអាច្រក់ ហើយធ្វើដោយ
កម្មករណ៍ទាំងឡាយផ្សេង ។ គឺ វាយដោយវិញ្ញាណ វាយដោយស្តេច
វាយដោយដៃឱ្យខ្លះ កាត់ដៃខ្លះ កាត់ជើងខ្លះ កាត់ទាំងវិសេសខ្លះ

បឋមបណ្ណសាគ កម្មវណ្ណវិញ្ញា

កាណ្ណិកំ ចិទ្ធក្កេ ធាសំ ចិទ្ធក្កេ កាណ្ណិកាសំ ចិ
 ចិទ្ធក្កេ តិលត្ថំ ជាលិកំ កាណេន្ត ធម្មំ មុណ្ណិកំ ចិ
 កាណេន្ត កហុទុមំ កាណេន្ត ជាតិមាលិកំ ចិ
 កាណេន្ត ហត្ថប្បដ្ឋាតិកំ កាណេន្ត វិកាវន្តិកំ ចិ
 កាណេន្ត វិកាវសិកំ កាណេន្ត វិណាយ្យកំ ចិ
 កាណេន្ត តត្ថិសម្មិកំ កាណេន្ត កហាមេ ចិ
 កំ កាណេន្ត ទាភពចិ កំ កាណេន្ត មលិ-
 យមវត្តកំ កាណេន្ត មលាលមិកំ កាណេន្ត
 កន្តមិ កាណេន្ត ឧសិញ្ញកំ កាណេន្ត កុណិយិកំ ចិ
 កាណេន្ត ធម្មិកំ កាណេន្ត កុណិយិកំ កាណេន្ត កុណិ-
 យិកំ កាណេន្ត កុណិយិកំ កាណេន្ត កុណិយិកំ ចិ

បឋមបណ្ណសាគ កម្មវណ្ណវិញ្ញា

កាតំស្វិកត្រចៀកខ្លះ កាតំច្រមុះខ្លះ កាតំខាងស្វិកត្រចៀកខាងច្រមុះខ្លះ
 ធ្វើឱ្យតិលត្ថជាលិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើក្បាលឱ្យដូចជាផ្ទាំងជាកំចិ
 គ្រក់) ខ្លះ ធ្វើឱ្យសន្តិសុភិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើស្បែកក្បាល ឱ្យលើក
 ដូចជាសម្បកស័ន្តិ) ខ្លះ ធ្វើឱ្យហុមុខកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើធ្វើរឹមខាងច្រមុះ
 ជាតាតិក) ខ្លះ ធ្វើឱ្យជាតិលិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើខ្លួនជាតិមូលដោយ
 សំពត់គ្រួសក់គ្រួស) ខ្លះ ធ្វើឱ្យហត្ថប្បដ្ឋាតិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើដោយ
 សំពត់គ្រួសក់គ្រួស) ខ្លះ ធ្វើឱ្យវិកាវសិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើដូចជាពន្លាត
 ស្បែកកំចិ) ខ្លះ ធ្វើឱ្យវិកាវសិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឱ្យដូចជាសំពត់
 សម្បកលើ) ខ្លះ ធ្វើឱ្យវិណាយ្យកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឱ្យដូចជាពិធី
 សត្វគ្រាយ) ខ្លះ ធ្វើឱ្យហត្ថិសម្មិកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើតំបាត់ដោយ
 កាតិយុស្ត) ខ្លះ ធ្វើឱ្យកហាមេកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើឱ្យខូចសារិះ
 ច្រមុះកំចិ ឬកហាមេមួយ) ខ្លះ ធ្វើឱ្យកាណេន្តកកម្ម (អំពើដែលគេ
 យកទឹកជ្រូកក្រោម) ខ្លះ ធ្វើឱ្យមលិយមវត្តកកម្ម (អំពើដែលគេធ្វើដូច
 ជាបង្កើនជើងកុណិយិសារិះ) ខ្លះ ធ្វើឱ្យមលាលមិកកម្ម (អំពើដែល
 គេធ្វើឱ្យដូចជាគណ្តប៉ិចប៉ិច) ខ្លះ គ្រោងដោយប្រេងដែលក្តៅខ្លះ ឱ្យក្តៅ
 ខ្លះ ឱ្យដេកដូរលើយើមលក្ខតំចិ ខ្លះ កាតំក្បាលដោយ
 ដាវខ្លះ ។ បុរេបុគ្គលនោះ (បុរេបុគ្គលនោះ) កំណាយិកនោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រង់កាយស្ស ទុកដំបូង

យោធានាមំ ទោ ទាមគោនំ កង្កានំ ហេតុ ទោវ
 វាតុទាវ វាណាទោ កហេតុា វិវា កម្មតរណា
 ករេន្តំ កសាហិមិ កាឡេន្តំ ។ មេ ។ អសំទាមិ
 សិសំ ទិទ្ធក្នំ ។ អហោត្ថេ ទោ មន ឯវុដំ
 ទាមកង្កំ កវយ្យំ មិមិ វាណាទោ កហេតុា ឯវុតា
 វិវា កម្មតរណា កវយ្យំ កសាហិមិ កាឡេយ្យំ
 ។ មេ ។ អសំទាមិ សិសំ ទិទ្ធក្នំ ។ សោ
 ទិដ្ឋង្គិកស្ស វុដ្ឋស្ស កីតា ទ ចរេសំ ទាភតំ
 មមុឡោ(១) ចាតិ ។ ភិក្ខុ វុដ្ឋតិ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋង្គិកំ
 វុដ្ឋ ។ កាតមត្តា ភិក្ខុវេ សឡាយំតំ វុដ្ឋ ។ ភិ
 ភិក្ខុវេ វិចារោ ភតិ មនិសក្ខិត្តាភិ កាយទុទ្ធវិកស្ស
 ទោ ទាមគោ(២) វិចារោ អភិសឡាយំ វិចិទុទ្ធវិ
 កស្ស ទោ ទាមគោ វិចារោ អភិសឡាយំ
 វេនាទុទ្ធវិកស្ស ទោ ទាមគោ វិចារោ អភិសឡា
 យំ វហោត្ថេ ទោ មន កាយេន ទុទ្ធវិកំ ចវយ្យំ
 វាកាយ មុទ្ធវិកំ ចវយ្យំ មនសា ទុទ្ធវិកំ វាវយ្យំ

១ ឬ. វិបុលោ ។ ២ ឬ. ទិទ្ធក្នំ ឬ ចា មត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រង់កាយ ទុកដំបូង

ត្ថកស្តេចឱ្យចាប់ចារវេលាប្រព្រឹត្តអំពើកាត្រក់ ហើយធ្វើដោយកម្មករណ៍
 ផ្សេងៗ គឺវាយដោយវិញ្ញាណ ។ មេ ។ កាត់ក្បាលដោយដាវខ្លះ ព្រោះ
 ហេតុអំពើកាត្រក់មានសភាពយ៉ាងណា ។ ប្រសិនបើជាភាគាមត្ត
 ធ្វើអំពើកាត្រក់មានសភាពយ៉ាងនាវិញ គឺត្ថកស្តេចឱ្យចាប់ភាគាមត្ត
 ហើយ កម្មធ្វើដោយកម្មករណ៍ផ្សេងៗមានសភាពផ្សេងៗដាច់គ្នាដោយ
 វិញ្ញាណខ្លះ ។ មេ ។ កាត់ក្បាលដោយដាវខ្លះ ។ បុរសនោះ ខ្លាចទោសវេល
 ឱ្យដល់ក្នុងចុក្កុយខ្លះ ក៏លែងលួចចូលច្រក្សសប្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ ។
 ប្រាសភិក្ខុព័ន្ធយាយ នេះហៅថា ទោសឱ្យដល់ក្នុងចុក្កុយខ្លះ ។ ប្រាស
 ភិក្ខុព័ន្ធយាយ ចុះទោសវេលឱ្យដល់ក្នុងលោកខាងមុខ តើដូចម្តេច ។
 ប្រាសភិក្ខុព័ន្ធយាយ បុគ្គលត្នក្ខៈ ក្នុងលោកនេះ គឺចារណាយេញច្បាស់
 ដូច្នោះថា ផលដ៏លាមករបស់កាយទុទ្ធវិកនឹងមានក្នុងលោកខាងមុខ ផល
 ដ៏លាមករបស់វិចិទុទ្ធវិក នឹងមានក្នុងលោកខាងមុខ ផលដ៏លាមករបស់
 មេនាទុទ្ធវិកនឹងមានក្នុងលោកខាងមុខ ប្រសិនបើភាគាមត្តប្រព្រឹត្តទុទ្ធវិក
 ដោយកាយក្តី ប្រព្រឹត្តទុទ្ធវិកដោយវាចាក្តី ប្រព្រឹត្តទុទ្ធវិកដោយចិត្តក្តី

តិក្ខុ តំ យេនាហំ(*) កាយស្ស កេនា បរិច្ចារណា
 វេនាយំ ទុក្ខតិ វិធិនាតំ ជិវយំ ទុបបដ្ឋេយ្យន្តំ ។
 រសោ សម្បារយិកស្ស វដ្ឋស្ស កិកោ កាយមុត្តវិតំ
 ចហាយ កាយសុធិវិតំ កាលិតំ វធិទុត្តវិតំ មហាយ
 វធិសុធិវិតំ កាលិតំ មនោទុត្តវិតំ ចហាយ មនោសុធិវិតំ
 កាលិតំ សុទ្ធិំ អត្តានំ មវិហារតិ ។ ឥទំ វុត្តតិ
 កិក្ខុវេ សម្បារយិកំ វដ្ឋំ ។ ឥទានំ ខោ កិក្ខុវេ
 ម្លេ វដ្ឋានំ ។ ខណ្ឌានិហ កិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខិតត្បំ
 ធិដ្ឋធម្មិកស្ស វដ្ឋស្ស កាយិស្សាម សម្បារយិកស្ស
 វដ្ឋស្ស កាយិស្សាម វដ្ឋភិកុទោ អវិស្សាច វដ្ឋកយ-
 ទស្សវិទានតំ ឯវំ ហិ ភេ កិក្ខុវេ សិក្ខិតត្បំ ។
 វដ្ឋភិកុទោ កិក្ខុវេ វដ្ឋកយទស្សវិទោ ឯតំ នាដិកម្មំ
 យំ មវិធិត្ថិស្សតិ សព្វវដ្ឋយិតិ ។

១ ឬ. យាហំ ។

តំពើលាបយកសុខវេទនាជាបាតុភាពក្នុងអញ សុខំលាយពរិកាយ
 បន្ទាប់មកបរិហារៈ ទៅកើតក្នុងអាយុ ទុក្ខតិ វិធិបាត ទោ ។ មុរសោនា
 ព្រាចចំពោះទោសវិសេសឱ្យផលក្នុងលោកទានីមុខ រឿងលះកាយទុក្ខវិត
 ចំរើនកាយសុធិវិត លវេចទុក្ខវិត ចំរើនវិធិសុធិវិត លះមនោទុក្ខវិត ចំរើន
 មនោសុធិវិត រឿងឈ្មោះថាវាទុក្ខទុក្ខវិតសុខ ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ នេ
 រោវេ ទោសវិសេសឱ្យផលក្នុងលោកទានីមុខ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ
 ទោសមាន៦ប្រការនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ ព្រោះបាតុនោះ អ្នក
 ចំរើនឡាយតប្បិសិក្សា ក្នុងសាសនានេះយ៉ាងនេះចុះថា យើងចំរើនឡាយ
 តំនាម្នាចំពោះទោស វិសេសឱ្យផលក្នុងចក្ខុប្បន្ននេះ តំនាម្នាចំពោះ
 ទោស វិសេសឱ្យផលក្នុងលោកទានីមុខ ជាអ្នកម្នាចំពោះទោសជាប្រក្រតី
 ថាអ្នកយើញតំរយក្នុងទោសជាប្រក្រតី ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ អ្នកចំរើន
 ឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡាយ អ្នកចំរើនឡាយ
 នូវម្នាចំពោះទោសជាប្រក្រតី ត្រូវយើញតំរយ ក្នុងទោសជាប្រក្រតី
 តប្បិប្រឹមបំផុតពោះហេតុ វិសេសឱ្យទុក្ខចុកុមាតាទោសចំរើនឡើង ។

[២៤៨] ទ្វេនាទិ កិច្ចាវេ បដាទានិ ទុក្ខិ-
 សម្ពាទិ លោកស្មី ។ កតតនាទិ ទ្វេ ។ យញ្ច
 កិច្ចាវេ អភាវេ អដ្ឋាវសានិ វិវាចិណ្ណា ចាកសេនា-
 សនិលាធម្មត្ថយកេស ផ្លិបវិក្កាវា ទុច្ចារទនត្ថំ បដានំ
 យញ្ច អការស្មា អនកាវិយំ បទ្ធវិកានំ សត្វប-
 ដិច្ចាវិទិស្សន្តត្ថំ បដានំ ។ ឥនាទិ ទោ កិច្ចាវេ
 ទ្វេ បដាទានិ ទុក្ខិសម្ពាទិ លោកស្មី ។ ឯតទត្ថំ
 កិច្ចាវេ ឥមេសំ ទ្វិដ្ឋំ បដាទានំ យទិទំ
 សត្វបដិច្ចាវិទិស្សន្តត្ថំ បដានំ ។ ឥស្មានិចា
 កិច្ចាវេ វិវា វិច្ឆិកត្ថំ សត្វបដិច្ចាវិទិស្សន្តត្ថំ
 បដានំ បទវិស្សានាចិ វិវា វិវា វេ កិច្ចាវេ
 វិច្ឆិកត្ថំ ។

[២៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីព្យាយាម ២ ប្រការនេះ
 បុគ្គលធ្វើបាន ដោយកម្រក្នុងលោក ។ សេចក្តីព្យាយាម ២ ប្រការ ដូច
 ម្តេចគួរ ។ គឺពួកគ្រូហស្តវិជយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ផ្តល់ព្យាយាម ដើម្បីកំរើ
 ចិវ្យច្ច័យ ចិល្ចាបាគប្បច្ច័យ សេនាសធម្មច្ច័យនឹងបរិក្ការគឺថ្នាំជា
 បច្ច័យដល់អ្នកជំងឺឱ្យកើតឡើងបាន ១ ពួកកុលបុត្រវិជយចេញចាកផ្ទះចូល
 កាន់ផ្ទះ ផ្តល់ព្យាយាម ដើម្បីលះចង់ខ្សែចង្កីលេសទាំងពួងបាន ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីព្យាយាមទាំង ២ ប្រការនេះនឹង បុគ្គលធ្វើបាន
 ដោយកម្រក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ចុកសេចក្តីព្យាយាម
 ទាំង ២ ប្រការនេះ សេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះចង់ខ្សែចង្កីលេសទាំង
 ពួងខ្លះចាត់ជាការប្រសើរជាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សា ក្នុងសាសនានេះយ៉ាងនេះចុះថា យើងទាំង
 ឡាយនឹងផ្តល់ព្យាយាម ដើម្បីលះចង់ខ្សែចង្កីលេសទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។

[២៤៧] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភវនីយោ ។
 កតមេ ទ្វេ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកទ្ធស្ស កាយ-
 ទុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ ហោតិ កាយ-
 សុច្ចរិតំ វិនិទុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ ហោតិ
 វិនិសុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ ហោតិ
 មនោសុច្ចរិតំ វេទោ កាយទុច្ចរិតំ មេ កតត្ថិ
 តប្បតិ អកតំ មេ កាយសុច្ចរិតត្ថិ តប្បតិ
 វិនិទុច្ចរិតំ មេ កតត្ថិ តប្បតិ អកតំ មេ
 វិនិសុច្ចរិតត្ថិ តប្បតិ មនោទុច្ចរិតំ មេ កតត្ថិ
 តប្បតិ អកតំ មេ មនោសុច្ចរិតត្ថិ តប្បតិ ។
 ឥមេ ហេ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មា ភវនីយោតិ ។

[២៤៨] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អតបនីយោ ។
 កតមេ ទ្វេ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកទ្ធស្ស
 កាយសុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ ហោតិ
 កាយទុច្ចរិតំ វិនិសុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ
 ហោតិ វិនិទុច្ចរិតំ មនោសុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ

[២៤៩] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឥឡាយ ធម៌វេសថាវិចិត្តិនិសេសចក្កិក្កោ
 ក្រហាយនេះ មាន៦ ប្រការ ។ ធម៌វេសថាវិចិត្តិនិសេសចក្កិក្កោក្រហាយ
 ៦ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឥឡាយ បុគ្គលតូចខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ធ្វើកាយទុច្ចរិត មិនធ្វើកាយសុចរិត ធ្វើវិនិទុច្ចរិត មិនធ្វើវិនិសុចរិត ធ្វើ
 មនោទុច្ចរិត មិនធ្វើមនោសុចរិត បុគ្គលនោះ ក៏ក្តៅក្រហាយថា កាយទុច្ច-
 រិតតាមអញបានធ្វើហើយ ក្តៅក្រហាយថា កាយសុចរិត តាមអញមិនបាន
 ធ្វើឡើយ ក្តៅក្រហាយថា វិនិទុច្ចរិត តាមអញបានធ្វើហើយ ក្តៅក្រហាយ
 ថា វិនិសុចរិត តាមអញមិនបានធ្វើឡើយ ក្តៅក្រហាយថា មនោទុច្ចរិត
 តាមអញបានធ្វើហើយ ក្តៅក្រហាយថា មនោសុចរិត តាមអញមិនបាន
 ធ្វើឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឥឡាយ ធម៌វេសថាវិចិត្តិនិសេសចក្កិក្កោ
 ក្រហាយ មាន៦ ប្រការនេះឯង ។

[២៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឥឡាយ ធម៌វេសថាវិចិត្តិនិសេសចក្កិក្កោក្រ-
 ហាយនេះមាន៦ ប្រការ ។ ធម៌វេសថាវិចិត្តិនិសេសចក្កិក្កោក្រហាយ ៦
 ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឥឡាយ បុគ្គលតូចខ្លះ ក្នុងលោកនេះធ្វើកាយ-
 សុចរិត មិនធ្វើកាយទុច្ចរិត ធ្វើវិនិសុចរិត មិនធ្វើវិនិទុច្ចរិត ធ្វើមនោសុចរិត

អកាតំ ហោតិ មិនោទុច្ឆរិតំ សោ កាយសុចរិតំ មេ
 កកន្តិ ឯ តច្បតិ អកាតំ មេ កាយទុច្ឆរិតន្តិ
 ឯ តច្បតិ វេទិសុចរិតំ មេ កកន្តិ ឯ តច្បតិ
 អកាតំ មេ វេទិទុច្ឆរិតន្តិ ឯ តច្បតិ មនោសុចរិតំ
 មេ កកន្តិ ឯ តច្បតិ អកាតំ មេ មនោ-
 ទុច្ឆរិតន្តិ ឯ តច្បតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទ្វេ ធម្មា អភមនិយាតំ ។

[២៥០] ទ្វិដ្ឋាហំ ភិក្ខុវេ ធម្មាចំ ឧបញ្ជាសី
 យា ច អសន្តដ្ឋិតា កុសលេសុ ធម្មេសុ យា ច
 អប្បដិវណិតា ចតានស្មី ។ អប្បដិវណិ សុដាហំ
 ភិក្ខុវេ ធនហាមិ កាមំ តទោ នហានុ ច អដ្ឋិ ច
 អវសិស្សតុ សវេ ឧបសុស្សតុ មិសិលាចាតំ យន្តំ
 បុរិសត្តាទេន បុរិសវិយេន បុរិសចរត្តាទេន មន្តតំ
 ឯ តំ អចាបុណិទ្ធា វិយស្ស សណ្ឋាចំ ភវិស្សតិតិ

បិទេត្ថិបៈ នាទុច្ឆរិតំ បុគ្គលេនាមិនេក្កក្រហាយវាយចិត្តេយិញ្ចា កាមេ-
 សុចរិតំ កាត្មាអញ្ញបាមេត្ថិហិយ មិនេក្កក្រហាយវាយចិត្តេយិញ្ចា
 កាយទុច្ឆរិតំ កាត្មាអញ្ញមិនបាមេត្ថិឡើយ មិនេក្កក្រហាយវាយចិត្តេយិញ្ចា
 ហិ វេទិសុចរិតំ កាត្មាអញ្ញបាមេត្ថិហិយ មិនេក្កក្រហាយវាយចិត្តេយិញ្ចា
 ហិ វេទិទុច្ឆរិតំ កាត្មាអញ្ញមិនបាមេត្ថិឡើយ មិនេក្កក្រហាយវាយចិត្តេយិញ្ចា
 ហិ មនោសុចរិតំ កាត្មាអញ្ញបាមេត្ថិហិយ មិនេក្កក្រហាយវាយចិត្តេយិញ្ចា
 ហិ មនោទុច្ឆរិតំ កាត្មាអញ្ញមិនបាមេត្ថិឡើយ ។ ខ្នាតកុច្ឆរិតំ ខ្នាយ
 ធមិវេលមិនជា កំណើន វេលាចក្កក្រហាយ នាម ២ ប្រការយេវេវ ។

[២៥១] ខ្នាតកុច្ឆរិតំ ខ្នាយ កថាភក្កបាស្រាសំ ពិនិម្មវេចិ
 ២ ប្រការ តី លេចក្តិមិនសាត្តាស កុដិកុសលេមិចាវិទ្ធាយ ១ លេចក្តិ
 មិនត្រូវ កុដិកុសយាម ១ ។ ខ្នាតកុច្ឆរិតំ ខ្នាយ កថាភក្កដ្ឋក
 កុសលេចក្តិមិនត្រូវ ថា វិស្សក សវេស ផ្នែក ស្មបទ្យសលំវេ
 ចុរ គាចមិនយាមក្កុដិសវិរៈ ចូរច្បកវិហារីវេចុរ កុសលវិសេសណា
 វេលបុគ្គលត្រូវបានដល់ ដោយកំឡាំងរបស់បុរស ដោយព្យាយាមរបស់
 បុរស ដោយសេចក្តីច្រើនវិប្រសិទ្ធសំបុរស (ចើ) មិនគាត់បានដល់ខ្លា
 បុណិវិសេសនារមេ ជីវិតមេចញ្ចប់ខ្លាសេចក្តីព្យាយាមទៅវិញឡើយ

ភស្តុតាង ក៏ត្រូវ អប្បនាណនិគតា ពោធិ៍(១)
 អប្បនាណនិគតា អនុត្តរោ យោគក្កោសោ ។ តុត្ត
 លេម ក៏ត្រូវ អប្បនិវាណំ បទេហយ្យដ កាមិ
 តោ ឧហារុ ច អដ្ឋិ ច អវសិស្សតុ សវិវ
 ឧបស្សតុ មសលោហិតំ យន្តំ បុរិសត្តាមេន
 បុរិសវិយេន បុរិសបរាគ្គមេន បត្តត្ថំ ន តំ អនា-
 បុណិត្វា វិយស្ស សណ្តានំ កវិស្សតិកំ តុត្តមិ
 ក៏ត្រូវ ឧចិស្សោ យស្សត្តាយ កុលបុត្តា សម្មុទេវ
 អហរស្សា អនករិយំ បត្តដន្តិ តននុត្តរំ ព្រហ្ម-
 ចរិយចរិយោសានំ និដ្ឋេវ ធម្ម សយំ អតិញ្ញា
 សត្តិកត្វា ឧបសម្មាដ្ឋំ វិហរិស្សដ ។ ឧស្សាតិកា
 ក៏ត្រូវ វិវ សិក្ខិតត្ថំ អប្បនិវាណំ ចនហិស្សត
 កាមិ តោ ឧហារុ ច អដ្ឋិ អវសិស្សតុ
 សវិវ ឧបស្សតុ មសលោហិតំ យន្តំ បុរិ-
 សត្តាមេន បុរិសវិយេន បុរិសបរាគ្គមេន បត្តត្ថំ

• ឧ. សម្តែង ។

ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធក្រុង ពោធិ៍ញ្ញាណនិគតាគតបុរសសម្រេចហើយដោយ
 សេចក្តីមិនប្រមាទ ធម៌ជាគ្រឿងក្រែមចាកយោគៈជំប្រាសវ ក៏គឺជាគតបុរស
 សម្រេចដោយសេចក្តីមិនប្រមាទដែរ ។ ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធក្រុង ចេញកំពុង
 ក្រុងធម៌ផ្តុំទុកឱ្យសេចក្តីមិនប្រមាទ ឱ្យស្រួក សរសៃ ផ្តុំនី សូមឱ្យសល់
 ទៅចុះ សាច់នីវិលាមក្នុងសិវិវ ចូរហូតវិហារិទៅចុះ កុណវិសេសណា
 ដែលចុក្តលក្តុរបានដល់ ដោយកំឡុងដៃសម្រេច ដោយសេចក្តីព្រួយប
 របស់បុរស ដោយសេចក្តីច្រើនប្រើប្រាស់បុរស (បើ) បំណងដល់កុណា-
 វិសេសនោះទេ នឹងមិនបញ្ចប់ឱ្យព្រួយទៅវិញឡើយ ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធក្រុង
 ក្រុង ត្រូវត្រូវប្រញាក់ចូលកាន់ផ្តួសដោយច្រក ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា សូម្បីអ្នកព័ន្ធក្រុងយកក៏ប្រើឱ្យដាក់ច្បាស់
 ក្នុងអនុត្តរធម៌នោះ ជាប់ក្នុងគ្រាព្រួយដោយធម៌ដោយប្រាជ្ញាជំនុំកុមារដោយ
 ខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះដោយកាលមិនយូរឡើយ ។ ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធក្រុង
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកព័ន្ធក្រុងធម៌សិក្សា ក្នុងសាសនានេះយំនិទោចុះ
 ថា យើងព័ន្ធក្រុងនឹងផ្តុំទុកឱ្យសេចក្តីមិនប្រមាទ ឱ្យស្រួក សរសៃ
 ផ្តុំនី សូមឱ្យសល់ទៅចុះ សាច់នីវិលាមក្នុងសិវិវ ចូរហូតវិហារិទៅចុះ
 កុណវិសេសណា ដែលចុក្តលក្តុរបានដល់ ដោយកំឡុងដៃសម្រេច
 ដោយសេចក្តីព្រួយរបស់បុរស ដោយសេចក្តីច្រើនប្រើប្រាស់បុរស

ន តំ អនាមិកាវាសិណ្ឌុ វិយស្ស សណ្ឋានំ ភវីស្សតំតិ
ឃំ ហិ ភេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

[២៥២] ឲ្យមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កាតាម ឲ្យ ។
យោ ច សញ្ញាជនិយេសុ ធម្មេសុ អស្សាណទុ-
បស្ស័តា យោ ច សញ្ញាជនិយេសុ ធម្មេសុ
និព្វិនាទុបស្ស័តា ។ សញ្ញាជនិយេសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ
អស្សាណទុបស្ស័ វិហារន្តោ ភតំ ធម្មជហតិ ឆោសំ
ធម្មជហតិ មោហំ ធម្មជហតិ ភតំ អប្បហាយ
ឆោសំ អប្បហាយ មោហំ អប្បហាយ ន បរិមុត្តតិ
វាតិយា ជរាមរណាម សោតេហំ មរណេវហំ
ទុក្ខេហំ មោមទស្សេហំ ទុតាយសេហំ ន បរិមុត្តតិ
បុត្តាស្មតិ វធាមិ ។ សញ្ញាជនិយេសុ ភិក្ខុវេ
ធម្មេសុ និព្វិនាទុបស្ស័ វិហារន្តោ ភតំ មជហតិ
ឆោសំ មជហតិ មោហំ មជហតិ ភតំ
មហាយ ឆោសំ មហាយ មោហំ មហាយ

(រវី) បំនាតំផលំខ្ញុំកុណារិសីសារោទេនីបិមិបញ្ចប់នូវព្យាយាមាទ
វិញ្ញឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កូសក្សយាំនិទេ ។

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមាន២ប្រការ ។
ធម៌២ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការពិចារណាយើញដោយសេចក្តីរកយ ក្នុង
សញ្ញាជនិយេ(១)ធម៌ទាំងឡាយ ១ ការពិចារណាយើញដោយសេចក្តី
ឡើយណាយក្នុងសញ្ញាជនិយេធម៌ទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុវេអ្នកពិចារណាយើញដោយសេចក្តីរកយក្នុងសញ្ញាជនិយេធម៌ទាំង
ឡាយ វេមនិលរបន័កតៈមិទុបាម លរបន័តោសៈមិទុបាម លរបន័មាហៈ
មិទុបាមេ លុរបរបន័កតៈមិទុបាម លរបន័តោសៈមិទុបាម លរបន័
មាហៈមិទុបាមេហិយ វេមនិមិន្ទុចចាកជាតិជព មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ
(សេចក្តីខ្ញុំកុណា) សេចក្តីខ្ញុំខ្លោមទស្ស សេចក្តីធម្មៀតចក្ខុ ភថាគត
រោលថាភិក្ខុនោះមិទុបាមចុកកំពិសេចក្តីខ្ញុំខ្លោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយភិក្ខុវេអ្នក ពិចារណាយើញ ដោយសេចក្តីឡើយណាយក្នុងសញ្ញា-
ជនិយេធម៌ទាំងឡាយ វេមនិលរបន័កតៈ លរបន័តោសៈ លរបន័មាហៈ
បាម លុរបរបន័កតៈ លរបន័តោសៈ លរបន័មាហៈ បាមហើយ

១ ធម៌ទាំងឡាយនៃសញ្ញាជនិយេ ១០ ប្រការ ។

បរិបុត្តនិ យោគិយា ជនំមំណោម លោកាហិ ពរិទេវេហិ
មុត្តេហិ ទោមនស្សេហិ ទនាយាសេហិ បរិមុត្តនិ
មុត្តស្មានិ វធាបិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មានិ ។

(២៧៣) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា កត្តា ។ កតាម
ទ្វេ ។ មហិវិកត្តា មហេត្តក្សត្តា ។ ឥមេ ទោ
ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មា កត្តានិ ។

(២៧៤) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សុត្តា ។ កតាម
ទ្វេ ។ ហិវិ ច ឧត្តប្បក្ស ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
ធម្មា សុត្តានិ ។

(២៧៥) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ សុត្តា ធម្មា លោកិ
ពាលេន្តិ ។ កតាម ទ្វេ ។ ហិវិ ច ឧត្តប្បក្ស ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ សុត្តា ធម្មា លោកិ ឧ
បាលេយ្យុំ ធម៌ច បញ្ញាយេថ មាគានិ វ
ពាគុត្តានិ វ មាគុណនិវិ វ មាចារិយកវិយាតិ វ
ម្សំ មាភានិ វ សម្ពេជំ លោកេកា កតមិស្ស យថា
មលយ្យោកា ឧត្តុត្តុជស្សតាវ លោ លោសិកាលា ។

វេមនិប្បស្រឡ្យៈ បាភជាតិ ជព មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខបាមនស្ស
សុចក្កិច្ឆៀន្តិកុបាម ទើបភពៈ ភក្កនោ វេមនិប្បស្រឡ្យៈ
បាភទុក្ខុបាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ ប្រការនេះ ។

(២៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ ប្រការ ។
ធម៌ ២ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ភិកាវិមខានហិ ១ មិមមានឧត្តប្បៈ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមាន ២ ប្រការនេះ ។

(២៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន ២ ប្រការ ។
ធម៌ ២ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ភិហិវិ ១ ឧត្តប្បៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ២ មាន ២ ប្រការនេះ ។

(២៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ២ ប្រការនេះ តែងតែរក្សាខ្លួនសត្វ-
លោក ។ ធម៌ ២ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ភិ ហិវិ ១ ឧត្តប្បៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
(២៨០) ធម៌ ២ ប្រការនេះ មិនត្រូវទុកខ្លួនសត្វលោក ។ គ្រង
ពាក្យថា មាគានិ ជាមួយមិគ្គិ ជាមួយមិគ្គិ ជាភិយោរបស់វាចារ្យក្តី ជា
ប្រពន្ធរបស់គ្រូក្តី មិនត្រូវទុកដុតដុតលោកនេះឡើយ សត្វលោកនឹងដល់ខ្លួនការ
ប្រឡូកប្រឡ្យដូចសត្វព្រៃ ចៀម មាន គ្រូក សុខទំនើច្បាត ទាំងឡាយ ។

សោ ឥតិ បដិសង្កាយ កាយទុច្ចរិតំ បហាយ
 កាយសុចរិតំ ភាវតិ វចិទុច្ចរិតំ បហាយ វចិសុចរិតំ
 ភាវតិ មនោទុច្ចរិតំ បហាយ មនោសុចរិតំ ភាវតិ
 សុដ្ឋំ វត្តានំ បរិហារតិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ បដិ-
 សង្កាមតលំ ។ កកមត្ត ភិក្ខុវេ ភាវនាតលំ ។ កត្រ
 ភិក្ខុវេ យធិទំ ភាវនាតលំ សេក្ខមេតំ តលំ ។
 សេក្ខំ មា សោ ភិក្ខុវេ(១) តលំ អាតម្ម រាតំ
 បដហតិ នោសំ បដហតិ នោហំ បដហតិ ភតិ
 បហាយ នោសំ បហាយ នោហំ បហាយ យំ
 វត្តសលំ ឧ តំ កករេតិ យំ ចារំ ឧ តំ
 សោវតិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ភាវនាតលំ
 ឥហេទំ វោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ តលានិទិ ។

[១៧៧] ទ្វេនាទិ ភិក្ខុវេ តលានិ ។ កកមតិ
 ទ្វេ ។ បដិសង្កាមតលេត្ត ភាវនាតលេត្ត ។

១. ឧក្កមត្ត បរិហារ ហេតិ ។

លុះបុគ្គលនោះ ពុំបានឈរដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់កាយទុច្ចរិត ចំរើនកាយ-
 សុចរិត លះបង់វចិទុច្ចរិត ចំរើនវចិសុចរិត លះបង់មនោទុច្ចរិត ចំរើន
 មនោសុចរិត ហើយក្សេម្បីឧទ្ធច្យចរិសុច្ច ខ្មាលភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ នេះហៅថា
 កំឡុងភិក្ខុភាវនាចរណ ។ ខ្មាលភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ ចុះកំឡុងភិក្ខុភាវនា
 តិដ្ឋចម្ពេច ។ ខ្មាលភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ ចណ្តកំឡុងពុំទាន់ ២ ប្រការនោះ
 កំឡុងភិក្ខុភាវនានេះ ឈ្មោះថា កំឡុងញាណរបស់សក្កបុគ្គលវិវា ។
 ខ្មាលភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ បុគ្គលនោះកាស្រីយកំឡុងញាណរបស់សក្កបុគ្គល
 ហើយកិលះបង់នូវព្រះភាសៈ លះបង់នូវវោហៈ លុះលះបង់
 នូវព្រះភាសៈ លះបង់នូវវោហៈ លុះបង់នូវវោហៈ ចុះហើយ ទើបមិនធ្វើកិរិ
 វែលជាអកុសល ចំនែកសេចក្តីមិនត្រឹមត្រូវ ខ្មាលភិក្ខុ
 ពុំទាន់ឡើយ នេះហៅថា កំឡុងភិក្ខុភាវនា ។ ខ្មាលភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ កំឡុង
 មាត ២ ប្រការនេះផង ។

[១៧៨] ខ្មាលភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ កំឡុងនេះមាន២ប្រការ ។ កំឡុង
 ២ប្រការ គឺអ្វីនេះ ។ កំឡុងភិក្ខុភាវនាចរណ ១ កំឡុងភិក្ខុភាវនា ១ ។

កតមញ្ច ភិក្ខុវេ បដិសង្កាមពលំ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ
 ឯកោ ឥតិ បដិសង្កាមតិ កាយទុច្ចរិតស្ស
 ទោ ចាបកោ វិចាគោ ធិដ្ឋេ ទេវ ធម្មេ អភិ-
 សម្បកយញ្ច វិចទុច្ចរិតស្ស ចាបកោ វិចាគោ ធិដ្ឋេ
 ទេវ ធម្មេ អភិសម្បកយញ្ច បរោទុច្ចរិតស្ស
 ចាបកោ វិចាគោ ធិដ្ឋេ ទេវ ធម្មេ អភិសម្បក-
 យញ្ចតិ ភោ ឥតិ បដិសង្កាយ កាយទុច្ចរិត
 បហាយ កាយសុច្ចរិត ភាវតិ វិចទុច្ចរិត បហាយ
 វភិសុច្ចរិត ភាវតិ បរោទុច្ចរិត បហាយ មទោ សុ-
 ចរិតំ ភាវតិ សុដ្ឋំ អត្តាធំ បរិចារតិ វិធំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ បដិសង្កាមពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភាវនាពលំ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ
 ភាវតិ វិចារធំស្សតំ វិភាសិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ
 វេស្សត្តបរិណាមី ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវតិ...
 វិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវតិ... បិវិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវតិ ..

ខ្លាលភិក្ខុចាំដី ខ្សោយ កំឡាំងដីការពិចារណា តើដូចម្តេច ។ ខ្លាលភិក្ខុចាំដី
 ខ្សោយ បុគ្គលធូកទុក្ខ ក្នុងរលាកនេះ ពិចារណាយើញដូច្នោះថា ផលដ៏លា-
 បការចស់កាយទុច្ចរិត (វិនិមន) ក្នុងរលាកនេះផង ក្នុងរលាកខាងមុខផង
 ផលដ៏លាបការចស់វិចទុច្ចរិត (វិនិមន) ក្នុងរលាកនេះផង ក្នុងរលាកខាង
 មុខផង ផលដ៏លាបការចស់មោទុច្ចរិត (វិនិមន) ក្នុងរលាកនេះផង ក្នុង
 រលាកខាងមុខផង សុបុគ្គលនោះពិចារណាយើញដូច្នោះហើយ ទើបលា-
 បដីកាយទុច្ចរិត ចំរើនកាយសុចរិត លះចង្អុលវិចទុច្ចរិត ចំរើនវិសុចរិត
 លះចង្អុលមោទុច្ចរិត ចំរើនមោទុច្ចរិត ហើយក្សេមក្សាយបរិសុទ្ធ ខ្លាល
 ភិក្ខុចាំដីខ្សោយ នេះហៅថា កំឡាំងដីការពិចារណា ។ ខ្លាលភិក្ខុចាំដី
 ខ្សោយ ចុះកំឡាំងដីភាវនា តើដូចម្តេច ។ ខ្លាលភិក្ខុចាំដីខ្សោយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនខ្លឹមសតិសម្ពោជ្ឈង្គំ កាស្រ័យវិភេ កាស្រ័យ
 វិភេ កាស្រ័យនិរោធ ចាដ្ឋានៅដើម្បីលះចង្អុល ចំរើនខ្លឹមប្តូរចយ-
 សម្ពោជ្ឈង្គំ ... ចំរើនខ្លឹមវិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ... ចំរើនខ្លឹមចិត្តសម្ពោជ្ឈង្គំ ...

ចស្សៈទ្វិស្សៈស្រ្តាជ្ឈង្គំ កាវេតិ... សមាធិស្សៈស្រ្តាជ្ឈង្គំ
កាវេតិ... ឧបេក្ខាស្សៈស្រ្តាជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេកាធិស្សៈតិ
វិវេកាធិស្សៈតិ វិវេកាធិស្សៈតិ វេស្សៈក្កុយវិណាមី ឥធិ
វុច្ឆតិ កិក្ខុវេ កាវេតិ ឧបេក្ខា ១ ឥណទិ ទោ កិក្ខុវេ
ទ្វេ គណនីតិ ។

[៤៧៧] ទ្វេណទិ កិក្ខុវេ គណនី ១ កកតណទិ
ទ្វេ ។ បដិសម្ពាធិតលញ្ច កាវេតិ តលញ្ច ។ កកតមញ្ច
កិក្ខុវេ បដិសម្ពាធិតលំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ ឯកទ្វេ
ឥតិ វេស្សៈក្កុយវិណាមី កាយទុច្ឆរិកស្សៈ ទោ ចាបកោ
វិចាគោ ធិដ្ឋេ ថេវ ធិដ្ឋេ វេកិសម្បរាយញ្ច
វិចិទុច្ឆរិស្សៈ ចាបកោ វិចាគោ ធិដ្ឋេ ថេវ ធិដ្ឋេ
វេកិសម្បរាយញ្ច ឧបេក្ខាទុច្ឆរិកស្សៈ ចាបកោ វិចាគោ
ធិដ្ឋេ ថេវ ធិដ្ឋេ វេកិសម្បរាយញ្ចតិ សោ ឥតិ
បដិសម្ពាយ កាយទុច្ឆរិក បហាយ កាយសុច្ឆរិក
កាវេតិ វិចិទុច្ឆរិក បហាយ វិចិសុច្ឆរិក កាវេតិ ឧបេ-
ក្ខាទុច្ឆរិក បហាយ ឧបេក្ខាសុច្ឆរិក កាវេតិ សុច្ឆ-
រិកាធិ បរិចាវតិ ឥធិ វុច្ឆតិ កិក្ខុវេ បដិសម្ពាធិតលំ ។
ឧបេក្ខា កិក្ខុវេ កាវេតិ ឧបេក្ខា ១ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ

ចំរើនទុវេស្សៈទ្វិស្សៈស្រ្តាជ្ឈង្គំ... ចំរើនទុវេសមាធិស្សៈស្រ្តាជ្ឈង្គំ... ចំរើន
ទុវេសមាធិស្សៈស្រ្តាជ្ឈង្គំដែលពាស្រ្តយវិវេកា ពាស្រ្តយវិវេកា ពាស្រ្តយវិវេកា
បាត្រិទោវេស្សៈលេដី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កំឡុងនី
កាវេតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំឡុងនីមាន២ប្រការនេះ ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំឡុងនីមាន២ប្រការ ។ កំឡុង
២ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ កំឡុងនីគឺការពិចារណា ១ កំឡុងនីគឺការវិចារណា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំឡុងនីគឺការពិចារណា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បុគ្គលត្រូវ ក្នុងលោកនេះ ពិចារណាឃើញដូច្នោះថា ផលដ៏លា-
មករបស់កាយទុច្ឆរិក (វិគីរិមាធិ) ក្នុងលោកនេះផង ក្នុងលោកពាធិមុខផង
ផលដ៏លាមករបស់វិចិទុច្ឆរិក (វិគីរិមាធិ) ក្នុងលោកនេះផង ក្នុងលោកពាធិ
មុខផង ផលដ៏លាមករបស់វេស្សៈក្កុយវិណាមី (វិគីរិមាធិ) ក្នុងលោកនេះផង ក្នុង
លោកពាធិមុខផង លុះបុគ្គលនោះពិចារណាដូច្នោះហើយ ទើបលេដី
កាយទុច្ឆរិក ចំរើនកាយសុច្ឆរិក លេដីវិចិទុច្ឆរិក ចំរើនវិចិសុច្ឆរិក
លេដីមាតាទុច្ឆរិក ចំរើនមាតាសុច្ឆរិក ហើយព្យាប្បទូឡាសុច្ឆរិក ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា កំឡុងនីគឺការពិចារណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កំឡុងនីគឺការវិចារណា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

សុត្តន្តបិដក អង្គបុរិសិកាយស្ស ខុត្តនិបាតោ

អីវេន្តោ តោមេពិ ធិត្ត អនុសលេហិ ធម្មេហិ
 សវិតក្កំ សវិតាវំ វិវត្តាជំ បីតិសុទំ ចមេម
 ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ វិតក្កវិចារាជំ វុបសមា
 អជ្ឈតំ សម្បសានំ ខេតសោ ឯកោ ធិការិ
 អវិតក្កំ អវិតាវំ សមាជិជំ បីតិសុទំ ទុតិយំ
 ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ បីតិយា ច វិវត្តា
 ឧបេត្តកោ ច វិហារតិ សតោ ច សម្បជានោ
 សុទត្ត តោយេន បដិសំវេទតិ យន្តំ អវិយា
 អាជិត្តំ ឧបេត្តកោ សតិមា សុវិហារិកិ
 តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សុទស្ស ច
 ចហាថា ទុត្តស្ស ច បហាថា មុន្នោ សោមនស្ស
 ខោមនស្សានំ អត្តត្ថមា អទុត្តមសុទំ ឧបេត្តាសតិ
 ចារិសុន្តំ ចត្តំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ឥនំ
 វុទ្ធិកិ ភិក្ខុវេ កាវិយាតលំ ។ ឥមាជំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ម្យ ១១១នីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបុរិសិកាយ ខុត្តនិបាតោ

ញាតំបរកាមចំណិទ្ធកាយ ញាតំបរកមុសលចំណិទ្ធកាយ ចូលកាន់
 យមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ វិហារៈមានបីតិវិនិស្សៈ ដែលកើតអំពី
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាតាម្នាល ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈ វិហារៈ ភិក្ខុនោះក៏ចូល
 ទុតិយជ្ឈានជាទីផ្លូវផង ប្រព្រឹត្តទៅវាគឺក្នុងនៃសក្តានុចិត្ត ជាចិត្តខ្ពស់ឯក
 មិនមាន វិតក្កៈ វិហារៈ មានតែបីតិវិនិស្សៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ ព្រោះ
 លម្អិតចេញ ភិក្ខុនោះក៏ជាបុគ្គលព្រឺដើយ ខានស្មារតី មានសេចក្តីវិនិ
 ទ្ធិ បានទទួលសុខដោយឧបកាយ ព្រោះរម្ងាប់បុគ្គលចំណិទ្ធកាយ វែក
 សរសើរនូវបុគ្គល ដែលបានតម្លៃជ្ឈានថា ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រឺដើយ
 ជាអ្នកមានស្មារតី បានប្រគ្រងទៅជាសុខ ព្រោះតម្លៃជ្ឈានណា ក៏ចូល
 កាន់តម្លៃជ្ឈាននោះ ព្រោះលម្អិតនូវសុខផង លម្អិតនូវទុក្ខផង ព្រោះ
 តស៊ីទៅនៃសាមនស្សនីតិខោមនស្ស ក្នុងកាលមុនផង ភិក្ខុនោះក៏ចូល
 កាន់ចិត្តជ្ឈាន ភក្ខុក្ខតសុខ មានសន្តិវិចារិសុខ ដោយទម្រុញ
 ម្នាលភិក្ខុចំណិទ្ធកាយ នេះហៅថា ភិក្ខុវិនិកាវិចារ ។ ម្នាលភិក្ខុចំណិទ្ធកាយ
 ភិក្ខុវិនិចារ ៦ ប្រការនេះឯង ។

[២៦០] ទ្វេមា ភិក្ខុវេ តថាភត្តស្ស ធម្ម
ទេសនា ។ កតមា ទ្វេ ។ សន្និក្ខេន ច វិគ្គារេន ច ។
ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ តថាភត្តស្ស ធម្មទេសនាតិ ។

[២៦០] យស្មី ភិក្ខុវេ អធិការណ៍ អាបន្នោ(១)
ច ភិក្ខុ ចោធកោ ច ភិក្ខុ ន សាធុតំ អត្តនា ។
អត្តានំ បច្ចវេក្ខន្តិ តស្មេតំ ភិក្ខុវេ អធិការណ៍
ចាដិកន្នំ ធិយត្តាយ ទាត្តាយ វាឡត្តាយ សំវត្តិស្សតិ
ភិក្ខុ ច ន ជាសុំ វិហាវិស្សន្តិ ។ យស្មីញ ទោ ភិក្ខុវេ
អធិការណ៍ អាបន្នោ(១) ច ភិក្ខុ ចោធកោ ច
ភិក្ខុ សាធុតំ អត្តនា ។ អត្តានំ បច្ចវេក្ខន្តិ តស្មេតំ
ភិក្ខុវេ អធិការណ៍ ចាដិកន្នំ ន ធិយត្តាយ ន
ទាត្តាយ ន វាឡត្តាយ សំវត្តិស្សតិ ភិក្ខុ ច
ជាសុំ វិហាវិស្សន្តិ ។ កថញ ភិក្ខុវេ អាបន្នោ(១)
ភិក្ខុ សាធុតំ អត្តនា ។ អត្តានំ បច្ចវេក្ខន្តិ ។

១ ប. វេយ្យាករណ៍ ។

[២៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មទេសនារបស់កថាភត្តនេះ មាន
២ ប្រការ ។ ធម្មទេសនាមាន ២ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ គឺទេសនាដោយ
សន្តិបទ ទេសនាដោយពិស្តារ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មទេសនា
របស់កថាភត្ត មាន ២ ប្រការនេះឯង ។

[២៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវអាបត្តិភិក្ខុ ភិក្ខុជាអ្នក
ចោទក្តី មិនពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឲ្យត្រឹមត្រូវត្រង់អធិការណ៍
ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុអ្វីអធិការណ៍ខ្លះនឹងមានប្រាកដ ប្រព័ន្ធ
ទៅដើម្បីគាំទ្រនៅសកាលយូរ ដើម្បីសេចក្តីធូរស្រាល ដើម្បីសេចក្តីកោស
កាច ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងមិនបាននៅសប្បាយឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវអាបត្តិភិក្ខុ ភិក្ខុជាអ្នកចោទក្តី ពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនឯង
ឲ្យត្រឹមត្រូវត្រង់អធិការណ៍ណា ហេតុអ្វីអធិការណ៍នោះ នឹងមាន
ប្រាកដ តែមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគាំទ្រនៅសកាលយូរ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីធូរស្រាល មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីកោសកាច ទាំងភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏នៅសប្បាយបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នក
ត្រូវអាបត្តិ ពិចារណានូវខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឲ្យត្រឹមត្រូវ តើដូចម្តេច ។

វេទ ភិក្ខុវេ អាចន្តោ(១) ភិក្ខុ វេទិ បដិសត្តិក្ខតិ
 អហំ ទោ អកុសលំ អាចន្តោ កត្តិទេវ ទេសំ
 កាយេន វស្មា មំ សោ(២) ភិក្ខុ អន្តស អកុ-
 សលំ អាចន្តោនំ កត្តិទេវ ទេសំ កាយេន ទោ
 ទេ អហំ អកុសលំ អាចន្តយ្យំ កត្តិទេវ ទេសំ
 កាយេន ន មំ សោ ភិក្ខុ បស្សយ្យំ អកុសលំ
 អាចន្តោនំ កត្តិទេវ ទេសំ កាយេន យស្មា ទ
 ទោ អហំ អកុសលំ អាចន្តោ កត្តិទេវ ទេសំ
 កាយេន វស្មា មំ សោ ភិក្ខុ អន្តស អកុសលំ
 អាចន្តោនំ កត្តិទេវ ទេសំ កាយេន វស្មា ទ
 បទ មំ សោ ភិក្ខុ អកុសលំ អាចន្តោនំ
 កត្តិទេវ ទេសំ កាយេន អនត្តមនោ អហោសិ
 អនត្តមនោ សមាណោ អនត្តមនេវចនំ មំ សោ
 ភិក្ខុ អវច អនត្តមនេវចនាហំ វេទ ភិក្ខុនា
 វុត្តោ សមាណោ អនត្តមនោ អហោសិ
 អនត្តមនោ សមាណោ បវសំ អាភោទសិ

១ ឃ. កេត្តយត្ថោ ។ ២ ឃ. តំ មំ សោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភូតិសាសនានេះ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវអាចន្តិ ពិចារណា
 ឃើញដូច្នោះថា ភិក្ខុអញត្រូវអាចន្តិណាមួយ ដែលជាអកុសលដោយ
 កាយហើយ ហេតុដូច្នោះបានជាភិក្ខុនោះបានឃើញភិក្ខុអញត្រូវអាចន្តិ
 ណាមួយ ជាអកុសលដោយកាយមិនទាន់ ប្រសិនបើភិក្ខុអញមិនត្រូវ
 អាចន្តិណាមួយ ជាអកុសលដោយកាយទេ ភិក្ខុនោះ ក៏មិនឃើញ
 ភិក្ខុអញត្រូវអាចន្តិណាមួយ ជាអកុសលដោយកាយឡើយ មួយវិញ
 ទៀត ព្រោះភិក្ខុអញបានត្រូវអាចន្តិណាមួយ ជាអកុសលដោយ
 កាយ បានជាភិក្ខុនោះឃើញភិក្ខុអញត្រូវអាចន្តិមួយ ជាអកុសល
 ដោយកាយមិនទាន់ លុះភិក្ខុនោះ ឃើញភិក្ខុអញត្រូវអាចន្តិណាមួយ
 ដោយកាយហើយ ក៏ពាក់អំពិក្ខុ លុះភិក្ខុនោះ ពាក់អំពិក្ខុហើយ
 ទើបបានពោលពាក្យ មិនជាទំពេញចិត្តនឹងភិក្ខុអញ កាលភិក្ខុ
 នោះពោលពាក្យ មិនជាទំពេញចិត្តហើយ ភិក្ខុអញក៏ពាក់អំពិក្ខុផង
 កាលបើភិក្ខុអញ ពាក់អំពិក្ខុហើយ ទើបប្រាប់ដល់ពួកភិក្ខុដទៃថា

បឋមបណ្ណសក អធិករណវគ្គ

ឥតិ មមេវ តត្ថ អប្បយោ អត្ថតោ សុំកនាយិកំ
 កណ្ណស្មិន្តំ វិវំ ទោ ភិក្ខុវេ អាចន្នោ ភិក្ខុ សាដុកំ
 អត្ថនា វ អត្ថានំ បទ្កវេត្តតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ចោនកោ ភិក្ខុ សាដុកំ អត្ថនា វ អត្ថានំ បទ្ក-
 វេត្តតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ចោនកោ ភិក្ខុ ឥតិ
 បដិសញ្ចិត្តតិ អយំ ទោ ភិក្ខុ អត្ថុសលំ
 អាចន្នោ កញ្ចំនេវ នេសំ កាយេន តស្មា(១) អហំ
 ឥមំ ភិក្ខុំ អន្តសំ អត្ថុសលំ អាចន្នោនំ កញ្ចំ-
 នេវ នេសំ កាយេន ចោ ចេ អយំ ភិក្ខុ
 អត្ថុសលំ អាចន្នោ កញ្ចំនេវ នេសំ កាយេន
 ចាយំ ឥមំ ភិក្ខុំ វាស្សយ្យំ អត្ថុសលំ អាចន្នោនំ
 កញ្ចំនេវ នេសំ កាយេន យស្មា ច ទោ អយំ
 ភិក្ខុ អត្ថុសលំ អាចន្នោ កញ្ចំនេវ នេសំ កាយេន
 តស្មា អហំ ឥមំ ភិក្ខុំ អន្តសំ អត្ថុសលំ
 អាចន្នោនំ កញ្ចំនេវ នេសំ កាយេន ទិស្មា ច
 វចាយំ ឥមំ ភិក្ខុំ អត្ថុសលំ អាចន្នោនំ
 កញ្ចំនេវ នេសំ កាយេន អនត្តមនោ អហោសី

បឋមបណ្ណសក អធិករណវគ្គ

ពោសត្រូវលើខ្ញុំកុណារហើយ ព្រោះអធិករណ៍នោះ ដូចជាពោសត្រូវអ្នក
 ថ្វាយស្អុយ ព្រោះនាំរបស់គេបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា
 ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ ពិចារណាខ្លះខ្លះដោយខ្លួនឯងឲ្យត្រឹមត្រូវ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចោទ ពិចារណាខ្លះខ្លះដោយខ្លួនឯងឲ្យត្រឹមត្រូវ គេ
 ដូចម្តេចៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គួរិសាសនានេះ ភិក្ខុជាអ្នកចោទ ពិចារណា
 ឃើញដូច្នោះថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិណាមួយ ជាអត្ថុសលដោយកាយហើយ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាគាត់អញ្ជើញភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិណាមួយ ជាអត្ថុ-
 សលដោយកាយ ប្រសិនបើភិក្ខុនេះមិនត្រូវអាបត្តិណាមួយជាអត្ថុ-
 សលដោយកាយទេ គាត់អញ្ជើញមិនត្រូវអាបត្តិណាមួយ
 ជាអត្ថុសលដោយកាយឡើយ មួយវិញទៀត ព្រោះភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិណា
 មួយ ជាអត្ថុសលដោយកាយ បានជាគាត់អញ្ជើញភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិ
 ណាមួយ ជាអត្ថុសលដោយកាយ លុះគាត់អញ្ជើញភិក្ខុនេះត្រូវ
 អាបត្តិណាមួយ ជាអត្ថុសលដោយកាយហើយ ក៏មានសេចក្តីរីករស់ចិត្ត

អត្តមនោ សមាណោ អនត្តមនវចនាហំ វេទំ ភិក្ខុំ អវេទំ
 អនត្តមនវចនាយំ ភិក្ខុំ មយា វុត្តោ សមាណោ អនត្ត-
 មនោ អហោសិ អនត្តមនោ សមាណោ បវេសំ
 អាហោចេសិ វេទំ មមេវ តត្ថ អច្ឆយោ អច្ឆតមា សុក-
 តាយំកំវ ភណ្ឌស្មិន្ធិ វិវំ ទោ ភិក្ខុវេ ចោទកោ
 ភិក្ខុ សាទុកំ អត្តនា វ អត្តានំ បច្ឆវេត្តន្តិ ។ យស្មី
 ភិក្ខុវេ អធិការណោ អាបន្នោ ច ភិក្ខុ ចោទកោ ច
 ភិក្ខុ ន សាទុកំ អត្តនា វ អត្តានំ បច្ឆវេត្តន្តិ
 តស្មេតំ ភិក្ខុវេ អធិការណោ ចាជិត្តំ ទីយត្ថាយ
 ទវត្ថាយ វិហរិស្សន្តិ សំវត្តិស្សន្តិ ភិក្ខុ ច ន វាសុំ
 វិហរិស្សន្តិ ។ យស្មី ច ទោ ភិក្ខុវេ អធិការណោ
 អាបន្នោ ច ភិក្ខុ ចោទកោ ច ភិក្ខុ សាទុកំ
 អត្តនា វ អត្តានំ បច្ឆវេត្តន្តិ តស្មេតំ ភិក្ខុវេ អធិ-
 ការណោ ចាជិត្តំ ន ទីយត្ថាយ ទវត្ថាយ
 វិហរិស្សន្តិ សំវត្តិស្សន្តិ ភិក្ខុ ច វាសុំ វិហរិស្សន្តិ ។

កាលភាគាអញ្ញោកអំចំភិក្ខុ ទើបបានកាលពាក្យមិនដាច់ពេញចំភិក្ខុនឹង
 ភិក្ខុនេះ ឯភិក្ខុនេះ លុះភាគាអញ្ញោកពាលពាក្យ មិនដាច់ពេញចំភិក្ខុហើយ
 ក៏មានសេចក្តីគាត់អំចំភិក្ខុដែរ កាលគាត់អំចំភិក្ខុហើយទើបប្រាប់ដល់ពួក
 ភិក្ខុដទៃថា ទោសត្រូវលើភិក្ខុណាហើយ ព្រោះអធិការណ៍នោះ ដូចជា
 ទោសត្រូវអ្នកថ្វាយស្នូយ ព្រោះនាំរបស់គំពន្ធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាង
 នេះឈ្មោះថា ភិក្ខុជាអ្នកចោទពិចារណាខ្លួនដោយខ្លួនឯងឱ្យត្រឹមត្រូវ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវតាបត្តិភិក្ខុ ភិក្ខុជាអ្នកចោទភិក្ខុ មិនពិចារ-
 ណាខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឱ្យត្រឹមត្រូវគ្រងអធិការណ៍ណា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ហេតុក្នុងអធិការណ៍នោះ នឹងមានប្រាកដ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំង
 នៅអស់កាលយូរ ដើម្បីសេចក្តីនិរុស ដើម្បីសេចក្តីកោសិកាច ទាំងភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក៏នឹងមិនបាននៅសប្បាយឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវតាបត្តិភិក្ខុ ភិក្ខុជាអ្នកចោទភិក្ខុ ពិចារណាខ្លួនដោយខ្លួនឯងឱ្យ
 ត្រឹមត្រូវ គ្រងអធិការណ៍ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុក្នុងអធិការណ៍
 នោះ នឹងមានប្រាកដ តែមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅអស់កាលយូរ ដើម្បី
 សេចក្តីនិរុស ដើម្បីសេចក្តីកោសិកាច ទាំងភិក្ខុទាំងឡាយក៏នឹង
 បាននៅសប្បាយផង ។

(២៦២) អថ ទោ អញ្ញាតរោ ប្រាហ្មណ៍
 យេន ភគវា នេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា ភគវតា
 សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កថំ សារណិយំ
 វិនិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសិទិ ។ ឯមន្តំ និសិទ្ធោ
 ទោ សោ ប្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទេវេថ កោ
 ទុ ទោ ភោ តោតម ហេតុ កោ បទ្ធកយោ
 យេនមិទេកេទ្វេ សន្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា
 អនាយំ ទុក្ខតិ វិនិទានំ និរយំ ឧបបន្នន្តិ ។
 អនុធមិយវិសមថវិយាហេតុ ទោ ប្រាហ្មណ ឯវមិ-
 ទេកេទ្វេ សន្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា
 អនាយំ ទុក្ខតិ វិនិទានំ និរយំ ឧបបន្នន្តិ ។ កោ
 បន ហោ តោតម ហេតុ កោ បទ្ធកយោ យេនមិទេ-
 កេទ្វេ សន្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា សុគតិ
 សន្តំ លោកំ ឧបបន្នន្តិ ។ ឧធមិយសមថវិយាហេតុ
 ទោ ប្រាហ្មណ ឯវមិទេកេទ្វេ សន្តា កាយស្ស
 ហេតា បរម្មរណា សុគតិ សន្តំ លោកំ ឧបបន្នន្តិ ។

(២៦២) គ្រានោះ មានប្រាហ្មណ៍ម្នាក់ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គាល់ពាក្យរីករាយនឹងព្រះមានព្រះភាគ
 លុះគាល់ពាក្យរីករាយនឹងពាក្យគួរលើកហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 ព្រះប្រាហ្មណ៍នោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបគ្រាបបន្តិចូលព្រះ
 មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះភាគមង្គលំវេន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ
 ដែលបណ្តាលឱ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះទំលាយរាងកាយបន្ទាប់អំពី
 មរណៈទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិទាន ទរក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះតែទំលាយ
 រាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិទាន ទរក យ៉ាង
 នេះ ព្រោះហេតុប្រព្រឹត្តិមុនត្រូវតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តិមុនស្មើ ។ បពិត្រព្រះ
 ភាគមង្គលំវេន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឱ្យសត្វពួកខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ លុះទំលាយរាងកាយបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងសុគតិ
 ស្មតិ ទៅលោក ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ លុះទំលាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្មតិ
 ទៅលោក យ៉ាងនេះ ព្រោះហេតុប្រព្រឹត្តិមុនត្រូវតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មើ ។

អភិក្កន្តំ ភោ តោតម អភិក្កន្តំ ភោ តោតម
 សេយ្យដាបិ ភោ តោតម ចំក្កន្តិតំ វា ទុក្កន្តេយ្យ
 បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ម្ភធិស្ស វា មត្តំ អាចិត្តេយ្យ
 អនុការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជារេយ្យ ចក្កមន្តោ
 រូបាធិ ធម្មន្តិតំ វិវេមេ ភោតា តោតមេន អនេតា-
 បរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ កវន្តំ
 តោតមំ សរណំ គញាបិ ធម្មញ្ញ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញ
 ធុបាសកំ មំ កវំ តោតមោ ជារេតុ អដ្ឋតក្ក
 ចាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

[២២៣] អថ ខោ ជាទុស្ស្យណី ព្រាហ្មណោ
 យេន កកវា តេទុបសង្កមិ ធុបសង្កមិត្វា កកវតា
 សម្ពិ សម្មោទិ សម្មោទធិយំ កតំ សារណិយំ
 វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ ធិសិធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិធា
 ខោ ជាទុស្ស្យណី ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯកទរោច
 តោ ទុ ខោ ភោ តោតម ហេតុ តោ បច្ចុយោ
 យេនពិធម្មតេ សត្តា កាយស្ស តេនា បរម្មណា
 អហាយំ ទុក្កតំ វិចិតាតំ វិវាយំ ទុបបដ្ឋន្តិតំ ។

បតិក្រព្រះភោតមដំចំរើន តំពោះណាស់ បតិក្រព្រះភោតមដំចំរើន ពីពោះ
 ណាស់ បតិក្រព្រះអង្គដំចំរើន ធម៌ដែលព្រះភោតមដំចំរើន សំដែងហើយ
 ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ ដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេដាក់បំបែក
 ផ្ទះឡើយ ពុំខោះដូចជា មនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បំបែក
 ពុំខោះសោតដូចជា មនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកដែលភ្លេចទិស ឬក៏ដូចជា មនុស្ស
 កាន់ប្រទីបព្រាលបំភ្លឺក្នុងទីនឹងតដោយគិតថា មនុស្សអ្នកមានភ្នែកភ្លឺចាំង
 ឡាយនឹងបានឃើញខ្លួនរូប ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់ខ្ញុំព្រះភោតមដំចំរើនផង
 ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹងទីលើក សូមព្រះភោតមដំចំរើន ជ្រាប
 ខ្លះខ្ញុំព្រះអង្គថាដំ ទុបសកអ្នកដល់សរណគមមំ ស្មើដោយជីវិត ចាប់
 ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។

[២២៣] គ្រានោះ ជាទុស្ស្យណីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅតាមព្រះដំខាន
 ព្រះភោត លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ពោលពាក្យរីករាយនឹងព្រះដំខានព្រះ
 ភោត លុះពោលពាក្យរីករាយនឹងពាក្យរួចរលឹកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដំ
 សមគួរ ។ លុះជាទុស្ស្យណីព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើប
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះដំខានព្រះភោតដូច្នោះថា បតិក្រព្រះភោតមដំចំរើនអ្វីជា
 ហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឱ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងរលាកនេះ លុះទំលាយ
 រាងកាយបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្កតំ វិចិតាត ទេវ ។

កតត្តា ច ព្រាហ្មណ អកតត្តា ច ឯវមិទេកក្ខេ
 សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អនាយំ ទុក្ខតិ
 វិនិច្ឆ័យំ វិទិតំ ឧបបដ្ឋន្តិ ។ កោ បទ កោ
 កោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនមិទេកក្ខេ
 សត្តា កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុគតិ សត្តំ
 លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ។ កតត្តា ច ព្រាហ្មណ
 អកតត្តា ច ឯវមិទេកក្ខេ សត្តា កាយស្ស ភេតា
 បរម្មណា សុគតិ សត្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋន្តិ ។
 ន ទោ អហំ ឥមស្ស កោតោ កោតមស្ស
 សន្និទ្ធន ភាសិតស្ស វិទ្យាវេន(១) អត្តំ អាជាវាមិ(២)
 សាទុ មេ កវំ កោតោ តថា ធម្មំ ទេសេតុ យថា
 អហំ ឥមស្ស កោតោ កោតមស្ស សន្និទ្ធន
 ភាសិតស្ស វិទ្យាវេន អត្តំ អាជាវេយ្យន្តិ ។
 តេនហិ ព្រាហ្មណ សុណាហិ សាទុកំ មនសិ-
 ករេហិ ភាសិតស្សមិតំ ។ ឯវំ កោតំ ទោ
 ជាទុស្សោណំ ព្រាហ្មណោ កតតោ បច្ចុស្សោសិ ។

១. ធម្មបទ វិញ្ញាណ អត្តំ ភិក្ខុស្សាតិ វិស្សាតិ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សព្វពួកខ្លះក្នុងលោក
 នេះ លុះចំលាយពរកាយបន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ
 វិនិច្ឆ័យ ទោក យ៉ាងនេះ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើផង មិនធ្វើផង ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលបណ្តាលឲ្យសព្វ
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះចំលាយពរកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅកើតក្នុង
 សុគតិ ស្នូតិ ទៅលោក ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សព្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ លុះ
 ចំលាយពរកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិ ទៅលោក
 យ៉ាងនេះ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើផង មិនធ្វើផង ។ ព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូល
 ថា ភាសិតយេសំព្រះគោតមដ៏ចំរើន នេះសន្តិចរោកណាស់ ទ្រុឌអង្គ
 មិនអាចនឹងដឹងសេចក្តី ដោយពិស្តារទានទេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ទ្រង់សំដែងធម៌ តាមទំនងដែលទ្រុឌអង្គប្រើចូលចិត្តទូលសេចក្តីនៃភាសិត
 ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើនទ្រង់សំដែងដោយសន្តិចរោកនេះ ដោយសេចក្តីពិស្តារ
 ឲ្យបាន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចើដូច្នោះអ្នកចូលស្តាប់ ចូលប្រតិច័ត្តឲ្យ
 ស្រួលចូលចុះ គង់កតនឹងសំដែង ។ ជាទុស្សោណំព្រាហ្មណ៍
 ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏ការយេសំព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រាហ្មណ៍ ។

សត្តន្តបិដក អង្គប្រដាប់កាយស្ស ទុក្ខនិរោធ

កកា ឯតទ្ធិវិច ៧១ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចស្ស
 កាយទុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ ហោតិ កាយ-
 សុចរិតំ វិច្ចុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ ហោតិ
 វិច្ចុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ
 ហោតិ មនោសុចរិតំ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 កតត្តា ច អកតត្តា ច ឯវំមិទេកកេ ធូ សត្តា
 កាយស្ស គេនា បរម្មណា អនាយំ ទុក្ខតិ
 វិនិចាតំ និយំ ទុបបជ្ឈន្តិ ៧១ បទ ព្រាហ្មណ
 ឯកច្ចស្ស កាយសុចរិតំ កតំ ហោតិ អកតំ
 ហោតិ កាយទុច្ចរិតំ វិច្ចុច្ចរិតំ កតំ ហោតិ
 អកតំ ហោតិ វិច្ចុច្ចរិតំ មនោសុចរិតំ កតំ ហោតិ
 អកតំ ហោតិ មនោទុច្ចរិតំ ឯវំ ទោ ព្រាហ្មណ
 កតត្តា ច អកតត្តា ច ឯវំមិទេកកេ ធូ សត្តា
 កាយស្ស គេនា បរម្មណា សុកតិ សត្តំ លោកំ
 ទុបបជ្ឈន្តិ ។ អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ បេ ។ ទុនាសកំ
 ចំ កំ កោតមោ ធាបតុ អជ្ឈកត្ត ចាណុថេតំ
 សរណំ កតត្តំ ។

សត្តន្តបិដក អង្គប្រដាប់កាយ ទុក្ខនិរោធ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រើនគ្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សត្វត្នកខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ធ្វើតែកាយទុច្ចរិត មិនធ្វើកាយសុចរិត ធ្វើតែវិច្ចុច្ចរិត
 មិនធ្វើវិច្ចុច្ចរិត ធ្វើតែមនោទុច្ចរិត មិនធ្វើមនោសុចរិត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 សត្វត្នកខ្លះក្នុងលោកនេះ លុះទំលាយពរកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈវិភង្គិទៅ
 កើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិចាត នរក យ៉ាងនេះ ព្រោះកំពើដែលខ្លួនធ្វើផង
 មិនធ្វើផង ដូច្នោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ឯសត្វត្នកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើតែ
 កាយសុចរិត មិនធ្វើកាយទុច្ចរិត ធ្វើតែវិច្ចុច្ចរិត មិនធ្វើវិច្ចុច្ចរិត
 ធ្វើតែមនោសុចរិត មិនធ្វើមនោទុច្ចរិត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សត្វត្នកខ្លះក្នុង
 លោកនេះ លុះទំលាយពរកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈវិភង្គិទៅកើតក្នុងសុគតិ
 សួគ៌ ទៅលោក យ៉ាងនេះ ព្រោះកំពើដែលខ្លួនធ្វើផង មិនធ្វើផង
 ដូច្នោះ ។ ព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា ចត្តគ្រព្រះភោគមដិចំរើន ពី-
 រោណាសំ ។ បេ ។ សូមព្រះភោគមដិចំរើនប្រើបន្តិច្នោះអង្គីថាជា
 ទុបាសកអ្នកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិតចាប់ដើមកំណត់វិញនេះទៅ ។

(២២២) អដ ទោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវង្គំ អកិវាទេត្វា
 ឯកមង្គំ ធិសិទិ ។ ឯកមង្គំ ធិសិទ្ធិ ទោ អាយស្មង្គំ
 អាណង្គំ កកវា ឯកទេវេច ឯកំសេនាហំ អាណន្ត អករា-
 ណីយំ វេទមិ កាយទុច្ឆរិតំ វចិទុច្ឆរិតំ មនោទុច្ឆរិតង្គំ ។
 យមិទំ កន្តេ កកវតា ឯកំសេន អករណីយំ
 អត្វាតំ កាយទុច្ឆរិតំ វចិទុច្ឆរិតំ មនោទុច្ឆរិតំ តស្មី
 អករណីយេ កយិវមារេ កោ អាទិទេវេ
 ចាដិកត្រ្នាតិ ។ យមិទំ អាណន្ត មយា ឯកំសេន
 អករណីយំ អត្វាតំ កាយទុច្ឆរិតំ វចិទុច្ឆរិតំ
 មនោទុច្ឆរិតំ តស្មី អករណីយេ កយិវមារេ អយំ
 អាទិទេវេ ចាដិកត្រ្នា អត្តាមិ អត្តាទំ ឧបវេទតិ
 អនុវិទូ វិញ្ញា ករហន្តិ ចាបកោ កិក្ខិសន្តោ អត្តក្ខន្ធាតិ
 សម្មុទ្សោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស កេនា
 បម្មរណា អនាយំ ទុក្ខតិ វិទិចាតំ ធិរយំ ឧបមដ្ឋតិ
 យមិទំ អាណន្ត មយា ឯកំសេន អករណីយំ
 អត្វាតំ កាយទុច្ឆរិតំ វចិទុច្ឆរិតំ មនោទុច្ឆរិតំ

(២២២) លំដាប់នោះ ព្រះអាណន្តដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយ
 ក្នុងវិធីសមគួរ ។ លុះព្រះអាណន្តដ៏មានកាយអង្គុយក្នុងវិធីសមគួរហើយ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ក្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាណន្ត គថាគតសំដែងថា
 បុគ្គលមិនគួរធ្វើកាយទុច្ឆរិត វចិទុច្ឆរិត មនោទុច្ឆរិត សោះឡើយ ។
 ព្រះអាណន្តក្រាបបង្គំចូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងថា
 បុគ្គលមិនគួរធ្វើ កាយទុច្ឆរិត វចិទុច្ឆរិត មនោទុច្ឆរិត សោះឡើយ
 កាលបើបុគ្គលធ្វើ គ្រង់អំពើដែលមិនគួរធ្វើនោះ តើនឹងបានទទួលទោស
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាណន្ត ដែលគថាគតសំដែងថា បុគ្គលមិនគួរធ្វើ
 កាយទុច្ឆរិត វចិទុច្ឆរិត មនោទុច្ឆរិតនេះ សោះឡើយ កាលបើ
 បុគ្គលធ្វើ គ្រង់អំពើដែលមិនគួរធ្វើនោះ នឹងបានទទួលទោស ដូច្នោះ
 គឺខ្លួនឯងគឺជៀសខ្លួនឯងបានផង ពួកបណ្ឌិត ពិចារណាហើយគឺជៀស
 បានផង កិក្ខិសព្វដ៏ត្រក់ ល្បីទូទៅផង វែងធំធេងកាលកិរិយា
 ផង លុះទំលាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតក្នុងវាបាយ
 ទុក្ខតិ វិទិចាត ទរក ផង ម្ចាស់អាណន្ត ដែលគថាគតសំដែងថា បុគ្គល
 មិនគួរធ្វើ កាយទុច្ឆរិត វចិទុច្ឆរិត មនោទុច្ឆរិត សោះឡើយ

តស្មី អករណីយេ កយិវមាទេ អយំ អាទិំនវោ ចាដិ-
 កក្ខេវា ឯកំសេនាហំ អាទន្ទ ករណីយំ វនាមិ កាយ-
 សុចរិតំ វិចីសុចរិតំ មនោសុចរិតន្តិ ។ យមិំដំ កន្តេ
 កកវតា ឯកំសេន ករណីយំ អក្កាតំ កាយសុចរិតំ
 វិចីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ តស្មី ករណីយេ កយិវមាទេ
 កោ អាទិំសំសោ ចាដិកក្ខេវាតិ ។ យមិំដំ អាទន្ទ
 បយោ ឯកំសេន ករណីយំ អក្កាតំ កាយសុចរិតំ
 វិចីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ តស្មី ករណីយេ កយិវមាទេ
 រយំ អាទិំសំសោ ចាដិកក្ខេវា អត្តាថិ អត្តាទំ ន
 ទយវេតិ អនុវិច្ឆ វិញ្ញ បសំសន្តិ កល្យាណោ កិក្ខិសន្នោ
 អក្កុត្តច្ឆតិ អសម្មុទ្ធោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុតតិ សត្តំ លោកំ ទុបបដ្ឋតិ យមិំដំ
 អាទន្ទ មយោ ឯកំសេន ករណីយំ អក្កាតំ កាយ-
 សុចរិតំ វិចីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ តស្មី ករណីយេ
 កយិវមាទេ រយំ អាទិំសំសោ ចាដិកក្ខេវាតិ ។

កាលបើបុគ្គលធ្វើ ត្រង់អំពើដែលមិនគួរធ្វើនោះ នឹងបានទទួលទោសនេះ
 ម្ចាស់អាទន្ទ គថាគតសំដែងថា បុគ្គលគួរធ្វើតែកាយសុចរិត វិចីសុចរិត
 មនោសុចរិត មួយយ៉ាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងថា
 បុគ្គលគួរធ្វើតែកាយសុចរិត វិចីសុចរិត មនោសុចរិត តែមួយយ៉ាងនេះ
 កាលបើបុគ្គលធ្វើត្រង់អំពើដែលគួរធ្វើនោះ ក៏នឹងបានទទួលភានិសិទ្ធិដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់អាទន្ទ ដែលគថាគតសំដែងថា បុគ្គលគួរធ្វើតែកាយសុចរិត
 វិចីសុចរិត មនោសុចរិត មួយយ៉ាងនេះ កាលបើបុគ្គលធ្វើត្រង់អំពើដែលគួរ
 ធ្វើនោះ នឹងបានទទួលភានិសិទ្ធិ ដូច្នោះ គឺ ខ្លួនឯងនឹងតិះវៀលខ្លួនឯងមិន
 បានផង ពួកបណ្ឌិត ពិចារណាហើយតែងសរសើរផង កិត្តិសព្ទដ៏ល្អល្បី
 ទូទៅផង មិនធ្វើនិស្វាប័ផង លុះចំលាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ
 ទៅក៏កត្តិសុគតិ ស្នូតិទៅលោកផង ម្ចាស់អាទន្ទ ដែលគថាគតសំដែងថា
 បុគ្គលគួរធ្វើតែកាយសុចរិត វិចីសុចរិត មនោសុចរិត មួយយ៉ាងនេះ
 កាលបើបុគ្គលធ្វើ ត្រង់អំពើដែលគួរធ្វើនោះ នឹងបានទទួលភានិសិទ្ធិ
 រេមិំនាន ។

(២៦៥) អកុសលំ ភិក្ខុវេ បដហាថ សន្តា
 ភិក្ខុវេ អកុសលំ បដហិតំ នោ ថេ តំ ភិក្ខុវេ
 សន្តា អភវិស្ស អកុសលំ បដហិតំ ធាហំ វិវ
 វឌេយ្យំ អកុសលំ ភិក្ខុវេ បដហាថាតិ យស្មា ច
 ទោ ភិក្ខុវេ សន្តា អកុសលំ បដហិតំ ឧស្មាហំ
 វិវ វឌាមិ អកុសលំ ភិក្ខុវេ បដហាថាតិ អកុ-
 សលញ្ចហំនំ ភិក្ខុវេ បហំនំ អហិតាយ ទុក្ខាយ
 សំវត្តេយ្យ ធាហំ វិវ វឌេយ្យំ អកុសលំ ភិក្ខុវេ
 បដហាថាតិ យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ អកុសលំ បហំនំ
 វិតាយ សុទាយ សំវត្តតិ ឧស្មាហំ វិវ វឌាមិ អកុ-
 សលំ ភិក្ខុវេ បដហាថាតិ កុសលំ ភិក្ខុវេ ភាវេថ
 សន្តា ភិក្ខុវេ កុសលំ ភាវេតំ នោ ថេតំ ភិក្ខុវេ
 សន្តា អភវិស្ស កុសលំ ភាវេតំ ធាហំ វិវ វឌេយ្យំ

(២៦៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូលអកុសលចេញ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គង់កាចនីលអកុសលចេញបាន
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយ មិនកាចនីលអកុសល
 ខោចេញបានទេ គឺថាគតក៏មិនប្បវិពាលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូលអកុសលចេញឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះហេតុអ្នកទាំងឡាយ កាចនីលអកុសលចេញបាន បានជា
 គឺថាគតពាលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូល
 អកុសលចេញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអកុសលនេះដែលបុគ្គលនេះរួច
 ហើយនៅកែប្រែត្រឡប់ទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដដែល
 គឺថាគតក៏មិនប្បវិពាលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយចូលអកុសលចេញឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុអ
 កុសលដែលបុគ្គលនេះរួចហើយ កែប្រែត្រឡប់ទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍
 នីលសេចក្តីសុខវិមុច បានជាគឺថាគតពាលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលអកុសលចេញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូលអកុសលចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កាច
 នីលអកុសលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយ
 បើកាចនីលអកុសលនេះបានទេ គឺថាគតក៏មិនប្បវិពាលយ៉ាងនេះថា

កុសលំ ភិក្ខុវេ ភាវជាតិ យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្តា កុសលំ ភាវតុំ តស្មាហំ ឃីវំ វនាមិ
 កុសលំ ភិក្ខុវេ ភាវជាតិ កុសលញ្ចហំនំ ភិក្ខុវេ
 ភាវតំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តយ្យ(១) ធាហំ ឃីវំ
 វនយ្យ(២) កុសលំ ភិក្ខុវេ ភាវជាតិ យស្មា ច ទោ
 ភិក្ខុវេ កុសលំ ភាវតំ ហិតាយ សុទាយ សំវត្តតិ
 តស្មាហំ ឃីវំ វនាមិ កុសលំ ភិក្ខុវេ ភាវជាតិ ។

[២៦៦] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មា-
 សាយ អន្តរាណាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។
 ទុដ្ឋិតុត្តញ្ច បទព្យញ្ជនំ អន្តោ ច ទុដ្ឋិតោ ។
 ទុដ្ឋិតុត្តស្ស ភិក្ខុវេ បទព្យញ្ជនស្ស អន្តោមិ
 ទុដ្ឋិយោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មា
 សទ្ធម្មស្ស សម្មាសាយ អន្តរាណាយ សំវត្តន្តិ ។

១ ១. សំវត្តតិ ។ ២ ១. ហំ វាមិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចំរើនកុសលចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ព្រោះហេតុអ្នកទាំងឡាយអាចនឹងចំរើនកុសលបាន បានជា
 ភយៈគតពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរចំរើន
 កុសលចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកុសលនេះដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
 នៅតែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីទុក្ខដែល ភយៈគត
 ក៏មិនប្រព្រឹត្តពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ចំរើនកុសលឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុអ្នកកុសលដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ បាន
 ជាភយៈគតពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរចំរើនកុសលចុះ ។

[២៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ២ ប្រការនេះ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីភ្នំភ្នាក់ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យនៃព្រះសង្ឃ
 ធម៌២ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើនព្យញ្ជនៈដែលអាចារ្យដកល់ទុក
 ទុស១ សេចក្តីដែលអាចារ្យនាំមកទុស១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចំរើន
 ព្យញ្ជនៈ ដែលអាចារ្យដកល់ទុកទុសហើយប្រសេចក្តីដែលអាចារ្យនាំមក
 ទុសដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ២ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីភ្នំភ្នាក់ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យនៃព្រះសង្ឃ ។

បឋមបណ្ណសារក ពាលវិញ្ញា

ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស ថិតិយា អសម្មោសាយ
 អនន្តរជាតាយ សវត្ថុតិ ។ កតមេ ទ្វេ ។
 សុធិក្ខត្តញ្ច បទព្យញ្ជនំ អត្តោ ច សុធិតោ ។
 សុធិក្ខត្តស្ស ភិក្ខុវេ បទព្យញ្ជនស្ស អត្តាថិ
 សុធរយោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
 ធម្មា សទ្ធម្មស្ស ថិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរ-
 ជាតាយ សវត្ថុតិ ។

អធិករណវិញ្ញា ទុតិយោ ។

[២២៧] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ កតមេ
 ទ្វេ ។ យោ ច អច្ចយំ អច្ចយតោ ន បស្សតិ
 យោ ច អច្ចយំ ទេសេន្តស្ស យថាធម្មំ ន
 បដិក្កណ្ណាតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ពាលា ។
 ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតា ។ កតមេ ទ្វេ ។ យោ
 ព អច្ចយំ អច្ចយតោ បស្សតិ យោ ច អច្ចយំ
 ទេសេន្តស្ស យថាធម្មំ បដិក្កណ្ណាតិ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទ្វេ បណ្ឌិតាតិ ។

បឋមបណ្ណសារក ពាលវិញ្ញា

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង២ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 បិកថា មិនភ្នាំងភ្នាក់ មិនសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ធម៌២ ប្រការ
 តើដូចម្តេច ។ ឥបទនីតិព្យញ្ជនៈដែលភាពារ្យដំកល់ទុកត្រូវ ១ សេចក្តី
 ដែលភាពារ្យទាំងមកត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបទនីតិព្យញ្ជនៈ
 ដែលភាពារ្យដំកល់ទុកត្រូវហើយ សូម្បីប្រសេចក្តីដែលភាពារ្យទាំងមកត្រូវ
 ដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង២ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីបិកថា មិនភ្នាំងភ្នាក់ មិនសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្មឡើយ ។

ចប់ អធិករណវិញ្ញា ទី ២ ។

[២២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលនេះមាន២ ពួក ។
 បុគ្គលពាលមាន២ ពួក តើដូចម្តេច ។ ឥបុគ្គលមិនឃើញពោសភាម
 ពោស១ បុគ្គលកាលបើ គេប្រាប់ពោស ក៏មិនព្រមទទួលពោសភាម
 ធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួក
 នេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតនេះមាន ២ ពួក ។ បុគ្គល
 ជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក តើដូចម្តេច ។ ឥបុគ្គលឃើញពោសភាម
 ពោស ១ បុគ្គលកាលបើ គេប្រាប់ពោស ក៏ព្រមទទួលពោសភាម
 ធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួកនេះឯង ។

(២៦៨) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ តថាគតំ អន្តាចិក្ខុន្តិ ។
 កតមេ ទ្វេ ។ ទុដ្ឋា វា ទោសន្តរោ សទ្ធា វា
 ទុក្ខហិតោ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ តថាគតំ
 អន្តាចិក្ខុន្តិ ។

(២៦៩) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ តថាគតំ អន្តាចិក្ខុន្តិ ។
 កតមេ ទ្វេ ។ យោ ច អភាសិតំ អលបិតំ
 តថាគតោ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតោតិ ទីមេតិ
 យោ ច ភាសិតំ លបិតំ តថាគតោ អភាសិតំ
 អលបិតំ តថាគតោតិ ទីមេតិ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទ្វេ តថាគតំ អន្តាចិក្ខុន្តិ ។ ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ
 តថាគតំ អន្តាចិក្ខុន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។

(២៦៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះតែងពោលបង្កាច់
 ព្រះភោគក ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកក្រោមខាង
 ទោសចិក្ខុនៅខាង(១)ក្នុង ១ បុគ្គលជាអ្នកជឿដោយប្រកាន់(២)ទុស ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងពោលបង្កាច់ព្រះភោគក ។

(២៦៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះតែងពោលបង្កាច់
 ព្រះភោគក ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលសំដែងខ្លាញ
 ដែលព្រះភោគកមិនបានសំដែង មិនបានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះ
 ភោគកបានសំដែង បានពោល ១ បុគ្គលសំដែងខ្លាញ ដែលព្រះភោគក
 បានសំដែង បានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះភោគកមិនបានសំដែង
 មិនបានពោល ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងពោល
 បង្កាច់ព្រះភោគក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ មិន
 ពោលបង្កាច់ព្រះភោគកទេ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចម្តេច ។

១- បានទិសបុគ្គលដែលមានទោសចិក្ខុនិច្ច បុគ្គលនេះតែងពោលទោសថា ព្រះសេដ្ឋក-
 គោតមលោកមិនមានមិនប្រសើរទាំងអស់មនុស្សទេ តែងពោលបង្កាច់ព្រះអង្គ ទ្វិច
 សុទ្ធច្បសិច្ឆី ។

២- បានទិសបុគ្គលអប្បនគបញ្ញា មានតែសទ្ធាស្រួល សេចក្តីច្រើនជាង តែងជឿថា ព្រះ
 ពុទ្ធព្រះអង្គជាលោកុដ្ឋតាំងអស់ សូម្បីពាក្យទាំង ៣២ មានសេក្តីដើមរបស់ព្រះអង្គ គង់ជា
 លោកុដ្ឋតាំង ទ្វិចស្តេស្តេស្តេ ពោលបង្កាច់ព្រះអង្គដែរ ។ (អដ្ឋកថា) ។

បឋមបណ្ណសម ពាលវគ្គ

យោ ច អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ
 អលបិតំ តថាគតេនាតិ ធីបេតិ យោ ច ភាសិតំ
 លបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ
 ធីបេតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ តថាគតំ
 ឆាញាចិក្ខុន្តិ ។

(២៧០) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ តថាគតំ អញាចិក្ខុន្តិ ។

កតមេ ទ្វេ ។ យោ ច នេយ្យត្ថំ សុត្តន្តំ ធីតត្ថោ
 សុត្តន្តោតិ ធីបេតិ យោ ច ធីតត្ថំ សុត្តន្តំ
 នេយ្យត្ថោ សុត្តន្តោតិ ធីបេតិ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទ្វេ តថាគតំ អញាចិក្ខុន្តិ ។ ទ្វេមេ
 ភិក្ខុវេ តថាគតំ ឆាញាចិក្ខុន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។

បឋមបណ្ណសម ពាលវគ្គ

គីបុគ្គលសំដែនឱវពាក្យវេលព្រះកថាគត មិនបានសំដែន មិនបានពោល
 ថាជាពាក្យវេលព្រះកថាគត មិនបានសំដែន មិនបានពោល ១ បុគ្គល
 សំដែនឱវពាក្យវេលព្រះកថាគត បានសំដែន បានពោល ថាជាពាក្យ
 វេលព្រះកថាគត បានសំដែន បានពោល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គល ២ ពួកនេះឯង មិនពោលបង្ហាច់ព្រះកថាគតឡើយ ។

(២៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួកនេះ តែងពោលបង្ហាច់
 ព្រះកថាគត ។ បុគ្គលទាំង ២ ពួក តើដូចម្តេច ។ គីបុគ្គលវេលសំដែន
 សូត្រមានសេចក្តីជាបុគ្គលាធិដ្ឋាន(១) ថាជាសូត្រមានសេចក្តីជាធម្មាធិដ្ឋាន
 ទៅវិញ ១ វេលសំដែនសូត្រមានសេចក្តីជាធម្មាធិដ្ឋាន(២) ថាជាសូត្រ
 មានសេចក្តីជាបុគ្គលាធិដ្ឋានទៅវិញ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួក
 នេះ តែងពោលបង្ហាច់ព្រះកថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ២ ពួក
 នេះ មិនពោលបង្ហាច់ព្រះកថាគតទេ ។ បុគ្គល ២ ពួក តើដូចម្តេច ។

១- បានទិលព្រះសូត្រដែលសំដែនបុគ្គលាធិដ្ឋាន ឆ្លុះឆ្លាយសំដែនថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលពួក ១ បុគ្គលពួក ២ បុគ្គលពួក ៣ បុគ្គលពួក ៤ ជាដើម ហៅថា ព្រះសូត្រជា
 នេយ្យត្ថ ។

២- បានទិលព្រះសូត្រដែលសំដែនជាធម្មាធិដ្ឋាន ឆ្លុះឆ្លាយសំដែនថា អធិដ្ឋំ ទុប្គំ អនុញា
 ជាដើមហៅថា ព្រះសូត្រជាធីតត្ថ (អន្តរា) ។

សុត្តនិបិទ អង្គបទដំបូង ខុទ្ទកនិកាយ

យោ ច ទេយ្យត្ថំ សុត្តន្តំ នេយ្យត្ថោ សុត្តន្តោតិ
ធីបេតិ យោ ច ធីតត្ថំ សុត្តន្តំ ធីតត្ថោ
សុត្តន្តោតិ ធីបេតិ ។ នាម ទោ កិក្ខុវេ ទ្វេ
កថាភតំ វាញាធិក្ខន្ធិតិ ។

(២៧១) បដិច្ចទ្ធតាឌុន្តស្ស កិក្ខុវេ ទ្ធិន្តំ កតំធំ
អញ្ញាភ កតិ ចាដិកត្តា វិរយោ វា វិវាទ្ធានយោធិ
វា ។ អប្បដិច្ចទ្ធតាឌុន្តស្ស កិក្ខុវេ ទ្ធិន្តំ កតំធំ
អញ្ញាភ កតិ ចាដិកត្តា នេវា វា មនុស្សា វាតិ ។

(២៧២) មិច្ឆាធិដ្ឋិតស្ស កិក្ខុវេ ទ្ធិន្តំ កតំធំ
អញ្ញាភ កតិ ចាដិកត្តា វិរយោ វា វិវាទ្ធានយោធិ
វា ។ សប្បាធិដ្ឋិតស្ស កិក្ខុវេ ទ្ធិន្តំ កតំធំ
អញ្ញាភ កតិ ចាដិកត្តា នេវា វា មនុស្សា វាតិ ។

(២៧៣) ទុស្សីលស្ស កិក្ខុវេ ទ្វេ បដិគ្គហា
វិរយោ វា វិវាទ្ធានយោធិ វា ។ សីលវគោ
កិក្ខុវេ ទ្វេ បដិគ្គហា នេវា វា មនុស្សា វាតិ ។

សុត្តនិបិទ អង្គបទដំបូង ខុទ្ទកនិកាយ

និបុត្តលសំវេជិស្សត្តានាសេចក្តីជាបុត្តហេតិដ្ឋាន ជាដាស្សត្តានាសេចក្តីជា
បុត្តហេតិដ្ឋាន ។ បុត្តលសំវេជិស្សត្តានាសេចក្តីជាធម្មាធិដ្ឋាន ជាដាស្សត្ត
តានាសេចក្តីជាធម្មាធិដ្ឋាន ។ ប្បាលភិក្ខុចាំដ្ឋិទ្ធកាយ បុត្តល ៦ ពួកនា
ជំនះពាលបដិច្ចព្រាតជាគោរឿយ ។

(២៧៤) ប្បាលភិក្ខុចាំដ្ឋិទ្ធកាយ បុត្តលជាបុគ្គលិកចាំដ្ឋិទ្ធកាយ ធីតិបុគ្គ
លភិក្ខុ(១)វិរយោធិ កតិណាមួយគឺនាម ឬកំណើតតិបុគ្គលិកភ្នំវិលធីឿយ ។
ប្បាលភិក្ខុចាំដ្ឋិទ្ធកាយ បុត្តលជាបុគ្គលិកចាំដ្ឋិទ្ធកាយ ធីតិបុគ្គលភិក្ខុ
យោធិ កតិណាមួយគឺនាម ឬមនុស្សភ្នំវិលធីឿយ ។

(២៧៥) ប្បាលភិក្ខុចាំដ្ឋិទ្ធកាយ បុត្តលជាមិច្ឆាធិដ្ឋិ ធីតិបុគ្គលភិក្ខុ
យោធិ កតិណាមួយគឺនាម ឬកំណើតតិបុគ្គលិកភ្នំវិលធីឿយ ។ ប្បាលភិក្ខុ
ចាំដ្ឋិទ្ធកាយ បុត្តលជាសុច្ឆរិត្តិធីតិបុគ្គលភិក្ខុយោធិ កតិណាមួយគឺ
នាម ឬមនុស្សភ្នំវិលធីឿយ ។

(២៧៦) ប្បាលភិក្ខុចាំដ្ឋិទ្ធកាយ បុត្តលទ្រុស្តសីល វេជិទទ្ធកល
ជា:២ ប្រការ គឺ នាម ១ កំណើតតិបុគ្គល ២ ។ ប្បាលភិក្ខុចាំដ្ឋិទ្ធកាយ
បុត្តលបុគ្គលសីល វេជិទទ្ធកលជា:២ ប្រការគឺនាម ១ មនុស្ស ១ ។

១ កំណើតពោធិវិល ។

[២៧២] គ្នា ហ៍ ភិក្ខុវេ អត្តនេស សម្មស្សនា យោ
 អរញ្ញវនបន្តាធិ បន្តាធិ សេនាសនាធិ បដិសេវាធិ ។
 កាតមេ ទ្វេ ។ អត្តនោ ធិ ធិដ្ឋនម្មស្សនា ហ៍
 សម្មស្សនា យោ បន្តិមត្ត ផនតំ អនុកម្មស្សនា យោ ។
 វិល យោ អហ៍ ភិក្ខុវេ ទ្វេ អត្តនេស សម្មស្ស-
 នា យោ អរញ្ញវនបន្តាធិ បន្តាធិ សេនាសនាធិ
 បដិសេវាធិ ។

[២៧៤] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា វិជ្ជាកាតិយោ ។
 វិលមេ ទ្វេ ។ សមយោ ធិ វិបស្សនា ធិ ។
 សមយោ ភិក្ខុវេ ភារិនោ តិមត្តមនុកោតិ (១) ។
 ចិត្តំ ភារិយតិ ។ ចិត្តំ ភារិតំ តិមត្តមនុកោតិ ។
 យោ កកោ យោ បហិយតិ ។ វិបស្សនា ភិក្ខុវេ
 ភារិតា តិមត្តមនុកោតិ ។ បញ្ញា ភារិយតិ ។
 បញ្ញា ភារិតា តិមត្តមនុកោតិ ។ យោ វិជ្ជា សា
 បហិយតិ ។

១ ធិ ធម្មបទុកោតិ ។ ប. ក. ធម្មបទុកោតិ ។

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេចាត់ចែងពាលាយឺញកំណាច
 ប្រយោជន៍ពីរប្រការ ទើបគេចែកទូរសេនាសនៈស្ងាត់ កំណើតក្នុងវិញ្ញាណ ។
 កំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺថាគេចាត់ពាលាយឺញ
 គម្រោយជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន ។ ពាលសេចក្តីរុករានប្រក្រតីជនជាតិ
 ក្រោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេចាត់ចែងពាលាយឺញកំណាចប្រ-
 យោជន៍ពីរប្រការនេះ ទើបគេចែកទូរសេនាសនៈស្ងាត់ កំណើតក្នុងវិញ្ញាណ ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គម្រោយពីរប្រការនេះ ជាចំ
 ណែនាំដល់ ។ គម្រោយពីរប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្រេច ១ វិបស្សនា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្រេចវិបស្សនាចំរើន ហើយនឹងសម្រេចប្រយោជន៍
 ភ្នំ ។ នឹងក្រាន់ចិត្តច្រើន ។ ចិត្តដែលចំរើនហើយ នឹងសម្រេចប្រយោជន៍
 ភ្នំ ។ នឹងលាបន័ន្ធវិលាស ពេញទុក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបស្សនាដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយនឹងសម្រេចប្រយោជន៍ភ្នំ ។ នឹងក្រាន់ចិត្តច្រើន ។
 បញ្ញាដែលចំរើនហើយនឹងសម្រេចប្រយោជន៍ភ្នំ ។ នឹងលាបន័ន្ធវិលាស ពេញទុក ។

(៤៧៦) ភក្ខុបង្កិត្តិលីដ្ឋំ វា ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ធន
 វិមុត្តតិ អវិជ្ជាបង្កិត្តិលីដ្ឋំ វា បញ្ញា ធន ភាវិយតិ ។
 នតិ ទេវ(១) ភិក្ខុវេ វាសវិវាសា ទេវភាវិមុត្តិ អវិជ្ជាវិ-
 វាសា បញ្ញាវិមុត្តិតិ ។

កាយវិទ្យា គតិយោ ។

(៤៧៧) អសច្យុវិសក្ខមិត្តោ វេ ភិក្ខុវេ ទេសេស្សាមិ
 សច្យុវិសក្ខមិត្តោ នំ សុណោថ សាទុតំ មនសិ-
 លោកេ វាសិស្សាមីតំ ។ វិជ្ជាខ្ពេតិ ទេវ ទេវ ភិក្ខុ
 វាសវិវាសា បដ្ឋស្សោសុំ ។ ភក្ខុវា វិជ្ជាខ្ពេតិ ថ
 ភក្ខុវា ថ ភិក្ខុវេ អសច្យុវិសក្ខមិ ។ អសច្យុវិសា
 ភិក្ខុវេ វាសា បញ្ញា ហោតិ អភក្ខុវេ អសច្យុវិសា
 ភិក្ខុវេ បញ្ញា វេ យេនិមំ អភក្ខុវេ វា អភក្ខុ-
 វេនិមំ ទេវ(១) វិសា ភិក្ខុវេ វាសច្យុវិសា-
 បញ្ញា វេ យេនិមំ អភក្ខុវេ វា អភក្ខុវេនិមំ ។

១ ១ ១៣ ៣ ។ ២ ២ ២ ២ ។

(៤៧៦) ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ ចិត្តវិសេសវេហ្មានិដោយករេហិយ
 វេចនិមិន្ទេតុស្រឡា ឬ បញ្ញាវិសេសវេហ្មានិដោយអវិជ្ជាហិយ វេចនិ
 មិន្ទេតុស្រឡា ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ ទេវភាវិមុត្តិកេត ព្រោះប្រាស
 ចាកនេះ បញ្ញាវិមុត្តិកេត ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ធម៌ ពាលវិទ្យ ទី ៣ ។

(៤៧៧) ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ គយេននិមំសំវេនិប្រាបំបូរិសប្បុរិស-
 ភូមិ ១ សប្បុរិសភូមិ ១ ដល់អ្នកចាំនិទ្ស្សយ អ្នកចាំនិទ្ស្សយចូរស្តាប់បូរិសភូមិ
 ចាំនិទ្ស្សយ ចូរច្រើនចិត្តប្រពៃ គយេននិមំសំវេនិ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ
 ទទួលព្រះពុទ្ធនិមិត្ត យេនព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ អសប្បុរិស-
 ភូមិ ក៏ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ អសប្បុរិស វេចនិមិន្ទេតុ
 ទុក្ខការវេសេនេត្វិហិយ(ដល់ខ្លួន) និមិន្ទេតុទុក្ខការវេសេនេត្វិហិយឱ្យ
 ប្រាកដឡើង ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ អំពើចាំនិទ្ស្សយ វេសេនេតុកអសប្បុរិស
 បានពោលសេចក្តីហើយ និការមិននិមិត្តទុក្ខការវេសេនេត្វិហិយ ១ មិនធ្វើ
 ទុក្ខការវេសេនេត្វិហិយឱ្យប្រាកដឡើង ១ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ អំពើ
 ចាំនិទ្ស្សយ សុទ្ធតែជាអសប្បុរិសភូមិចាំនិទ្ស្សយ និការមិននិមិត្តទុក្ខការវេសេនេត្វិ
 ហិយ ១ មិនធ្វើទុក្ខការវេសេនេត្វិហិយឱ្យប្រាកដឡើង ១ ។

បឋមបុត្តាសក សមចំណុំ

សប្បុរសោ ច ទោ ភិក្ខុវេ ភាតញ្ញំ ហោតិ
 កេតវេទី សត្តិហោតំ ភិក្ខុវេ ខុបញ្ញាតំ យទិធំ
 កេតញ្ញាតា កេតវេទិកា កេតវិលា ឯសា ភិក្ខុវេ
 សប្បុរសភូមិ យទិធំ កេតញ្ញាតា កេតវេទិកាតិ ។
 (២៧៨) ទ្ធិដ្ឋាហំ ភិក្ខុវេ ន សុប្បដិការំ
 វណិ ។ កាតាទេសំ ទ្ធិដ្ឋំ ។ មាតុ ច បិទុ
 ក ។ ឯកេន ភិក្ខុវេ វិសេន មាតុ បរិហារយ្យ
 ឯកេន វិសេន មិទុ បរិហារយ្យ វស្សុសតាយុកោ
 វស្សុសតជីវី សោ ច ទេសំ ទុញ្ញននបរិមន្តន-
 នហារនសម្ពាហនេន បដិជាន្តយ្យ កេមិ តៈកុវ
 មុត្តកវិសំ បដេយ្យំ ន ភេវ ភិក្ខុវេ មាតា បិទុដ្ឋំ
 កេតំ វិ ហោតិ បដិកាតំ វិ ។ ភិមិស្សា ច
 ភិក្ខុវេ បហាបវវិយា បហុតសត្តវតាយ មាតាមិកោ
 វស្សុវនិបទ្ធ វទ្ធ បតិដ្ឋាបេយ្យ ន ភេវ ភិក្ខុវេ

បឋមបុត្តាសក សមចំណុំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសប្បុរសមេដឹកនាំទ្រទ្រង់ដែលនៅឆ្ងៃហើយ មិនធ្វើ
 ទ្រទ្រង់ដែលនៅឆ្ងៃហើយឲ្យប្រាកដឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កំរើកំរើ
 ពីរនាវដែលពួកសប្បុរសបុគ្គលពោលសរសើរហើយ គឺការដឹកនាំទ្រទ្រង់ដែល
 នៅឆ្ងៃហើយទ្រទ្រង់ទ្រទ្រង់ដែលនៅឆ្ងៃហើយឲ្យប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កំរើកំរើពីរនាវ សុទ្ធតែជាសប្បុរសភូមិទាំងស្រុងគឺការដឹកនាំទ្រ-
 ទ្រង់ ដែលនៅឆ្ងៃហើយ ទ្រទ្រង់ដែលនៅឆ្ងៃហើយឲ្យប្រាកដឡើយ ។
 (២៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិពោលថា កុលបុត្តទាំងឡាយ
 មិនធ្វើការតបកុលដែលបុគ្គលពីរពួកបានទេ ។ បុគ្គលពីរពួកគឺនរណា ។ ។
 គឺ មាតា ១ បិតា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តមានមាតុ ១០០
 ឆ្នាំ
 បិតា ១ មាតា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តនោះប្រើមាតាបិតាទាំងពីរនោះ ដោយការ
 ដុះដុះប្រះប្រះប្រាកដក្នុងក្រុង ក្នុងក្រុងដែលដុះដុះក្របប្រប្រដៃដើម ឯមាតាបិតា
 ទាំងពីរនោះគឺបុត្រដ៏ប្រក្រតិសារសិស្សកុលបុត្តនោះគឺ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ (ហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ) គឺមិនខានហៅថាធ្វើ ឬ ថាធ្វើអប
 ដល់មាតាបិតាឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តកម្ពុជ
 មាតាមិនបិតាទ្រទ្រង់នៅក្នុងក្រុងសម្បត្តិ មានវស្សុកោតជាគណបតី លើ
 ផែនដី ដែលមានវិក័រទាំង ៧ ប្រការច្រើននោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

មាតាបិតា កុមារ ក្មេង បង្កើតក្រីក្រ ។
 តំ ភិក្ខុស្ស ហេតុ ។ មហាជនាម ភិក្ខុវេ
 មាតាបិតា បុត្តានំ អាចារ្យតា មោសតា ភិក្ខុស្ស
 ហេតុស្ស នស្សតារា ។ យោ ច មោ ភិក្ខុវេ
 មាតាបិតា អស្សុទ្ធ សទ្ធាសម្មទាយ សមាទមេតិ
 ឯវេសេតិ មតិដ្ឋានេតិ ទុស្ស្រេស សីលសម្មទាយ
 សមាទមេតិ ឯវេសេតិ មតិដ្ឋានេតិ មច្ឆរិ
 រាគសម្មទាយ សមាទមេតិ ឯវេសេតិ មតិដ្ឋានេតិ
 បុប្ផញ្ញា មញ្ញសម្មទាយ សមាទមេតិ ឯវេសេតិ
 មតិដ្ឋានេតិ ឯវេសេតិ មោ ភិក្ខុវេ មាតាបិតា
 កកកា ហេតុ មតិកតតញ្ញាតិ ។

(២៧៧) មថ មោ អញ្ញតារា ក្រាហ្មណោ យេន
 កកកំ មេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិទ្ធា កកកា សន្តិ
 សន្តិមិ សន្តិមិ កកកំ សាកលិយំ
 វិសិសារាទ្ធា ឯកមន្តំ និសិទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិស្តោ
 មោ សោ ក្រាហ្មណោ កកកំ ឯតនកេន
 វិសិទិ កកកំ តោតិមោ កកកំ យេតិ ។

(ហេតុមាតាបិតាបុរាណៈ) គឺមិនដឹងហេតុ ធ្វើឬមិនធ្វើ ឬដល់
 ហេតុនឹងចំណេះឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិឡាយ
 ព្រោះហេតុនឹងមិនដឹង មានទុក្ខនេះច្រើនដល់ច្រើនជាងឡាយ ព្រោះជា
 ម្ចាស់វាក្យចំពោះមន្ត្រីព្រាហ្មណៈនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិឡាយ (ថ្វី) កុល-
 បុត្តហេតុមួយ ដឹកទាំងទាំងមិនដឹង ដែលមិនចោលសព្វ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
 កាស្រីយនៅ ឲ្យកាន់នៅក្នុងសព្វសម្បទា បើប្រុសសីល ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
 កាស្រីយនៅ ឲ្យកាន់នៅក្នុងសីលសម្បទា បើកំណាញ់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
 កាស្រីយនៅ ឲ្យកាន់នៅក្នុងចក្ខុសម្បទា បើមតិបញ្ញា ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
 កាស្រីយនៅ ឲ្យកាន់នៅក្នុងបញ្ញាសម្បទា ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិឡាយ ហេតុ
 មាតាបិតាបុរាណៈ ទើបហៅថា ធ្វើឬ មិនធ្វើ ឬដល់ហេតុនឹងមិនដឹង ។

(២៧៧) កំណើននោះ មានប្រាណៈម្នាក់ ចូលទៅសាលាប្រាណៈ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសច្ច័កិកាយនឹងព្រះដ៏ពេន
 ព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ភាគរួចដឹងទិវកាយ នឹងភាគរួចដឹងទិវកិ ហើយក៏
 អន្តិយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះប្រាណៈនោះ អន្តិយក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ទើបក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏ពេនព្រះភាគដូច្នោះថា ព្រះភាគមដ៏ពេន
 ព្រះអង្គមានព្រះដូចម្តេច ព្រះសិវនិសេចក្តីប្រតិបត្តិ ដូចម្តេច ។

ឈមបណ្ណសាស្ត្រ សមចំពោះ

កំរិយភំទី ពាហំ ព្រាហ្មណ អកំរិយភំទី ពាតិ ។
 យជាតេ មន ករំ តោតោ កំរិយភំទី ច
 អកំរិយភំទី ពាតិ ។ អកំរិយំ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ
 វនាមិ កាយទុច្ចរិតស្ស វិច្ចុច្ចរិតស្ស មនោទុច្ចរិតស្ស
 អនេកវិហិតានំ វាចកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
 អកំរិយំ វនាមិ ។ កំរិយញ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ
 វនាមិ កាយសុច្ចរិតស្ស វិច្ចុច្ចរិតស្ស មនោសុច្ច-
 រិតស្ស អនេកវិហិតានំ កុសលានំ ធម្មានំ កំរិយំ
 វនាមិ ។ ឃិវំ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ កំរិយភំទី ច
 អកំរិយភំទី ពាតិ ។ អភិក្កន្តំ ភោ តោតម
 ។ យេ ។ ទុចាសកំ មំ ករំ តោតោ ទាវតុ
 វដ្ឋតាត្ថ ទាណុយេតំ ករណំ កតត្ថំ ។

ឈមបណ្ណសាស្ត្រ សមចំពោះ

ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់ស្រស់ថ្លា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គង់គង់សំរើផងថា អំពើ
 ដែលបុគ្គលគួរធ្វើក៏មាន ថា មិនគួរធ្វើក៏មាន ។ ចុះព្រះភាពមន្តិកៈ
 ទ្រង់សំរើផងថា អំពើគួរធ្វើក៏មាន ថា អំពើមិនគួរធ្វើក៏មាន ផ្តុចផ្តេច ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គង់គង់ពោលថា កាយទុច្ចរិត វិច្ចុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត
 ជាអំពើមិនគួរធ្វើ ពោលនូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកជាច្រើនប្រការ
 ថាជាអំពើមិនគួរធ្វើដែរ ។ មួយទៀត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គង់គង់
 ពោលនូវកាយសុច្ចរិត វិច្ចុច្ចរិត មនោសុច្ចរិត ថាជាអំពើគួរធ្វើ ពោល
 នូវកុសលធម៌ទាំងឡាយច្រើនប្រការ ថាជាអំពើគួរធ្វើដែរ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ គង់គង់ស្នាក់សំរើផងថា អំពើគួរធ្វើក៏មាន ថា អំពើមិនគួរធ្វើ
 ក៏មាន យំទីនេះ ។ មតិព្រះភាពមន្តិកៈដ៏ដ៏ពេលពេលសំរើ ។ យេ ។
 សូមព្រះភាពមន្តិកៈ ទ្រង់ចាំទុកនូវព្រះអង្គថា ជាទុរាសក ឬក
 អស់នូវសារណាមន្តិកៈដោយដីក តំទីតិវ្យុទ្ធជាដើមរៀងទៅ ។

[២៧០] អតំ ទោ អនាថបិណ្ណិកោ គហមតិ
 យេ ម ភកកំ ភេតុបសន្តិទិ ឧបសន្តិមិត្តា ភកកន្តំ
 អតំកំទេត្តា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 ធិសីន្ទោ ទោ អនាថបិណ្ណិកោ គហមតិ ភកកន្តំ
 ឯកនកេម ភកតិ ទុ ទោ អន្តេ លោកេ ធន្តិ-
 លោយ្យា ភកតុ ម ទានំ ទានត្វន្តំ ។ ទ្វេ ទោ
 គហមតិ លោកេ ធន្តិលោយ្យា សេត្តោ ម
 អសេត្តោ ម ។ ឥមេ ទោ គហមតិ ទ្វេ
 លោកេ ធន្តិលោយ្យា ឯត្ថ ម ទានំ ទានត្វន្តំ ។
 ឥនមកេម ភកកំ ឥទំ វត្តាម សុតតោ អថាថវំ
 ឯកនកេម សត្តា

សេត្តោ ម អសេត្តោ ម ឥមស្មី លោកេ
 អាហុនយ្យា យជេនាទានំ ហោន្តំ
 ភេ ឧដ្ឋក្កតា កាយេន ភិហាយ ឧទ មេតសា
 ទេត្តន្តំ យជេនាទានំ ឯត្ថ ទិន្តំ មហាច្ឆលន្តំ ។

[២៧១] ត្រាតារាអនាថបិណ្ណិកគហមតិច្ចលវេវ គាលំព្រាជេនាមព្រា
 ភាគ លុះច្ចលវេវ គាលំព្រាជេនាមព្រាភាគ ហើយអង្គុយក្នុងជីវីសម
 គួរ ។ លុះអនាថបិណ្ណិកគហមតិ អង្គុយក្នុងជីវីសមគួរហើយ រើបក្រាប
 បន្តិច្ចលព្រះដីពាព្រះភាគដូច្នោះថា ចំគ្រព្រះក្នុងជីវីពើន ទក្ខិណយ្យ
 បុគ្គលក្នុងលោកនាមដុំគ្នាឧត្តក មួយទៀត បុគ្គលគួរឱ្យទាន ក្នុងបុគ្គលដូច
 ដូចៗ ព្រះដីពាព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់គហមតិ មក្ខិណយ្យបុគ្គល
 ក្នុងលោកនាមដុំគ្នានេះ ឆិសត្តបុគ្គល ១ ។ ម្ចាស់គហមតិ
 មក្ខិណយ្យបុគ្គល ក្នុងលោកនាមដុំគ្នានេះ មួយទៀត បុគ្គលគួរឱ្យ
 ទានក្នុងបុគ្គលពួកនេះ ។ ព្រះដីពាព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះ លុះ
 សុភកជាសាស្តា ទ្រង់ពាព្រះគម្រាស់ដូច្នោះហើយ គឺទ្រង់ពោល
 ដូច្នោះគេហៅទៀតថា

សេត្តបុគ្គលក្នុង អសេត្តបុគ្គលក្នុង ជាបុគ្គលគួរទទួលទានរបស់
 អ្នកឱ្យទាន ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលគំនិតនោះជាអ្នកច្រើនបង្ក
 ច្រើនដោយ កាយ វចនប្រព័ត្ត ជាស្រែបុណ្យដើម្រសើរ របស់
 អ្នកឱ្យទាន ឯពានវិសេសបុគ្គលឱ្យហើយចំពោះបុគ្គលពួកនេះ
 ជាពាននាមវេលច្រើន ។

[២៨១] ឯកំ សមយំ កកកំ សាវត្ថុយំ
 វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណំ តស្ស អាកមេ ។
 តេន ទោ ចន សមយន អាយស្មា សាវិ-
 បុត្តា សាវត្ថុយំ វិហារតំ បុព្វារមេ មិការ-
 មតុប្បាសានេ ។ តត្រ ទោ អាយស្មា សាវិបុត្តា
 កំក្ខ អមាទ្តសិ អារុសោ កំក្ខវេតិ ។
 អារុសោតិ ទោ តេ កំក្ខ អាយស្មតា សាវិ-
 បុត្តស្ស បទ្ធស្សេសុំ ។ អាយស្មា សាវិបុត្តា
 ឯតទកេន អន្លៀត្តសញ្ញាជនេន អារុសោ បុត្តសំ
 នេសេស្សមិ ពហិមាសញ្ញាជនេន កំ សុណាថ
 សាទុតំ មនសិករោថ កាសិស្សមិតិ ។ ឯវិ
 អារុសោតិ ទោ តេ កំក្ខ អាយស្មតា សាវិបុត្តស្ស
 បទ្ធស្សេសុំ ។ អាយស្មា សាវិបុត្តា ឯតទកេន
 តតមោ អារុសោ អន្លៀត្តសញ្ញាជនេន បុត្តសោ ។
 វិហារតំ អាកមេ តេសមបុត្តា អនុបុត្តសុ វិជ្ជេសុ
 ពយនស្សរិ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបនេសុ

[២៨១] សម័យំច្ចុយ ព្រះវិហារព្រះភោគប្រតិភតិទៅ ក្នុងជេតវ-
 នារាមរបស់អនាថបិណ្ណិកសេដ្ឋី ឯតក្រុងសាវត្ថុ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 សាវិបុត្តមានកាយ កំណើតនៅក្នុងព្រះសាលាដ៏ម៉ត់ចត់ជាត្រកូល ទៀប
 ក្រុងសាវត្ថុដែរ ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានកាយ ហៅត្រកូលកុំកុំ
 ឃ្លាស់កិច្ចព័ន្ធយុវជនមានកាយ ។ ត្រកូលកុំកុំនោះ ទទួលថេរវេលាថេរ
 ព្រះសាវិបុត្តមានកាយក្រៅសោ ។ ទើបព្រះសាវិបុត្តមានកាយ បានដេ-
 រវិញច្នោះ ឃ្លាសក្រុមសាវត្ថុ ខ្ញុំនឹងសំដែងខ្ញុំបុត្តសវ័នលទានសញ្ញាជនៈ
 ទានិក្ខន្តិ ខ្ញុំបុត្តសវ័នលទានសញ្ញាជនៈទានិក្រៅជន អ្នកព័ន្ធយុវ
 ច្នោះស្តាប់ខ្ញុំបុត្តសនោះ ចូរច្រឡំចិត្តឱ្យច្រវែនចុះ ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ កិច្ចព័ន្ធ
 នោះ ទទួលថេរវេលាថេរព្រះសាវិបុត្តមានកាយ កុណា អារុសោ ។
 ព្រះសាវិបុត្តមានកាយ ទានសំដែងច្នោះ ឃ្លាសក្រុមសាវត្ថុ បុត្តសវ័នលទាន
 សញ្ញាជនៈទានិក្ខន្តិច្រើនម្តេច ។ ឃ្លាសក្រុមសាវត្ថុ កិច្ចព័ន្ធយុវជន
 អ្នកបានសីលសម្រឹមក្នុងទុតិយភូមិវិបិណ្ណិយោយកាពារ មិនគេចរះ
 ឃើញក៏យំចំពោះវាសកិច្ច ។ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្សាបទព័ន្ធយុវ

លុត្តបិណ អង្គបិណយស្ស ទុកនិយោ

សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អញ្ញាតំ
 ទេវនិកាយំ ឧបបដ្ឋិតិ សោ តតោ ចុតោ
 អតាមិ ហោតិ អតតតា ឥត្តតំ អយំ វុទ្ធាវុសា
 វជ្ជក្កសញ្ញាដិលោ បុត្តលោ អតាមិ អតតតា
 ឥត្តតំ ។ តតតោ វាវុសោ តហិវ្វាសញ្ញាដិលោ
 បុត្តលោ ។ ឥវាវុសោ តិក្កុ សិលវា ហោតិ
 កាតិណេត្តុសិវាវុសោ វិហរតិ កាតាវតាវសម្មាស្ថា
 អណ្តាវត្តេតុ វិជ្ជេតុ កយទស្សាវិ សមាទាយ សិក្ខតិ
 សិក្ខាបទេសុ សោ អញ្ញាតំ សង្គំ ទេវាវុត្តិ
 ឧបសម្បដ្ឋិ វិហរតិ សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 អញ្ញាតំ ទេវនិកាយំ ឧបបដ្ឋិតិ ។ សោ តតោ
 ចុតោ វរាតាមិ ហោតិ អតតតា ឥត្តតំ ។
 អយំ វុទ្ធាវុសា តហិវ្វាសញ្ញាដិលោ បុត្តលោ
 វរាតាមិ អតតតា ឥត្តតំ ។ បុទ តតា វាវុសោ

លុត្តបិណ អង្គបិណយ ទុកនិយោ

លុត្តកុនារទំហាយពិកាយខនិមុទអំពីវរណៈ ទៅភ័ក្ត្រទេវនិកាយ
 ណាមួយ (កាតាវបរទេវលោក) លុត្តកុនារ ច្យុតអំពីទេវនិកាយ
 នោះហើយ វេមនិមានដំណើរកកត់មនុស្សលោកទេម្តងទៀត ម្ចាស់
 កវុសា ខេមហៅជាបុគ្គលមានសញ្ញាជនៈខាងក្នុង វេមនិមានដំណើរ
 មនុស្សមនុស្សលោកនេះ ។ ម្ចាស់កវុសា ចុះបុគ្គលមានសញ្ញាជនៈខាង
 ក្រៅ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កវុសា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល
 សម្រួល ក្នុងលុត្តកុនារ ហិប្បណិដោយភាពរះ ធីតិភាពរះ
 ឃើញភ័យចំពោះពេសនិចក្ខុច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនោះបានចូលកាន់ចេតនាវិមុត្តិ ដែលជាធម្មជាតិស្ងប់ចាតតិលេសលា
 មួយ សម្រេចសម្រាន្តទៅ លុត្តកុនារទំហាយពិកាយខនិមុទអំពី
 វរណៈ ទៅភ័ក្ត្រទេវនិកាយណាមួយ (សុទ្ធាវុស ៥ ជាទំណា
 មួយ) លុត្តកុនារច្យុតអំពីទេវនិកាយនោះ ជាអ្នកមិនមានដំណើរមក
 កាន់កាតាវុសានេះ (ទៀតទៀត) ម្ចាស់កវុសា ខេមហៅជា
 បុគ្គលមានសញ្ញាជនៈខាងក្រៅ ជាអ្នកមិនមានដំណើរមកកាន់កាតា
 វុសានេះទៀតទៀត ។ ម្ចាស់កវុសា ហេតុអ្វីទៅមានទៀត

ឃុំចេញសេក សម័យវត្ត

កំពុង សីលវា ហោតិ ជាតិខោត្តា សិវាសិវុតា
 វិហារតិ អាចារតាចរសម្បត្តា អណ្តមត្តេសុ វិជ្ជេសុ
 កយនស្សវី សកពាយ សិក្ខតិ សិក្ខាចនេសុ សោ
 កាខាវយេវ និព្វិទាយ វិភតាយ និរោទាយ
 បដិបន្តោ ហោតិ សោ ភវវំយេវ និព្វិទាយ វិភតាយ
 និរោទាយ បដិបន្តោ ហោតិ សោ តណ្ហាត្តាយាយ
 បដិបន្តោ ហោតិ សោ លោកត្តាយាយ បដិបន្តោ
 ហោតិ សោ កាយស្ស គេតា បរម្មណា អញ្ញតវ
 ទេវនិកាយំ ឧបបន្តតិ សោ តតា ចុតា អនាតាមិ
 ហោតិ អនាតត្តា ឥត្តត្ថំ អយំ វុត្តនាវុសោ ពហិត្តា-
 សញ្ញាជិទោ ឫត្តលោ អនាតាមិ អនាតត្តា ឥត្តត្ថំ ។
 អថ ទោ សម្ពុហុលា សម័យវត្តា ទេវតា យេន
 ភកវា តេចុចសន្តិទីសុ ឧបសន្តិទីត្វា ភកវន្តំ
 អភិវទេត្វា ឯតេ ឥន្តំ អន្តិសុ ។ ឯតេ ឥន្តំ
 វិហា ទោ តា ទេវតា ភកវន្តំ ឯតេ ទេវតំ

ឃុំចេញសេក សម័យវត្ត

កំពុងសុគមនសីលសម្រួល ក្នុងវត្តតិវាហុសិវិវេ បំបូណិដោយពហុ
 មនីសេហៈ ឃើញត្រឹមចំពោះគោសតិចត្ត ធម្មតាសិក្ស
 ក្នុងសិក្ខាបទពានិទ្ធាយ កំពុងនោះប្រតិបត្តិដើម្បីឲ្យយោធា ដើម្បីប្រាស
 ចាកតម្រូវដើម្បីលេវទៅនៃតាមពានិទ្ធាយ កំពុងនោះប្រតិបត្តិដើម្បីឲ្យ
 ណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រូវ ដើម្បីលេវទៅនៃតាមពានិទ្ធាយ កំពុងនោះ
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីឲ្យមេស្រីនៃកណ្តា កំពុងនោះប្រតិបត្តិ ដើម្បីឲ្យមេស្រីនៃ
 លោក លុះកំពុងនោះទំលាយព័ត៌មាន ខាងមុខអំពីមហានិវេទន៍ក្នុងទីនៃ
 កាយលក្ខណ៍ លុះកំពុងនោះទៀតអំពីទីនៃការនោះ ជាអ្នកមិនយាមអំណើ
 បតភាពកាយពុទ្ធនៃទៀតឡើយ ពួកលក្ខណ៍ ទេវហៅថា បុគ្គលហន
 សញ្ញាធនៈខាងគ្រូ ជាអ្នកមិនខានដំណើរហេតុកាយពុទ្ធនៃទៀត
 ឡើយ ។ លំដាប់នោះ ខាងទៅតាមច្រើនអន្តិស្មោះសម័យវត្ត (មានអក្ខរាវា
 ស្លឹក) ចំនួនចូលទៅគ្រប់ព្រះវិហារព្រះភាគ កុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះវិហារព្រះភាគ ហើយបិទនៅក្នុងទីដីសាវត្ថ ។ លុះទៅតាមពានិទ្ធា
 បិទនៅក្នុងទីដីសាវត្ថហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលព្រះវិហារព្រះភាគផ្សំចុះថា

ឯសោ កន្តោ ភាយស្មា សារីបុត្តោ បុត្តារាមេ មិគាស-
 មាតុប្បសារេ កិក្ខុនំ វជ្ជវុត្តសញ្ញាជនេត្ត ធុត្តលំ
 ទោសតិ តហិទ្ធាសញ្ញាជនេត្ត បាដ្ឋា កន្តោ មរិសា
 សាទុ កន្តោ កកវំ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ
 ភេតុបសន្តិមត្ត អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។ អធិវសេសិ
 កកវំ តុត្តិកាវេន ។ អថទោ កកវំ សេយ្យជាមិ
 ធាម តលវំ មរិសោ សម្មិញ្ញំ កំ តាហំ បសាបយ្យ
 បសាវតំ កំ តាហំ សម្មិញ្ញេយ្យ ឯវាម ជេតវន
 អន្តរហិតោ បុត្តារាមេ មិសាមាតុប្បសារេ ភាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស បឌុទេ(១) ចាកុរោសិ ។ វិសិទិ
 កកវំ បញ្ញាត្ត អាសនេ ។ ភាយស្មមិ ទោ
 សារីបុត្តោ កកវន្តំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ វិសិទិ ។
 ឯវាបន្តំ វិសិទ្ធំ ទោ ភាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ កកវំ
 ឯតទលោត វេទ សារីបុត្ត សម្មហុលា សមទិញ្ញា ទេវតា

• ឬ. សប្បទេ ។

បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយស្មន្តិះ សំដែងបុគ្គល
 ដែលមានសញ្ញាជនៈខាងក្នុងផង បុគ្គលដែលមានសញ្ញាជនៈខាងក្រៅ
 ផង ដល់ពួកតិក្ខុ នៅនាព្រះសាខាវិទិមគារមាតុកុដិបុត្តារាម បតិក្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ពួកបរិស័ទមានជំនុំកាយ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅក្រព្រះសារីបុត្តមាន
 កាយផងកុរ ។ ព្រះដ៏មានពរកាតព្វទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយកុណ្ណិកាព្រ
 លំដោះពុំខាន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពុំខ្វះខាតទុក្ខព្រះអង្គចេញពីហោរ
 ជេតវន ទៅប្រតិស្ឋានទ្រង់វិទិមគារមុខព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយនៅនាព្រ-
 សាខាវិទិមគារមាតុកុដិបុត្តារាម (ក្នុងមួយរាត្រី) ដូចបុរសអ្នកមានកំទ្រំដ៏
 លាវដដែលបង់ចូលប្តូរតំដៅដល់លាចេញ ដូច្នោះដែរ ។ ព្រះដ៏មានព្រ
 ភាគគង់លើអាសនៈដែលគ្រោលថ្នាំយារហើយ ។ ឯព្រះសារីបុត្តមានកាយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអន្តិយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារី-
 បុត្តមានកាយ អន្តិយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាស
 ដូច្នោះថា ចូលសារីបុត្ត ក្នុងទីនេះមានពួកទៅក្រព្រះអង្គឈ្នះសេចក្តីក្លា

បេយយោសាត សមចីវរាត្តា

យេនាហំ តេនុចសង្កមីសុ ឱបសង្កមីត្វា មំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ អន្តសុ ។ ឯកមន្តំ មីនា ទោ សារីបុត្ត តា
 ទេវតា មំ ឯតទេវតំ ឯសា កន្ត អាយស្សា
 សារីបុត្តា បុត្តាភមេ មំការមាតុច្ឆារសារេ ភិស្តុនំ
 អរិស្តសញ្ញាជនញ បុត្តសំ ទេសេតិ តាវាត្វា-
 សញ្ញាជនញ ហដ្ឋា កន្ត ទេវសា សាទុ កន្ត
 កតតំ យេនាយស្សា សារីបុត្តោ តេនុចសង្កមីតុ
 អនុកម្មំ ឱនាទាយាតិ តា ទោ បទ សារីបុត្ត
 ទេវតា ទសមិ ហុត្វា វីសតិម្បិ ហុត្វា តីសម្បិ ហុត្វា
 ចត្តាឡីសម្បិ ហុត្វា មញ្ញាសម្បិ ហុត្វា សង្ខិម្បិ ហុត្វា
 អារក្ខតោ ឯនិវុទ្ធនមត្តេមិ តិដ្ឋន្តិ ន ច អញ្ញាមញ្ញា
 ត្យាតាទេន្តំ សំយា ទោ បទ តេ សារីបុត្ត
 ឯវិមស្ស កត្ត ទ្វេ កាសំ ទេវតាទំ តថាចិត្តំ ភារិតំ
 យេន កា ទេវតា ទសមិ ហុត្វា វីសតិម្បិ
 ហុត្វា តីសម្បិ ហុត្វា ចត្តាឡីសម្បិ ហុត្វា

បេយយោសាត សមចីវរាត្តា

តំ ភ្នំ ចូលមកកេតថា គត សុរិយមកដល់ហើយ ចិញ្ចយបង្កើតថា គតហើយ
 បិតាទៅក្នុងទីដ៏លម្អក្នុង ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត សុរិយទៅតាំងដីនោះបិតាទៅក្នុងទី
 ដ៏លម្អហើយ បានពោលនឹងតថា គតសុរិយថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះ
 សារីបុត្តអំមានអាយុអង្គុះ សំដែនរូបក្នុងដែលមានសញ្ញាជនៈ ភាគ
 ក្នុងដី ក្នុងដែលមានសញ្ញាជនៈ មានក្រវាជនី ដល់ភិក្ខុតាំងឡាយ ទៅ
 ទាប្រាសាទនៃមិគាយោក ក្នុងបុត្តាភម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភ្នំ ឬ ឬ ឬ
 ក៏មានចំនួនកាម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគស្រើយ
 សេចក្តីកុខប្រោះទ្រង់ស្តេចចូលទៅក្រុងសារីបុត្តអំមានអាយុអង្គុះ ម្ចាស់
 សារីបុត្ត ឯភ្នំ ទៅតាំងដីនោះមានចំនួន ១០ អង្គុះ ២០ អង្គុះ ៣០ អង្គុះ
 ៤០ អង្គុះ ៥០ អង្គុះ ៦០ អង្គុះ បិតាទៅក្នុងទីតាសាប្រយោគដោយ
 ចុងដៃស្រួចបាន វែកម៉ែត្រៀងចៀងដល់ភ្នំនឹងភ្នំឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 ឯចំណែកក្នុងអំមានអំនិតយំនិរោយ គិតទៅក្នុងព្រះទៅតាំងដីនោះ
 ក្នុងទីប្រជុំនោះ សឹងមានចំនួនភ្នំភ្នំហើយដូច ។ ភ្នំ ទាំងបួនជាភ្នំ
 ទៅតាំងដីនោះមានចំនួន ១០ អង្គុះ ២០ អង្គុះ ៣០ អង្គុះ ៤០ អង្គុះ

បញ្ញាសម្ប ហុត្វា សន្និម្ប ហុត្វា អារាហ៍កាដំនីតុទេស-
 មន្តេមិ វិដ្ឋន្តិ ទ ច វត្តាបញ្ញា ព្យាណធម្មិកំ ទ
 ទោ បនេតំ សារីបុត្ត ឃី ទដ្ឋន្តំ វេទេវ សារីបុត្ត
 តាសំ វេវតាចំ តថាចិត្តំ វេវិតំ យេន តា វេវតា
 វេសេចិ ហុត្វា ។ បេ ។ ទ ច អញ្ញាបញ្ញា ព្យាណធម្មិ
 កស្មានិហ សារីបុត្ត ឃី សិក្ខិត្តន្តំ សន្និទ្ធិយា
 ករិស្សាន សន្តមាទសាតំ ឃីញ្ញំ តេ(៥) សារីបុត្ត
 សិក្ខិត្តន្តំ សន្និទ្ធិយាទញ្ញំ តេ(៦) សារីបុត្ត
 សន្តមាទសាតំ សន្និយេវ កាយតត្ថំ ករិស្សានិ សន្និ
 វិចិត្តំ សន្និ ធមោតត្ថំ សន្និយេវុបហារំ
 ទមហារិស្សាន សម្រាហ្មណាស្យតំ ឃីញ្ញំ តេ(៧)
 សារីបុត្ត សិក្ខិត្តន្តំ អបស្សំ ទោ សារីបុត្ត អញ្ញា-
 តិក្ខិយា បរិហាវកា យេ វេចិ ទដ្ឋបរិយាយំ
 វាសេន្តសុត្តិ ។

១. ម. ប. ធម្មិ ៣ ។ សន្និទ្ធិយាទញ្ញំ ៣ ។

៥០ អង្គទូរ ៥០ អង្គទូរ បិកោត្តិកិច្ចកាសល្មមយាតំវោយចុតិវេកស្រួច
 ដ្ឋីកោរ វៃចិន្តាច្រៀតច្រៀតវេលំភ្នំនីភ្នំភ្លៀយ ម្នាលសារីបុត្ត វេរោរ
 ដ្ឋីកោរចិន្តាឃើញយំនិទេនទេ ម្នាលសារីបុត្ត ពួកទេវតាពិរិយោ កុតិចិ
 ច្រវ៉ុនេ សំនិមាទចិត្តក្រិក្រិក្រិវេយដូចៗ ភ្នំ ទើបបាទថាទេវតាពិរិយោ
 ខានចំខ្លួន ១០ អង្គទូរ ។ ១០ ។ វៃកតិចិន្តាច្រៀតច្រៀតវេលំភ្នំនីភ្នំភ្លៀយ
 ម្នាលសារីបុត្ត គ្រោះហេតុនោះ ក៏កុត្តនិសាសនានោះ គួរសិក្សាយំនិទេនថា
 យើងចិន្តាចិន្តាស្រូវស្រូវស្រូវ មានចិត្តស្រូវស្រូវ ម្នាលសារីបុត្ត ធុកតាំង
 ទ្បាយគួរសិក្សាយំនិទេ ម្នាលសារីបុត្ត លុះអ្នកចាំទ្បាយ មានវត្តិយ
 ស្រូវស្រូវស្រូវ មានចិត្តស្រូវស្រូវ ពិតហើយ កាយកម្មនីតិស្រូវស្រូវស្រូវ
 វិចិត្តនីតិស្រូវស្រូវស្រូវ មនោកម្មនីតិស្រូវស្រូវស្រូវ ដោយចំណិតថា
 យើងនឹងប្រមូលបេតន្តុកាផ្គុផ្គុនី (ឡូកាយវាចា) ចំពោះភ្នំសម្រេចហោរ
 ម្នាលសារីបុត្ត ធុកតាំងទ្បាយ គួរសិក្សាយំនិទេ ម្នាលសារីបុត្ត ពួក
 អន្សត្តិយ បរិក្ខាវកណា មិនបានស្តាប់ធម្មបរិយាយនេះ ពួកអន្សត្តិយ
 វេញដកតាំងនោះ វេយ្យាសិទ្ធិទេវតា ។

បឋមបញ្ញាសាស្ត្រ សមចំគ្រូភ្នំ

(២៨២) ឯតំ សមយំ អាយស្ម័នា ឧហានកត្តានោ
 វណាយំ វិហារតិ កត្តមនហតិបេ^(១) ។ អថទោ
 អារមនណ្ណោ ព្រាហ្មណោ យេនាយស្ម័នា ឧហា-
 កត្តានោ តេនុតសន្តិមិ ឧបសន្តិមិទ្ធា អាយស្ម័នា
 ឧហានកត្តានេន សន្ធិំ សន្មោនិ សន្មោនម័យំ កថំ
 ភវវណីយំ វិភិសារន្តា ឯតមន្តំ ធិសិទំ ។ ឯត-
 មន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ អារមនណ្ណោ ព្រាហ្មណោ
 អាយស្ម័នំ ឧហានកត្តានំ ឯតនវេច តោ ទុ ទោ
 កោ កត្តាន ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន ទន្តិយាមិ
 ទត្តិយេហិ វិទន្តិ ព្រាហ្មណាមិ ព្រាហ្មណាមិ វិទន្តិ
 កហមតិកាមិ កហមតិកាមិ វិទន្តិ ។ កាមវក-
 វិទិវសវិទិតតុបសិកេនបរិយុដ្ឋានន្តោសានហេតុ ទោ
 ព្រាហ្មណ ទត្តិយាមិ ទត្តិយេហិ វិទន្តិ ព្រាហ្មណាមិ
 ព្រាហ្មណាមិ វិទន្តិ កហមតិកាមិ កហមតិ-
 កាមិ វិទន្តិ ។ តោ មន កោ កត្តាន ហេតុ
 កោ បច្ចយោ យេន សមណាមិ សមណាមិ វិទន្តិ ។

១. ម. កស្រវិកេ ។

បឋមបញ្ញាសាស្ត្រ សមចំគ្រូភ្នំ

(២៨២) សប័យម្ហយ ព្រមហោកត្តានៈដំទានតាយុ ភវំទៅប្រម
 ទ្រុស្រវកទុមៈ ជិតត្រុតិវណោ ។ រប់ដាប់នោះ អាកមទណ្ឌព្រាហ្មណំ
 ចូលទៅក្រមហោកត្តានៈដំទានតាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏រីករាយ
 ទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទានតាយុ ហើយចិញ្ចោយពាក្យដែលត្រូវរីករាយទំនី
 ពាក្យដែលត្រូវរីក ហើយក៏ភ្លឺយកទីទីសមគួរ ។ លុះអាកមទណ្ឌ-
 ព្រាហ្មណំភ្លឺយកទីទីសមគួរហើយ ទើបចិញ្ចោយទំនីព្រមហោកត្តានៈដំ
 ទានតាយុដូច្នោះថា បពិត្រព្រមហោកត្តានៈដំទំនើ អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែល
 ទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទំនើទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទាន ពួកព្រាហ្មណំទាន់ទំនី
 ទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទាន ពួកគហបតិទាន់ទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទាន ។
 ព្រមហោកត្តានៈដំទំនើ ខ្មាលព្រាហ្មណំ ពួកទត្តិយៈទាន់ទំនីព្រម
 ហោកត្តានៈដំទាន ពួកព្រាហ្មណំទាន់ទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទាន ពួកគហបតិ
 ទាន់ទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទាន ព្រមហោកត្តានៈដំទាន ជាចំណងចំណិត
 ធ្វើឱ្យជាប់ដំណាក់ ក្របសន្តិក្របិក ។ បពិត្រព្រមហោកត្តានៈដំទំនើ ចុះអ្វីជា
 ហេតុ ចុះអ្វីជាបច្ច័យដែលទំនីព្រមហោកត្តានៈដំទាន ។

និដ្ឋិកភវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេធមវិយុដ្ឋានដ្ឋោសាន-
 ហេតុ^(១) ទោ ព្រាហ្មណ សមណាបិ សមណេហិ
 វិទន្តិភិ ។ អត្ថិ បទ ភោ កត្វាន កោតិ លោកស្មី
 យោ ឥមញ្ចវ កាមរាភវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេធមវិយុដ្ឋា-
 នដ្ឋោសានំ សមតិក្កន្តោ ឥមញ្ច និដ្ឋិកភវិទិវេសវិទិ-
 តទ្ធចលិគេធមវិយុដ្ឋានដ្ឋោសានំ សមតិក្កន្តោតិ ។ អត្ថិ
 ព្រាហ្មណ លោកស្មី យោ ឥមញ្ចវ កាមរាភវិទិវេស-
 វិទិតទ្ធចលិគេធមវិយុដ្ឋានដ្ឋោសានំ សមតិក្កន្តោ ឥមញ្ច
 និដ្ឋិកភវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេធមវិយុដ្ឋានដ្ឋោសានំ សម-
 តិក្កន្តោតិ ។ កោ បទ សោ ភោ កត្វាន លោកស្មី
 យោ ឥមញ្ចវ កាមរាភវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេធមវិ-
 យុដ្ឋានដ្ឋោសានំ សមតិក្កន្តោ ឥមញ្ច និដ្ឋិកភវិទិវេស-
 វិទិតទ្ធចលិគេធមវិយុដ្ឋានដ្ឋោសានំ សមតិក្កន្តោតិ ។

១- ប ទិដ្ឋិកភវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេធមវិយុដ្ឋានដ្ឋោសានហេតុ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកសមណៈទាស់ទែនីនីពួកសមណៈ ព្រោះហេតុតែ
 ទិដ្ឋិភវៈ ជាចំណងចិត្តធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់គ្របសង្កត់ប្រិកខេ ។ បតិគ្រព្រះ
 កប្បានៈដ៏ចំអីន ចុះបុគ្គលណាមួយក្នុងរលាក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកម្មទុក្ខ
 កាមរាគដែលជាចំណងចិត្តធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់គ្របសង្កត់ប្រិកខេនេះចេញ
 បានផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកម្មទុក្ខទិដ្ឋិភវៈ ដែលជាចំណងចិត្តធ្វើឲ្យជាប់
 ជំពាក់គ្របសង្កត់ខេនេះចេញបានផង មានខ្លះឬទេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកម្មទុក្ខកាមរាគ ដែលជាចំណងចិត្តធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់
 គ្របសង្កត់ប្រិកខេនេះចេញបានផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកម្មទុក្ខទិដ្ឋិភវៈ ដែលជា
 ចំណងចិត្តធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់គ្របសង្កត់ប្រិកខេនេះចេញបានផង វែងមាន
 ក្នុងរលាក ។ បតិគ្រព្រះកប្បានៈដ៏ចំអីន ចុះក្នុងរលាកនេះ មានបុគ្គលណា
 ហ្ន៎ ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តកម្មទុក្ខកាមរាគ ដែលជាចំណងចិត្តធ្វើឲ្យជាប់
 ជំពាក់គ្របសង្កត់រតិខេនេះចេញបានផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកម្មទុក្ខទិដ្ឋិភវៈ
 ដែលជាចំណងចិត្តធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់គ្របសង្កត់ប្រិកខេនេះចេញបានផង។

អត្ថិ ប្រាហ្មណា មុត្តិទេសុ ជំលចទេសុ សាវត្ថិ
 ធាម ធនវំ តត្ថ សោ កគវំ ឯតរហំ វិហរតិ អរហំ
 សង្កាសម្ពុទ្ធា សោ ហំ ប្រាហ្មណា កគវំ ឥមញ្ជោ
 កាមរាគវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេ ធមវិយុដ្ឋានធឿសាធំ
 សមតិញ្ញត្តោ ឥឧត្ថ ធិដ្ឋិកាគវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិ-
 គេ ធមវិយុដ្ឋានធឿសាធំ សមតិញ្ញត្តោតិ ។ ឯវិ
 ត្រុ កាមមនោណា ប្រាហ្មណា ឧដ្ឋាយាសធា
 ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិទ្ធា ឧត្តិណាជាឧដ្ឋាលំ
 ចវេរិយំ ធិហន្តា យេន កគវំ តេធន្ធាលិធម្មណាមេត្វា
 តិក្ខត្តំ ឧដានំ ឧដានេសិ នមោ តស្ស កគវតា
 អរហតោ សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស នមោ តស្ស កគវតា
 អរហតោ សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស នមោ តស្ស កគវតា
 អរហតោ សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស យោ ហំ សោ
 កគវំ ឥមញ្ជោ កាមរាគវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេ-
 ធមវិយុដ្ឋានធឿសាធំ សមតិញ្ញត្តោ ឥឧត្ថ
 ធិដ្ឋិកាគវិទិវេសវិទិតទ្ធចលិគេ ធមវិយុដ្ឋានធឿសាធំ
 សមតិញ្ញត្តោតិ ។ អតិញ្ញត្តំ រោ តត្ថ ធា

ម្ចាស់ប្រាហ្មណំ មានព្រះឈ្មោះសាវត្ថិវេសវិទិតទ្ធចលិគេ ធមវិយុដ្ឋានធឿសាធំ កើត អន្ស៊ូ
 ទេព្រះដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តុសម្មាសម្ពុទ្ធកន្តិះនោះ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុង
 នោះ ម្ចាស់ប្រាហ្មណំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះហើយ ដែលជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តកន្ទុទ្ធិទ្ធិវិជ្ជា ដែលជាចំណង់ចិត្តិក ធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់ក្របសង្កត់
 រូបិកទេវចេញបានផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកន្ទុទ្ធិទ្ធិវិជ្ជា ដែលជាចំណង់ចិត្តិក
 វិកធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់ក្របសង្កត់រូបិកទេវចេញបានផង ។ លុះព្រះកេត្តានះដ៏
 មានកាយ សំវេទិយ៍និទេវហើយ ទើបកាមវណ្ណប្រាហ្មណំ ព្រោកចាក
 ទីកន្ទុយធ្វើសំពត់ដណ្តប់រៀង ស្មាម្លាដំ លុះមណ្ឌលអង្គីវាងស្តាំលើវិសម
 ដ៏ប្រណិម្មិត លើចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចម្លីឡើងទៅទស្សន៍វិញ ដល់
 ព្រះ សូមក្របថ្វាយចង្កំចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ អរហន្តុសម្មាសម្ពុទ្ធកន្តិះ
 នោះ សូមក្របថ្វាយចង្កំ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តុសម្មាសម្ពុទ្ធកន្តិះ
 នោះ សូមក្របថ្វាយចង្កំ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តុសម្មាសម្ពុទ្ធកន្តិះ
 នោះ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ប្រើប្រព្រឹត្តកន្ទុទ្ធិវិជ្ជាវិជ្ជា
 ដែលជាចំណង់ចិត្តិកធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់ក្របសង្កត់រូបិកទេវចេញបានផង
 ទ្រង់ប្រព្រឹត្តកន្ទុទ្ធិវិជ្ជា ដែលជាចំណង់ចិត្តិកធ្វើឲ្យជាប់ជំពាក់ក្រប
 សង្កត់រូបិកទេវចេញបានផង ។ បើក្រព្រះកេត្តានះដ៏ដ៏ តំពោះណាស់

អភិប្បជ្ជំ កោ កុត្តានំ សេយ្យជាបី កោ កុត្តានំ ជំក្សុជ្ជិតំ
 វា ទុក្ខុទ្រយ្យ មជ្ជិម្ពំ វា វិវេយ្យ ទុក្ខស្ស វា មត្តំ
 អាជីកេយ្យ អនុការា វា នេសយ្យទ្លោតំ ធារយ្យ
 តត្ថុមន្តា វុតាជិ ធម្មាដ្ឋិតិ វិវិទេវ កោតា កុត្តានេន
 អាទេកម្មាយៈយន ធម្មោ បកាសិភា វិសាហំ កោ
 កុត្តានំ តំ កុដ្ឋំ(*) តោតមំ សវាលំ កុត្តាមំ
 ធម្មតា ភិក្ខុសង្ឃតា ទោសកំ មំ ករំ កុត្តាធា
 តាបតុ អដ្ឋនត្ត ចាណុបេតំ សវាលំ តត្ថិ ។

[២៨៣] ដាក់ សម័យ អាយស្មា មហាកុត្តាធា
 មច្ឆាយំ វិវេទតំ កុត្តានេ ។ មជ្ជិមោ កុត្តាភយនោ
 ប្រាហ្មណោ យធាយស្មា មហាកុត្តាធា នេនុបស្សនិមិ
 ទមសង្កមិថា អាយស្មតា មហាកុត្តានេន សទ្ធិ
 សម្មោធិ ។ ដេវ ដិកម្ពំ ធិសិទ្ធា មោ កុត្តាភយនោ
 ប្រាហ្មណោ អាយស្មតំ មហាកុត្តានំ វិនិដកេច

១. ប. ម. ក្សុ ។

បពិត្រប្រុសព្វនៈដ៏ចម្រើន ពីពេលព្រះភព្វនៈដ៏ចម្រើន ដើ
 ដែលព្រះភព្វនៈដ៏ចម្រើន បានប្រកាសរោយ ដោយអនោករិយោយយំនិ
 នេះ(ភ្លឺច្បាស់ណាស់)ដូចគេដូរលេសដែលដាក់ចុះ កុំខានដូចគេលើករបស់
 បីទំព័រ កុំចោលសកស្វប្បប្រញាប់ផ្លូវដល់អ្នកផ្សេងទៀត ពូកែដូចជាមនុស្ស
 កាន់ប្រទេសព្រៃលប់ភ្នំ ភ្នំធីតិកិច្ច ដោយគិតថា បុរសអ្នកមានកម្លាំង មិន
 កើលឃើញដូចគ្នាឡើយ ដូច្នោះ បពិត្រប្រុសព្វនៈដ៏ចម្រើន ទ្រុប្រុ
 កុរុណាសូមដល់ទ្រុប្រុសព្វនៈដ៏ចម្រើនខ្លះផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃ
 ផង ជាវិធីនិរោធិក សូមព្រះភព្វនៈដ៏ចម្រើន ចាំបុកទ្រុប្រុសព្វនៈដ៏ចម្រើន
 ជាទុក្ខសម្បកដល់សវណ្ណកម្ម ឆ្លើយដោយវិចិត្រតំដ៏ដ៏ឲ្យឯកទេវ ។

[២៨៤] សម័យមួយ ព្រះមហាកុត្តានៈដ៏មានភាយុគង្វីនៅក្នុង
 កុដ្ឋំ(*) ទៅប្រក្រតិបត្តិការ លំដាប់នោះ កុត្តាភយនេប្រាហ្មណំចូលទៅ
 គេព្រះមហាកុត្តានៈដ៏មានភាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏កាយមិនព្រៃ
 មហាកុត្តានៈដ៏មានភាយុ ។ រេ ។ លុះកុត្តាភយនេប្រាហ្មណំអភ្ជិយ
 ក្នុងវិធីសមម្ភៈហើយ ទើបតែព្រះមហាកុត្តានៈដ៏មានភាយុចុះ ជា

១ អង្គនិកាយ អង្គទី៣ ទានិយម ក្នុងសុត្តនិកាយ ។

សុតមេតំ ភោ កក្កាទ ធន សមណោ កក្កាទោ
 ប្រាហ្មណោ ដិស្តោ វុទ្ធិ មហាលូតោ អន្ទុតតេ
 វយោអនុប្បត្ត អភិវាទេតិ វា ចត្តុដ្ឋេតិ វា អាសវេន
 វា វិមន្តេតិ គយិទំ(១) ភោ កក្កាទ តថេវ ធន
 ហំ ភវំ កក្កាទោ ប្រាហ្មណោ ដិស្តោ វុទ្ធិ
 មហាលូតោ អន្ទុតតេ វយោអនុប្បត្ត អភិវាទេតិ វា
 ចត្តុដ្ឋេតិ វា អាសវេន វា វិមន្តេតិ គយិទំ ភោ
 កក្កាទ ធន សម្មន្តារវាតិ ។ អត្ថិ ប្រាហ្មណ តេន
 កតវតា ជាទតា ចស្សតា អហតា សញ្ញាសម្ពុទ្ធន
 វុទ្ធិក្ខតិ ក អត្តាតា ធម្មក្ខតិ ច វុទ្ធិ
 ថេមិ ប្រាហ្មណ ហោតិ អសីតិកោ វា
 ចុតិកោ វា វស្សសតិ កោ វា ជាតិយា ហោ
 ច កាមេ មក្កុញ្ញតិ កាមេវេជ្ជ វសតិ

១- ១. ធម្មិ ។

បតិក្រព្រះកត្តានៈដំបំរើន ខ្ញុំបាមក្នុងលំដំនេះ ព្រះសមណកត្តានៈមិន
 សំគរ មិនស្រាកទទួល មិនមិនខ្ពង់ ដោយពេលនេះចំពោះភ្នកប្រាហ្មណ៍
 ដែលចាស់គំរើត្រូវតាមទានកាយប្រើន រស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មាន
 អាយុជ្រុលចូលទៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហោះឡើយ បតិក្រព្រះកត្តានៈដំបំរើន
 ពាក្យដែលខ្ញុំបាមក្នុងការណាមួយក្រែង ព្រះកត្តានៈដំបំរើន មិនសំគរ
 មិនស្រាកទទួល មិនមិនខ្ពង់ ដោយពេលនេះចំពោះភ្នកប្រាហ្មណ៍ដែលចាស់
 ត្រូវតាមទាន មានកាយប្រើន រស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុជ្រុល
 ចូលទៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហោះឡើយ បតិក្រព្រះកត្តានៈដំបំរើន ក៏ចូល
 ការបំបែកជាដំបែកនោះ មិនសមគួរទេ ។ ព្រះកត្តានៈដំបំរើន មានកាយ
 គបថា ម្នាលប្រាហ្មណ៍ ព្រះដំបែកព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុង
 នោះ ព្រះភ្នំច្រង់ក្រប ច្រង់ឈើញពាន ច្រង់សំរែងវុទ្ធិក្ខតិ(ក្នុង
 បន្ទុយចាស់) ឆតិ ឧហក្ខតិ (ដាច់មនុស្សក្មេង) ឆតិ ម្នាលប្រាហ្មណ៍
 ប្រសិនបើមនុស្សចាស់ មានកាយ ៧០ ឆ្នាំក្តី ៧០ ឆ្នាំក្តី ១០០ ឆ្នាំក្តី ក៏បតិ
 ត្រឹមតែមក ប៉ុន្តែមនុស្សនោះនៅបរិភោគកាម ក្រាំពាក់ក្នុងកណ្តាលកាយ

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រង់ពាយ ទុក្ខនិទាន

កាមចរិទ្ធាហេន ចរិទ្ធស្រូតិ កាមវិគត្តោហិ ទដ្ឋតិ
 កាមចរិយេសនាយ ទស្សត្តោ អថទោ សោ
 កាលោ ន ថេរោត្រូវ(*) សំទំ កត្តតិ ទមាពោ
 ចេចំ ព្រាហ្មណ ហោតិ យុវំ សុស្ស កាធូរោសោ
 កាត្រន យោត្ថនេន សមឆ្មាគោ បរិមេន វយសា
 សោ ទ ន កាយ ចរិទ្ធស្រូតិ ន កាមមជ្ឈោ វសតិ
 ន កាមចរិទ្ធាហេន ចរិទ្ធស្រូតិ ន កាមវិគត្តោហិ
 ទដ្ឋតិ ន កាមចរិយេសនាយ ទស្សត្តោ អថទោ
 សោ មណ្ឌិនោ ថេរោត្រូវ សំទំ កត្តតិ ។ ឯវំ ក្រត្ត
 កណ្ឌិយនោ ព្រាហ្មណោ ទដ្ឋាយាសនា ឯតំសំ
 ទុក្ខវសន្តំ កាវត្តា ទមារាជំ សុនំ ភិក្ខុនំ ចារេ
 សិវសា វន្តតំ វន្តោ កវន្តោ វន្តិក្ខមិយំ បិទា
 ទមារា មយំ ទមារក្ខមិយំ បិទា អភិក្ខន្តំ កោ
 កត្ធាន ។ ដេវ ទទាសតំ មំ កវំ កត្តានោ
 បារេតុ អដ្ឋិកត្តំ ចារណុចេតំ សារណំ កត្តន្តំ ។

* វ. មហេ ត្រូវ គតិ បរិមិ ឧត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រង់ពាយ ទុក្ខនិទាន

ក្រៅប្រហាយដោយការអាកាម ត្រូវកាមវិគត្ត ត្រូវសន្តិកំ ជាអង្គទ្រង់ពាយ
 ស្វែងរកកែតាម មនុស្សនោះហៅថា មនុស្សក្មេងដោយពិត មិនរាប់ថា
 ជាសំទុំឡើយ ខ្លួនប្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើ មនុស្សក្មេងនៅដទៃកំរោះ
 មានលក់គ្នា ប្រកបដោយវ័យដំបូង ភីបមវ័យ ប្តីមនុស្សនោះមិនប៉ា-
 វេនកាម មិនគ្រាំគ្រាមកណ្តាលកាម មិនក្រៅប្រហាយដោយការអាកាម
 មិនត្រូវកាមវិគត្ត ត្រូវសន្តិកំ មិនទ្រង់ពាយស្វែងរកកាម មនុស្សនោះរឹប
 រាប់ថាចណ្តិតពិត ថាជាសំទុំដោយពិត ។ លុះព្រះករុណៈនិទានពាយ
 សំណើយដំនើរហើយ កណ្តាលប្រាហ្មណ៍ កំព្រាគបាតចំកន្ទុយ ធ្វើ
 សំពាក់ដណ្តប់រៀងស្នាហ្មឺ ដោយបង្កិច្ចាមាត្រកក់កុំដៃលះក្នុងជំនឿនហើយ
 និយាយថា លោកដំបូងជាមនុស្សចាស់ បិទលក់ក្នុងវៀក្ខុបិ ឯទំព្រះ
 ករុណាជាមនុស្សក្មេងបិទលោ ក្នុងទមារក្ខមិ បតិព្រះករុណៈដំបូង
 ពិលេណាសំ ។ បេវ សូមព្រះករុណៈដំបូង ចាំទុកខ្លួនព្រះករុណា ជាថា
 ទទាសក្ខតដល់សារណាមមំ ស្មើដោយដឹង ចាប់ដឹកពិនិត្យឲ្យនោះវេវ

(២៥៤) យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ហោរា តលវន្តោ
 ហោន្តិ វជានោ វស្មី សមយេ ធុទ្ធលា ហោន្តិ
 វស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ វត្តា វ ជាសុ ហោតិ
 អតំយាតុំ វា និយ្យតុំ វា បទ្ធីន្តិមេ វា ជនបរេ
 វនុសញ្ញាតុំ(៤) ព្រាហ្មណាមហាមតិកា នំមិ វស្មី សមយេ
 ប ជាសុ ហោតិ អតំយាតុំ វា និយ្យតុំ វា ពាហំវាជំ
 វា វាធម្មន្តិមិ បដិវត្តិវតុំ វ វិវាទេ វោ ភិក្ខុវេ
 យស្មី សមយេ វាចកិក្ខុ តលវន្តោ ហោន្តិ វេសលា
 ភិក្ខុ វស្មី សមយេ ធុទ្ធលា ហោន្តិ វស្មី ភិក្ខុវេ
 សមយេ វេសលា ភិក្ខុ វុណ្ណិក្ខតា វុណ្ណិក្ខតា វ
 សង្កមរោ វសំតសាយន្តិ(៥) បទ្ធីន្តិមេ វា ជនបរេ
 វនុសញ្ញា វ វាយំនំ ភិក្ខុវេ ហោតិ តហុជនា-
 ហំពាយ តហុជនាសុទាយ តហុជនា ជនស្ស
 អនត្តាយ អហំពាយ ធុទ្ធលាយ វេវមនុស្សាធំ វ

៤ ប. អនុបក្ខវិទិ ១ ២ ប. សង្កមរោយន្តិ ។

(២៥៥) ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ សម័យណាត្តករោរោនកំច្បាំង
 សម័យនារោត្តករោស្តចកំនានកំច្បាំងទ្រាយ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ សម័យ
 នោះស្តចមានព្រះរាជវង្សាទ្រទ្រង់ចូលមកក្តី ចេញទៅទាញក្រៅក្តី នឹង
 ត្រូវត្រាតិច្ចការក្នុងជនបរេទៅចុងដែនក្តី ក៏មិនបានសេចក្តីសុខសប្បាយ
 ឡើយក្នុងសម័យនោះ សូម្បីពួកព្រាហ្មណ៍និងហោតិ នឹងមានវង្សា
 ទ្រទ្រង់ចូលមកក្តី ចេញទៅទាញក្រៅក្តី ត្រូវត្រាតិច្ចការក្នុងដែនក្រៅក្តី ក៏
 មិនបានសុខសប្បាយឡើយ មានទម្រង់យ៉ាងណា ។ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ
 សេចក្តីទម្រង់យ៉ាងដូច្នោះនេះ ក្នុងសម័យណា ពួកភិក្ខុបុរាណកំច្បាំង
 សម័យនោះ ពួកភិក្ខុជាអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ រមែងទានកំច្បាំង
 ទ្រាយ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ ក្នុងសម័យនោះ ពួកភិក្ខុជាអ្នកមានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ នៅស្បៀមយើង នៅស្បៀមយើង ក្នុងយសំកុកក្នុងកណ្តាល
 ជំនុំសង្ឃ ឬនៅក្នុងជនបរេចុងដែន ។ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ ចោទុនោះ
 តែងប្រក្រតីទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនបាន
 សេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីវិនាសដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជា
 ប្រយោជន៍ ថែមចំពោះសេចក្តីខុស ដល់ទៅកាន់នឹងមនុស្សចាំទ្រាយ ។

យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ វាជានោ ពលវិន្តោ ហោន្តិ យោក
 ភស្មី សមយេ ទុទ្ធលា ហោន្តិ ភស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 អញ្ញា ជាសុ ហោតិ អតិយាតុំ វា និយ្យតុំ វា
 បទុន្តិមេ វា ជេយមេ អនុសញ្ញាតុំ ព្រាហ្មណគមាមតិ-
 កោនិមិ ភស្មី សមយេ ជាសុ ហោតិ អតិយាតុំ វា
 និយ្យតុំ វា ពាហិវា វា កម្មន្តាមិ បដិវត្តិតុំ ។
 ឯវមេ ចោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ បេសលា
 ភិក្ខុ ពលវិន្តោ ហោន្តិ តាបកា ភិក្ខុ ភស្មី
 សមយេ ទុទ្ធលា ហោន្តិ ភស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 តាបភិក្ខុ តុណ្ហិភូតា តុណ្ហិភូតា ។ សង្ករាស្ស
 សិក្ខសាយន្តិ យេន វា តោន វា បដន្តិ(១) ។
 តយេនិ ភិក្ខុវេ ហោតិ តហុជេនហិតាយ តហុជេ-
 វុទាយ តហុតោ ជេស្ស អន្តាយ ហិតាយ
 សុទាយ វេវមទុស្សានន្តិ ។

១. ម. យេន វិចេ តោ បក្កមន្តិ ។ ខ. យេន វិចេ តោ បក្កន្តិ ។

ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សម័យណាពួកស្តេចមានកំឡាំង សម័យនោះ ពួក
 ចោរក៏មានកំឡាំងឡាយ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ ស្តេច
 នឹងមានព្រះរាជដំណើរគ្រឿងចូលមកក្តី ចេញទៅកាន់ព្រៃក្តី នឹងត្រូវ
 ត្រាតិច្ចការ ក្នុងជនបទជុំវិញក្តី តែនិយាយសេចក្តីសុខសច្ចៈ ក្នុង
 សម័យនោះ សូម្បីពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគមាមតិកំឡាំង នឹងមានដំណើរ
 គ្រឿងចូលមកក្តី ចេញទៅកាន់ព្រៃក្តី ត្រូវត្រាការងារគ្រាន់ព្រៃក្តី
 កំបុរសេចក្តីសុខសច្ចៈ មានទម្រង់យ៉ាងណា ។ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 សេចក្តីទម្រង់យ៉ាងដូច្នោះដែរ ក្នុងសម័យណា ពួកភិក្ខុម្នាក់មានសីល
 ជាច្រើនឡាញ់ មានកំឡាំង សម័យនោះ ពួកភិក្ខុម្នាក់មានកំឡាំង ឡាយ
 ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ ពួកភិក្ខុម្នាក់ទៅស្បៀងលើដី ទៅ
 ស្បៀងលើដី ទន្ទឹមសំបុកនៅក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ឬបែកខ្ញែកទៅតាមចិ
 វៀសផ្កាស ។ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុនោះវិនិច្ឆ័យក្តីទៅ ដើម្បីជា
 ប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តី
 ចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ទាំងសេចក្តីសុខដល់ទៅកាន់
 មនុស្សតាំងឡាយ ។

យេ កេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុត្តន្តិយំកេហិ សុត្តន្តិយំ
 វុទ្ធានម្បង្សិយកេហិ អន្តត្ថា ធម្មត្ថា អនុណមេដ្ឋិ
 កេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តហុជនហិកាយ បដិបន្ទា តហុ-
 ជនសុទាយ តហុនោ ជនស្ស អត្តាយ ហិកាយ
 សុទាយ ទេវេវនុស្សាធំ តហុវុ កេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ មុត្តំ បសវន្តិ កេ ចំមំ សទ្ធខំ បរេន្តិកំ ។

សមចំន្តត្ថា ចរុត្ថា ។

[២៨៧] ទ្វេហ ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កាតមា

ទ្វេ ។ ឧត្តានា ច បរិសា កម្ពីក ច បរិសា ។
 កាតមា ច ភិក្ខុវេ ឧត្តានា បរិសា ។ តំ
 ភិក្ខុវេ យស្សំ ចរិសាយំ ភិក្ខុ ឧទុតា ហោន្តិ
 ឧទ្ធានា ចចលា មុទក វិកិណ្ណា កថា មុដ្ឋស្សតិ
 វសេម្បុយាថា អសមាហិតា វិទ្ធាន្តិមិត្តា វាគាតិទ្រ្ទិយា
 វយេ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ ឧត្តានា បរិសា ។
 កាតមា ច ភិក្ខុវេ កម្ពីក បរិសា ។

ខ្មោលភិក្ខុវាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា ប្រព្រឹត្តតាមអង្គថាផង បាច្យផង
 ដោយស្ម័គ្រចាំនិទ្យាយដែលគូរបៀនត្រឹមត្រូវ សមរម្យតាមព្យញ្ជនៈ ខ្មោល
 ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុវាំងនានាឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិដើម្បីជាប្រយោជន៍ផល
 ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខផលជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីចាំរើផលជន
 ច្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ចាំនិទ្យាយសេចក្តីសុខ ផលវេរកានិវិបស្ស
 ចាំនិទ្យាយ ខ្មោលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុវាំងនានាដែលបានស្តីបុណ្យច្រើន
 មិនវិស្សិល្អនៈ ភិក្ខុវាំងនានាឈ្មោះថា ធ្វើប្រាសទ្ធិម្នា ទន្សេបិតវេរ បាទផង។

ចប់ សមចំន្តត្ថ ទី ៧ ។

[២៨៧] ខ្មោលភិក្ខុវាំងឡាយ បរិស័វចាំនិទ្យាយនេះមាន ២ ពួក ។
 បរិស័វ ២ ពួក គឺដូចម្តេច ។ ភិស័វទកតំ ១ បរិស័វច្រវៃ ១ ។ ខ្មោល
 ភិក្ខុវាំងឡាយ បរិស័វទកតំ គឺដូចម្តេច ។ ខ្មោលភិក្ខុវាំងឡាយ ពួក
 ភិក្ខុគឺសាសនានេះ មានចិត្តរាយមាយ មានខានរុះរើ មានចិត្ត
 យេនិយេនិ មានភារីនិ រោគព្យាសំដីរោយកាយ មានស្មារតីភាវំ
 ប្រឡំ មិនដឹងខ្លួន មិនខានចិត្តខ្មាវខ្លួន មានចិត្តវិលវល់ មានផ្សំផ្សាយ
 មិនភាន់ទៅជាប្រាស្រី ក្នុងបរិស័វទកតា ខ្មោលភិក្ខុវាំងឡាយ បរិស័វ
 ១១ របេរថា បរិស័វទកតំ ។ ខ្មោលភិក្ខុវាំងឡាយ ពួកបរិស័វច្រវៃគឺដូចម្តេច។

បឋមបណ្ណាល័យ បរិសេន

៧១ ភិក្ខុវេ យស្សំ បរិសាយំ ភិក្ខុ អនុទូតា
 ហោត្តិ អនុទូត្យា អថបលា អនុទរា អវិនិច្ឆ័យា វា
 ធម្មតិស្សតិ សាធិយា ធម្មាហិកា ធម្មតិស្ស
 សំវុត្តិយា អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ កម្ពីកា បរិសា ។
 ៧២ ថោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បរិសា ។ ឯតមត្តិ
 ភិក្ខុវេ ឥហស ទ្វិដ្ឋំ បរិសាធំ យទិធំ កម្ពីកា
 បរិសាតិ ។

(២៨៧) ទ្វេហ ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កាតមា
 ទ្វេ ។ វត្តា ៦ បរិសា សមត្តា ០ បរិសា ។
 កាតមា ៦ ភិក្ខុវេ វត្តា បរិសា ។ ៧១ ភិក្ខុវេ
 យស្សំ បរិសាយំ ភិក្ខុ អនុទូតា កាលហជាតា
 វិកហបត្តា អញ្ញមញ្ញំ ធម្មសត្តិយំ វិកុទត្តា
 វិហារត្តិ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ វត្តា បរិសា ។
 កាតមា ៧ ភិក្ខុវេ សមត្តា បរិសា ។

បឋមបណ្ណាល័យ បរិសេន

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តមិនរាយមាយ មិន
 មានខានជុះឡើយ មិនយូរឃ្លោង មិនមានមារភ័យ មិនមានពាក្យសំដី
 រោយរាយ មានស្មារតីដ៏កល់តាំ បានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានចិត្តប្រាប័ន្ន
 បានចិត្តនឹងនឹង សម្រួលស្រួល ក្នុងបរិស័ទណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បរិស័ទនេះហៅថា បរិស័ទប្រាំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទទាំង
 ឡាយមាន ២ ពួកនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបរិស័ទទាំង
 ២ ពួកនេះ បរិស័ទប្រាំខ្លះបីច្រើន ។

(២៨៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទទាំងឡាយនេះមាន ២ ពួក ។
 បរិស័ទ ២ ពួក គេដូចម្តេច ។ គឺបរិស័ទជាពួក ១ បរិស័ទព្រមព្រៀងគ្នា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបរិស័ទជាពួក គេដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះក៏មានការណ៍រដ្ឋ ក៏មានការស្រឡាត់
 ដល់ខ្ញុំវិសេសក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នា តែងចាក់ដោយគ្នានឹងគ្នា ដោយលំហែង
 គឺចាក់ក្នុងបរិស័ទណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះហៅថា បរិស័ទ
 ជាពួក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបរិស័ទព្រមព្រៀងគ្នាគេដូចម្តេច ។

ឧបន្តបិណ្ឌ អង្គការតំកាយស្ស ទុកនិយោ

នគ ភិក្ខុវេ យេស្សំ បរិសាយំ ភិក្ខុ សមត្ថា
សង្កាទមាណ ករិវិទនាថា ទំរោទតិក្ខុតា អនាមតំ
បិយេនត្ថូបិ សម្បស្សត្តា វិហរិភ្នំ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
កមត្តា បរិសា ។ នមា ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បរិសា ។
ឯកទត្តំ ភិក្ខុវេ នមាសំ ភ្នំរុំ បរិសាទំ យទិទំ
សមត្ថា បរិសាតិ ។

[២៨៧] ទ្វេតា ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កតតា
ប្យ ។ អនត្តវតិ ១ បរិសា អត្តវតិ ១ បរិសា ។
ធមតយា ១ ភិក្ខុវេ អនត្តវតិ បរិសា ។ នគ ភិក្ខុវេ
យេស្សំ បរិសាយំ ថេរា ភិក្ខុ ពាហុស្មិកា ហោត្តិ
សាថសិកា វេញ្ញមនេ ឬត្ថុត្ថតា បរិហេតេ ធិត្តវត្ត-
ត្ថក ១ វិយំ ការត្តិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា
អបដិទតស្ស អនិទមាយ អសដ្ឋិតតស្ស សដ្ឋិតវិ-
ហាយ ធមតំ បត្តិយា ធមតា ធិត្តវត្តតិ
ឯកទត្តំ សាទំ យោតិ ពាហុស្មិកា សាថសិកា

ឧបន្តបិណ្ឌ អង្គការតំកាយស្ស ទុកនិយោ

ខ្នាលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ ភ្នកភិក្ខុវេនិទ្ធាយនេះជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា ព្រៃ
សេចក្តីពិភយដឹងគ្នា មិនប្រកួតប្រកាន់គ្នាបានសភាព ដូចជាទឹកដៅ
ស្រស់ទឹកទឹក តែដឹងមើលមើលខ្លួនខ្លួនគ្នា វាយចក្កជាទីស្រឡាញ់
ក្នុងបរិស័ទណា ខ្នាលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ បរិស័ទនេះហៅថា បរិស័ទព្រម
ព្រៀងគ្នា ខ្នាលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ បរិស័ទនិទ្ធាយមាន២ពួកនេះឯង ។
ខ្នាលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ បណ្តាបរិស័ទទាំង ២ ពួកនេះ បរិស័ទជាអ្នក
ព្រមព្រៀងគ្នាទុះរើបច្ច្រេសិវ ។

[២៨៧] ខ្នាលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ បរិស័ទទាំងនិទ្ធាយនេះ មាន២ពួក ។
បរិស័ទ២ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបរិស័ទមានវិភមិទ្ធប្រេសិវ ១ បរិស័ទមានវិភ
ប្រេសិវ ។ ខ្នាលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ បរិស័ទមានវិភមិទ្ធប្រេសិវ តើដូចម្តេច ។
ខ្នាលភិក្ខុវេនិទ្ធាយ ភ្នកភិក្ខុវេថេរក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកពេញច្រើន
ជាអ្នកកាន់ធ្ងរ ជាអ្នកដូចដើមក្នុងការវាយព្រាយ ដាក់គុះក្នុងវិវាទ មិន
ឆ្លងក្បាយម ដើម្បីដល់ខ្លួនក្នុងវិវាទមិនបានផល ដើម្បីសម្រេចខ្លួន
ក្នុងវិវាទមិនបានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ខ្លួនក្នុងវិវាទមិន
បានដាក់ច្បាប់ ប្រជុំជនភាពិក្រាយនឹងដល់ខ្លួនផ្ទៃមុខភិយកកព្រាបកាម
ព្រមថាទាំងនោះ សូម្បីប្រជុំជននោះ ក៏ជាអ្នកពេញច្រើន ជាអ្នកកាន់ធ្ងរ

រោត្តមនេ បុព្វត្ថនា ចរិយេតេ ធិត្តិក្កុជ្ជា ន
 វិយំ អាភតិ អប្បត្តស្ស មត្តិយា អនធិតតស្ស
 អធិតនាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ អយំ
 វុត្តតិ កិក្ខុវេ អនត្តវតិ ចរិសា ។ កតតនា ច
 កិក្ខុវេ អត្តវតិ ចរិសា ។ ៧១ កិក្ខុវេ យស្ស
 ចរិសាយំ ថេន កិក្ខុ ន តាហុល្លិកា ហោត្តិ
 ១ សាថលីកា រោត្តមនេ ធិត្តិក្កុជ្ជា ចរិយេតេ
 បុព្វត្ថនា វិយំ អាភតិ អប្បត្តស្ស មត្តិយា អន-
 ធិតតស្ស អធិតនាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ
 ចេសំ ចច្ឆិណ ផនតា ធិដ្ឋានុតតិ អាបដ្ឋតិ
 សាមិ ហោតិ ន តាហុល្លិកា ន សាថលីកា
 រោត្តមនេ ធិត្តិក្កុជ្ជា ចរិយេតេ បុព្វត្ថនា វិយំ
 អាភតិ អប្បត្តស្ស មត្តិយា អនធិតតស្ស
 អធិតនាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ
 ចេសំ វុត្តតិ កិក្ខុវេ អត្តវតិ ចរិសា ។

ជាអ្នកផ្តល់ផ្ដើមក្នុងការថយក្រោយ ដាក់ក្នុងក្នុងវិវេក មិនផ្ដល់ព្យាយាម
 ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសនៃខ្លួនបានដល់ ដើម្បីសម្រេចនូវគុណវិសេស
 ទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសទាន់ដាក់ច្បាស់
 ក្នុងបរិស័ទណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះហៅថា បរិស័ទមានតែ
 តិប្រសិទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបរិស័ទមានតែប្រសិទ្ធ តើដូចម្តេច
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាវេទនៈក្នុងសាលាសាវនៈ មិនជាអ្នកលោក
 ច្រើន ជាអ្នកមិនដូរ ជាអ្នកដាក់ចុះក្នុងការថយក្រោយ ជាប្រធានក្នុងវិវេក
 ផ្ដល់ព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្រេចនូវ
 គុណវិសេសទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស
 ទាន់បានដាក់ច្បាស់ ប្រមុំផនខាងក្រោយនឹងយកគម្រាប់តាមព្រះដោះ
 ទាំងនោះ សូម្បីប្រមុំផននោះ មិនជាអ្នកលោកច្រើន ជាអ្នកមិនកាន់គួរ
 ជាអ្នកមិនដាក់ចុះក្នុងការថយក្រោយជាប្រធានក្នុងវិវេក ផ្ដល់ព្យាយាមដើម្បី
 ដល់នូវគុណវិសេសទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្រេចនៅគុណវិសេសទាន់
 ម្រេច ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសទាន់ដាក់ច្បាស់ ក្នុងបរិស័ទ
 ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះ ហៅថា បរិស័ទមានតែប្រសិទ្ធ ។

ឥត ទេ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បរិសា ។ ឯធនត្ថំ ភិក្ខុវេ
ឥហសំ ទ្ធិទ្ធិ បរិសាយំ យនិទំ អត្តាតិ បរិសាតិ ។

(២៧០) ទ្វេហ ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កាតមា ទ្វេ ។
អនិយា ច បរិសា អរិយា ក បរិសា ។ កតមា
ច ភិក្ខុវេ អនិយា បរិសា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ យស្សំ
បរិសាយំ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ
អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ អយំ
ទុក្ខនិរោជោតិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ អយំ ទុក្ខ-
និរោធតាមិទំ បដិបទាតិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ អយំ
វុត្តតិ ភិក្ខុវេ អនិយា បរិសា ។ កាតមា ច ភិក្ខុវេ
អរិយា បរិសា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ យស្សំ បរិសាយំ
ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ អយំ
ទុក្ខសមុទយោតិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ អយំ
ទុក្ខនិរោជោតិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ អយំ ទុក្ខ-
និរោធតាមិទំ បដិបទាតិ យថាក្ខតំ ធម្មជាទន្តិ
អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ អរិយា បរិសា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសេទមាន២ពួកនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាបរិសេទទាំង២ពួកនេះ បរិសេទមាន២ប្រភេទប្រាសិទ្ធិប្រាសិទ្ធិ ។

(២៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសេទមាន២ពួក ។ បរិសេទ
២ពួក តើដូចម្តេច ។ បរិសេទមិនប្រាសិទ្ធិ បរិសេទប្រាសិទ្ធិ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសេទមិនប្រាសិទ្ធិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
ភិក្ខុក៏សាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ឬមិនដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
ជាទីរលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទី
រលត់ទុក្ខ ក្នុងបរិសេទណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសេទនេះ ហៅថា
បរិសេទមិនប្រាសិទ្ធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាសិទ្ធិប្រាសិទ្ធិ តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក៏សាសនានេះ ដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុជាទីកើត
ឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ក្នុងបរិសេទណា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសេទនេះ ហៅថា បរិសេទប្រាសិទ្ធិ ។

ឥត ទេ កិច្ចវេ ទ្វេ បរិសា ។ ឯឥន្ទ្រំ កិច្ចវេ
ឥតាសំ ទ្វិទ្ធិំ បរិសាចំ យទិទំ អរិយា បរិសាតិ ។

(២៧១) ទ្វេនា កិច្ចវេ បរិសា ។ កតតោ ទ្វេ ។
បរិសតសដោ ច បរិសមណ្ណា ច ។ កតតោ ច
កិច្ចវេ បរិសតសដោ ។ ឥច កិច្ចវេ យស្សំ
បរិសាយំ កិច្ច ធម្មាគតិ កច្ឆន្តិ ដោសាគតិ
កច្ឆន្តិ មោហាគតិ កច្ឆន្តិ កយាគតិ កច្ឆន្តិ
អយំ វុច្ឆតិ កិច្ចវេ បរិសតសដោ ។ កតតោ
ច កិច្ចវេ បរិសមណ្ណា ។ ឥច កិច្ចវេ យស្សំ
បរិសាយំ កិច្ច ធម្មាគតិ កច្ឆន្តិ ធម្មាសាគតិ
កច្ឆន្តិ ធម្មាមោហាគតិ កច្ឆន្តិ ធម្មាកយាគតិ
កច្ឆន្តិ អយំ វុច្ឆតិ កិច្ចវេ បរិសមណ្ណា ។ ឥតា
ទេ កិច្ចវេ ទ្វេ បរិសា ។ ឯឥន្ទ្រំ កិច្ចវេ ឥតាសំ
ទ្វិទ្ធិំ បរិសាចំ យទិទំ បរិសមណ្ណាតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ បរិសេដ្ឋ មាន៦ពួកនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ
ចណ្តាបរិសេដ្ឋបំណងពួកនេះ បរិសេដ្ឋប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ប្រសើរ ។

(២៧១) ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ បរិសេដ្ឋនេះមាន៦ពួក ។ បរិសេដ្ឋ ២
ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបរិសេដ្ឋស្រុកស្រុកស្រុក បរិសេដ្ឋផ្លូវផ្លូវ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ បរិសេដ្ឋស្រុកស្រុក តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណង
ឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លុះក្នុងអំណាចធម្មាគតិ លុះក្នុងអំណាច
មោហាគតិ លុះក្នុងអំណាចមោហាគតិ លុះក្នុងអំណាចកយាគតិ ក្នុង
បរិសេដ្ឋណា ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ បរិសេដ្ឋនេះ ហៅថា បរិសេដ្ឋស្រុក
ស្រុក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ ចុះបរិសេដ្ឋផ្លូវផ្លូវ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុបំណងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនលុះក្នុងអំណាចធម្មាគតិ មិន
លុះក្នុងអំណាចមោហាគតិ មិនលុះក្នុងអំណាចមោហាគតិ មិនលុះក្នុងអំ-
ណាចកយាគតិ ក្នុងបរិសេដ្ឋណា ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ បរិសេដ្ឋនេះហៅថា
បរិសេដ្ឋផ្លូវផ្លូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ បរិសេដ្ឋមាន៦ពួកនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
បំណងឡាយ ចណ្តាបរិសេដ្ឋបំណងពួកនេះ បរិសេដ្ឋត្រូវតែខ្ពង់ខ្ពស់ប្រសើរ ។

(២៧២) 'ឆ្នេរ កិក្ខុវេ' បរិសា ។ កកតមា
 ទ្វេ ។ ទុក្ខាចិក្ខវិធិតា បរិសា នោ មជិបុត្តាវិធិតា
 មជិបុត្តាវិធិតា បរិសា នោ ទុក្ខាចិក្ខវិធិតា ។
 កកតមា ច កិក្ខុវេ ទុក្ខាចិក្ខវិធិតា បរិសា នោ មជិ-
 បុត្តាវិធិតា ។ ឥធិ កិក្ខុវេ វេស្សំ បរិសាយំ កិក្ខុ-
 វេ តេ សុត្តន្តា ឥតិកកតាសិកា កុដ្ឋិក កម្មីតា
 លោកុត្តក សុត្តាភយ្យដិសំយុត្តា តេសុ កត្តាមារេសុ
 ម សុស្សសន្តិ ម សោតំ ឧទហន្តិ ម អញ្ញាចិត្តំ
 ទមដ្ឋាមន្តិ ម ច តេ ធម្មេ ទុក្ខហេតុំ បរិយាមុ-
 ណំតត្ថំ មញ្ញន្តិ វេ ម ច តេ សុត្តន្តា កកិកតា
 ការវេយ្យា ចិត្តស្វា ចិត្តត្យញ្ញាណំ តាហិកោ សាវក-
 កាសិកា តេសុ កត្តាមារេសុ សុស្សសន្តិ សោតំ
 ឧទហន្តិ អញ្ញាចិត្តំ ទមដ្ឋាមន្តិ តេ ច ធម្មេ
 ទុក្ខហេតុំ បរិយាមុណំតត្ថំ មញ្ញន្តិ តេ តំ ធម្មំ
 បរិយាមុណំតត្ថំ ម ចេវ កត្តាមញ្ញ មជិបុត្តន្តិ
 ម មជិវិវាទំ ឥធិ កកតិចស្ស ត្វៈត្តា តិ

(២៧២) ឆ្នេរកិក្ខុវេនិទ្យាយ បរិសំទេនោមា ២ ក្នុង ។ បរិសំ
 ២ ក្នុង តើដូចម្តេច ។ គឺបរិសំទេនិក្ខុទុសទំនធិ មិនសិក្សាដោយការ
 សាភស្ត ។ បរិសំទេនិក្ខុដោយការសាភស្ត មិនសិក្សាទុសទំនធិ ។
 ឆ្នេរកិក្ខុវេនិទ្យាយ បរិសំទេនិក្ខុទុសទំនធិ មិនសិក្សាដោយការសាភ
 ស្ត តើដូចម្តេច ។ ឆ្នេរកិក្ខុវេនិទ្យាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ក្នុងសូត្រ
 ណាដែលជាភាសិតលេខ៧៧ ដ៏ជ្រាលជ្រៅ មានអក្ខរ៍ជ្រាលជ្រៅ
 ជាលោកុត្តៈប្រកបដោយសុត្តាភយ្យ កាលបើក្នុងសូត្រនោះដែលកំពុង
 សំដែងគឺមិនប្រុងស្តាប់ មិនឆ្លៀតច្រឡំស្តាប់ មិនទប់ចិត្តដែលរាយ
 មាយពុំមិនសំគាល់ថា អ្វីរៀនអ្វីសិក្សាមិនទាំងនោះឡើយ ក្នុងសូត្រ
 ណាដែលអ្នកប្រាជ្ញ បានឆន្ទិទុកជាពាក្យសាស្ត្រ មានអក្ខរ៍ចិត្ត មាន
 រូក្ខនិចិត្ត ជាស្រួតទានិ្ត ជាសាវកភាសិត កាលបើសូត្រពុំដឹង
 នោះដែលគេកំពុងសំដែង គឺប្រុងស្តាប់ ឆ្លៀតច្រឡំស្តាប់ ទប់ចិត្ត
 ដែលរាយមាយ ពុំដឹងសំគាល់ថាអ្វីរៀនអ្វីសិក្សាមិនទាំងនោះធើ កិក្ខុ
 ពុំដឹងនោះ សុខសិក្សាមិនទាន់ហើយ មិនបានសាភស្តក្នុងទៅវិញទៅ
 មក មិនកំរើរធើថា ព្យញ្ញនេះដូចម្តេច អង្គបេសកិកាសិកានេះដូចម្តេច

បរិបទស្តុកសា បរិសេន

តេ អវិជិតា ឧ វិវិដ្ឋិ ឧទុក្ខានិសកតព ឧ ឧក្ខានិសកតព
 អនេកវិហិតេសុ ឧ កដ្ឋាមិយេសុ ឧ ធម្មេសុ កដ្ឋំ
 ឧ ប្បដិវេនាធម្មំ អយំ វុទ្ធតិ កិក្ខុវេ ឧ ក្ខានិកវិវិតា បរិសា
 លោ បដិប្បន្តវិវិតា ។ កកតា ឧ កិក្ខុវេ បដិប្បន្តវិវិតា
 បរិសា លោ ឧ ក្ខានិកវិវិតា ។ កក កិក្ខុវេ យស្ស
 បរិសាយំ កិក្ខុ យេ តេ សុត្តន្តា កាវិកាតា កាវយ្យ
 មិត្តត្ថា មិត្តត្ថា កាវិកាតា កាវយ្យ កាសិកា
 តេសុ កញ្ញាមាទេសុ ឧ សុស្សសន្តិ ឧ លោតិ
 ឧ ធម្មោ ឧ ឧក្ខានិក្ខំ ឧ ធម្មោ ឧ តេ ឧ ធម្ម
 ឧ ក្ខោមេត្តំ វិយាយុណិកត្តំ មញ្ញន្តិ យេ បធន តេ
 សុត្តន្តា ឧ កកតា កកតា កកតា កកតា កកតា កកតា
 សុត្តន្តប្បដិសយុត្តា តេសុ កញ្ញាមាទេសុ សុស្សសន្តិ
 លោតិ ឧ ធម្មោ ឧ កញ្ញាមិត្តំ ឧ ធម្មោ ឧ តេ ឧ ធម្ម
 ឧ ក្ខោមេត្តំ វិយាយុណិកត្តំ មញ្ញន្តិ តេ តំ ឧ ធម្ម
 វិយាយុណិកត្តា កកតា កកតា បដិប្បន្តន្តិ បដិវិវិដ្ឋិ

បរិបទស្តុកសា បរិសេន

ក្នុងតំនិទោះ បំបុណ្ណបិកមេសវិវេលកំប៉ាន់ដី មិនបានធ្វើរបស់ដែល
 រុក្ខវិទ្យាវេជ្ជ បំបុណ្ណបិកមេសវិវេលកំប៉ាន់ដី ក្នុងចម្រើនខ្យល់ដែលជា
 ចេតុក្ខន្ធសន្សំយជាច្រើនស្ថានដី ក្នុងបរិសេនោ ម្នាលភិក្ខុតាំង
 ខ្យល់ បរិសេនោហៅថា បរិសេនសិក្ខុខុសទំនង មិនសិក្ខុដោយការ
 សាស្ត្រឃ្លើយ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្យល់ ចុះបរិសេនសិក្ខុដោយការ
 សាស្ត្រ មិនសិក្ខុខុសទំនងអីដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្យល់ ក្នុង
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ក្នុងស្តុកសាដែលក្រប្រាជ្ញាវិជ្ជាជាពាក្យពាក្យ មាន
 ក្នុងវិចិត្ត មានព្យញ្ជាវិចិត្ត ជាបស់ទាំងប្រាំ ជាសាវ្រកាសិក កាលបើ
 ស្រួតតាំងនោះដែលគេកំពុងសំដែង គឺមិនប្រុងស្តាប់ មិនផ្ញើត្រចៀក
 ស្តាប់មិនចប់ចិត្តរាយងាយ តាំងមិនសំគាល់ថា គួររៀនក្នុងសិក្ខុធម៌តាំង
 លោដដែរ ឯក្នុងស្តុកសាដែលជាសាស្ត្ររបស់គេជាគ្រូប្រាជ្ញា មាន
 អង្គដ៏ច្រើនប្រាជ្ញា ជាលោក្ខន្ធប្រកបដោយសុញ្ញតមិ កាលបើស្រួតតាំង
 លោដដែលគេកំពុងសំដែង ក៏ប្រុងស្តាប់ ផ្ញើត្រចៀកស្តាប់ ចប់ចិត្តរាយ
 ងាយ តាំងសំគាល់ថា គួររៀន ក្នុងសិក្ខុធម៌តាំងនោះដែរ ក្នុងភិក្ខុ
 តាំងនោះសិក្ខុធម៌នោះហើយ សាស្ត្រនោះវិញទៅមក រើដឹងថា

ឥនំ កថមំមស្ស ក្យត្តោតិ តេ អវិជញ្ជោវ វិវុត្តិ វេទុត្តា-
 វិកតត្ប ឧត្តានិករោត្តិ អនេកវិហិតេសុ ច កត្តា-
 ហិវិយេសុ វាឱសុ កត្តិ មជិវិហិតេន្តិ អយំ
 វុត្តតិ ភិក្ខុវេ មជិវុត្តាវិជិតា បរិសា កោ ឧត្តា-
 វិកវិជិតា ។ ឥនា ចោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បរិសា ។
 ឯតន្តិ ភិក្ខុវេ ឥនាសំ ទ្ធិន្តិ បរិសានំ យនិទំ
 មជិវុត្តាវិជិតា បរិសា កោ ឧត្តាវិកវិជិតាតិ ។

[២៧៧] ទ្វេតា ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កតតា ទ្វេ ។
 អាមិសតុ បរិសា តោ សទ្ធម្មតុ សទ្ធម្មតុ បរិសា
 តោ អាមិសតុ ។ កតតា ច ភិក្ខុវេ អាមិសតុ
 បរិសា តោ សទ្ធម្មតុ ។ ឥន ភិក្ខុវេ យស្សំ បរិសាយំ
 វិក្ខុ ភិហិនំ ឧបាសវសនានំ សម្មទា មត្តមត្តស្ស
 វុត្តា កាសន្តំ វេសុកោ ភិក្ខុ ឧកោកាភិវុត្តោ

ព្យក្ខនៈខេដូចម្តេច អត្ថរបស់សាសិតៈនេះដូចម្តេច ភិក្ខុវាំងនោះបើក
 របស់ដែលកំប៉ាំងផង ធ្វើរបស់ដែលប្រើឱ្យកប់ផង បរិសាបដំសេចក្តី
 សន្សំយ ក្នុងធម៌វាំងឡាយដែលជាហេតុ គួរឱ្យសន្សំយជាច្រើនស្តាន
 បានផង ក្នុងបរិស័ទណា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ បរិស័ទនេះហៅថា
 បរិស័ទសិក្សាដោយការសាកសួរ មិនសិក្សាខុសទំនងឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ បរិស័ទមានពីរពួកនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ បណ្តា
 បរិស័ទពីរពួកនេះ បរិស័ទដែលសិក្សាដោយការសាកសួរ មិនសិក្សា
 ខុសទំនងទុំនេះវិបប្រសើរ ។

[២៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ បរិស័ទនេះ មាន២ពួក ។ បរិស័ទ២
 ពួកគឺដូចម្តេច ។ គឺបរិស័ទធ្ងន់ក្នុងភាមិសៈ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ បរិស័ទ
 ធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ក្នុងភាមិសៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ បរិស័ទ
 ធ្ងន់ក្នុងភាមិសៈ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យ
 ឡាយពួកភិក្ខុក្នុងសាលានេះ សរសើរគុណទៅវិញទៅមក ចំពោះ
 មុខពួកគ្រូហស្តវិជលៈស្សៀតសថ ភិក្ខុឯណោះថា ករោតាភិវុត្ត (១)

១- ករោតាភិវុត្ត ដែលបានសម្រេចវិញ្ញាណ ៧ ជំរុបនាមបក្ខី ឬប្រ-
 សមបក្ខី ហើយយល់សព្វក្តីជាទីតាំងកំរើទីវស្សតា ដំបូងលំដាប់អោយពួកស ។

បឋមបណ្ណសារ បរិសេដ្ឋ

អសុគោ បញ្ញាវិធុន្តោ អសុគោ កាយសិក្ខិ

អសុគោ ធិដ្ឋិធម្មន្តោ អសុគោ សទ្ធាវិធុន្តោ

អសុគោ ធម្មាទុសារី អសុគោ សទ្ធាទុសារី

អសុគោ សីលភំ កិល្បណាធិធា អសុគោ

ធុស្សីលោ ចាមធម្មានិ តេ តេន លាភំ លកត្ថិ

តេ ភំ លាភំ លកត្វា ភតិកា មុត្តិកា អាជ្ឈិកាធម្ម

វេទានីលវិសុទ្ធិវិទា អាទិស្សាណម្បញ្ញា បរិកុញ្ញត្ថិ

វេយ្យុត្ថតិ ភិក្ខុវេ វេទិនិសកុ បរិសា វេន សទ្ធម្មកុ ។

បឋមបណ្ណសារ បរិសេដ្ឋ

កិក្ខុវេណារោជបញ្ញាវិមុត្តិ (១) កិក្ខុវេណារោជកាយសិក្ខិ (២) កិក្ខុវេណារោជវិដ្ឋិប្បត្តិ កិក្ខុវេណារោជសទ្ធាវិមុត្តិ (៣) កិក្ខុវេណារោជធម្មាទុសារី (៤) កិក្ខុវេណារោជសទ្ធាទុសារី (៥) កិក្ខុវេណារោជកិល្បណាធិធា កិក្ខុវេណារោជអាកាសិយ មាន កល្យាណគម៌ កិក្ខុវេណារោជអាក្រុស្តសីល មាន បុប្ផមិ កិក្ខុតាំង ចាវិភវិ បុគ្គលភាយសំដីសរសីរនារ លុះកិក្ខុតាំងនារ បុគ្គលភាយនារ ហើយ ក៏ប្រជុំស្រីស្រីលើចុះ (ក្នុងលក្ខនៈ) មិនឃើញទោស មិនមានបញ្ញា សម្រាប់រើខ្លួន ក៏បរិភោគលក្ខនៈ ក្នុងចរិសីក្ខុវេណា មូលកិក្ខុតាំងខ្សោយ បរិសីទនារ ហៅថាបរិសីទខ្លួនក្នុងតាមិល បិទខ្លួនក្នុងព្រះសុខ្ខត្រឡើយ ។

- ១- បានខាងយោធាវេ ដែលមិនចាត់បានសម្រេចវិទាព្វធម៌ទាំង ៧ រឿយ ស្រាប់តែ ចំរើនវិស្សតតែម្ដង ក៏បានសម្រេចអហត្ថផល (ជាសុញ្ញវិស្សត) ។
- ២- បានខាងយោធាវេ ដែលបានសម្រេចវិទាព្វធម៌ទាំង ៧ ហើយចំរើនវិស្សត ធាតុផលវេទនាសម្រេចសោតាបត្តិម្ព រហូតដល់អហត្ថផល ។
- ៣- បានខាងយោធាវេ ដែលចំរើនវិស្សត ហើយត្រាស់ដឹងនូវអរិយសត្វទាំង ៤ ។
- ៤- បានខាងយោធាវេ ដែលចំរើនវិស្សតហើយត្រាស់ដឹងនូវអរិយសត្វទាំង ៤ បានសម្រេចសោតាបត្តិផល រហូតដល់អហត្ថផល ។
- ៥- បានខាងយោធាវេ ដែលបរិច្ចេកិច្ចោយចក្ខុ មានចក្ខុនិរ្យោទិក្ខាបានសម្រេច សោតាបត្តិម្ពរហូតដល់អហត្ថផល ដើម្បីបាននូវសោតាបត្តិផល ។
- ៦- បានខាងយោធាវេ ដែលបរិច្ចេកិច្ចោយសត្វ បានសក្ខន្តិរ្យោទិក្ខាបានសម្រេច សោតាបត្តិម្ព ប្រយោជកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បីបាននូវសោតាបត្តិផល ។

កតតោ វិច កិក្ការេ សទ្ធម្មតុ បរិសា វោ
 អាមិសតុ ។ ឥធិ កិក្ការេ យស្សំ បរិសាយំ
 កិក្ការេ ន កិហិមំ ឧទាភវសយាមំ សម្មតា អញ្ញ-
 មញ្ញស្ស វណ្ណំ កាសន្តិ អសុកោ កិក្ការេ ទកតោកាត-
 វិមុត្តោ អសុកោ មញ្ញវិមុត្តោ អសុកោ កាយសិក្ខិ
 អសុកោ ធិត្តិម្បត្តោ អសុកោ សម្មាវិមុត្តោ អសុកោ
 ធិត្តិទុសារី អសុកោ សម្មាទុសារី អសុកោ
 សិលវា កល្យាណនិម្ម អសុកោ ទុស្សីលោ
 ចាចនាខ្មតិ ។ តេ តេន លាភំ លភន្តិ តេ
 ភំ លាភំ លភិក្ខា អតតិកា អមុត្តិកា វាណិយមន្តា
 អាតិណវស្សាវិទោ ធិស្ម្មណម្បញ្ញ បរិក្កត្តាធិ អយំ
 វុត្តតិ កិក្ការេ សទ្ធម្មតុ បរិសា វោ អាមិសតុ ។
 ឥហ វោ កិក្ការេ ទ្វេ បរិសា ។ ឯតនត្តិ
 កិក្ការេ ឥហសំ ទ្ធិត្តំ បរិសានំ យតិមំ សទ្ធម្មតុ
 បរិសា វោ អាមិសតុតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរស័វទជន្តក្នុងព្រះសង្ឃ មិនជន្តក្នុងភាមិសា ក៏
 ជន្តក្នុង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ មិនសារសិក្សាលា
 ទៅវិញទៅមក ចំពោះមុខគួរឲ្យស្មោះស្ម័គ្រសព្វ ភិក្ខុឯណោះ ជា
 ទោកោតិមុត្ត ភិក្ខុឯណោះជាមញ្ញវិមុត្ត ភិក្ខុឯណោះជាកាយសិក្ខិ ភិក្ខុ
 ឯណោះជាធិត្តិម្បត្ត ភិក្ខុឯណោះជាសម្មាវិមុត្ត ភិក្ខុឯណោះជាសម្មាទុសារី ភិក្ខុ
 ឯណោះជាសម្មាទុសារី ភិក្ខុឯណោះជាភ្នកមាតសិល មានកល្យាណនិម
 ភិក្ខុឯណោះជាភ្នកទ្រុស្តសិល មានបាបធម៌ម្យេច្ឆេមឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏មិនបានលាភដោយមិនពាលសារសិក្សាទៅវិញទៅមក លុះភិក្ខុនោះ
 បានលាភនោះហើយ មិនជ្រប់ មិនស្រវឹង មិនលឺចុះ (ក្នុងលោកនោះ)
 ឃើញខាស មានមញ្ញសម្រាប់វិទ្ធជ ក៏ចំពែក (លោកនោះ) ក្នុងបរិស័ទ
 ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនោះហៅថា បរិស័ទជន្តក្នុងព្រះសង្ឃ
 មិនជន្តក្នុងភាមិសារឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទមាន ២ ពួកនោះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបរិស័ទទាំង ២ ពួកនោះ បរិស័ទជន្ត
 ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនជន្តក្នុងភាមិសារឡើយប្រសើរ ។

(២៧៤) ខ្មែរ ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កាតតា ទ្វេ ។
 វិសេសា ធ បរិសា សមា ធ បរិសា ។ កាតតា ធ
 ភិក្ខុវេ វិសេសា បរិសា ។ ឥធ ភិក្ខុវេ យស្ស័
 បរិសាយំ អធិដ្ឋកម្មានិ បវត្តន្តិ ធិដ្ឋកម្មានិ ឧប្ប-
 វត្តន្តិ អវិទយកម្មានិ បវត្តន្តិ វិទយកម្មានិ ឧប្បវត្តន្តិ
 អធិដ្ឋកម្មានិ ធិប្បន្តិ ធិដ្ឋកម្មានិ ឧ ធិប្បន្តិ អវិ-
 ទយកម្មានិ ធិប្បន្តិ វិទយកម្មានិ ឧ ធិប្បន្តិ អយំ
 វុទ្ធាតំ ភិក្ខុវេ វិសេសា បរិសា ។ វិសេសត្ថា ភិក្ខុវេ
 បរិសាយំ អធិដ្ឋកម្មានិ បវត្តន្តិ ធិដ្ឋកម្មានិ ឧប្បវត្តន្តិ
 អវិទយកម្មានិ បវត្តន្តិ វិទយកម្មានិ ឧប្បវត្តន្តិ
 អធិដ្ឋកម្មានិ ធិប្បន្តិ ធិដ្ឋកម្មានិ ឧ ធិប្បន្តិ អវិទយ-
 កម្មានិ ធិប្បន្តិ វិទយកម្មានិ ឧ ធិប្បន្តិ ។ កាតតា
 ធ ភិក្ខុវេ សមា បរិសា ។ ឥធ ភិក្ខុវេ យស្ស័
 បរិសាយំ ធិដ្ឋកម្មានិ បវត្តន្តិ អធិដ្ឋកម្មានិ ឧប្ប-
 វត្តន្តិ វិទយកម្មានិ បវត្តន្តិ អវិទយកម្មានិ ឧប្បវត្តន្តិ
 ឧប្បកម្មានិ ធិប្បន្តិ អធិដ្ឋកម្មានិ ឧ ធិប្បន្តិ
 វិទយកម្មានិ ធិប្បន្តិ អវិទយកម្មានិ ឧ ធិប្បន្តិ

(២៧៥) ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ បរិសេដ្ឋនេះមាន៦ ពួក ។ បរិ-
 សេដ្ឋ ៦ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបរិសេដ្ឋមិទ្ធកមសា ១ បរិសេដ្ឋកមសា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ បរិសេដ្ឋមិទ្ធកមសានេះដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
 ភ្នំសាលនោះ អធិដ្ឋកម្ម (អំពើទុសធម៌) ប្រព្រឹត្តទៅបាន ធម្មកម្ម (កំ-
 រើប្រើធម៌) ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន អវិទយកម្ម (អំពើទុសធម៌) ប្រព្រឹត្តទៅ
 បាន វិទយកម្ម (អំពើត្រូវវិន័យ) ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន អធិដ្ឋកម្ម ត្រូវបានធម្ម-
 កម្មមិនត្រូវបាន វិទយកម្ម ត្រូវបាន វិទយកម្មមិនត្រូវបាន ភ្នំសាលបរិសេដ្ឋ ណា
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ បរិសេដ្ឋនេះហៅថា បរិសេដ្ឋមិទ្ធកមសា ។ ម្នាលភិក្ខុ-
 វាំងឡាយ (ធានា) អធិដ្ឋកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅបាន ធម្មកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅមិន
 បាន អវិទយកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅបាន វិទយកម្មប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន អធិដ្ឋកម្ម
 ត្រូវបាន ធម្មកម្ម មិនត្រូវបាន វិទយកម្ម ត្រូវបាន វិទយកម្ម មិនត្រូវ
 បាន ត្រូវបានបរិសេដ្ឋប្រព្រឹត្តមិទ្ធកមសា ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ចុះ
 បរិសេដ្ឋកមសាដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយភ្នំសាលនោះ ធម្មកម្ម
 ប្រព្រឹត្តទៅបាន អធិដ្ឋកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន វិទយកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅ
 បាន អវិទយកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន ធម្មកម្មត្រូវបាន អធិដ្ឋកម្ម មិនត្រូវ
 បាន វិទយកម្ម ត្រូវបាន វិទយកម្ម មិនត្រូវបាន ភ្នំសាលបរិសេដ្ឋ ណា

អយំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ សមា បរិសា ។ សមញ្ញំ ភិក្ខុវេ
 បរិសាយ ធម្មកម្មានិ បវត្តន្តិ អធម្មកម្មានិ ធម្មវត្តន្តិ
 វិនយកម្មានិ បវត្តន្តិ អវិនយកម្មានិ ធម្មវត្តន្តិ ធម្ម-
 កម្មានិ ធម្មន្តិ អធម្មកម្មានិ ន ធម្មន្តិ វិនយកម្មានិ
 ធម្មន្តិ អវិនយកម្មានិ ន ធម្មន្តិ ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ
 ទ្វេ បរិសា ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥមាសំ ទ្ធិន្តំ បរិសានំ
 យទិទំ សមា បរិសាតិ ។

[២៧៤] ទ្វេមា ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កាតមា ទ្វេ ។
 អធម្មកម្មានិ បរិសា ធម្មកម្មានិ បរិសា ។ បេ ។
 ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បរិសា ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ
 ឥមាសំ ទ្ធិន្តំ បរិសានំ យទិទំ ធម្មកម្មានិ បរិសាតិ ។

[២៧៥] ទ្វេមា ភិក្ខុវេ បរិសា ។ កាតមា ទ្វេ ។
 អធម្មកម្មានិ បរិសា ធម្មកម្មានិ បរិសា ។
 កាតមា បរិសា ។ អធម្មកម្មានិ បរិសា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះហៅថា បរិស័ទកបសា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ (ពុទ្ធជា) ធម្មកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅបាន ធម្មកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន
 វិនយកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅបាន អវិនយកម្ម ប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន ធម្មកម្ម ត្រូវរឿង
 អធម្មកម្ម មិនត្រូវរឿង វិនយកម្ម ត្រូវរឿង អវិនយកម្ម មិនត្រូវរឿង ព្រោះបរិស័ទ
 ប្រព្រឹត្តកបសា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទមានពីរពួកនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបរិស័ទ ទាំងពីរពួកនេះ បរិស័ទកបសា ដូច
 ទើបច្រើន ។

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះមាន ៦ ពួក ។ បរិស័ទ
 ២ ពួក គឺដូចម្តេច ។ គឺបរិស័ទមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ១ បរិស័ទប្រព្រឹត្តតាម
 ធម៌ ១ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទមានពីរពួកនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបរិស័ទ ទាំងពីរពួកនេះ បរិស័ទប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ដូច
 ទើបច្រើន ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះមាន ១២ ពួក ។ បរិស័ទ
 ២ ពួក គឺដូចម្តេច ។ គឺបរិស័ទមិនបោសតាមធម៌ ១ បរិស័ទបោសតាម
 ធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទមិនបោសតាមធម៌ គឺដូចម្តេច ។

ឥត ភិក្ខុវេ យស្សំ បរិសាយំ ភិក្ខុ អធិការណំ
 អាទិយន្តិ ធម្មតំ វា អធម្មតំ វា តេ តំ អធិការណំ
 អាទិយិត្តា ធម្មេវ អញ្ញាមត្តំ សញ្ញាមេន្តិ ធម្មេ សញ្ញត្តិ
 ឧបកថន្តិ ធម្មេ វិជ្ជាមេន្តិ ធម្មេ វិជ្ជត្តិ ឧបកថន្តិ
 តេ អសញ្ញត្តិពលា អធិជ្ជត្តិពលា អប្បជិចិស្សត្ត-
 ទន្តិទោ តទៅ អធិការណំ ជាមសា បកមស្ស(១) អភិ-
 ជិវិស្ស កេហារន្តិ ឥទទៅ សង្ខំ មោយមញ្ញត្តិ អយំ
 វិទូតិ ភិក្ខុវេ អធម្មវាទិទិ បរិសា ។ កតមា ធម្ម-
 ភិក្ខុវេ ធម្មវាទិទិ បរិសា ។ ឥត ភិក្ខុវេ យស្សំ
 បរិសាយំ ភិក្ខុ អធិការណំ អាទិយន្តិ ធម្មតំ វា
 អធម្មតំ វា តេ តំ អធិការណំ អាទិយិត្តា អញ្ញាមត្តំ
 សញ្ញាមេន្តិ តេវ សញ្ញត្តិ ឧបកថន្តិ វិជ្ជាមេន្តិ វា
 វិជ្ជត្តិ ឧបកថន្តិ តេ សញ្ញត្តិពលា វិជ្ជត្តិពលា
 បជិចិស្សត្តទន្តិទោ ធម្មេវ អធិការណំ ជាមសា បក-
 មស្ស(១) អភិជិវិស្ស កេហារន្តិ ឥទទៅ សង្ខំ មោយមញ្ញត្តិ

១ ឃ. បាមណ ។

បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាន់យកអធិការណ៍ត្រូវ
 តាមធម្មតិ មិនត្រូវតាមធម្មតិ លុះភិក្ខុទាំងនោះ កាន់យកអធិការណ៍នោះ
 ហើយ មិនតម្រូវឲ្យទៅវិញទៅមកផង មិនប្រជុំគ្នាស្របគ្នាផង មិនតំ
 ភ្នាក់វិក្កុរមើលផង មិនប្រជុំភ្នាក់វិក្កុរមើលផង ភិក្ខុទាំងនោះមានការបំភ-
 យល់ជាក់ច្បាំង មានសេចក្តីមិនតំភ្នាក់វិក្កុរ មានគំនិតមិនច្របូក
 លះបង់ជាប្រក្រតី រើមិនច្រកាន់ម៉ាដោយភ័ក្ត្រទីវិជ្ជបកមាសៈ ហើយពោល
 តាំងអធិការណ៍នោះថា នេះជាពាក្យពិតមែន ពាក្យដទៃឥតអំពើទេដូច្នោះ
 ក្នុងបរិស័ទណា បាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះហៅថា បរិស័ទមិន
 ពោលតាមធម្ម ។ បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបរិស័ទពោលតាមធម្ម
 តើដូចម្តេច ។ បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាន់យក
 អធិការណ៍ត្រូវតាមធម្មតិ មិនត្រូវតាមធម្មតិ លុះភិក្ខុទាំងនោះ កាន់យក
 អធិការណ៍នោះហើយ រើមិនតម្រូវឲ្យទៅវិញទៅមកផង ប្រជុំគ្នាស្រប
 គ្នាផង តំភ្នាក់វិក្កុរមើលផង ប្រជុំភ្នាក់វិក្កុរមើលផង ភិក្ខុទាំងនោះមានការ
 យល់ជាក់ច្បាំង មានសេចក្តីមិនតំភ្នាក់វិក្កុរ មានគំនិតច្របូកនឹងលះបង់ជាប្រ-
 ក្រតី មិនច្រកាន់ម៉ាដោយភ័ក្ត្រទីវិជ្ជបកមាសៈ ហើយពោលតាំងអធិការណ៍
 នោះថានេះជាពាក្យពិតមែន ពាក្យដទៃឥតអំពើទេ ដូច្នោះក្នុងបរិស័ទណា

សុត្តន្តបិដក អង្គទូលំកាយស្ស ទុក្ខនិយាយ

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធម្មភិក្ខុមិ ធម្មភិក្ខុមិ វិសា ។ ធម្មា ទោ
ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មភិក្ខុ ។ ឯគធម្មំ ភិក្ខុវេ ឥតាសំ
ប្លង្គំ ធម្មភិក្ខុមិ យធម្មំ ធម្មភិក្ខុមិ ធម្មភិក្ខុមិ ។

ឃៃសវនោ ចក្ខុនោ ។

ចក្ខុសវនោ ចរាមា សមនោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូលំកាយស្ស ទុក្ខនិយាយ

ប្រាសភិក្ខុគំជីវិទ្ធកាយ បរិស័ទខនៈ ហោរោ បរិស័ទខនោលកាមមមិ ។
ប្រាសភិក្ខុគំជីវិទ្ធកាយ បរិស័ទខនោតិវត្ថុកខនោធម្មិ ។ ប្រាសភិក្ខុគំជីវិទ្ធកាយ
បណ្តាបរិស័ទគំជីវិទ្ធកខនោ បរិស័ទខនោលកាមមមិដុះរេចិបប្រុសេវិ ។

ចចំ ចរិសវច្ឆ ទី ៥ ។

ចចំ ឃមេចក្កាសក ។

ទុតិយបណ្ណាសកោ

[២៧៧] ទ្វេម កិច្ចវេ ធុត្តលា លោកេ ទធុ-
ដ្ឋមាតា ទធុដ្ឋន្តិ តហុជនហិតាយ តហុជនសុទាយ
តហុយោ ជនស្ស អក្កាយ ហិតាយ សុទាយ
នេមទុស្សានំ ។ កកខេ ទ្វេ ។ តថាគតោ ច
អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វាសា ច ចក្កវត្តិ ។ នមេ
ទោ កិច្ចវេ ទ្វេ ធុត្តលា លោកេ ទធុដ្ឋមាតា
ទធុដ្ឋន្តិ តហុជនហិតាយ តហុជនសុទាយ តហុយោ
ជនស្ស អក្កាយ ហិតាយ សុទាយ នេម-
ទុស្សានំ ។

[២៧៨] ទ្វេម កិច្ចវេ ធុត្តលា លោកេ ទធុ-
ដ្ឋមាតា ទធុដ្ឋន្តិ អច្ឆរិយមទុស្សា ។ កកខេ ទ្វេ ។
តថាគតោ ច អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វាសា ច
ចក្កវត្តិ ។ នមេ ទោ កិច្ចវេ ទ្វេ ធុត្តលា លោកេ
ទធុដ្ឋមាតា ទធុដ្ឋន្តិ អច្ឆរិយមទុស្សានំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក

[២៧៧] ខ្លាលកិច្ចវេទិទ្ធិយ បុគ្គលពិរក្ខតេន កាលកើតាឡើង
ក្នុងលោក កែតិកេឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តី
សុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍
ទីនិសេចក្តីសុខដល់ទេវតាទីនិមនុស្សចាតិទ្ធិយ ។ បុគ្គលពិរក្ខតេដ្ឋច
ម្ពេច ។ គំប្រែតថាគតជាសហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ស្តេចចក្រពត្តិ ១ ។ ខ្លាល
កិច្ចវេទិទ្ធិយ បុគ្គលពិរក្ខតេន កាលកើតាឡើងក្នុងលោក កែតិកេ
ឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន
ដើម្បីសេចក្តីចម្រើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ទីនិសេចក្តីសុខ
ដល់ទេវតាទីនិមនុស្សចាតិទ្ធិយ ។

[២៧៨] ខ្លាលកិច្ចវេទិទ្ធិយ បុគ្គលពិរក្ខតេន កាលកើតាឡើងក្នុង
លោក កែតិកេឡើងជាមនុស្សគ្រូសារ ។ បុគ្គលពិរក្ខតេ កើតចម្ពេច
គំប្រែតថាគតជាសហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ស្តេចចក្រពត្តិ ១ ។ ខ្លាលកិច្ចវេ
ទ្ធិយ បុគ្គលពិរក្ខតេន កាលកើតាឡើងក្នុងលោក កែតិកេឡើង
ជាមនុស្សគ្រូសារ ។

[២៧៧] ទ្វិដ្ឋំ ភិក្ខុវេ បុគ្គលានំ កាលកិរិយា
 ធម្មោចោ ជនស្ស អនុតថ្នា(១) ហោតិ ។ កតមេសំ
 ទ្វិដ្ឋំ ។ តថាគតស្ស ច អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 រត្តា ច ចក្កវត្តិស្ស ។ វមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វិដ្ឋំ
 បុគ្គលានំ កាលកិរិយា ធម្មោចោ ជនស្ស អនុតថ្នា
 ហោតីតិ ។

[៣០០] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ថ្មោរាហា ។ កតមេ
 ទ្វេ ។ តថាគតោ ច អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា រាជា
 ច ចក្កវត្តិ ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ថ្មោរាហាតិ ។

[៣០១] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ តុន្តា ។ កតមេ ទ្វេ ។
 តថាគតោ ច អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ចទ្ទេកតុន្តោ ច ។
 វមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ តុន្តាតិ ។

[៣០២] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ អសនិយា ជនត្តិយា
 ន សន្តសន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។ ភិក្ខុ ច មីលា-
 សហំ ហត្ថាជានិយោ ត ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទ្វេ អសនិយា ជនត្តិយា ន សន្តសន្តិកិ ។

១១. អនុតថ្នា ។

[២៧៧] ប្រសភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ កាលកិរិយាយេសំបុគ្គលតិរព្វក វេយ្យ
 មាទសេចក្តីស្តាយក្រោយវេសំវេនាច្រើន ។ បុគ្គលតិរព្វក កើដូចម្តេច ។
 គិប្រេភយេភគតាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ស្តេចចក្រភ្នំ ១ ។ ប្រសភិក្ខុ
 ចាំធិទ្ធកាយ កាលកិរិយាយេសំបុគ្គលតិរព្វកនេះ វេយ្យមាទសេចក្តីស្តាយ
 ក្រោយវេសំវេនាច្រើន ។

[៣០០] ខ្មាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ ថ្មុបារហេត្រួល (បុគ្គលគួរវេសំថ្មុប)
 វេយ្យមាទសេចក្តីស្តាយ ។ ថ្មុបារហេត្រួលតិរព្វក កើដូចម្តេច ។ គិប្រេភយេភគតា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ស្តេចចក្រភ្នំ ១ ។ ប្រសភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ ថ្មុបារហេ-
 ត្រួលមាទសេចក្តីស្តាយនេះឯង ។

[៣០១] ប្រសភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ ច្រេពុទ្ធនោមាទសេចក្តីស្តាយ ។ ច្រេពុទ្ធ
 តិរព្វកកើដូចម្តេច ។ គិប្រេភយេភគតាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ បច្ចេកពុទ្ធចេ
 ខ្មាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ ច្រេពុទ្ធនោមាទសេចក្តីស្តាយនេះឯង ។

[៣០២] ខ្មាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ បុគ្គលតិរព្វកទោ វេយ្យមិទកក់ស្តុត
 កុនិវេហវេសនេចុបាញ់ ។ បុគ្គលតិរព្វកកើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុវេ
 មីលាស្រត ១ មីភាជាទេយ្យ ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ បុគ្គលតិរព្វក
 នេះឯង វេយ្យមិទកក់ស្តុត កុនិវេហវេសនេចុបាញ់ ។

ទុតិយបច្ឆ័យសមេ បុគ្គលវិជ្ជា

(៣០៣) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ អសនិយា ផលន្តិយា
ន សន្តសន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។ ភិក្ខុ ច ចំណា-
សវា អសន្តដានិយា ច ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ទ្វេ អសនិយា ផលន្តិយា ន សន្តសន្តិ ។

(៣០៤) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ អសនិយា ផលន្តិយា ន
សន្តសន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។ ភិក្ខុ ច ចំណាសវា
សីហោ ច មិគរាជា ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
អសនិយា ផលន្តិយា ន សន្តសន្តិ ។

(៣០៥) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ អត្តវសេ សម្មស្សនាណ
កិប្បិសា ខានុសី វាចំ ន កាសន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។
មា ច មុសា កណិម្ហា មា ច បរំ អក្ខរតន
អញ្ញាចិត្តិម្ហាតិ ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ អត្តវសេ
សម្មស្សនាណ កិប្បិសា ខានុសី វាចំ ន កាសន្តិ ។

(៣០៦) ទ្វិដ្ឋំ ភិក្ខុវេ ធម្មានំ អតិក្ខោ វេយ្យាដិវិណា
មាច្ឆាមោ កាលំ តារោតិ ។ កតមេសំ ទ្វិដ្ឋំ ។

ទុតិយបច្ឆ័យសមេ បុគ្គលវិជ្ជា

(៣០៧) ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ បុគ្គលពីរពួកនេះ វេទនិមិទកក់ស្កុក
ក្នុងវេលាវេលានេះបាញ់ ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាវិណា-
ស្រា ទសរគាដានេយ្យ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ បុគ្គលពីរពួកនេះ
វេទនិមិទកក់ស្កុក ក្នុងវេលាវេលានេះបាញ់ ។

(៣០៨) ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ បុគ្គលពីរពួកនេះ វេទនិមិទកក់ស្កុក
ក្នុងវេលាវេលានេះបាញ់ ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាវិណា-
ស្រា ១ សិហានិកា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ បុគ្គលពីរពួកនេះ
វេទនិមិទកក់ស្កុក ក្នុងវេលាវេលានេះបាញ់ ។

(៣០៩) ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ពួកសត្វក្នុង កាលពិចារណា
ឃើញដូចអំណាចនៃប្រយោជន៍ពីរយ៉ាងនេះ ទើបមិនពោលព័ត៌មានដល់
មនុស្ស ។ ប្រយោជន៍ពីរយ៉ាងនេះតើដូចម្តេច ។ គឺមិនពោលពាក្យមុសា ១
និងពោលចម្លើយដល់អ្នកដទៃដោយពាក្យមិនតិច ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ
ពួកសត្វក្នុង កាលពិចារណាឃើញដូចអំណាចនៃប្រយោជន៍ពីរយ៉ាង
នេះទើបមិនពោលព័ត៌មានដល់មនុស្សឡើយ ។

(៣១០) ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ ទាតុគ្រាម វេទនិមិទកក់ស្កុកប្រគល់
ចំពោះធម៌ពីរយ៉ាងនេះដល់មណោកាល ។ ធម៌ពីរយ៉ាងនេះ តើដូចម្តេច ។

ទុតិយបញ្ញាសារ បុគ្គលវគ្គ

វិហារសេយ្យចំ ធំ ចស្ស្ស៍ស្ស ឧ ចដិករយ្យ មជ្ឈិមោ
 រេមិ មំ វិទេយ្យ... នរោ រេមិ មំ វិទេយ្យ អហិកា-
 ទុកម្មំ មំ វិទេយ្យ យោ ហិកាទុកម្មំ យោតិ ធំ
 វិទេយ្យ វិហារសេយ្យចំ(១) ធំ ចស្ស្ស៍ស្ស ឧ ចដិករយ្យ
 មជ្ឈិមស្សចិ កិក្កុខោ ឯវំ កោតិ ៗ ២១ យស្សចិ
 កិក្កុខោ ឯវំ កោតិ ២២ មំ ឧ វិទេយ្យ
 រជ្ជិមោមិ មំ ឧ វិទេយ្យ នរោមិ មំ ឧ វិទេយ្យ
 រេវំទាហំ ឧ វិទេយ្យ មជ្ឈិមំទាហំ ឧ វិទេយ្យ
 ធរំទាហំ ឧ វិទេយ្យ រេវោ រេមិ មំ វិទេយ្យ
 អហិកាទុកម្មំ មំ វិទេយ្យ យោ ហិកាទុកម្មំ នោតិ
 ធំ វិទេយ្យ វិហារសេយ្យចំ ធំ ចស្ស្ស៍ស្ស ឧ ចដិ-
 ករយ្យ មជ្ឈិមោ រេមិ មំ វិទេយ្យ...នរោ រេមិ មំ វិទេយ្យ

១. វ. វិហារយ្យ :

ទុតិយបញ្ញាសារ បុគ្គលវគ្គ

មិនធ្វើតាមទេ យើងគួរចៀកចៀនលោកនេះ ទុកជាយើងពិចារណា
 ឃើញក៏មិនគួរធ្វើតាមលោកដែរ ប្រសិនបើមជ្ឈិមគួរឲ្យខ្លាចយើង ...
 ប្រសិនបើកិក្ខុច្នៃខ្លាចយើង លោកអនុគ្រោះដោយអំពើវតប្រយោជន៍
 ហើយខ្លាចយើង មិនមែនអនុគ្រោះដោយអំពើវិបលាទប្រយោជន៍
 ទេ យើងគួរមេរៅលោកវិញហ្ន៎ មិនធ្វើតាមទេ យើងគួរចៀក
 ចៀនលោកនេះ ទុកជាយើងពិចារណាឃើញ ក៏មិនគួរធ្វើតាមលោក
 ដែរ ។ ឯកិក្ខុជាមជ្ឈិមគួរ តែគិតយើងនេះហ្ន៎ ។ ២១ ។ កិក្ខុច្នៃក៏
 គិតយើងនេះហ្ន៎ ព្រោះថ្នាក់មិនគួរខ្លាចយើង មជ្ឈិមគួរក៏មិនគួរខ្លាច
 យើងទេ កិក្ខុច្នៃក៏ មិនគួរខ្លាចយើងទេ យើងក៏មិនគួរខ្លាចព្រះបរមវិហារ
 មិនគួរខ្លាចមជ្ឈិមគួរដែរ មិនគួរខ្លាចកិក្ខុច្នៃដែរ ប្រសិនបើគ្រូរថ្នាក់
 លោកគួរខ្លាចយើង លោកគិតអនុគ្រោះ ដោយអំពើវតប្រយោជន៍
 ហើយខ្លាចយើង មិនមែនលោកអនុគ្រោះ ដោយអំពើវតប្រយោជន៍ទេ
 យើងគួរចៀកចៀនលោកវិញហ្ន៎ មិនធ្វើតាមទេ យើងគួរចៀកចៀនលោក
 វិញនេះ ទុកជាយើងពិចារណាឃើញ ក៏មិនគួរធ្វើតាមលោកដែរ
 ប្រសិនបើ មជ្ឈិមគួរខ្លាចយើង ... ប្រសិនបើកិក្ខុច្នៃគួរខ្លាចយើង

អហិតានុកម្មឃី មំ វិនយេយ្យ លោ ហិតានុកម្មឃី លោតិ
 ងំ វេទយ្យំ វិហាសេយ្យំចំ ងំ បស្សុម្បិស្ស ឆ
 វេទិកវេយ្យំ ។ ឯវំ ទោ កិក្ខុវេ អសន្តសន្និវាសោ ហោតិ
 ឯវំត្ថូ អសន្តោ សន្និវាសន្តិ ។ កាថត្ថូ កិក្ខុវេ សន្ត-
 សន្និវាសោ ហោតិ កាថត្ថូ សន្តោ សន្និវាសន្តិ ។ ឥច
 កិក្ខុវេ វេស្សុ កិក្ខុវេ ឯវំ ហោតិ វេស្សំ មំ
 វិនយេ មជ្ឈិមោមិ មំ វិនយេ ឆរោមិ មំ វិនយេ
 វេរំចាហំ វិនយេ មជ្ឈិមំចាហំ វិនយេ ឆរំចាហំ វិនយេ
 វេរោ វេចិ មំ វិនយេ ហិតានុកម្មឃី មំ វិនយេ
 លោ អហិតានុកម្មឃី សាទ្ធតិ ងំ វិនយេ ឆ ងំ វិហា-
 សេយ្យំ បស្សុម្បិស្ស វេទិកវេយ្យំ មជ្ឈិមោ វេចិ មំ
 វិនយេ...ឆរោ វេចិ មំ វិនយេ ហិតានុកម្មឃី មំ វិនយេ

លោកកែងអនុគ្រោះដោយកំរើកប្រយោជន៍ហើយទូន្មានយើង មិនមែន
 លោកអនុគ្រោះដោយកំរើចាចប្រយោជន៍ហើយទូន្មានទេ យើងគួរក្រៅទៅ
 លោកវិញថាមិនធ្វើការទេ យើងគួរបៀតបៀនលោកនេះ ទុកជាយើងពិ-
 បារណៈយើញក៏មិនគួរធ្វើការលោកដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើទ្បាយ សេចក្តី
 ចូលចិត្តរបស់សប្បុរសយ៉ាងនេះ អសប្បុរសបំរើទ្បាយ កែងចូលចិត្ត
 យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើទ្បាយ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់សប្បុរស តើដូច
 ម្តេច សប្បុរសបំរើទ្បាយ កែងចូលចិត្តដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើទ្បាយ
 ភិក្ខុជាដេរក្តីសាសនានេះ កែងមិត្តយ៉ាងនេះថា ព្រះវេរក្តីទូន្មានយើង
 មជ្ឈិមក្តី គួរទូន្មានយើង ភិក្ខុបីក្តី គួរទូន្មានយើង យើងក៏គួរទូន្មានព្រះ
 វេរវែរ គួរទូន្មានមជ្ឈិមក្តីវែរ គួរទូន្មានភិក្ខុបីវែរ ប្រសិនបើព្រះវេរ
 ទូន្មានយើង លោកកែងអនុគ្រោះ ដោយកំរើមាតប្រយោជន៍ហើយ
 ទូន្មានយើង មិនមែនលោកអនុគ្រោះ ដោយកំរើកប្រយោជន៍ទេ
 យើងគួរក្រៅទៅលោកវិញថា ប្រពៃហើយ យើងមិនគួរបៀតបៀន
 លោកទេ កាលបើយើងពិបារណៈបើញ គួរកែធ្វើការលោកដែរ
 ប្រសិនបើ មជ្ឈិមក្តីទូន្មានយើង ... ប្រសិនបើភិក្ខុបីទូន្មាន
 យើង កែងអនុគ្រោះ ដោយកំរើមាតប្រយោជន៍ហើយទូន្មានយើង

ទុតិយយុគសម័យ បុគ្គលភាព

លោក អហិកានុកម្មី សាទ្ធតិ ធំ វិទយ្យ
 ១ ធំ វិហារសយ្យ ធម្មស្ស័យ្យ បដិកមយ្យ
 ឧដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុវេទ ឯ ហោតិ ។ ថេ ។ ធម្មស្ស័យិ
 ភិក្ខុវេទ ឯ ហោតិ ថេរេចិ ធំ វិទយ្យ ឧដ្ឋិមោមិ
 ធំ វិទយ្យ ថេរេចិ ធំ វិទយ្យ ថេរេចាហំ វិទយ្យ
 ឧដ្ឋិមោមិ វិទយ្យ ធម្មស្ស័យិ ថេរេក ថេចិ
 ធំ វិទយ្យ ហិកានុកម្មី ធំ វិទយ្យ លោក អហិកា-
 នុកម្មី សាទ្ធតិ ធំ វិទយ្យ ១ ធំ វិហារសយ្យ
 ធម្មស្ស័យ្យ បដិកមយ្យ ឧដ្ឋិមោ ថេចិ ធំ វិទយ្យ
 លោក ថេចិ ធំ វិទយ្យ ហិកានុកម្មី ធំ វិទយ្យ
 លោក អហិកានុកម្មី សាទ្ធតិ ធំ វិទយ្យ ១ ធំ
 វិហារសយ្យ ធម្មស្ស័យ្យ បដិកមយ្យ ។ ឯ ទោ
 ភិក្ខុវេទ សន្តិសន្តិសោ ហោតិ ឯវា ធម្មស្ស័យ
 ឧដ្ឋិមោមិ ។

ទុតិយយុគសម័យ បុគ្គលភាព

មិនមែនលោកអនុគ្រោះ ដោយអំពើអនុប្រយោជន៍ទេ យើងគួរតប
 ទៅលោកថា ប្រពៃហើយ យើងមិនគួរចៀកចៀនលោកទេ កាលបើ
 យើងពិចារណាយើង គួរតែធ្វើតាមលោកដែរ ។ ភិក្ខុជាមជ្ឈិមក្រៅ
 តែនិក្ខយោនីទេ ។ ។ ។ ភិក្ខុថ្មីតែនិក្ខយោនីនេះថា ព្រះថេរៈក្តី គួរទូន្មាន
 យើង បដិមក្រៅក្តី គួរទូន្មានយើង ភិក្ខុថ្មីក្តី គួរទូន្មានយើង យើងគួរទូន្មាន
 ព្រះថេរៈដែរ គួរទូន្មានមជ្ឈិមក្រៅដែរ គួរទូន្មានភិក្ខុថ្មីដែរ ប្រសិនបើ ព្រះ
 ថេរៈលោកទូន្មានយើង លោកតែនិក្ខយោនី ដោយអំពើអនុប្រយោជន៍
 ហើយទូន្មានយើង មិនមែនអនុគ្រោះដោយអំពើអនុប្រយោជន៍ទេ យើង
 គួរតបទៅលោកថា ប្រពៃហើយ យើងមិនគួរចៀកចៀនលោកទេ កាល
 បើយើងពិចារណាយើង គួរតែធ្វើតាមលោកដែរ ប្រសិនបើ មជ្ឈិមក្រៅ
 គួរទូន្មានយើង... ប្រសិនបើភិក្ខុថ្មី គួរទូន្មានយើង លោកតែនិក្ខយោនី
 ដោយអំពើអនុប្រយោជន៍ហើយទូន្មានយើង មិនមែនលោកអនុគ្រោះ
 ដោយអំពើអនុប្រយោជន៍ទេ យើងគួរតបទៅលោកថា ប្រពៃហើយ
 យើងមិនគួរចៀកចៀនលោកទេ កាលបើយើងពិចារណាយើង គួរ
 តែធ្វើតាមលោកដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុជាមជ្ឈិម រសចក្ខុចូលចិត្តរបស់សម្បុរស
 យ៉ាងនេះ រសចក្ខុចូលចិត្តយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបិដក ទុរុតិយកថា

[៣០៨] យស្មី ភិក្ខុវេ អធិការណេ ទុរុតិយកថា
 វិធីសំសារោ ទិដ្ឋិមណសោ ចេតសោ អាយាតោ
 អប្បច្ចយោ អនកិរទិ អជ្ឈត្ថំ អប្បសន្តំ^(១) យោតិ តស្មេតំ
 ភិក្ខុវេ អធិការណេ ចាដិគត្ថំ ទីយត្តាយ ទរត្តាយ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ
 វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ វិធីសំសារោ

ចុត្តរសុត្តា ចហេ^(២) ។

[៣០៩] ទ្រេហាទិ ភិក្ខុវេ សុទានិ ។ តទទានិ ទ្រេ ។

១ ឬ អរិយសុត្តា ។ ២ ឬ ចុត្តរសុត្តា ធានា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបិដក ទុរុតិយកថា

[៣០៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ចាវដល់ប្រព្រឹត្តទៅដោយចំណែក
 ពីរ (ការដេរកត្តា) ការលើកតំរាស់ដោយគំណាចទិដ្ឋិ ការចងចិត្តអំពី
 សេចក្តីថ្នាំដ្ឋកំចិត្ត សេចក្តីមិនប្រករា ជាធម្មជាតិមិនស្រប់រម្ងាប់ទានិកុសិ
 សត្តាន ទានិកុសិអធិការណេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុកុសិអធិការណេ
 ទោទើបទានុប្បាណ ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកាលវែងឆ្ងាយ ដើម្បីសេចក្តីរើ
 សេ ដើម្បីសេចក្តីភោគិកាចតំរាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏នៅមិនសច្ច្យយ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែចំណែកដល់ប្រព្រឹត្តទៅដោយចំណែកពីរ (ការដេ
 រកត្តា) ការលើកតំរាស់ដោយគំណាចទិដ្ឋិ ការចងចិត្តអំពី សេចក្តីថ្នាំដ្ឋកំ
 ចិត្ត សេចក្តីមិនប្រករា ជាធម្មជាតិមិនស្រប់រម្ងាប់ទានិកុសិសត្តានហើយ ទាន
 កុសិអធិការណេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុកុសិអធិការណេទោទើប
 ទានុប្បាណ ទើបទិដ្ឋិមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកាលវែងឆ្ងាយ ដើម្បីសេចក្តីរើសេ
 ដើម្បីសេចក្តីភោគិកាច ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅបានសច្ច្យយ ។

ចេ ចុត្តរសុត្តិ ។

[៣០៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ
 ទានពីរយ៉ាង ។ សេចក្តីសុខទាំងពីរយ៉ាងនេះ តើដូចម្តេច ។

អនាសវក្ខុ សុខំ ។ នំមាតិ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
សុខានិ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ នំមេសំ ទ្ធិន្នំ សុខានំ
យេនិទំ អនាសវសុខន្តិ ។

[៣០៣] ទ្វេមាតិ ភិក្ខុវេ សុខានិ ។
កកមាតិ ទ្វេ ។ សាមិសត្តុ សុខំ ចិកមិសត្តុ
សុខំ ។ នំមាតិ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ សុខានិ ។
ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ នំមេសំ ទ្ធិន្នំ សុខានំ យេនិទំ
ចិកមិសំ សុខន្តិ ។

[៣០៤] ទ្វេមាតិ ភិក្ខុវេ សុខានិ ។ កកមាតិ
ទ្វេ ។ អវិយសុខត្តុ អនវិយសុខត្តុ ។
នំមាតិ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ សុខានិ ។ ឯតទត្ថំ
ភិក្ខុវេ នំមេសំ ទ្ធិន្នំ សុខានំ យេនិទំ អវិយសុខន្តិ ។

[៣០៥] ទ្វេមាតិ ភិក្ខុវេ សុខានិ ។
កកមាតិ ទ្វេ ។ កាយិកត្តុ សុខំ ចេតសិកត្តុ
សុខំ ។ នំមាតិ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ សុខានិ ។

សេចក្តីសុខមិនមានសាវៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត ។ សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត
ពុទ្ធិន្ត មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត បណ្តាសេចក្តីសុខ
ពុទ្ធិន្ត ពុទ្ធិន្តនេះ សេចក្តីសុខមិនមានសាវៈចុះប្រសើរជាង ។

[៣០៦] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត ។ សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្តនេះមានពីរ
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសុខប្រកបដោយ
ភាវិសៈ ១ សេចក្តីសុខមិនប្រកបដោយភាវិសៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត
ពុទ្ធិន្ត សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត
ពុទ្ធិន្ត បណ្តាសេចក្តីសុខពុទ្ធិន្តនេះ សេចក្តីសុខមិនប្រកបដោយ
ភាវិសៈចុះប្រសើរជាង ។

[៣០៧] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្តនេះមានពីរ
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសុខប្រសើរ
សេចក្តីសុខប្រសើរច្រើន ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត
ពុទ្ធិន្ត មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត បណ្តាសេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត
ពុទ្ធិន្តនេះ សេចក្តីសុខប្រសើរច្រើនចុះប្រសើរជាង ។

[៣០៨] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្តនេះមានពីរ
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តី
សុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ១ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិន្ត សេចក្តីសុខពុទ្ធិន្ត មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

ទុតិយបណ្ណសាស្ត្រ សុទ្ធសាស្ត្រ

ឯកទត្តំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ ម្ពិទ្ធិំ សុខានំ យមិនំ
គេតសិវតិ សុទត្តំ ។

(៣០៦) ទ្វេហានិ កិក្ខុវេ សុខានិ ។ កតតហានិ
ទ្វេ ។ សប្ប័តិកតត្វ សុមំ ធិប្ប័តិកតត្វ សុមំ ។
ឥហានិ វេហ កិក្ខុវេ ទ្វេ សុខានិ ។ ឯកទត្តំ
កិក្ខុវេ ឥមេសំ ម្ពិទ្ធិំ សុខានំ យមិនំ ធិប្ប័តិកត្តំ
សុទត្តំ ។

(៣០៧) ទ្វេហានិ កិក្ខុវេ សុខានិ ។ កតតហានិ
ប្រេ ។ សាតសុទត្វ ឧបេត្វាសុទត្វ ។ ឥហានិ
វេហ កិក្ខុវេ ប្រេ សុខានិ ។ ឯកទត្តំ កិក្ខុវេ
ឥមេសំ ម្ពិទ្ធិំ សុខានំ យមិនំ ឧបេត្វាសុទត្តំ ។

(៣០៨) ទ្វេហានិ កិក្ខុវេ សុខានិ ។ កតត-
ហានិ ទ្វេ ។ សហានិសុទត្វ វេសហានិសុទត្វ ។

ទុតិយបណ្ណសាស្ត្រ សុទ្ធសាស្ត្រ

ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ បណ្ណាសេចក្តីសុខព័ន្ធកាយនេះ សេចក្តីសុខ
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តខ្ញុំប្រសើរជាង ។

(៣០៩) ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ សេចក្តីសុខព័ន្ធកាយនេះមានពីរយ៉ាង។
សេចក្តីសុខពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសុខដែលមានបីគឺ (សុទក្កនិ
បឋមជ្ឈាននិទិទុតិយជ្ឈាន) ១ សេចក្តីសុខដែលមានបីគឺ (សុទក្កនិកតិ-
យជ្ឈាន និទិទុតិយជ្ឈាន) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ សេចក្តីសុខព័ន្ធកាយ
មានពីរយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ បណ្ណាសេចក្តីសុខព័ន្ធកាយ
ព័ន្ធកាយនេះសេចក្តីសុខដែលដកបីគឺខ្ញុំប្រសើរជាង ។

(៣១០) ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ សេចក្តីសុខព័ន្ធកាយនេះមានពីរ
យ៉ាង ។ សេចក្តីសុខពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសុខប្រកបដោយ
សេចក្តីត្រេកអរ (សុទក្កនិយានព័ន្ធកាយ) ១ សេចក្តីសុខប្រកបដោយ
ទេស្តា (សុទក្កនិចក្កនជ្ឈាន) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ សេចក្តីសុខព័ន្ធកាយ
មានពីរយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ បណ្ណាសេចក្តីសុខ
ព័ន្ធកាយនេះ សេចក្តីសុខប្រកបដោយទេស្តាខ្ញុំប្រសើរជាង ។

(៣១១) ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធកាយ សេចក្តីសុខព័ន្ធកាយនេះមាន
ពីរយ៉ាង ។ សេចក្តីសុខពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសុខមានសមាធិ
(សប្បទាសមាធិនិទិទុតិយសេហនិ) ១ សេចក្តីសុខមិនមានសមាធិ ១ ។

ឥតាណិ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ សុទានំ ។ ឯតទត្ថំ
ភិក្ខុវេ ឥតេសំ ទ្ធិដ្ឋំ សុទានំ យនិទំ សមាធិសុខន្តិ ។

(៣១៧) ទ្វេតាណិ ភិក្ខុវេ សុទានំ ។ កត-

តាណិ ទ្វេ ។ សម្មាសម្ពាសនាស្ស ធិប្បិទិការម្ម-
ណាស្ស សុទំ ។ ឥតាណិ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
សុទានំ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥតេសំ ទ្ធិដ្ឋំ សុទានំ
យនិទំ ធិប្បិទិការម្មណំ សុខន្តិ ។

(៣២០) ទ្វេតាណិ ភិក្ខុវេ សុទានំ ។ កតមាណិ

ទ្វេ ។ សាសាមម្មណាស្ស សុទំ ទ្វេតាសាមម្មណាស្ស
សុទំ ។ ឥតាណិ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ សុទានំ ។
ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥតេសំ ទ្ធិដ្ឋំ សុទានំ យនិទំ
ទ្វេតាសាមម្មណំ សុខន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខទាំងពីរយ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខមាន
សមាធិប្រសើរជាង ។

(៣១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះមាន
ពីរយ៉ាង ។ សេចក្តីសុខទាំងពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសុខរបស់
បុគ្គលដែលមានចិត្តជាតិការម្មណ៍ (ចម្រើនជ្រួននឹងទុក្ខយជ្រួន) ១ សេចក្តីសុខ
របស់បុគ្គលដែលមានចិត្តជាតិការម្មណ៍ (គតិយជ្រួននឹងចក្ខុជ្រួន) ២ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខទាំងពីរយ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខ
របស់បុគ្គលដែលមានចិត្តជាតិការម្មណ៍ប្រសើរជាង ។

(៣២០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយនេះ មាន
ពីរយ៉ាង ។ សេចក្តីសុខពីរយ៉ាងគឺដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសុខដែលមាន
សេចក្តីប្រកាសជាតិការម្មណ៍ ១ សេចក្តីសុខដែលមានទេស្តាជាតិការម្មណ៍ ២ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសុខទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសុខទាំងពីរយ៉ាងនេះ សេចក្តីសុខដែលមាន
ទេស្តាជាតិការម្មណ៍ប្រសើរជាង ។

ទុក្ខយចន្តកាលក សនិមិត្តវគ្គ

ទុក្ខយចន្តកាលក សនិមិត្តវគ្គ

[៣៦១] ទ្រេនាធំ ភិក្ខុវេ សុខាធំ ។ កេតនាធំ
 ម្លេ ។ អនុនាមាណា សុខំ អនុនាមាណា សុខំ ។
 ភិក្ខុវេ ទោ ភិក្ខុវេ ម្លេ សុខាធំ ។ ឯតទន្តិ
 ភិក្ខុវេ វសេសំ ភិក្ខុវេ សុខាធំ យនិធំ អនុនាមាណា
 សុខន្តិ ។

សុខវគ្គ ទុតិយ ។

[៣៦២] សនិមិត្តា ភិក្ខុវេ ទុច្ឆន្តិ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា ទោ អនិមិត្តា ។ ភស្សវ
 ចិមិត្តស្ស ចហានា ឯវន្ត ចាបកា អកុសលា
 ធម្មា ន ហោន្តិទិ ។

[៣៦៣] សនិទានា ភិក្ខុវេ ទុច្ឆន្តិ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា ទោ អនិទានា ។ ភស្សវ
 និទានមេច្ឆ ចហានា ឯវន្ត ចាបកា អកុសលា
 ធម្មា ន ហោន្តិទិ ។

[៣៦១] ម្នាលភិក្ខុចាំឯទ្បាយ សេចក្តីសុខចាំឯទ្បាយនេះមានពីរ
 យ៉ាង ។ មេចក្តីសុខចាំយ៉ាងនីមួយៗ គឺសេចក្តីសុខដែលមានរួចជា
 ការម្នាក់ ។ សេចក្តីសុខដែលមិនមានរួចជាការម្នាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឯ
 ទ្បាយ សេចក្តីសុខចាំឯទ្បាយមានពីរយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុចាំឯទ្បាយ
 ចណ្តាសេចក្តីសុខចាំឯទ្បាយនេះ សេចក្តីសុខដែលមិនមានរួចជា
 ការម្នាក់នេះប្រសើរជាង ។

ចប់ សុខវគ្គ ទី ២ ។

[៣៦២] ម្នាលភិក្ខុចាំឯទ្បាយ អកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំឯទ្បាយ
 ប្រកបដោយនិមិត្ត (ហេតុ) ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនអនិមិត្តទេ ។
 ព្រោះលទ្ធិនិមិត្តនោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំឯនោះ មិន
 មានអោយប្រកាសយ៉ាងនេះ ។

[៣៦៣] ម្នាលភិក្ខុចាំឯទ្បាយ អកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំឯទ្បាយ
 ប្រកបដោយនិទាន (ហេតុ) ទើបកើតឡើងបាន មិនមែននិទាន (ហេតុ)
 ទេ ។ ព្រោះលទ្ធិនិទាននោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំឯ
 នោះ មិនមានអោយប្រកាសយ៉ាងនេះ ។

[៣២២] សុខោតុកា ភិក្ខុវេ ទុច្ឆន្តិ្ត ចាមតា
អតុសលា ធម្មា ឬ អយោតុកា ។ ឥស្សរ
ភោតុស្ស បហាតា វិវាទ្ត ចាមតា អតុសលា
ធម្មា ន ហោត្តិទិ ។

[៣២៣] សសង្ការ ភិក្ខុវេ ទុច្ឆន្តិ្ត ចាមតា
អតុសលា ធម្មា នោ អសង្ការ ។ នេសំយេវ
សង្ការំ បហាតា វិវាទ្ត ចាមតា អតុសលា
ធម្មា ន ហោត្តិទិ ។

[៣២៤] សច្ចុទ្ធា ភិក្ខុវេ ទុច្ឆន្តិ្ត ចាមតា
អតុសលា ធម្មា ចោ អច្ចុទ្ធា ។ ឥស្សរ
ចច្ចុយស្ស បហាតា វិវាទ្ត ចាមតា អតុសលា
ធម្មា ន ហោត្តិទិ ។

[៣២៥] សក្កា ភិក្ខុវេ ទុច្ឆន្តិ្ត ចាមតា
អតុសលា ធម្មា ចោ អក្កា ។ ឥស្សរ វុបស្ស
បហាតា វិវាទ្ត ចាមតា អតុសលា ធម្មា ចោ
ហោត្តិទិ ។

[៣២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលធម៌វិលាមកទាំងឡាយ
ច្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនអវហេតុទេ ។ ព្រោះលះ
ហេតុនាមចេញបាន ទើបអកុសលធម៌វិលាមកទាំងនោះ មិនមានដោយ
ច្រករយ៉ាងនេះ ។

[៣២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលធម៌វិលាមកទាំងឡាយ
ច្រកបដោយសង្ខារ (គ្រឿងពាក់ភ័ន្តិ) ទើបកើតឡើងបាន មិនមែន
ឥសសង្ខារទេ ។ ព្រោះលះសង្ខារទាំងនោះចេញបាន ទើបអកុសល-
ធម៌វិលាមកទាំងនោះ មិនមានដោយច្រករយ៉ាងនេះ ។

[៣២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលធម៌វិលាមកទាំងឡាយ
ច្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនអវច្ច័យទេ ។
ព្រោះលះបច្ច័យនោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌វិលាមកទាំងនោះ មិន
មានដោយច្រករយ៉ាងនេះ ។

[៣២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលធម៌វិលាមកទាំងឡាយ
ច្រកបដោយច្រ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនអវច្រទេ ។ ព្រោះលះ
ច្រនោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌វិលាមកទាំងនោះ មិនមានដោយ
ច្រករយ៉ាងនេះ ។

[៣២៨] សវេននា ភិក្ខុវេ ទុច្ចរដ្ឋង្គំ ចាមកា
អកុសលា ធម្មា នោ អវេននា ។ តស្សាយេវ
វេននាយ មហានា វិវេន្តំ ចាមកា អកុសលា ធម្មា
ន ហោន្តិភិ ។

[៣២៩] សសញ្ញា ភិក្ខុវេ ទុច្ចរដ្ឋង្គំ ចាមកា
អកុសលា ធម្មា នោ អសញ្ញា ។ តស្សាយេវ
សញ្ញាយ មហានា វិវេន្តំ ចាមកា អកុសលា
ធម្មា ន ហោន្តិភិ ។

[៣៣០] សវិញ្ញាណា ភិក្ខុវេ ទុច្ចរដ្ឋង្គំ ចាមកា
អកុសលា ធម្មា នោ អវិញ្ញាណា ។ តស្សេវ
វិញ្ញាណស្ស មហានា វិវេន្តំ ចាមកា អកុសលា
ធម្មា ន ហោន្តិភិ ។

[៣៣១] សន្តុតារម្មណា ភិក្ខុវេ ទុច្ចរដ្ឋង្គំ
ចាមកា អកុសលា ធម្មា នោ អន្តុតារម្មណា ។
តស្សេវ នន្តុតស្ស មហានា វិវេន្តំ ចាមកា
អកុសលា ធម្មា ន ហោន្តិភិ ។

សន្តិមន្តវិញ្ញា ពិរិយា ។

[៣២៨] ខ្នាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ អកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ
ប្រកបដោយវេទនា ទើបតែតឡើងបាន មិនមែនវេទនាទេ ។ ព្រោះ
លះវេទនានោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ មិនមាន
ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣២៩] ខ្នាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ អកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ
ប្រកបដោយសញ្ញា ទើបតែតឡើងបាន មិនមែនវេទនាទេ ។
ព្រោះលះសញ្ញានោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ មិន
មានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣៣០] ខ្នាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ អកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ
ប្រកបដោយវិញ្ញាណ ទើបតែតឡើងបាន មិនមែនវិញ្ញាណទេ ។
ព្រោះលះវិញ្ញាណនោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ មិន
មានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣៣១] ខ្នាលភិក្ខុចាំធិទ្ធកាយ អកុសលធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ
មានសន្តុតធម៌ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ ទើបតែតឡើងបាន មិនមែនវេទនាធម៌ដ៏
លាមកទេ ។ ព្រោះលះសន្តុតធម៌នោះចេញបាន ទើបអកុសលធម៌
ដ៏លាមកចាំធិទ្ធកាយ មិនមានដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[៣៣២] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកាមេ ទ្វេ
នេភាវិមុត្តិ ឆ បញ្ញាវិមុត្តិ ឆ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ទ្វេ ធម្មានិ ។

[៣៣៣] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកាមេ ទ្វេ ។
បក្កាហោ ឆ អវិស្វាយោ ឆ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ទ្វេ ធម្មានិ ។

[៣៣៤] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកាមេ ទ្វេ ។
នាមញ្ច រូធិញ្ច ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មានិ ។

[៣៣៥] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកាមេ ទ្វេ ។
វិជ្ជា ឆ វិមុត្តិ ឆ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មានិ ។

[៣៣៦] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកាមេ ទ្វេ ។
កវិទ្ធិ ឆ វិកវិទ្ធិ ឆ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
ធម្មានិ ។

[៣៣៦] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាងគឺដូចម្តេច ។ ភិចេភាវិមុត្តិ (ឬស្រឡាវិមុត្តិ) ។ មហាភ័យសមាធិ ។ បញ្ញាវិមុត្តិ (ឬស្រឡាវិមុត្តិ) ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៧] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាងគឺដូចម្តេច ។ ភិសាចក្កិដូដូធិត្ត ។ សាចក្កិទិណយោយ ។
ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៨] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាងគឺដូចម្តេច ។ ភិមាម ។ រូប ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌
ចាំនិទ្ធាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៩] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ ភិវិជ្ជា ។ វិមុត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
ធម៌ចាំនិទ្ធាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣០] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ ភិកវិទ្ធិ ។ វិកវិទ្ធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ចាំនិទ្ធាយ ធម៌ចាំនិទ្ធាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

ព្រឹត្តិបត្រសភា រដ្ឋសភា

[៣៣៧] ទ្រូមេ ភីត្តូរេ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រូ ។ អភិវិកត្តិ អនោត្តប្បញ្ញ ។ ឥមេ ទោ ភីត្តូរេ ទ្រូ ធម្មាតិ ។

[៣៣៨] ទ្រូមេ ភីត្តូរេ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រូ ។ ភិវិ(១) ច ឧត្តប្បញ្ញ ។ ឥមេ ទោ ភីត្តូរេ ទ្រូ ធម្មាតិ ។

[៣៣៩] ទ្រូមេ ភីត្តូរេ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រូ ។ លោចស្សតា ច បាចម័ត្តតា ច ។ ឥមេ ទោ ភីត្តូរេ ទ្រូ ធម្មាតិ ។

[៣៤០] ទ្រូមេ ភីត្តូរេ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រូ ។ លោចស្សតា ច កាល្យាណម័ត្តតា ច ។ ឥមេ ទោ ភីត្តូរេ ទ្រូ ធម្មាតិ ។

[៣៤១] ទ្រូមេ ភីត្តូរេ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រូ ។ បាតុត្តសលតា ច បធសិការកុសលតា ច ។ ឥមេ ទោ ភីត្តូរេ ទ្រូ ធម្មាតិ ។

១ ប្រាំ ម៉ត សក្កនិកាយសុទ្ធតេ បរិវិ ឥភិវិ ចាហិ ។

ព្រឹត្តិបត្រសភា រដ្ឋសភា

[៣៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីមិនខ្មាសបាប១ សេចក្តីមិនភ្ងាច បាប ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីខ្មាសបាប ១ សេចក្តីភ្ងាចបាប ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការធ្វើខ្លួនឱ្យគប្រដៅបានដោយក្រ ១ ការមានមិត្តភាពក្រ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការធ្វើខ្លួនឱ្យគប្រដៅបានដោយនិយម ១ ការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការល្ងាសវិក្កនិកកុ ១ ការល្ងាសវិក្កនិ បធសិការ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៦] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ ទ្វេ ។

អាមត្តិកុសលតា ច អាមត្តិវុដ្ឋានកុសលតា ច ។

កមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

ធម្មវន្តា ធម្មវន្តា ។

[៣២៧] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ កតមេ ទ្វេ ។

យោ ច អាមាត្តិ កាវ វហតិ យោ ច អាមាត្តិ

កាវ ធម វហតិ ។ កមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ពាលាទិ ។

[៣២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺការព្យាសវៈកុណិយមគ្គិ^(១) ១ ការព្យាសវៈ
កុណិយវិញ្ញាបនកមាមគ្គិ^(២) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ
មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

ធម៌ ធម្មវន្តទិ ៤ ។

[៣២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនពាលទាំងឡាយនេះមានពីរភ្នែក
ជនពាលពីរភ្នែក គឺដូចម្តេច ។ គឺជនពាលវគនិមន្តសភារវិជយមិនទាមបក
វស្ស^(៣) ១ ជនពាលវគនិមន្តទទួលភារវិជយមកដល់ហើយ^(៤) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ជនពាលទាំងឡាយមានពីរភ្នែកនេះឯង ។

១ ស្គាល់ច្បាស់រាល់ខ្លឹមសារមគ្គិទាំង ៥ កងទាំង ៧ កង ។
២ ស្គាល់ច្បាស់រាល់ខ្លឹមសារកិច្ចការ ចរិយ្យនិយមសភារវិជយ កិច្ចការ ចរិយ្យនិយមក្នុងការ
(អង្គិក) ។
៣ បាធរណីយកថាទាំង ៤០ គឺបាធរណីយកថា ១០ ខុទ្ទកប្រិយ ១ ខ័ណ្ឌទិកដាន់-ទិកប្រៀប្រាស់
១ ក្រាលអាសនៈ ១ ទាំងឡាយ ១ ប្រាសាទ ១ កាមិទ្ធិកិច្ច ១ ឲ្យទស្សនាភិក្ខុនី ១
សំរែងយាន ១ ជាភារវស្សនិយមនិទាននៃពាលាមគ្គិវិញ្ញាបនកមាមគ្គិ យោច
ពាលាវស្សនិមន្តទទួលបាន ។
៤ កាមិទិកថាទាំង ១០ របស់ព្រះលោក ។ មិនទាន់ទទួលបានមគ្គិវិញ្ញាបនកមាមគ្គិ ហៅថាមិន
បានពាលាវស្សនិមន្តទទួលបាន ។

ព្រះបណ្ណសាស្ត្រ ពាក្យ

[៣៤៤] ទ្រុឌ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតា ។ កតតេ ទ្រុ ។
យោ ច អាគតំ កាវំ វហតិ យោ ច អនាគតំ
កាវំ ន វហតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រុ បណ្ឌិតាតិ ។

[៣៤៥] ទ្រុឌ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ កតតេ ទ្រុ ។
យោ ត អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញំ យោ ច កប្បិយេ
អកប្បិយសញ្ញំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រុ ពាលាតិ ។

[៣៤៦] ទ្រុឌ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតា ។ កតតេ ទ្រុ ។
យោ ច អកប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញំ យោ ច
កប្បិយេ កប្បិយសញ្ញំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រុ
បណ្ឌិតាតិ ។

[៣៤៧] ទ្រុឌ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ កតតេ
ទ្រុ ។ យោ ត អនាចត្តិយា វាបត្តិសញ្ញំ

ព្រះបណ្ណសាស្ត្រ ពាក្យ

[៣៤៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយនេះមានពីរពួក ។
បណ្ឌិតពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបណ្ឌិតដែលទទួលការវេសមកដល់
ហើយ^(១) បណ្ឌិតមិនទទួលការវេសមិនទាន់មក^(២)ដល់ទេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយមានពីរពួកនេះឯង ។

[៣៤៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជនពាលនេះមានពីរពួកជនពាលពីរ
ពួកតើដូចម្តេច គឺជនពាលមានសេចក្តីសំគាល់ថាគួរក្នុងរបស់ដែលមិន^(៣)
គួរ ទ ជនពាលមានសេចក្តីសំគាល់ថាមិនគួរក្នុងរបស់ដែល^(៤)គួរ ទ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជនពាលទាំងឡាយមានពីរពួកនេះឯង ។

[៣៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយនេះមានពីរពួក ។
បណ្ឌិតពីរពួកតើដូចម្តេច គឺបណ្ឌិតមានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនគួរក្នុងរបស់
ដែលមិនគួរ បណ្ឌិតមានសេចក្តីសំគាល់ថាគួរក្នុងរបស់ដែលគួរ ទ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយមានពីរពួកនេះឯង ។

[៣៥១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយជនពាលទាំងឡាយនេះមានពីរពួក ។
ជនពាលពីរពួក តើដូចម្តេច គឺជនពាលមានសេចក្តីសំគាល់ថាមានភាចក្តិ

១-២ ព្រះគម្ពីរនៃព្រះបណ្ណសាស្ត្រ (ទេសចរកថា) ។
៣ សំគាល់ក្នុងស្ថានីយ៍ទាំង១០ ឯងមានស្ថានីយ៍បីហោរាតើមិនដែលមិនទាន់ជាប់ស្រាប់ទេ ។
៤ សំគាល់ព្រះសិលាចំពោះ ១០ ឯង មានស្ថានីយ៍បី ហោរាតើមិនដែលមិនទាន់ជាប់
ជាមិនទាន់ទេ ។ (លើសមុទ្រស្ថានីយ៍ ចារិកៈ ពិស្តារទាន) ។

សុត្តន្តបិដក អង្គដូនតាយស្ស ទុកនិយោក

យោ ច អនាមត្តិយា អនាមត្តិសញ្ញី ។ នវមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ពាលាតិ ។

(៣២៥) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតា ។ កតតេ ទ្វេ ។

យោ ច អនាមត្តិយា អនាមត្តិសញ្ញី យោ ច អនាមត្តិយា អនាមត្តិសញ្ញី ។ នវមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បណ្ឌិតាតិ ។

(៣២៧) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ កតតេ ទ្វេ ។

យោ ច អនន្ទេ អនន្ទសញ្ញី យោ ច អនន្ទេ អនន្ទសញ្ញី ។ នវមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ពាលាតិ ។

(៣២៩) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតា ។ កតតេ ទ្វេ ។

យោ ច អនន្ទេ អនន្ទសញ្ញី យោ ច អនន្ទេ អនន្ទសញ្ញី ។ នវមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បណ្ឌិតាតិ ។

(៣៣១) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ កតតេ ទ្វេ ។

យោ ច អនន្ទេ អនន្ទសញ្ញី យោ ច អនន្ទេ អនន្ទសញ្ញី ។ នវមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បណ្ឌិតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គដូនតាយស្ស ទុកនិយោក

ភក្កិកាបត្តិទ ដនោលមា ទាសេចក្តីសំគាល់ជាដកមានកាបត្តិក្តីកាបត្តិទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដនោលទាំងឡាយ មានពីរពួកនេះឯង ។

(៣២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយនេះមានពីរពួក ។

បណ្ឌិតពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបណ្ឌិតទាសេចក្តីសំគាល់ជាដកមានកាបត្តិក្តីកាបត្តិទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយ មានពីរពួកនេះឯង ។

(៣២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដនោលទាំងឡាយនេះមានពីរពួក ។

ដនោលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ ដនោលទាសេចក្តីសំគាល់ជាដកមានកាបត្តិក្តីកាបត្តិទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដនោលទាំងឡាយ មានពីរពួកនេះឯង ។

(៣២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយនេះមានពីរពួក ។

បណ្ឌិតពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបណ្ឌិតទាសេចក្តីសំគាល់ជាដកមានកាបត្តិក្តីកាបត្តិទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយ មានពីរពួកនេះឯង ។

(៣៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដនោលទាំងឡាយនេះមានពីរពួក ។

ដនោលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺ ដនោលទាសេចក្តីសំគាល់ជាដកមានកាបត្តិក្តីកាបត្តិទ ។

យោ ១ វិទយេ អវិទយេសញ្ញី ។ ឥម ទោ កិច្ចាដ
ប្រ កាលាតិ ។

[៣៧៦] ទ្រុះអ កិច្ចាដ បណ្ឌិតា ។ ឥតមេ
ប្រ ។ យោ ១ វិទយេ អវិទយេសញ្ញី យោ ១
វិទយេ វិទយេសញ្ញី ។ ឥម ទោ កិច្ចាដ ទ្រុ បណ្ឌិតាតិ ។

[៣៧៧] ទ្រុដ្ឋ កិច្ចាដ អាសវា វឌ្ឍន្តិ ។ ឥត-
យេសំ ទ្រុដ្ឋ ។ យោ ១ ឧកុក្កុទ្ធាយិតត្ថំ កុក្កុទ្ធា-
យេតិ យោ ១ កុក្កុទ្ធាយិតត្ថំ ឧ កុក្កុទ្ធាយិតិ ។
ឥមេសំ ទោ កិច្ចាដ ទ្រុដ្ឋ អាសវា វឌ្ឍន្តិ ។

[៣៧៨] ទ្រុដ្ឋ កិច្ចាដ អាសវា ឧ វឌ្ឍន្តិ ។
ឥតយេសំ ទ្រុដ្ឋ ។ យោ ១ ឧកុក្កុទ្ធាយិតត្ថំ ឧ
កុក្កុទ្ធាយិតិ យោ ១ កុក្កុទ្ធាយិតត្ថំ កុក្កុទ្ធាយិតិ ។
ឥមេសំ ទោ កិច្ចាដ ទ្រុដ្ឋ អាសវា ឧ វឌ្ឍន្តិ ។

អវិទយេ ១ ឥតយេសញ្ញីសំគាល់ថាអវិទយេក្នុងវិទយេ ១ ។ ម្ចាស់កិច្ច
ប្រតិបត្តិការ ឥតយេសញ្ញីសំគាល់ថាអវិទយេក្នុងវិទយេ ១ ។

[៣៧៦] ម្ចាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការ បណ្ឌិតា ។ ឥតយេសញ្ញី ។
បណ្ឌិតា ។ ឥតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។
ក្នុងអវិទយេ ១ បណ្ឌិតយេសញ្ញីសំគាល់ថា វិទយេ ក្នុងវិទយេ ១ ។
ម្ចាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការ បណ្ឌិតា ។ ឥតយេសញ្ញី ។

[៣៧៧] ម្ចាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការ កាលវិញ ក្នុង
ប្រតិបត្តិការ ។ បណ្ឌិតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។
ឥតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។
ឥតយេសញ្ញី ។ ម្ចាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការ កាលវិញ ក្នុង
ប្រតិបត្តិការ ។

[៣៧៨] ម្ចាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការ កាលវិញ ក្នុង
ប្រតិបត្តិការ ។ បណ្ឌិតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។
ឥតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។ ឥតយេសញ្ញី ។
ម្ចាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការ កាលវិញ ក្នុង
ប្រតិបត្តិការ ។

[៣៧៤] ទ្ធិន្នំ ភិក្ខុវេ អាសវា វស្សន្តិ ។ កក-
 មេសំ ទ្ធិន្នំ ។ យោ ច អកកច្បិយ កកច្បិយសញ្ញិ
 យោ ច កកច្បិយ អកកច្បិយសញ្ញិ ។ វិមេសំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទ្ធិន្នំ អាសវា វស្សន្តិ ។

[៣៧៥] ទ្ធិន្នំ ភិក្ខុវេ អាសវា ច វស្សន្តិ ។
 កកមេសំ ទ្ធិន្នំ ។ យោ ច អកកច្បិយ អកកច្បិយ-
 សញ្ញិ យោ ច កកច្បិយ កកច្បិយសញ្ញិ ។ វិមេសំ
 ទោ ភិក្ខុវេ ទ្ធិន្នំ អាសវា ច វស្សន្តិ ។

[៣៧៦] ទ្ធិន្នំ ភិក្ខុវេ អាសវា វស្សន្តិ ។
 កកមេសំ ទ្ធិន្នំ ។ យោ ច អនាមត្តិយា អាមត្តិសញ្ញិ
 យោ ច អាមត្តិយា អនាមត្តិសញ្ញិ ។ វិមេសំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទ្ធិន្នំ អាសវា វស្សន្តិ ។

[៣៧៧] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ កែងចំរើន
 ដល់បុគ្គលពីរពួក ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តី
 សំគាល់ថាគួរក្នុងរបស់ដែលមិនគួរ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថាមិន
 គួរក្នុងរបស់ដែលគួរ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ កែង
 ចំរើនដល់បុគ្គលពីរពួកនេះឯង ។

[៣៧៨] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ កែងមិន
 ចំរើនដល់បុគ្គលពីរពួក ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តី
 សំគាល់ថាមិនគួរក្នុងរបស់ដែលមិនគួរ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថាគួរ
 ក្នុងរបស់ដែលគួរ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ កែងមិន
 ចំរើនដល់បុគ្គលពីរពួកនេះឯង ។

[៣៧៩] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ កែងចំរើនដល់
 បុគ្គលពីរពួក ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 អាចក្នុងវិធានបត្តិ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថាអាចក្នុង ក្នុងវិធានបត្តិ ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ កែងចំរើនដល់បុគ្គលពីរពួកនេះឯង ។

[៣៥៨] ទ្ធិង្គំ ភិក្ខុវេ អាសវា ឧ វស្សន្តិ ។
 កតមេសំ ទ្ធិង្គំ ។ យោ ច អនាចត្តិយា អនា-
 ចត្តិសញ្ញំ យោ ច អាចត្តិយា អាចត្តិសញ្ញំ ។
 ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្ធិង្គំ ឧ វស្សន្តិ ។

[៣៥៩] ទ្ធិង្គំ ភិក្ខុវេ អាសវា វស្សន្តិ ។
 កតមេសំ ទ្ធិង្គំ ។ យោ ច អនាច្ច អនុសញ្ញំ យោ
 ច ធម្ម អនុសញ្ញំ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទ្ធិង្គំ អាសវា វស្សន្តិ ។

[៣៦០] ទ្ធិង្គំ ភិក្ខុវេ អាសវា ឧ វស្សន្តិ ។
 កតមេសំ ទ្ធិង្គំ ។ យោ ច អនាច្ច អនុសញ្ញំ យោ
 ច ធម្ម អនុសញ្ញំ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទ្ធិង្គំ អាសវា ឧ វស្សន្តិ ។

[៣៥៨] ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភាសាពាំងឡាយ កែងមិនចំរើន
 ដល់បុគ្គលពីរពួក ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តី
 សំគាល់ថាអនាចត្តិក្នុងអនាចត្តិ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថាអាចត្តិក្នុង
 អាចត្តិ ។ ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភាសាពាំងឡាយ កែងមិនចំរើនដល់
 បុគ្គលពីរពួកនេះឯង ។

[៣៥៩] ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភាសាពាំងឡាយ កែងចំរើន
 ដល់បុគ្គលពីរពួក ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តី
 សំគាល់ថាអមិក្ខន្តិក្នុងអមិក្ខ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថាអមិក្ខន្តិក្នុងអមិក្ខ ។
 ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភាសាពាំងឡាយ កែងចំរើនដល់បុគ្គលពីរពួក
 នេះឯង ។

[៣៦០] ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភាសាពាំងឡាយ កែងមិនចំរើន
 ដល់បុគ្គលពីរពួក ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំ
 គាល់ថា អនាចត្តិក្នុងអនាចត្តិ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ថាអមិក្ខន្តិក្នុងអមិក្ខ ។ ខ្នាល
 ភិក្ខុពាំងឡាយ ភាសាពាំងឡាយ កែងមិនចំរើនដល់បុគ្គលពីរពួកនេះឯង ។

[៣៦០] ទ្ធិន្នំ កិច្ចាវ អាសវំ វឌ្ឍន្តិ ។ កាតមេសំ ទ្ធិន្នំ ។ យោ ច អវិទយេ វិទយសញ្ញំ យោ ច វិទយេ អវិទយសញ្ញំ ។ ឥមេសំ ទោ កិច្ចាវ ទ្ធិន្នំ អាសវំ វឌ្ឍន្តិ ។

[៣៦២] ទ្ធិន្នំ កិច្ចាវ អាសវំ ឧ វឌ្ឍន្តិ ។ កាតមេសំ ទ្ធិន្នំ ។ យោ ច អវិទយេ អវិទយសញ្ញំ យោ ច វិទយេ វិទយសញ្ញំ ។ ឥមេសំ ទោ កិច្ចាវ ទ្ធិន្នំ អាសវំ ឧ វឌ្ឍន្តិ ។

ពានវិទ្ធិ បរិយោ ។

ទុក្ខនិព្វាន ចតុស្សាយោ សមត្តោ ។

[៣៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាសវៈទាំងឡាយ ភែតិចំរើនដល់ បុគ្គលពីរភ្នែក ។ បុគ្គលពីរភ្នែក គេដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ ជាវិន័យក្នុងអវិជ្ជា ។ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ជាអវិជ្ជាក្នុងវិន័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាសវៈទាំងឡាយ ភែតិចំរើនដល់បុគ្គលពីរភ្នែក នេះឯង ។

[៣៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាសវៈទាំងឡាយ ភែតិចំរើនចំរើន ដល់បុគ្គលពីរភ្នែក ។ បុគ្គលពីរភ្នែក គេដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានសេចក្តី សំគាល់ជាអវិជ្ជាក្នុងអវិជ្ជា ។ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ជាវិន័យក្នុង វិន័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាសវៈទាំងឡាយ ភែតិចំរើនចំរើនដល់ បុគ្គលពីរភ្នែកនេះឯង ។

ឯប់ ពាលវិទ្ធិ ៤ ។

ឯប់ ទុក្ខនិព្វាន ។

ពត៌យបណ្ណាល័យ

[៣៦៣] ទ្រេម ភិក្ខុវេ អាសា ទុម្បជហា ។
កាតមា ទ្រេ ។ លាភាសា ច ជីវិតាសា ច ។
ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ អាសា ទុម្បជហាទិ ។

[៣៦៤] ទ្រេម ភិក្ខុវេ បុគ្គលា ទុល្លភា
លោកាស្មី ។ កាតមា ទ្រេ ។ យោ ច ធុត្តការី
យោ ច កកញ្ញ កកមទី ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ទ្រេ បុគ្គលា ទុល្លភា លោកាស្មីន្តិ ។

[៣៦៥] ទ្រេម ភិក្ខុវេ បុគ្គលា ទុល្លភា លោកាស្មី ។
កាតមេ ទ្រេ ។ ភិក្ខុវេ ច តប្បតា ច ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ បុគ្គលា ទុល្លភា លោកាស្មីន្តិ ។

[៣៦៦] ទ្រេម ភិក្ខុវេ បុគ្គលា ទុត្តម្បយា ។
កាតមេ ទ្រេ ។ យោ ច លទ្ធិ លទ្ធិ ទិក្ខុមទិ
យោ ច លទ្ធិ លទ្ធិ ទិក្ខុមទិ ។

ពត៌យបណ្ណាល័យ

[៣៦៧] បុគ្គលភិក្ខុវេ ទុម្បជហា លោកាស្មី ។
កាតមេ ទ្រេ ។ យោ ច ធុត្តការី យោ ច កកញ្ញ
កកមទី ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ បុគ្គលា ទុល្លភា
លោកាស្មីន្តិ ។

[៣៦៨] បុគ្គលភិក្ខុវេ ទុម្បជហា លោកាស្មី ។
កាតមេ ទ្រេ ។ យោ ច ធុត្តការី យោ ច កកញ្ញ
កកមទី ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ បុគ្គលា ទុល្លភា
លោកាស្មីន្តិ ។

[៣៦៩] បុគ្គលភិក្ខុវេ ទុម្បជហា លោកាស្មី ។
កាតមេ ទ្រេ ។ យោ ច ធុត្តការី យោ ច កកញ្ញ
កកមទី ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ បុគ្គលា ទុល្លភា
លោកាស្មីន្តិ ។

[៣៧០] បុគ្គលភិក្ខុវេ ទុម្បជហា លោកាស្មី ។
កាតមេ ទ្រេ ។ យោ ច ធុត្តការី យោ ច កកញ្ញ
កកមទី ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ បុគ្គលា ទុល្លភា
លោកាស្មីន្តិ ។

សុត្តនិបិក អង្គបិដកយស្ស ទុកនិយោ

នំ យេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បុគ្គលា បុត្តប្បយាតិ ។

(៣៦៣) ទ្វេ ទោ ភិក្ខុវេ បុគ្គលា សុតប្បយា ។
កតទេ ទ្វេ ។ យោ ច លទ្ធិ លទ្ធិ ទ ធិត្តិបតិ
យោ ច លទ្ធិ លទ្ធិ ទ វិស្សាជ្ជតិ ។ នំ យេ
ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បុគ្គលា សុតប្បយាតិ ។

(៣៦៤) ទ្វេ ទោ ភិក្ខុវេ បទ្ធយោ ភតស្ស ទប្បា-
ពាយ ។ កតទេ ទ្វេ ។ សុតធិបិក្ខុក្ខ អាយា-
ធិសោ ច មនសិការោ ។ នំ យេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
បទ្ធយោ ភតស្ស ទប្បាពាយាតិ ។

(៣៦៥) ទ្វេ ទោ ភិក្ខុវេ បទ្ធយោ តោសស្ស
ទប្បាពាយ ។ កតទេ ទ្វេ ។ បដិយធិបិក្ខុក្ខ
អាយាធិសោ ច មនសិការោ ។ នំ យេ ទោ
ភិក្ខុវេ ទ្វេ បទ្ធយោ តោសស្ស ទប្បាពាយាតិ ។

សុត្តនិបិក អង្គបិដកយស្ស ទុកនិយោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពីរពួកនេះ គេឱ្យវត្តកបានដោយកម្រ ។

(៣៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពីរពួកនេះ គេឱ្យវត្តកបាន
ដោយសីយ ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមិនលាក់ទុករបស់
ដែលគេបានមក ទ បុគ្គលមិនកញ្ជះកញ្ជាយរបស់ដែលគេបានមក ទ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពីរពួកនេះ គេឱ្យវត្តកបានដោយសីយ ។

(៣៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយពីរយ៉ាងនេះ ជា
បច្ច័យដើម្បីនាំឱ្យរក្សាភិក្ខុឡើង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសុត-
ធិមិត្ត ទ អាយាធិសោមនសិកា ទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ពីរយ៉ាង
នេះ ជាបច្ច័យដើម្បីនាំឱ្យរក្សាភិក្ខុឡើង ។

(៣៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ពីរយ៉ាងនេះ ជាបច្ច័យ
ដើម្បីនាំឱ្យចោលរក្សាភិក្ខុឡើង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺបដិយធិមិត្ត ទ
អាយាធិសោមនសិកា ទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ពីរយ៉ាងនេះ ជា
បច្ច័យដើម្បីនាំឱ្យចោលរក្សាភិក្ខុឡើង ។

[៣៧១] ទ្រេម ភិក្ខុវេ មច្ចយោ មិច្ឆានិដ្ឋិយា
ឧប្បាណាយ ។ តតមេ ទ្រេ ។ បរោ ច យោសោ
យោនិសោ ច មនសិការោ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ទ្រេ មច្ចយោ មិច្ឆានិដ្ឋិយា ឧប្បាណាយាតិ ។

[៣៧២] ទ្រេម ភិក្ខុវេ មច្ចយោ សម្មានិដ្ឋិយា
ឧប្បាណាយ ។ តតមេ ទ្រេ ។ បរោ ច យោសោ
យោនិសោ ច មនសិការោ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ទ្រេ មច្ចយោ សម្មានិដ្ឋិយា ឧប្បាណាយាតិ ។

[៣៧៣] ទ្រេម ភិក្ខុវេ អាមត្តិយោ ។ តតមា
ទ្រេ ។ លហុកា ច អាមត្តិ តុកា ច អាមត្តិ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ អាមត្តិយោតិ ។

[៣៧៤] ទ្រេម ភិក្ខុវេ អាមត្តិយោ ។ តតមា
ទ្រេ ។ ឧដ្ឋុល្លា ច អាមត្តិ ឧដ្ឋុល្លា ច អាមត្តិ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្រេ អាមត្តិយោតិ ។

[៣៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយពីរយ៉ាងនេះ ជា
បច្ច័យដើម្បីទាំងឡាយចម្លែកៗ ឬក៏ក្លែង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺ
សូរស័ទ្រៈនីតិករណ៍ គឺគឺសំណាក់អ្នកដទៃ (ការស្តាប់សេចក្តី) ១ អយោ-
និសោមនសិការ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ពីរយ៉ាងនេះ ជាបច្ច័យ
ដើម្បីទាំងឡាយចម្លែកៗ ។

[៣៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយពីរយ៉ាងនេះ ជា
បច្ច័យដើម្បីទាំងឡាយចម្លែកៗ ឬក៏ក្លែង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច គឺសូរ-
ស័ទ្រៈនីតិករណ៍ (ការស្តាប់សេចក្តី) ១ យោនិសោមន-
សិការ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ពីរយ៉ាងនេះ ជាបច្ច័យដើម្បីទាំងឡាយ
សម្មាទិដ្ឋិភិក្ខុវេ ។

[៣៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាមត្តិទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
អាមត្តិពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺលហុកាមត្តិ ១ តុកាមត្តិ ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អាមត្តិទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះ ។

[៣៧៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាមត្តិទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
អាមត្តិពីរយ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺឧដ្ឋុល្លាមត្តិ (អាមត្តិម្តៅសធិបាណនិកសធិបាណនិ-
សេស) ១ ឧដ្ឋុល្លាមត្តិ (អាមត្តិម្តៅសធិអាមត្តិទាំង ៧ គឺ) ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អាមត្តិទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដក មគ្គិម្ពនិកាយស្ស ទុក្ខនិយោ

[៣៧៤] ទ្វេមា កិច្ចាវ អាមត្តិយោ ។ កកមា
ទ្វេ ។ សារិសសា ធ អាមត្តិ អនិសសា ធ
អាមត្តិ ។ ឥមា ទោ កិច្ចាវ ទ្វេ អាមត្តិយោភិ ។

អសារិក្ខា ហិមា ។

[៣៧៥] សន្នា កិច្ចាវ កិច្ចុ ឯវ សន្នា
អាយាធិមាណា អាយាធិយ្យ តានិសោ ហោមិ
យានិសា សារិបុត្តោត្តល្លាណាភិ ។ ឯសា កិច្ចាវ
តុលា ឯតំ ធម្មាណំ មម សារិកាណំ កិច្ចុធិមំ យធិមំ
សារិបុត្តោត្តល្លាណាភិ ។

[៣៧៦] សន្នា កិច្ចាវ កិច្ចុធិ ឯវ សន្នា អាយា-
ធិមាណា អាយាធិយ្យ តានិសា ហោមិ យានិសា
ទេមា ធ កិច្ចុធិ ទុប្បលវណ្ណា ចាភិ ។ ឯសា កិច្ចាវ
តុលា ឯតំ ធម្មាណំ មម សារិកាណំ កិច្ចុធិមំ
យធិមំ ទេមា ធ កិច្ចុធិ ទុប្បលវណ្ណា ចាភិ ។

សុត្តន្តបិដក មគ្គិម្ពនិកាយ ទុក្ខនិយោ

[៣៧៧] ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អាមត្តិទុក្ខយានេមាភិយោភិ ។
អាមត្តិភិយោភិ ភិក្ខុមម្ពេច ។ ភិសារិសសាមត្តិ (អាមត្តិទុក្ខយានេមាភិ) ។
អនិសសាមត្តិ (អាមត្តិទុក្ខយានេមាភិ) ។ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អាមត្តិទុក្ខ
យានេមាភិយោភិនេរេវេភិ ។

ចចំ អាសាទ្ធិ ។

[៣៧៨] ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វ កាលបើបង់
ស្រង់ដោយប្រពៃ ធម្ម៍ចម្រង់ស្រង់យោងនេះថា ព្រះសារិបុត្តនិមិត្តពោត្ត-
ល្លាណេមាណាយោនិណា ភាគាអញ សូមឱ្យមានសភាពដូច្នោះដែរ ។
ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សារិបុត្តនិមិត្តពោត្តល្លាណេនះ ជាជញ្ជីងជាគ្នាវៃគ្នា
ភិក្ខុ ជាសារិកាយសំភវាភិ ។

[៣៧៩] ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វ កាលបើ
បង់ស្រង់ដោយប្រពៃ ធម្ម៍ចម្រង់ស្រង់យោងនេះថា ទេមាភិក្ខុនិមិត្ត ទុប្បលវណ្ណា
ភិក្ខុនិមិត្តមានសភាពយោនិណា ភាគាអញ សូមឱ្យមានសភាពដូច្នោះដែរ ។
ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ទេមាភិក្ខុនិមិត្ត ទុប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិមិត្ត ជាជញ្ជីង
ជាគ្នាវៃគ្នាភិក្ខុនិមិត្ត ជាសារិកាយសំភវាភិ ។

[៣៧៧] សទ្ធា ភិក្ខុវេ ទុច្ចាសកោ ឯវំ
 សទ្ធា អយាធម្មនោ អយាធម្មេ តាធិសោ ហោមិ
 យាធិសោ ចិន្តា ច កហមតិ ហត្ថកោ ច អន្សរ-
 កោតិ ។ ឯសា ភិក្ខុវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម
 សាវកានំ ទុច្ចាសកានំ យធិទំ ចិន្តា ច កហមតិ
 ហត្ថកោ ច អន្សរកោតិ ។

[៣៧៨] សទ្ធា ភិក្ខុវេ ទុច្ចាសិកា ឯវំ សទ្ធា
 អយាធម្មនោ អយាធម្មេ តាធិសា ហោមិ
 យាធិសា ទុដ្ឋន្តរា ច ទុច្ចាសិកា វេជ្ជេកុណ្ណកិយា ច
 ចន្ទមាតាតិ ។ ឯសា ភិក្ខុវេ តុលា ឯតំ បមាណំ
 មម សាវកានំ ទុច្ចាសិកានំ យធិទំ ទុដ្ឋន្តរា ច
 ទុច្ចាសិកា វេជ្ជេកុណ្ណកិយា ច ចន្ទមាតាតិ ។

[៣៧៩] ទ្វីហិ ភិក្ខុវេ នរេម្មហិ សបដ្ឋានុកោ
 តាលោ អន្សរោ អសម្មុវសោ ទតំ ទុច្ចាតំ អត្តានំ
 វរិណាតិ សាវដ្ឋោច ហោតិ សានុវដ្ឋោ វិញ្ញំ
 តហុញ អប្បញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហំ ទ្វីហិ ។

[៣៧៧] ខ្មោលភិក្ខុចាំទីឡាយ ទុច្ចាសកជាអ្នកមានសទ្ធា កាល
 បើបង់ស្រឡាត់ដោយប្រពៃ ឥឡូវបង់ស្រឡាត់យ៉ាងនេះថា ចិត្តកហមតិក្តី ហត្ថក-
 កោតិកហមតិក្តី មានសភាពយ៉ាងណា ពន្យារអញ សូមឱ្យមាន
 សភាពដូច្នោះដែរ ។ ខ្មោលភិក្ខុចាំទីឡាយ ចិត្តកហមតិកេត្តិ ហត្ថក-
 កោតិកហមតិកេត្តិ ជាដង្ហើមជាខ្លាតខ្លាចពួកទុច្ចាសក ជាសាវក
 របស់គេជាគត ។

[៣៧៨] ខ្មោលភិក្ខុចាំទីឡាយ ទុច្ចាសិកាជាអ្នកមានសទ្ធា កាល
 បើបង់ស្រឡាត់ដោយប្រពៃ ឥឡូវបង់ស្រឡាត់យ៉ាងនេះថា ទុដ្ឋន្តរាទុច្ចាសិកា
 វេជ្ជេកុណ្ណកិយានុច្ចាតិក្តី មានសភាពយ៉ាងណា ពន្យារអញ សូមឱ្យមាន
 សភាពដូច្នោះដែរ ។ ខ្មោលភិក្ខុចាំទីឡាយ ទុដ្ឋន្តរាទុច្ចាសិកានេះក្តី វេជ្ជេកុណ្ណ
 កិយានុច្ចាតិកេត្តិ ជាដង្ហើម ជាខ្លាតខ្លាចពួកទុច្ចាសិកា ជាសាវករបស់
 គេជាគត ។

[៣៧៩] ខ្មោលភិក្ខុចាំទីឡាយ បុគ្គលកាល មិនយូរសាវៃ
 ជាអសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ទីរ យ៉ាង ភិក្ខុវេក្សន្ធន
 វេលាខ្លួនជីកតាសាវៃយ៉ាង កំចាត់គុណវោលរចនា ជាអ្នកប្រកប
 ដោយទោសផង ប្រកបដោយជំនឿលើអ្នកប្រាជ្ញចាំទីឡាយផង
 ភិក្ខុវេបាទុប្បាសច្រើនផង ។ តបំទាំងពីរយ៉ាង កើតប្តូរ ។

អនុវិទូ អបរិយោគាហេតុ អវិជ្ជាវចនស្ស វិជ្ជា
 កាសតិ អនុវិទូ អបរិយោគាហេតុ វិជ្ជាវចនស្ស
 អវិជ្ជា កាសតិ ។ វេទនា ចោ កិក្ខុវេ ទ្ធិហិ ធម្មេហិ
 សមញ្ញតតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសច្យុវសោ
 ទតំ ទុចហតំ អត្តានំ បរិហារតិ សារវដ្ឋោ ច ហោតិ
 សាទុវដ្ឋោ វិញ្ញំ ធម្មត្ថា មុត្តំ បសវតិ ។
 ទ្ធិហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ បណ្ឌិតោ
 ព្យត្តោ សច្យុវសោ អក្ខតំ អនុចហតំ អត្តានំ
 បរិហារតិ អនុវដ្ឋោ ច ហោតិ អនុវដ្ឋោ វិញ្ញំ
 ធម្មត្ថា មុត្តំ បសវតិ ។ កតមេហិ ទ្ធិហិ ។
 អនុវិទូ អបរិយោគាហេតុ អវិជ្ជាវចនស្ស អវិជ្ជា
 កាសតិ អនុវិទូ អបរិយោគាហេតុ វិជ្ជាវចនស្ស
 វិជ្ជា កាសតិ ។ វេទនា ចោ កិក្ខុវេ ទ្ធិហិ
 ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សច្យុវសោ
 អក្ខតំ អនុចហតំ អត្តានំ បរិហារតិ អនុវដ្ឋោ ច
 ហោតិ អនុវដ្ឋោ វិញ្ញំ ធម្មត្ថា មុត្តំ បសវតិ ។

គឺមិនចាំបាច់ មិនចាំបាច់ឱ្យប្រើ ស្រាប់តែសរសើរគុណរបស់បុគ្គលមិនគួរ
 សរសើរ ១ មិនចាំបាច់ មិនចាំបាច់ឱ្យប្រើ ស្រាប់តែពោលទោសរបស់
 បុគ្គលគួរសរសើរ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ បុគ្គលពោលមិនគួរសរសើរ
 អសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ពិរយ័ន្តិយៈ តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនដឹកកាស
 កំចាត់ចាត់គុណពោលចេញ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយ
 ជំនឿលំអែមក្រាជ្រុំចាំឱ្យយផង តែងបានចូលច្រើនផង ។ ក្នុង
 ភិក្ខុចាំឱ្យយ បណ្ឌិតជាអ្នកល្អសរសើរ ជាសប្បុរសប្រកបដោយធម៌ពិ
 រយ័ន្តិយៈ តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនមិនបានដឹកកាស កំចាត់គុណពោលចេញ ជា
 អ្នកមិនប្រកបដោយទោសផង មិនមានជំនឿលំអែមក្រាជ្រុំចាំឱ្យយផង
 តែងបានចូលច្រើនផង ។ ធម៌ពិរយ័ន្តិយៈ តើដូចម្តេច ។ គឺចាំបាច់
 ចាំឱ្យប្រើ ទើបពោលទោសរបស់បុគ្គលគួរពោលទោស ១ ចាំបាច់
 ចាំឱ្យប្រើ ទើបសរសើរគុណរបស់បុគ្គលគួរសរសើរ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ បណ្ឌិតជាអ្នកល្អសរសើរ ជាសប្បុរសប្រកបដោយធម៌ពិ
 រយ័ន្តិយៈ តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនមិនបានដឹកកាស កំចាត់គុណពោលចេញ
 ជាអ្នកមិនប្រកបដោយទោសផង មិនមានជំនឿលំអែមក្រាជ្រុំចាំឱ្យ
 យផង តែងបានចូលច្រើនផង ។

(៣៨១) ភ្នំហំ កំតូរ ធាតុហំ សម្មត្តាកតោ
 ពាលោ អន្សត្តោ អសប្បវិសោ ទតំ ទុបហតំ
 អត្តានំ បរិហារតិ សារវដ្ឋា ច ហោតិ សាណុវដ្ឋោ
 វិញ្ញំ តហុញ្ញ អបុញ្ញំ បសាតិ ។ កកមេហិ
 ភ្នំហំ ។ អនុវិទូ អបរិយោកាយោ អប្បសា-
 ណនីយេ ហិរេ បសានំ ទុបនំសេតិ អនុវិទូ
 អបរិយោកាយោ បសាណនីយេ ហិរេ អប្បសានំ
 ទុបនំសេតិ ។ ភិទេហិ វោ ភិក្ខុវេ ភ្នំហំ ធាតុហំ
 សម្មត្តាកតោ ពាលោ អន្សត្តោ អសប្បវិសោ ទតំ
 ទុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ សារវដ្ឋា ច ហោតិ
 សាណុវដ្ឋោ វិញ្ញំ តហុញ្ញ អបុញ្ញំ បសាតិ ។ ភ្នំហំ
 កំតូរ ធាតុហំ សម្មត្តាកតោ បណ្ឌិតោ ឡត្តោ(១)
 សប្បវិសោ អត្តានំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ
 អនុវដ្ឋោ ច ហោតិ អនុវដ្ឋោ វិញ្ញំ តហុញ្ញ
 បុញ្ញំ បសាតិ ។ កកមេហិ ភ្នំហំ ។

• ឃ. ឃ្យោ ។

(៣៨១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនល្អាសវិ ជា
 អសប្បវេសប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយពីរយ៉ាង ភែនិវក្សទ្ធីន ដែលខ្លួនបាន
 ដឹកតាស់ កំចាត់គុណបោលរោចញ្ញ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកប
 ដោយជំនឿលំនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ភែនិវក្សទ្ធីន បានឲ្យបាបជំរុំច្រើនផង ។
 ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ធម៌មិនចារណា មិនគំនិតឱ្យជ្រៅ ប្រាថ្នាក
 បណ្តុះសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងហេតុដែលមិនឱ្យជ្រះថ្លា ។ មិនពិចារណា មិន
 គំនិតឱ្យជ្រៅ ប្រាថ្នាកបណ្តុះសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាក្នុងហេតុដែលឱ្យជ្រះថ្លា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនល្អាសវិ ជាអសប្បវេស ប្រកប
 ដោយធម៌ទាំងពីរយ៉ាងនេះ ភែនិវក្សទ្ធីន ដែលខ្លួនដឹកតាស់ កំចាត់គុណ
 បោលរោចញ្ញ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយជំនឿលំនៃអ្នក
 ប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ភែនិវក្សទ្ធីន បានឲ្យបាបជំរុំច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្ឌិតជាអ្នកល្អាសវិ ជាសប្បវេស ប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយពីរយ៉ាង
 ភែនិវក្សទ្ធីន ដែលខ្លួនមិនបានដឹកតាស់ កំចាត់គុណបោលរោចញ្ញ ជាអ្នកមិន
 មានទោសផង មិនមានជំនឿលំនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ភែនិ
 វក្សទ្ធីន បានឲ្យបុណ្យជំរុំច្រើនផង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។

អនុវិទូ បរិយាសាហេត្វា អន្សសាទនិយេ វារិណ
 អន្សសាទំ ឧបទំសេតិ អនុវិទូ បរិយាសាហេត្វា
 បសាទនិយេ វារិណ បសាទំ ឧបទំសេតិ ។ និមេហិ
 ទោ កំត្តុវ ធ្វើហិ ធម្មោហិ សមន្តានតោ បណ្ឌិតោ
 ព្យាគ្គោ សម្មុទ្ធិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អក្ខានំ
 បរិហាវតិ អនុវិទ្ធោ ច ហោតិ អនុវិទ្ធោ វិញ្ញំ
 តហុញ មុញ្ញំ បសវតិ ។

[៣៧១] ទ្វីសុ កិក្ខុវេ ធិញ្ញាបនិបជ្ជមាណោ
 តាលោ អព្យាគ្គោ អសម្មុទ្ធិសា ទតំ ឧបហតំ
 អក្ខានំ បរិហាវតិ សាវុទ្ធោ ច ហោតិ សាវុទ្ធវោ
 វិញ្ញំ តហុញ អមុញ្ញំ បសវតិ ។ តតមេសុ
 ទ្វីសុ ។ មាតំ ច មិតំ ច ។ និមេសុ ទោ
 កំត្តុវ ធ្វើសុ ធិញ្ញាបនិបជ្ជមាណោ តាលោ អព្យាគ្គោ
 អសម្មុទ្ធិសា ទតំ ឧបហតំ អក្ខានំ បរិហាវតិ សាវុទ្ធវោ
 ច ហោតិ សាវុទ្ធវោ វិញ្ញំ តហុញ អមុញ្ញំ បសវតិ ។

គឺពិចារណា វិនិច្ឆ័យត្រូវ ទើបបណ្តុះសេចក្តីមិនជ្រេថ្លា ក្នុងហេតុដែលមិនត្រូវ
 ជ្រេថ្លា ។ ពិចារណាវិនិច្ឆ័យត្រូវ ទើបបណ្តុះសេចក្តីជ្រេថ្លាក្នុងហេតុដែល
 ត្រូវជ្រេថ្លា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតជាអ្នកក្លាសាវៃ ជាសម្បូរស
 ប្រកបដោយធម៌វិយោធនៈ តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនមិនបានដឹកតាស់ កំចាត់
 គុណចោលចេញ ជាអ្នកមិនទាន់ទោសផង មិនទាន់ដំរៀលនៃអ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយផង តែងបានឲ្យបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។

[៣៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនក្លាសាវៃ ជា
 អសម្បូរស កាលប្រតិបត្តិទុស ក្នុងបុគ្គលពីរភ្នែក តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួន
 បានដឹកតាស់ កំចាត់គុណចោលចេញ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង
 ប្រកបដោយដំរៀលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបានឲ្យបុណ្យដ៏ច្រើន
 ផង ។ បុគ្គលពីរភ្នែក ក៏ដូចម្តេច ។ គឺនាគា ១ ចិសា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនក្លាសាវៃ ជាអសម្បូរស កាលប្រតិបត្តិ
 ទុស ក្នុងបុគ្គលពីរភ្នែកនេះ តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនដឹកតាស់ កំចាត់គុណ
 ចោលចេញ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ជាអ្នកប្រកបដោយ
 ដំរៀលនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបានឲ្យបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។

ធ្វើសុ កិច្ចាវ សម្មាបដិបដ្ឋានោ បណ្ឌិតោ ព្យាត្តា
 សម្មុវសោ អត្តាតំ អនុ ហតំ អត្តានំ បរិហារតំ
 អនវដ្ឋោ ច ហោតិ អនុវដ្ឋោ វិញ្ញំ ពហុញ បុត្តំ
 បសវតិ ។ កកមេសុ ធ្វើសុ ។ មាតវិ ច មិតវិ ច ។
 ឥមេសុ ទោ កិច្ចាវ ធ្វើសុ សម្មាបដិបដ្ឋានោ
 បណ្ឌិតោ ព្យាត្តា សម្មុវសោ អត្តាតំ អនុបហតំ
 អត្តានំ បរិហារតំ អនវដ្ឋោ ច ហោតិ អនុវដ្ឋោ
 វិញ្ញំ ពហុញ បុត្តំ បសវតិ ។

(៣៧២) ធ្វើសុ កិច្ចាវ មិច្ឆាបដិបដ្ឋានោ
 ពាលោ អព្យាត្តា អសម្មុវសោ ទតំ ទុបហតំ
 អត្តានំ បរិហារតំ សាវដ្ឋោ ច ហោតិ សាណុវដ្ឋោ
 វិញ្ញំ ពហុញ អបុត្តំ បសវតិ ។ កកមេសុ
 ធ្វើសុ ។ មាតវិ ច មិតវិ ច ។
 ឥមេសុ ទោ កិច្ចាវ ធ្វើសុ មិច្ឆាបដិបដ្ឋានោ ពាលោ
 អព្យាត្តា អសម្មុវសោ ទតំ ទុបហតំ អត្តានំ បរិហារតំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតជាអ្នកស្វែងរក ជាសម្បុរសប្រតិបត្តិប្រតិបត្តិ
 បុគ្គលពីរពួក តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនមិនបានដឹកតាស់ កំចាត់គុណៈចោល
 ចេញ ជាអ្នកមិនមានទោសផង ជាអ្នកមិនមានជំនឿលំអអ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយផង តែងបានឡូប្បាបដិប្រើផង ។ បុគ្គលពីរពួក តើដូច
 ម្តេច ។ គឺមាតា មិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតជាអ្នក
 ស្វែងរក ជាសម្បុរសប្រតិបត្តិប្រតិបត្តិបុគ្គលពីរពួកនេះ តែងរក្សាខ្លួនដែល
 ខ្លួនមិនបានដឹកតាស់កំចាត់គុណៈចោលចេញ ជាអ្នកមិនមានទោសផង ជាអ្នក
 មិនមានជំនឿលំអអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបានឡូប្បាបដិប្រើផង។

(៣៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលចោលមិនល្អាសវិ ជា
 អសម្បុរស ប្រតិបត្តិខុស ក្នុងបុគ្គលពីរពួក តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនដឹក
 តាស់ កំចាត់គុណៈចោលចេញ ជាអ្នកប្រកបយ៉ាងទោសផង ប្រកប
 យ៉ាងជំនឿលំអអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបានឡូប្បាបដិប្រើផង ។
 បុគ្គលពីរពួក តើដូចម្តេច ។ គឺព្រះមាតា មិត ។ សរិករបស់ព្រះរាជាមាតា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលចោលមិនល្អាសវិ ជាសម្បុរសប្រតិបត្តិខុស
 ក្នុងបុគ្គលពីរពួកនេះ តែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនដឹកតាស់កំចាត់គុណៈចោលចេញ

សារវដ្ឋោ ច បំហតិ សាទុវដ្ឋោ វិញ្ញំ ឧហុត្ត
 អប្បញ្ញំ បសវតិ ។ ទ្វិសុ ភិក្ខុវេ សន្មាបដិ-
 បដ្ឋានោ បណ្ឌិតោ ឡត្តោ សប្បវិសោ អក្ខតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ អនវដ្ឋោ ហោតិ
 អននុវដ្ឋោ វិញ្ញំ ឧហុត្ត ប្បញ្ញំ បសវតិ ។
 កកខេសុ ទ្វិសុ ។ តថាភិកេ ច តថាភតសារិកេ
 ច ។ ឥខេសុ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វិសុ សន្មាបដិបដ្ឋ-
 ានោ បណ្ឌិតោ ឡត្តោ សប្បវិសោ អក្ខតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ អនវដ្ឋោ ច ហោតិ
 អននុវដ្ឋោ វិញ្ញំ ឧហុត្ត ប្បញ្ញំ បសវតិ ។

[៣៨៣] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកខេ
 ទ្វេ ។ សច្ចិក្កវេនានន្ធិ ឧ ច តិញ្ចិ លោកេ
 ទហានិយតិ ។ ឥខេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មានិ ។

ជាអ្នកប្រកបដោយភាសាសី ប្រកបដោយវិទ្យាល័យអក្ខរាជ្ញតំរិ
 ឡាយផង តែងបានឮវាបដិប្រើផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្ឌិតជាអ្នកល្អសរសៃ ជាសប្បវិសប្រតិបត្តិក្រៅ ក្នុងបុគ្គលតិរច្ឆកតែង
 រក្សាទូន័យសទ្ធិមិនបានដឹកគាស់ កំបាក់គុណរបស់ពួកគេ ជាអ្នកមិន
 បានទោសផង មិនមានជំនឿល្អវិទ្យាជ្រាបជំនឿឡាយផង តែងបាន
 ឮវាប្រកបដោយវិទ្យាជ្រាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតជាអ្នកល្អសរ
 សៃ ជាសប្បវិសប្រតិបត្តិក្រៅ ក្នុងបុគ្គលតិរច្ឆកនេះ តែងរក្សាទូន័យសទ្ធិ
 មិនបានដឹកគាស់ កំបាក់គុណរបស់ពួកគេ ជាអ្នកមិនបានទោសផង មិន
 មានជំនឿល្អវិទ្យាជ្រាបជំនឿឡាយផង តែងបានឮវាប្រកបដោយវិទ្យាជ្រាប ។

[៣៨៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គម្ពីរទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
 គម្ពីរយ៉ាង កើតមួយ ។ គំការន៍របស់ទូន័យឱ្យផ្លូវផង ១ មិន
 ប្រកាន់តំនូវភ្នំបន្តិចបន្តួចក្នុងសោត(១) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គម្ពីរ
 តាំងឱ្យយាននៃយ៉ាងនេះវាង ។

១ ឧប្បាហាន្តតំរិ ២ ឧប្បាហាន្តតំរិ បិកាសំយករស្សន្តតំរិ ឡាយ
 ឡើយ ។ (បដ្ឋាថា) ។

ឥតិយបណ្ណាសា ពានីក្ខ

[៣៧២] ទ្វេមេ កិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកតមេ ទ្វេ ។
កោណិយោ ច ទុចចាយោ ច ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៣៧៣] ទ្វេមេ កិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកតមេ ទ្វេ ។
កោណិយោ ច ទុចចាយោ ច ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

អាណាចនេត្តា ទុតិយោ ។

[៣៧៤] ទ្វេមាណិ កិក្ខុវេ ធានាណិ ។ កកតមាណិ
ទ្វេ ។ អាមិសធានត្ថា ធម្មធានត្ថា ។ ឥមាណិ ទោ
កិក្ខុវេ ទ្វេ ធានាណិ ។ ឯតទត្ថំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ ទ្ធិង្គំ
ធានាណំ យធិនំ ធម្មធានត្ថំ ។

[៣៧៥] ទ្វេមេ កិក្ខុវេ យោតា ។ កកតមេ ទ្វេ ។
អាមិសយោតា ច ធម្មយោតា ច ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ
ទ្វេ យោតា ។ ឯតទត្ថំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ ទ្ធិង្គំ យោតាណំ
យធិនំ ធម្មយោតាតិ ។

ឥតិយបណ្ណាសា ពានីក្ខ

[៣៧៦] ខ្នាលកិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ ។
ធម្មតាំងយោណិ តើដូចម្តេច ។ ឥសេចក្តីប្រាជន ១ ធម្មតាំង ១ ។ ខ្នាល
កិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ នេមេមេយោណិ ។

[៣៧៧] ខ្នាលកិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ ។
ធម្មតាំងយោណិ តើដូចម្តេច ។ ឥសេចក្តីប្រាជន ១ កំចាត់បង្កើត
តាំង ១ ។ ខ្នាលកិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ នេមេមេយោណិ ។

ចប់ អាណាចនេត្តិ ២ ។

[៣៧៨] ខ្នាលកិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ ។
ធម្មតាំងយោណិ តើដូចម្តេច ។ ឥតាមិសធាន ១ ធម្មធាន ១ ។ ខ្នាល
កិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ នេមេមេយោណិ ។ ខ្នាលកិក្ខុវេ
ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ នេមេមេយោណិ ។

[៣៧៩] ខ្នាលកិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ ។
ធម្មតាំងយោណិ តើដូចម្តេច ។ ឥតាមិសយោតា ១ កម្មតាំងយោតា ១ ។ ខ្នាលកិក្ខុវេ
ពានីក្ខុវេ ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ នេមេមេយោណិ ។ ខ្នាលកិក្ខុវេ ពានីក្ខុវេ
ធម្មតាំងខ្យាយ នេមេមេយោណិ នេមេមេយោណិ ។

[៣៨៨] ទ្រូម កិក្ខុវេ ចាតា ។ កាតមេ ទ្រូ ។
រាមិសប្បាតោ ឆ ធម្មប្បាតោ ឆ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ
ទ្រូ ចាតា ។ ឯតទត្ថំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ ទ្ធិង្គំ យាតាធំ
យនិមំ ធម្មប្បាតោតិ ។

[៣៨៩] ទ្រូមេ កិក្ខុវេ ចរិប្បាតា ។ កាតមេ ទ្រូ ។
រាមិសបរិប្បាតោ ឆ ធម្មបរិប្បាតោ ឆ ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ ទ្រូ ចរិប្បាតា ។ ឯតទត្ថំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ ទ្ធិង្គំ
បរិប្បាតាធំ យនិមំ ធម្មបរិប្បាតោតិ ។

[៣៩០] ទ្រូមេ កិក្ខុវេ ភោតា ។ កាតមេ ទ្រូ ។
រាមិសភោតោ ឆ ធម្មភោតោ ឆ ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ ទ្រូ ភោតា ។ ឯតទត្ថំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ ទ្ធិង្គំ
ភោតាធំ យនិមំ ធម្មភោតោតិ ។

[៣៩១] ទ្រូមេ កិក្ខុវេ សម្ពោតា ។ កាតមេ ទ្រូ ។
រាមិសសម្ពោតោ ឆ ធម្មសម្ពោតោ ឆ ។ ឥមេ ទោ
កិក្ខុវេ ទ្រូ សម្ពោតា ។ ឯតទត្ថំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ
ទ្ធិង្គំ សម្ពោតាធំ យនិមំ ធម្មសម្ពោតោតិ ។

[៣៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពានៈទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ពានៈពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺភាមិសប្បាតៈ ១ ធម្មប្បាតៈ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពានៈទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាពានៈទាំងពីរយ៉ាងនេះ ធម្មប្បាតៈនុ៎ះប្រសើរជាង ។

[៣៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិប្បាតទាំងឡាយនេះមាន
ពីរយ៉ាង ។ ការបរិប្បាតពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺភាមិសបរិប្បាត ១ ធម្ម-
បរិប្បាត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិប្បាតមានពីរយ៉ាងនេះដែរ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបរិប្បាតពីរយ៉ាងនេះ ធម្មបរិប្បាតនុ៎ះប្រសើរជាង ។

[៣៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភោតៈទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ភោតៈពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺភាមិសភោតៈ ១ ធម្មភោតៈ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភោតៈទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភោតៈពីរយ៉ាងនេះ ធម្មភោតៈនុ៎ះប្រសើរជាង ។

[៣៩១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់ទាំងឡាយនេះមាន
ពីរយ៉ាង ។ ការប្រើប្រាស់ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺប្រើប្រាស់
រាមិសៈ ១ ប្រើប្រាស់ធម្មិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់ទាំង
ឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាប្រើ
ប្រាស់ពីរយ៉ាងនេះ ការប្រើប្រាស់ធម្មិប្រសើរជាង ។

(៣៧៤) ទ្វេមេ ភិក្ខុវគ្គ សំវិភាតា ។ កកមេ
 ទ្វេ ។ អាមិសសំវិភាតោ ធម៌ ធម្មសំវិភាតោ ធម៌ ។ ឥមេ
 ទោ ភិក្ខុវគ្គ ទ្វេ សំវិភាតា ។ ឯតនត្ថំ ភិក្ខុវគ្គ ឥមេសំ
 ទ្វិដ្ឋំ សំវិភាតានំ យនិទំ ធម្មសំវិភាតោតិ ។

(៣៧៥) ទ្វេមេ ភិក្ខុវគ្គ សង្កហា ។ កកមេ ទ្វេ
 អាមិសសង្កហោ ធម៌ ធម្មសង្កហោ ធម៌ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវគ្គ
 ទ្វេ សង្កហា ។ ឯតនត្ថំ ភិក្ខុវគ្គ ឥមេសំ ទ្វិដ្ឋំ
 សង្កហានំ យនិទំ ធម្មសង្កហោតិ ។

(៣៧៦) ទ្វេមេ ភិក្ខុវគ្គ អនុត្តហា ។ កកមេ
 ទ្វេ ។ អាមិសានុត្តហោ ធម៌ ធម្មានុត្តហោ ធម៌ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវគ្គ ទ្វេ អនុត្តហា ។ ឯតនត្ថំ ភិក្ខុវគ្គ
 ឥមេសំ ទ្វិដ្ឋំ អនុត្តហានំ យនិទំ ធម្មានុត្តហោតិ ។

(៣៧៦) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការចែករំលែកទាំងឡាយនៃ
 មានពីរយ៉ាង ។ ការចែករំលែកពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការចែក
 រំលែកតាមសៈ១ ការចែករំលែកតាម១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការចែក
 រំលែកទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បណ្តា
 ការចែករំលែកពីរយ៉ាងនេះ ការចែករំលែកតាមខ្ញុំប្រាស៊ីវជាង ។

(៣៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការសម្រ្គោះទាំងឡាយនៃ
 មានពីរយ៉ាង ។ ការសម្រ្គោះពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសម្រ្គោះដោយ
 តាមសៈ១ សម្រ្គោះដោយតាម១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការសម្រ្គោះ
 ទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បណ្តា
 ការសម្រ្គោះពីរយ៉ាងនេះ ការសម្រ្គោះដោយតាមខ្ញុំប្រាស៊ីវជាង ។

(៣៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តីអនុប្រាស៊ីវទាំងឡាយនៃ
 មានពីរយ៉ាង ។ សេចក្តីអនុប្រាស៊ីវពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺអនុប្រាស៊ីវ
 ដោយតាមសៈ១ អនុប្រាស៊ីវតាម១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តី
 អនុប្រាស៊ីវទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 បណ្តាសេចក្តីអនុប្រាស៊ីវពីរយ៉ាងនេះ អនុប្រាស៊ីវដោយតាមខ្ញុំប្រាស៊ីវជាង ។

(២៧៥) ទ្រុមា ភិក្ខុវេ អនុកម្មា ។ កតមា ទ្រ ។
អាមិសាទុកម្មា ច ធម្មាទុកម្មា ច ។ ឥមា ។ មា
ភិក្ខុវេ ទ្រ អនុកម្មា ។ ឯកទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥមាសំ
ទ្ធិន្នំ អនុកម្មានំ យទិធំ ធម្មាទុកម្មានិ ។

ពនេន្តា ឥនិយា ។

(២៧៦) ទ្រមេ ភិក្ខុវេ សន្តារា ។ កតមេ ទ្រ ។
អាមិសសន្តារោ ច ធម្មសន្តារោ ច ។ ឥមេ ។ មា ភិក្ខុវេ
ទ្រ សន្តារា ។ ឯកទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ ទ្ធិន្នំ
សន្តារានំ យទិធំ ធម្មសន្តារានិ ។

(២៧៧) ទ្រមេ ភិក្ខុវេ បដិសន្តារា ។ កតមេ ទ្រ ។
អាមិសប្បដិសន្តារោ ច ធម្មប្បដិសន្តារោ ច ។ ឥមេ
។ មា ភិក្ខុវេ ទ្រ បដិសន្តារា ។ ឯកទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ
ទ្ធិន្នំ បដិសន្តារានំ យទិធំ ធម្មប្បដិសន្តារានិ ។

(២៧៥) ខ្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ សេចក្តីកាស្មីពាំងឡាយនេ មា
ភិយោនី ។ សេចក្តីកាស្មីពិយោនី តើដូចម្តេច ។ គិកាស្មីដោយ
កមិសៈ ១ កាស្មីដោយធមិ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ សេចក្តីកាស្មី
ពាំងឡាយមានពិយោនីនេឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តី
កាស្មីពាំងពិយោនីនេ សេចក្តីកាស្មីដោយធមិចុំប្រសើរជាង ។

ធម៌ ពនេន្តិ ៣ ។

(២៧៦) ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ការពក់ពាក់ពាំងឡាយនេ មា
ភិយោនី ។ ការពក់ពាក់ពិយោនី តើដូចម្តេច ។ គិការពក់ពាក់ដោយ
កមិសៈ ១ ការពក់ពាក់ដោយធមិ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ការពក់ពាក់
មានពិយោនីនេឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បណ្តាការពក់ពាក់
ពិយោនីនេ ការពក់ពាក់ដោយធមិចុំប្រសើរជាង ។

(២៧៧) ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បដិសន្តារៈពាំងឡាយនេ មា
ភិយោនី ។ បដិសន្តារៈពិយោនី តើដូចម្តេច ។ គិបដិសន្តារៈដោយ
កមិសៈ ១ បដិសន្តារៈដោយធមិ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បដិសន្តារៈ
មានពិយោនីនេឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បណ្តាបដិសន្តារៈពាំងពិ
យោនីនេ បដិសន្តារៈដោយធមិចុំប្រសើរជាង ។

[៣៧៨] ទ្វេហា កិក្ខុវេ ឋានេន ។ កាកមា ទ្វេ ។
 អាមិសេសនា ច ធម្មេសនា ច ។ ឥតា ទោ កិក្ខុវេ
 ទ្វេ ឋានេន ។ ឋិតនត្ថំ កិក្ខុវេ ឥតាសំ ទ្ធិន្នំ
 ឋានេនាចំ យទិធំ ធម្មេសនាតិ ។

[៣៧៩] ទ្វេហា កិក្ខុវេ បរិយេសនា ។ កាកមា
 ទ្វេ ។ កាមិសបរិយេសនា ច ធម្មបរិយេសនា ច ។
 ឥតា ទោ កិក្ខុវេ ទ្វេ បរិយេសនា ។ ឋិតនត្ថំ
 កិក្ខុវេ ឥតាសំ ទ្ធិន្នំ បរិយេសនាចំ យទិធំ ធម្មបរិ-
 យេសនាតិ ។

[៤០០] ទ្វេហា កិក្ខុវេ បរិយេដ្ឋិយោ ។ កាកមា
 ទ្វេ ។ កាមិសបរិយេដ្ឋិ ច ធម្មបរិយេដ្ឋិ ច ។
 ឥតា ទោ កិក្ខុវេ ទ្វេ បរិយេដ្ឋិយោ ។ ឋិតនត្ថំ
 កិក្ខុវេ ឥតាសំ ទ្ធិន្នំ បរិយេដ្ឋិចំ យទិធំ
 ធម្មបរិយេដ្ឋិតិ ។

[៣៧៨] ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ការស្វនិកានេ មាខតិយោនី ។
 ការស្វនិកាតិយោនិ ភីដ្ឋុចាម្ពុច ។ ឥការស្វនិកាមិសៈ ។
 ការស្វនិកាមិ ។ ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ការស្វនិកា មាខតិយោនិ
 នេវេនិ ។ ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ចណ្ណការស្វនិកាចាំនិយោនីនេ
 ការស្វនិកាមិ⁺ច្រាសិវោនិ ។

[៣៧៩] ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ការស្វនិកាចាំនិទ្ធាយនេ មាខ
 តិយោនិ ។ ការស្វនិកាតិយោនិ ភីដ្ឋុចាម្ពុច ។ ឥការស្វនិកាមិសៈ ។
 ការស្វនិកាមិ ។ ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ការស្វនិកាចាំនិទ្ធាយមាខតិ-
 យោនីនេវេនិ ។ ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ចណ្ណការស្វនិកាចាំនិយោនីនេ
 ការស្វនិកាមិ⁺ច្រាសិវោនិ ។

[៤០០] ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ការគ្រាចាំនិទ្ធាយនេ មាខតិ-
 យោនិ ។ ការគ្រាចាំនិយោនិ ភីដ្ឋុចាម្ពុច ។ ឥការគ្រាចាំនិកាមិសៈ ។ ការ
 គ្រាចាំនិកាមិ ។ ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ការគ្រាចាំនិទ្ធាយមាខតិ-
 យោនីនេវេនិ ។ ខ្នាបភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ចណ្ណការគ្រាចាំនិយោនីនេ
 ការគ្រាចាំនិកាមិ⁺ច្រាសិវោនិ ។

(៤០១) ទ្វេហា ភិក្ខុវេ បូជា ។ កាតតា រៀ ។
អាមិសបូជា ១ ធម្មបូជា ៦ ។ ឥហា ទោ ភិក្ខុវេ
ទ្វេ បូជា ។ ឯតនត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥហាសំ ភ្នំភ្នំ បូជានំ
យនំ ធម្មបូជានិ ។

(៤០២) ទ្វេហា ភិក្ខុវេ អតិថេយ្យានំ ។ កាត-
តា ទ្វេ ។ អាមិសាតិថេយ្យាញ ធម្មាតិថេយ្យាញ ។
ឥហា ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ អតិថេយ្យានិ ។ ឯតនត្ថំ
ភិក្ខុវេ ឥហាសំ ភ្នំភ្នំ អតិថេយ្យានំ យនំ ធម្មាតិ-
ថេយ្យានំ ។

(៤០៣) ទ្វេហា ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រិយោ ។ កាតតា
ទ្វេ ។ អាមិសិទ្ធិ ១ ធម្មិទ្ធិ ៦ ។ ឥហា ទោ
ភិក្ខុវេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយោ ។ ឯតនត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥហាសំ
ភ្នំភ្នំ ឥន្ទ្រិយោ យនំ ធម្មិទ្ធិតំ ។

(៤០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បូជាទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
បូជាពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺអាមិសបូជា ១ ធម្មបូជា ៦ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បូជាទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាបូជាពីរយ៉ាងនេះ ធម្មបូជានុំប្រសើរជាង ។

(៤០២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានដើម្បីភ្ញៀវទាំងឡាយនេះមាន
ពីរយ៉ាង ។ មានដើម្បីភ្ញៀវពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺមានដើម្បីភ្ញៀវ
ដោយអាមិសៈ ១ មានដើម្បីភ្ញៀវដោយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានដើម្បីភ្ញៀវទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាមានដើម្បីភ្ញៀវពីរយ៉ាងនេះ មានដើម្បីភ្ញៀវ ដោយធម៌
ប្រសើរជាង ។

(៤០៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយនេះ
មានពីរយ៉ាង ។ សេចក្តីសម្រេចពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តី
សម្រេចដោយអាមិសៈ ១ សេចក្តីសម្រេចដោយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសម្រេចពីរយ៉ាងនេះ សេចក្តីសម្រេច
ដោយធម៌ប្រសើរជាង ។

(២០៤) ទ្វេនា ភិក្ខុវេ វុឌ្ឍិយោ ។ កកតនា
ទ្វេ ។ ភាមិសវុឌ្ឍិ ច ធម្មវុឌ្ឍិ ច ។ ឥនា ទោ
ភិក្ខុវេ ទ្វេ វុឌ្ឍិយោ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥនេសំ
ទ្វិដ្ឋំ វុឌ្ឍិដំ យទិដំ ធម្មវុឌ្ឍិតិ ។

(២០៥) ទ្វេនាចិ ភិក្ខុវេ រតនាចិ ។ កកតនាចិ
ទ្វេ ។ ភាមិសរតនត្ថុ ធម្មរតនត្ថុ ។ ឥនាចិ ទោ
ភិក្ខុវេ ទ្វេ រតនាចិ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥនេសំ
ទ្វិដ្ឋំ រតនាចំ យទិដំ ធម្មរតនត្ថុ ។

(២០៦) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ សង្កិចយោ ។ កកតមេ
ទ្វេ ។ ភាមិសសង្កិចយោ ច ធម្មសង្កិចយោ ច ។ ឥមេ
ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ សង្កិចយោ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ
ឥនេសំ ទ្វិដ្ឋំ សង្កិចយោដំ យទិដំ ធម្មសង្កិចយោតិ ។

(២០៧) ទ្វេនាចិ ភិក្ខុវេ វេទុល្លាចិ ។ កកតនាចិ
ទ្វេ ។ ភាមិសវេទុល្លត្ថុ ធម្មវេទុល្លត្ថុ ។

(២០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនព័រយោជន៍
ព័រយោជន៍ ។ សេចក្តីចំរើនព័រយោជន៍ត្រូវដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីចំរើនដោយ
ភាមិសៈ ។ សេចក្តីចំរើនដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
ចំរើនព័រយោជន៍មានព័រយោជន៍នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ណា
សេចក្តីចំរើនព័រយោជន៍នេះ សេចក្តីចំរើនដោយធម៌ប្រសើរជាង ។

(២០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រក្ខេព័រយោជន៍ មានព័រ
យោជន៍ ។ រក្ខេព័រយោជន៍ ត្រូវដូចម្តេច ។ គឺភាមិសរក្ខេព័រយោជន៍ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រក្ខេព័រយោជន៍ មានព័រយោជន៍នេះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ណារក្ខេព័រយោជន៍នេះ ធម្មរក្ខេព័រយោជន៍ ។

(២១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសន្សំព័រយោជន៍ មានព័រ
យោជន៍ ។ ការសន្សំព័រយោជន៍ ត្រូវដូចម្តេច ។ គឺការសន្សំភាមិសៈ ។ ការ
សន្សំធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសន្សំព័រយោជន៍ មានព័រយោជន៍នេះ
នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ណាការសន្សំព័រយោជន៍នេះ ការសន្សំធម៌
ប្រសើរជាង ។

(២១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសម្បូរណ៍នេះមានព័រយោជន៍ ។ សេចក្តី
សម្បូរណ៍ព័រយោជន៍ ត្រូវដូចម្តេច ។ គឺសម្បូរណ៍ភាមិសៈ ។ សម្បូរណ៍ធម៌ ។

ឥនោមំ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ វេទុល្លាមំ ។ ឯតតតំ ភិក្ខុវេ
ឥនេសំ ធ្មំ វេទុល្លាមំ យនិមំ ធម្មវេទុល្លាមំ ។

សន្តាវន្តា បក្កោ ។

(២០៨) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ តតមេ ទ្វេ ។

សេនាមត្តិកុសលនា ម សេនាមត្តិវិជ្ជាធកុសលនា
ធម ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

(២០៩) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ តតមេ ទ្វេ ។

រេជ្ជវេក្ខ មន្តវេក្ខ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

(២១០) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ តតមេ ទ្វេ ។

វុត្តិ ម សោវច្ឆំ ម ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

(២១១) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ តតមេ ទ្វេ ។

សេនាមត្តិកុសលនា ម ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
ធម្មាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសម្បូរណ៍ មានពីរយ៉ាងនេះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីសម្បូរណ៍ពីរយ៉ាងនេះ សេចក្តីសម្បូរណ៍
ធម៌ទីមួយស្រដាង ។

ធម៌សន្តាវន្តិ ។

(២០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។

ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការស្វាសវ័ក្ខនិសមាបក្តិ ១ ការស្វាសវ័
ក្ខនិកិច្ចចេញចាកសមាបក្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ
មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

(២០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។

ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺភាពខ្លាចក្តី ១ ភាពខ្លាចខ្លាចខ្លាច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

(២១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។

ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺទុក្ខ ១ រោគ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

(២១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។

ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសំដីតិរោះ ១ ការទទួលរាត់ចាត់ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[២០២] ទ្រុឌ គិត្តាវ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រុ ។
អភិហិសា ច សោធនេយ្យញ្ច ។ ឥមេ ទោ គិត្តាវ
ទ្រុ ធម្មាតិ ។

[២០៣] ទ្រុឌ គិត្តាវ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រុ ។
ឥន្ទ្រិយេសុ អត្តត្តារាមា ច កោណេ រាមត្តត្តាតា
ច ។ ឥមេ ទោ គិត្តាវ ទ្រុ ធម្មាតិ ។

[២០៤] ទ្រុឌ គិត្តាវ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រុ ។
ឥន្ទ្រិយេសុ ត្តត្តារាមា ច កោណេ ឥត្តត្តាតា ច ។
ឥមេ ទោ គិត្តាវ ទ្រុ ធម្មាតិ ។

[២០៥] ទ្រុឌ គិត្តាវ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រុ ។
បដិសង្កាមតលញ្ច កាវចាតលញ្ច ។ ឥមេ ទោ
គិត្តាវ ទ្រុ ធម្មាតិ ។

[២០៦] ទ្រុឌ គិត្តាវ ធម្មា ។ កតមេ ទ្រុ ។
សតិពលញ្ច សមាធិពលញ្ច^(១) ។ ឥមេ ទោ គិត្តាវ
ទ្រុ ធម្មាតិ ។

១ ឬ. កាវចាតលញ្ច ។

[២០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ឥសេចក្តីមិនចៀកចៀន ១ សេចក្តីស្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[២០៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរ
យ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ឥការមិនរក្សាទូរក្នុងដ្រ្ន័យ ១
ការមិនស្តាប់ប្រមាណក្នុងភោជន ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង
ឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[២០៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ឥការរក្សាទូរក្នុងដ្រ្ន័យ ១ ការស្តាប់ប្រមាណ
ក្នុងភោជន ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[២០៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ឥកំឡាំងតិចារណា ១ កំឡាំងការិយា ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[២០៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មានពីរ
យ៉ាង ។ ធម៌ទាំងពីរ តើដូចម្តេច ។ ឥកំឡាំងស្ថានី ១ កំឡាំង
សមាធិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៤១៧] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកតមេ ទ្វេ ។ សមថោ ច វិបស្សនា ច ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤១៨] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកតមេ ទ្វេ ។ សីលវិចត្តំ ច ធិដ្ឋិវិចត្តំ ច ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤១៩] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកតមេ ទ្វេ ។ សីលសម្បត្តិ ច ធិដ្ឋិសម្បត្តិ ច ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤២០] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកតមេ ទ្វេ ។ ភីលវិសុទ្ធិ ច ធិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ច ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤២១] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកតមេ ទ្វេ ។ ធិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ច យថា ធិដ្ឋិស្ស ច បដានំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ភីលមថៈ១ វិបស្សនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៤១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ភីលវិចត្តំ១ ធិដ្ឋិវិចត្តំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៤១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ភីសីលសម្បត្តិ១ ធិដ្ឋិសម្បត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៤២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ភីសីលវិសុទ្ធិ១ ធិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[៤២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះមានពីរយ៉ាង ។ ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ភីសេចក្តីចរិសុទ្ធិដោយធិដ្ឋិ ១ ។ សេចក្តីព្យាយាមចរិសុទ្ធិលវិសេនានធិដ្ឋិសម្បត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

គតិយចន្ទ្រាសារា សមាចរ្តិក្ខា

[២២២] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកមេ ទ្វេ ។
អសន្តុដ្ឋិតា ច កុសាលេសុ ធម្មេសុ អប្បដិវាណិកា
ច បធានស្មី ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[២២៣] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកមេ ទ្វេ ។
ឥន្ទស្សន្តកុ អសម្បជញ្ញត្ថុ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
ធម្មាតិ ។

[២២៤] ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកមេ ទ្វេ ។
សតិ ច សម្បជញ្ញត្ថុ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
ធម្មាតិ ។

សមាចរ្តិក្ខា ចតុមេ ។
គតិយា ចន្ទ្រាសារា សមាចរ្តិ ។

គតិយចន្ទ្រាសារា សមាចរ្តិក្ខា

[២២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ធម៌ចាំនិទ្ធក្រយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីមិនសរន្តសក្តីនិទ្ធកុសលធម៌ ១
និងគុញប្រាជ្ញាភិក្ខុការព្យាយាម ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ធម៌ចាំនិទ្ធក្រយ
មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[២២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ធម៌ចាំនិទ្ធក្រយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការរក្ខតស្មារតី ១ សេចក្តីមិនញក់ខ្លួន ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ធម៌ចាំនិទ្ធក្រយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

[២២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធក្រយ ធម៌ចាំនិទ្ធក្រយនេះមានពីរយ៉ាង ។
ធម៌ពីរយ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសតិ ១ សម្បជញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិ
ទ្ធក្រយ ធម៌ចាំនិទ្ធក្រយ មានពីរយ៉ាងនេះឯង ។

ឯង សមាចរ្តិក្ខ ទី ៥ ។
ឯង គតិយចន្ទ្រាសារា ។

បណ្ណាសកាសង្កហិតា សុត្តន្ត

[៤២៤] ទ្វេមេ កិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកមេ ទ្វេ ។
កោណោ ម ឧបនាហោ ម... មត្តោ ម មន្តាសោ
ម... វស្សា ម មជ្ឈិយេត្ថ... មាយា ម សាវេយ្យេត្ថ...
អហិកេត្ត អនោត្តយ្យេត្ថ ។ ឥមេ មោ កិក្ខុវេ
ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤២៥] ទ្វេមេ កិក្ខុវេ ធម្មា ។ កកមេ
ទ្វេ ។ អកោណោ ម អឧបនាហោ ម... អមត្តោ ម
អមន្តាសោ ម... អវស្សា ម អមជ្ឈិយេត្ថ... អមាយា
ម អសាវេយ្យេត្ថ... ហិកេ ម ឧត្តយ្យេត្ថ ។ ឥមេ
មោ កិក្ខុវេ ទ្វេ ធម្មាតិ ។

[៤២៦] ធ្វើហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ទុក្ខំ
វិហរតិ ។ កកមេហិ ធ្វើហិ ។ កោណេ ម ឧបនា-
ហោ ម... មត្តោ ម មន្តាសោ ម... វស្សាយ
ម មជ្ឈិយេ ម... មាយាយ ម សាវេយ្យេ ម...
អហិកេតោ ម អនោត្តយ្យេ ម ។ ឥមេហិ មោ
កិក្ខុវេ ធ្វើហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ទុក្ខំ វិហរតិ ។

ព្រាហ្មណ៍សម្មាសម្ពុទ្ធសម្មាសក

[៤២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះពេទ័យយ៉ាង ។
ធម៌ពិយ៉ាង កើដូចម្តេច ។ ឥសេចក្តីក្រោម ម ធម៌កំដៅ ម... លុបគុណ ម
លើកកំដៅ ម... ឫស្សា ម កំណាញ់ ម... លាក់កុក ម អ្នកភាគី ម...
មិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ម មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មានពិយ៉ាងនេះឯង ។

[៤២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះពេទ័យយ៉ាង ។
ធម៌ពិយ៉ាង កើដូចម្តេច ។ ឥសេចក្តីមិនក្រោម ម មិនចងកំដៅ ម... មិន
លុបគុណ ម មិនលើកកំដៅ ម... មិនឫស្សា ម មិនកំណាញ់
ម... មិនលាក់កុក ម មិនអ្នកភាគី ម... សេចក្តីខ្មាសបាប ម
សេចក្តីខ្លាចបាប ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ មាន
ពិយ៉ាងនេះឯង ។

[៤២៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ពិយ៉ាង
តែងតែវាចាទុក្ខ ។ ធម៌ពិយ៉ាង កើដូចម្តេច ។ ឥសេចក្តីក្រោម ម
ធម៌កំដៅ ម... លុបគុណ ម លើកកំដៅ ម... ឫស្សា ម កំណាញ់ ម...
លាក់កុក ម អ្នកភាគី ម... មិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ម មិនមាន
សេចក្តីខ្លាចបាប ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ពិយ៉ាង
ពិយ៉ាងនេះ តែងតែវាចាទុក្ខ ។

(២២៤) ថ្វីហិ ភិក្ខុវេ ធម្មាហិ សមញ្ញតោ
 សុចំ វិហាតិ ។ កតមេហិ ថ្វីហិ ។ អាកោលេ ច
 អនុមនាហេន ច... អមត្តេន ច អមណ្ឌសេន ច...
 អនិស្សាយ ច អមច្ឆវិយន ច... អនាយាយ ច
 អសាមយ្យេន ច... ហិវិយា ច ទុត្តប្បន ច ។
 ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ថ្វីហិ ធម្មាហិ សមញ្ញតោ
 សុចំ វិហាតិ ។

(២២៥) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សេត្តស្ស ភិក្ខុវោ
 បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។ កោតោ
 ច ទមនាហោ ច... មត្តោ ភិ មណ្ឌសោ ច...
 ឥស្ស ច មច្ឆវិយន្ត... មាយា ច សាវេយ្យត្ថ...
 វហិវិតាត្ថ អនោក្កប្បត្ថ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
 ធម្មា សេត្តស្ស ភិក្ខុវោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។

(២២៦) ទ្វេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សេត្តស្ស ភិក្ខុវោ
 អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ទ្វេ ។ អាកោតោ
 ច អនុមនាហោ ច... អមត្តោ ច អមណ្ឌសោ ច...

(២២៧) ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ ចុត្តសប្រកបដោយធម៌វិយោធិ
 វគីនៅជាសុខ ។ ធម៌ចាំវិយោធិ តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីមិនក្រោម ១
 មិនចង់គំនុំ... មិនលុបគុណ ១ មិនលើកកំពស់ ១... មិនឫស្សា ១
 មិនកំណាញ់ ១... មិនលាក់ពុក ១ មិនអាការៈ ១... សេចក្តី
 ខ្មាសបាប ១ សេចក្តីខ្លាចបាប ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ ចុត្តស
 ប្រកបដោយធម៌វិយោធិនេះ វគីនៅជាសុខ ។

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ ធម៌ចាំវិទ្យាយវិយោធិនេះ វគី
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសាបសូន្យនៃសេត្តភិក្ខុ ។ ធម៌ចាំវិយោធិ តើដូចម្តេច ។
 គឺសេចក្តីក្រោម ១ ចង់គំនុំ ១... លុបគុណ ១ លើកកំពស់ ១...
 ឫស្សា ១ កំណាញ់ ១... លាក់ពុក ១ អាការៈ ១... មិនមានសេចក្តី
 ខ្មាសបាប ១ មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ ធម៌
 ចាំវិយោធិនេះ វគីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសាបសូន្យនៃសេត្តភិក្ខុ ។

(២២៩) ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ ធម៌ចាំវិទ្យាយវិយោធិនេះ វគីប្រ-
 ព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសាបសូន្យនៃសេត្តភិក្ខុ ។ ធម៌ចាំវិយោធិតើដូចម្តេច ។
 គឺសេចក្តីមិនក្រោម ១ មិនចង់គំនុំ ១... មិនលុបគុណ ១ មិនលើកកំពស់ ១...

សុត្តនិកាយ អង្គបិដកាយ តុលសិយោ

អធិស្ឋាន ច អបច្ឆាយក្ស... អនាយោ ច អសារដេយ្យក្ស...
ហិរិ ច ទុត្តប្បក្ស ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុវោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិកិ ។

[២៣១] ធូរិហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
យថាកតំ ធិត្តិក្កោ ឯវំ ធិរយេ ។ កកមេហិ
ធូរិហិ ។ កោរោធន ច ទុបតាហោន ច... មក្ខេន
ច បណ្ណសេន ច... ឥស្សរយ ច ឧត្តរិយេន ច...
មាយាយ ច សារដេយ្យេន ច... អហិរិកេន ច
អាលត្តច្យេន ច ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ធូរិហិ ធម្មេហិ
សមន្តាគតោ យថាកតំ ធិត្តិក្កោ ឯវំ ធិរយេតិ ។

[២៣២] ធូរិហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
យថាកតំ ធិត្តិក្កោ ឯវំ សក្កេ ។ កកមេហិ
ធូរិហិ ។ អកោរោធន ច អទុបតាហោន ច...
អមក្ខេន ច អបណ្ណសេន ច... អធិស្ឋរយ ច
រាមច្ឆរិយេន ច... អនាយាយ ច អសារដេយ្យេន
ច... ហិរិយា ច ទុត្តច្យេន ច ។ ឥមេហិ ទោ
ភិក្ខុវេ ធូរិហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ យថាកតំ
ធិត្តិក្កោ ឯវំ សក្កេតិ ។

សុត្តនិកាយ អង្គបិដកាយ តុលសិយោ

មិទ្ធស្សា ទំ មិមតំណា ញិ ទំ ... មិទណកំពុត ទំ មិទក្ករោភី ទំ ...
សេចក្តីខ្មាសបាប ទំ សេចក្តីខ្លាចបាប ទំ ។ ខ្មាលភិក្ខុចំណីខ្សោយ
ធម៌ពិរយោជីនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ លើប្បមិទសាចស្សន្យវិន័យសុត្តិកុ ។

[២៣១] ខ្មាលភិក្ខុចំណីខ្សោយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ចំណីពិរយោជី
នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងវិវាទដូចគេយកទៅទំលាក់ចោល ។ ធម៌ចំណីពិរយោជី តើដូច
ម្តេច ។ គឺសេចក្តីមិនប្រាជ្ញាមិនបដិសន្ធិ... មុចគុណ១ លើកកំលស់១... ឬស្សា
ទំណាញ់១... លាក់ពុត១ក្នុរោភី១... មិទសាសេចក្តីខ្មាសបាប ទំ មិទ
សាសេចក្តីខ្លាចបាប ទំ ។ ខ្មាលភិក្ខុចំណីខ្សោយ បុគ្គលប្រកបដោយ
ធម៌ចំណីពិរយោជីនេះ នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងវិវាទដូចគេយកទៅទំលាក់ចោល ។

[២៣២] ខ្មាលភិក្ខុចំណីខ្សោយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ចំណីពិរយោជី មិន
ទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេទំលាក់ទៅដីកល់ទុក ។ ធម៌ចំណីពិរយោជី
តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីមិនប្រាជ្ញាមិនបដិសន្ធិ... មិទសុចគុណ ១ បិទ
លើកកំលស់១... មិទស្សាទំមិទកំណាញ់១... មិទលាក់ពុត១មិទរោភី
១... សេចក្តីខ្មាសបាប ទំ សេចក្តីខ្លាចបាប ទំ ។ ខ្មាលភិក្ខុចំ
ណីខ្សោយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ចំណីពិរយោជីនេះ នឹងទៅកើតក្នុងស្ថាន
សួគ៌ ដូចជាគេទំលាក់ទៅដីកល់ទុក ។

ច្បាប់សភាសង្គមភាព សុខុម

(២៣៣) ម្ចីហ៍ ភីត្តុវេ ធម្មហ៍ សមន្តានតោ
 ឥនេតតោ កាយស្ស ភេណ បរម្មណា អចាយំ
 ទុត្តតិ វិនិច្ឆតំ និរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ កតាមេហិ
 ម្ចីហ៍ ។ កោដេន ច ឧបនាហោន ច... មត្តោន ច
 អប្បុរសោន ច... ឥស្សរយ ច មច្ឆរិយន ច...
 ហយាយ ច សាវេយ្យន ច... អហិកេនន ច
 អនាត្តម្យោន ច ។ ឥមេហិ ទោ ភីត្តុវេ ម្ចីហ៍
 ធម្មហ៍ សមន្តានតោ ឥនេតតោ កាយស្ស ភេណ
 បរម្មណា អចាយំ ទុត្តតិ វិនិច្ឆតំ និរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។

(២៣៤) ម្ចីហ៍ ភីត្តុវេ ធម្មហ៍ សមន្តានតោ
 ឥនេតតោ កាយស្ស ភេណ បរម្មណា សុគតិ
 សង្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋតិ ។ កតាមេហិ ម្ចីហ៍ ។
 អកោដេន ច អធិបនាហោន ច... មត្តោន ច
 អប្បុរសោន ច... អធិស្សរយ ច អមច្ឆរិយន ច...
 អចាយាយ ច អសាវេយ្យន ច... អហិយា ច
 ទុត្តម្យោន ច ។ ឥមេហិ ទោ ភីត្តុវេ ម្ចីហ៍ ធម្មហ៍
 សមន្តានតោ ឥនេតតោ កាយស្ស ភេណ
 បរម្មណា សុគតិ សង្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋតិ ។

ច្បាប់សភាសង្គមភាព សុខុម

(២៣៥) ម្ចីហ៍ភីត្តុវេ ធម្មហ៍ សមន្តានតោ ប្រកប
 ដោយធម៌ពិរយ៉ាដិ លុះបែកផ្ទាយភស្តុតាងស្លាប់ទៅ វេមនិទៅកើតក្នុង
 អបាយ ទុត្តតិ វិនិច្ឆត ខាត ។ ធម៌ពិរយ៉ាដិ ភីដូចម្តេច ។ ធិសេចក្តី
 ព្រាម ១ ចន្តិក៍ ១... លុបតុណ ១ លើកកិតាដ ១... ចូស្សា ១
 កំណាញ់ ១... លាក់តុក ១ កូសតាដ ១... មិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ១
 មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ១ ។ ម្ចីហ៍ភីត្តុវេ ធម្មហ៍ សមន្តានតោ
 ប្រកបដោយធម៌ពិរយ៉ាដិ នេះ លុះបែកផ្ទាយភស្តុតាងស្លាប់
 ទៅ វេមនិទៅកើតក្នុងអបាយ ទុត្តតិ វិនិច្ឆត ខាត ។

(២៣៦) ម្ចីហ៍ភីត្តុវេ ធម្មហ៍ សមន្តានតោ ប្រកប
 ដោយធម៌ពិរយ៉ាដិ លុះបែកផ្ទាយភស្តុតាងស្លាប់ទៅ វេមនិទៅកើតក្នុង
 សុគតិស្និតិវេលោក ។ ធម៌ពិរយ៉ាដិ ភីដូចម្តេច ។ ធិសេចក្តីមិនព្រាម ១
 មិនចន្តិក៍ ១... មិនលុបតុណ ១ មិនលើកកិតាដ ១... មិនចូស្សា ១
 មិនកំណាញ់ ១... មិនលាក់តុក ១ មិនកូសតាដ ១... សេចក្តីខ្មាសបាប ១
 សេចក្តីខ្លាចបាប ១ ។ ម្ចីហ៍ភីត្តុវេ ធម្មហ៍ សមន្តានតោ ប្រកប
 ដោយធម៌ពិរយ៉ាដិ នេះ លុះបែកផ្ទាយភស្តុតាងស្លាប់ទៅ វេមនិ
 ទៅកើតក្នុងសុគតិស្និតិវេលោក ។

[៤៣៥] ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អត្តុសលា ... ទ្រុមេ
 ភិក្ខុវេ ធម្មា ត្តុសលា... ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 សាវជ្ជា... ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អវជ្ជា... ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ
 ធម្មា មុត្តុទ្រយា... ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សុទ្ធ-
 ទ្រយា... ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា មុត្តវិចារកា... ទ្រុមេ
 ភិក្ខុវេ ធម្មា សុទ្ធវិចារកា... ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 សត្យាបដ្ឋិ... ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អត្យាបដ្ឋិ ។ កតមេ
 ទ្រ ។ អាកាសោ ច អនុមនាហោ ច... អមាត្យោ ច
 អវច្ឆាសោ ច... អនិស្សោ ច អមច្ឆិយត្ថុ... អមាយោ
 ច អសាដេយ្យត្ថុ... ហិរិ ច ឧត្តម្យត្ថុ ។ ភិក្ខុ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទ្រ ធម្មា អត្យាបដ្ឋិភិ(២) ។

[៤៣៦] ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ អត្តុសេ ចដិទ្ធ
 តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ។
 កតមេ ទ្រ ។ សង្ឃសុដ្ឋិសាយ សង្ឃសាស្ត-
 កាយ... ឧត្តង្គំ មុត្តលានំ វិគ្គយាយ

១ ឧ. ធម្មី វិវាយសោតេ កោមចយ្យាសត្ថ អត្តុសលវេយ្យាសត្ថ កត្តា
 វេទនុសយោវិ បរិហិ យោតិ ។

[៤៣៧] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេវាភកុសល... ខ្មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេវាភកុសល... ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិ
 យាវិទេ ប្រកមដោយោភោស... ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេវិច
 មានាពាល... ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេវាត្រៀវិចិវេនេសេចក្តី
 ទុក្ខ... ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេវាត្រៀវិចិវេនេសេចក្តីសុខ...
 ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេវាចរណេវាមុត្ត... ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌វិយាវិទេនេវាចរណេវាសុខ... ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេ
 ប្រកមដោយព្យាបាទ... ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេវិចប្រកម
 ដោយព្យាបាទ ។ ធម៌វិយាវិ តើដូចម្តេច ។ តិសេចក្តីមិនាគ្រាជន
 មិនជនដំនុំ... មិនលុបបុណ្ណ មិនលើកកំលស់ ១... មិនបូស្ស្វចមិនកំ
 លាញ់ ១... មិនលាត់ពុក ១មិនអ្នកតាម ១... សេចក្តីខ្មាសចុប ១
 សេចក្តីខ្លាចចុប ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិយាវិទេនេ វិច
 ប្រកមដោយព្យាបាទវិជ្ជយ ។

[៤៣៨] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាគត បញ្ញត្តសិក្ខា-
 បទផលសាវកទាំងឡាយ ព្រះភាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍វិយាវិ
 នេ ។ អំណាចប្រយោជន៍វិយាវិ តើដូចម្តេច ។ តិសិម្ប
 សេចក្តីស្ម័គ្រសង្ឃ ១ ដើម្បីខាសប្បយាវិសេនិវ ១ ... តើម្បី
 សង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ១

[២៣៧] ឃ្មេម កិក្កុវេ អន្តរាសេ បដិច្ច តថា-
 កកោល សាវណាមំ ទាតិមោត្តំ បញ្ញត្តំ... ទាតិ-
 យោត្តុទ្កេសា បញ្ញត្តា... ទាតិមោត្តុដ្ឋបមំ បញ្ញត្តំ...
 បរិវណា បញ្ញត្តា... បរិវណាវេបមំ បញ្ញត្តំ...
 កជ្ជិមិយកម្មំ បញ្ញត្តំ... មិយស្សកម្មំ បញ្ញត្តំ...
 មព្វាជិមិយកម្មំ បញ្ញត្តំ... មជិសារណិយកម្មំ បញ្ញត្តំ...
 ទក្ខេបមិយកម្មំ បញ្ញត្តំ... បរិវសទាមំ បញ្ញត្តំ...
 ទ្វិយយប្បដិកស្សនំ បញ្ញត្តំ... ទានត្តទាមំ បញ្ញត្តំ...
 វេញាមំ បញ្ញត្តំ... ទសារណំ(*) បញ្ញត្តំ... វិស្សារណំ(**)
 បញ្ញត្តំ... ទបសម្មទា បញ្ញត្តា... ញត្តិកម្មំ បញ្ញត្តំ...
 ញត្តិទុតិយកម្មំ បញ្ញត្តំ... ញត្តិទុត្តិកម្មំ បញ្ញត្តំ...
 វេញញត្តេ បញ្ញត្តំ... បញ្ញត្តេ អនុប្បញ្ញត្តំ... សម្មទាវិទ-
 យោ បញ្ញត្តោ... សតិវិទយោ បញ្ញត្តោ... អម្បវ្យាវិទយោ
 បញ្ញត្តោ... បដិញ្ញាតការណំ បញ្ញត្តំ... យេកុយ្យសិកា
 បញ្ញត្តា... កស្សទាមិយសិកា បញ្ញត្តា... តិណ-
 វិញ្ញាណោ បញ្ញត្តោ ។ កតមេ ទេ ។ សន្និស្សដ្ឋកាយ
 វេញាសុតាយ... ទុប្បដិមំ មក្កលាមំ វិក្កហាយ

* ឧ. ប. វេសារណិយំ ។ ** វិស្សារណិយំ ។

[២៣៧] ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ គប់គេ បញ្ញត្តទុតិមោត្តុវេសារិក
 តាំងឡាយ... បញ្ញត្តទុតិមោត្តុម្ពុស ... បញ្ញត្តការបញ្ចប់ទុតិមោត្តុ ...
 បញ្ញត្តបរិវណា ... បញ្ញត្តការបញ្ចប់បរិវណា ... បញ្ញត្តកជ្ជិមិយកម្ម...
 បញ្ញត្តនិយស្សកម្ម... បញ្ញត្តបព្វាជិមិយកម្ម... បញ្ញត្តមជិសារណិយកម្ម ...
 បញ្ញត្តទក្ខេបមិយកម្ម... បញ្ញត្តការឱ្យចារឹស... បញ្ញត្តការពាញវណ្ណបត្តិមក
 ជាក់កណ្តិយលាបត្តិ... បញ្ញត្តការឱ្យមានទត្ត... បញ្ញត្តិក ... បញ្ញត្តិសារ-
 ណកម្ម... បញ្ញត្តិស្សារណកម្ម... បញ្ញត្តិទបសម្មទា... បញ្ញត្តិញត្តិកម្ម...
 បញ្ញត្តិញត្តិទុតិយកម្ម... បញ្ញត្តិញត្តិទុត្តិកម្ម... បញ្ញត្តិសិកាបទវិជយ
 មិនតង់បញ្ញត្ត ... បញ្ញត្តិវេមក្កនិសិកាបទវិជយបញ្ញត្តិបោយ ...
 បញ្ញត្តសមាវិទយ... បញ្ញត្តសតិវិទយ... បញ្ញត្តអម្បវ្យាវិទយ ...
 បញ្ញត្តបដិញ្ញាតការណា... បញ្ញត្តាយេកុយ្យសិកា... បញ្ញត្តកស្សប្រាថយ-
 សិកា... បញ្ញត្តិណវិក្កុវេកា វេញាពាស្រ័យវំ ណាប្រយោជនីតិយោវិ
 នេ ។ វំ ណាប្រយោជនីតាំងឡាយវិ តើដ្ឋចម្ពុច ។ កិ
 ដើម្បីសេចក្តីស្តុដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីរមែលប្បាយវេសង្ឃ ១ ...
 ដើម្បីសង្កត់សង្កិនឲ្យបុគ្គល តាំងឡាយ ដែលមិនរកៀនខ្មាស ។

ពណ៌សកសង្ខារា សង្ខារ

មេសលានំ កិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ... និដ្ឋង្គិកានំ
 រាសវានំ សំវាយ សម្បាយិកានំ កាសវានំ មដិ-
 យាតាយ... និដ្ឋង្គិកានំ វេរានំ សំវាយ សម្បាយិ-
 កានំ វេរានំ មដិយាតាយ... និដ្ឋង្គិកានំ វដ្ឋានំ
 សំវាយ សម្បាយិកានំ វដ្ឋានំ មដិយាតាយ... និដ្ឋ-
 ង្គិកានំ កយានំ សំវាយ សម្បាយិកានំ កយានំ
 មដិយាតាយ... និដ្ឋង្គិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
 សំវាយ សម្បាយិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ មដិ-
 យាតាយ... កិចិណិ អនុកម្មាយ ជាតិដ្ឋានំ មត្តុបរិច្ឆ-
 តាយ... អប្បសដ្ឋានំ មសាតាយ មសដ្ឋានំ កិរិយា-
 ភារាយ... សម្ពុត្តជ្ជិកិយា វិទយោនុក្កហាយ ។ វមេ តោ
 កំត្វាវេ ទ្វេ អត្តវសេ មដិច្ច តថាធម៌ោន សាវកានំ
 និណវិគ្គារកោ មញ្ញត្តោតិ ។

ព្រាហ្មស្រ្តិយោសម្រេចបណ្ណសក

ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលនៃភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាច្រើនប្រាណ ១
 ដើម្បីកំណត់នូវសាស្ត្រៈទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកំណត់បដិវដ្តនៃសាស្ត្រៈ
 ទាំងឡាយក្នុងខាងមុខ... ដើម្បីកំណត់នូវទ្រឹស្តីទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១
 ដើម្បីកំណត់បដិវដ្តនៃទ្រឹស្តីទាំងឡាយក្នុងខាងមុខ... ដើម្បីកំណត់នូវទ្រឹស្តីទាំងឡាយ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នដើម្បីកំណត់បដិវដ្តនៃសាស្ត្រៈទាំងឡាយ ក្នុងខាងមុខ ១ ដើម្បី
 កំណត់នូវភិយ ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្នដើម្បីកំណត់បដិវដ្តនៃទ្រឹស្តីទាំងឡាយ ក្នុង
 ខាងមុខ ១ ... ដើម្បីកំណត់នូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បី
 កំណត់បដិវដ្តនៃអកុសលធម៌ទាំងឡាយក្នុងខាងមុខ ១ ... ដើម្បីអនុគ្រោះដល់
 គ្រូបាស្ត្រទាំងឡាយ ១ ដើម្បីផ្តល់បដិវដ្តនៃភិក្ខុមាណសចក្ខុប្រាណសក
 ១ ... ដើម្បីដឹកនាំជនទាំងឡាយ ដែលមិនបានជ្រះថ្លាច្រើន ១
 ដើម្បីដឹកនាំជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរីករាយច្រើន ១
 ១ ... ដើម្បីដឹកនាំទាំងនៃព្រះសង្ឃ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិទីយ ១ ២ ហួស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះគម្ពីរគត មញ្ញត្តិកិច្ចការដល់សាវកទាំងឡាយ
 ព្រះពាស្រ័យកំណាចប្រយោជន៍តិវហ៍និមេ ។

វិទ្យាវិទ្យុបង្គំ

វិទ្យុបង្គំ	អវិទ្យុបង្គំ	កថា	រដ្ឋលេខាយ
លុលិតា	លុលិតា	១៧	៣
សិច្ចសម្ពុកម្យ	សិច្ចសម្ពុកម្យ	"	១៦
ឯវ	ឯ ឯវ	១៧	"
ឯកធម្ម	ឯកធម្ម	៦៦	៨
នវហេ	នសហេ	៣៧	១
មេត្តាវិញ្ញាណ	មេត្តាវិញ្ញាណ	៨៧	១៨
លាយីន	លាយីន	"	១៦
វិស្សសកម្ម	វិស្សសកម្ម	៨៨	៦
បដិមា វិញ្ញា	ទុក្ខិយោ វិញ្ញា	៦៧	១
"	"	៧១	"
"	"	៧២	"
"	គតិយោ វិញ្ញា	៧៤	"
មេត្តាវិញ្ញាណ	មត្តសិ មេត្តាវិញ្ញាណ	៧៦	១៦
បដិមា វិញ្ញា	គតិយោ វិញ្ញា	៧៧	១
"	"	៧៨	"

វិទ្យាវិទ្ធកម្ម

វិទ្ធកម្ម	អវិទ្ធកម្ម	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ
បញ្ញាគលំ ភាវិតិ...	បញ្ញាគលំ ភាវិតិ	៧៤	៧
អនុបាបវិនិព្វនាយ	អនុបាបវិនិព្វនាយ	៧៨	៣
កហាបណគំបិ	កហាបណគំបិ	១០៧	៧
ទុក្ខោភិ បទ	ទុក្ខោភិ បទ	១០៦	១៧
វិច្ឆិទុច្ឆិកស្ស	វិច្ឆិទុច្ឆិកស្ស	១១៧	១២
អនុមនោ	អនុមនោ	១២២	២
ឯមន្តិ	ឯមន្តិ	១២៣	៧
អញ្ញា	អញ្ញា	១៣៤	៧
អន្តិក្ខនិកាយស្ស	អន្តិក្ខនិកាយស្ស	១៤២	១
សមតិក្កនា	សមតិក្កនា	១៤៧	១៤
វិស្សសនិកោ	វិស្សសនិកោ	១៥១	១៧
ន ថេរេ ភ្លេវ	ន ថេរេ ភ្លេវ	១៥២	១៧
យស្ស	យស្ស	១៦១	៦
វិយាបុណិក្ខា	វិយាបុណិក្ខា	១៦៣	១៦
និក្ខ	និក្ខ	១៦៤	១៣

វិទ្យាវិទ្ធកម្ម

វិទ្ធកម្ម	អវិទ្ធកម្ម	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ
កាយសិក្ខិ	កាយសិក្ខិ	១៦៧	២
"	"	១៦៦	៦
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១៧២	១៦
សន្តិវិសន្តិ	សន្តិវិសន្តិ	១៧៤	១០
វិហារសេយ្យិចិ	វិហារសេយ្យិចិ	១៧៧	៧
បស្សឡស្ស	បស្សឡស្ស	"	"
វិហារសេយ្យិ	វិហារសេយ្យិ	"	១៦
សន្តិវិសន្តិ	សន្តិវិសន្តិ	១៧៦	៧
"	"	"	៦
វិទេយ្យ	វិទេយ្យ	"	១០
ចំ វិទេយ្យ	ចំ វិទេយ្យ...	១៧៧	១០
សន្តិវិសន្តិ	សន្តិវិសន្តិ	"	១៧
អប្បច្ចរោ	អប្បច្ចរោ	១៧៧	៧
សប្បិកិការម្ពណក្ខ	សប្បិកិការម្ពណក្ខ សុខំ	១៧៦	៧
ធម្ម រោ	ធម្ម រោ	១៧៤	១៦

វិទ្យាសិទ្ធិបត្តិ

វិទ្យាសាស្ត្រ	អវិទ្យាសាស្ត្រ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាធិការ
វិទ្យា	វិទ្យា ភាសា	១៧១	៥
កម្មវិធី	កម្មវិធី	២៤១	១៧
កម្មវិធី	កម្មវិធី ៥	២០២	៥
កម្មវិធីកម្មវិធី	កម្មវិធីកម្មវិធី	២០៦	១
កម្មវិធីកម្មវិធី	"	២២០	"

សន្និក្ខប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាប់
ស្មុគ្រ	ស្មុគ្រ	១៧	១៦
សោយភ័យ	សោយភ័យ	២២	៥
ស្រោចខ្នងខ្នង	ស្រោចខ្នងខ្នង	៣៧	១៦
៥ ៥ ៥	៥ ៥ ៥	២១	៣
ស្រីស្រីស្រី	ស្រីស្រីស្រី	៥៧	២
អង្គនាស	អង្គនាស	២១	១
ស្រីស្រី	ស្រីស្រី	"	១៦
ស្រីស្រីស្រី	ស្រីស្រីស្រី	៦៣	១៦
ស្រី ៥	ស្រី ៥	៦៧	១
"	"	៧១	"
"	"	៧៣	"
"	ស្រី ៣	៧៥	"
"	"	៧៧	"
"	"	៧៧	"

សន្លឹកប្រាក់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
បុគ្គលនិ ២១៩	បុគ្គលមិនខាន	៧១	១០
ជូរច្នះ	ជូរច្នះ ៦	១០៤	៧
កលាបលាប	កលាបលាប	១០៥	១២
ប៉ុនកហាបនៈ	ប៉ុនកហាបនៈ	"	១៣
គីអ៊ូខ្លះ	គីអ៊ូខ្លះ	១១២	៧
ប្រោះកិក្ខុ	ប្រោះកិក្ខុ	១២១	១១
ជីវិត	ជីវិត	១២៤	១១
អស់ទៅ	អស់ទៅ	១៤៣	៧
គុណវៃ	គុណវៃ	១៥១	១៦
ខ្លឹមក្រប	ខ្លឹមក្រប	១៥១	១៦
ដើម្បី	ដើម្បី	១៥៧	១៣
ប្រេម	សម្រេច	"	១៥
កាយសត្វ	កាយសត្វ	១៦៥	៤
"	"	១៦៦	៧

សន្លឹកប្រាក់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ចម្រើនលំ	ចម្រើនផល	១៧១	៤
ពាន់ឡាយ	ពាន់ឡាយ	"	១០
ក្នុង	ក្នុង	១៧៣	១២
រុក្ខា	រុក្ខា	១៨២	១២
នាំគ្នា	ទទួលការ	១៨៧	១៧
មិននាំគ្នា	មិនទទួលការ	"	១៧
ធម្មតា	ធម្មតា ១	២១១	៨
ម្ចាស់	ម្ចាស់	២១៦	៨

សង្កឹកបង្គុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
បាលីភ្នំកងមួយៗ ជាដើម វគ្គ ៩១២	៤៦
ឯកបុគ្គលបាលី	
ឯកបុគ្គលបាលី បុគ្គលវគ្គ	៥៤
ឯតទុក្ខបាលី	
ឯតទុក្ខបាលី វគ្គ ៩១	៥៧
វគ្គ ៩២	"
វគ្គ ៩៣	៥៤
វគ្គ ៩៤	៥៥
វគ្គ ៩៥	"
វគ្គ ៩៦	៥៦
វគ្គ ៩៧	៥៧
អដ្ឋានបាលី	
អដ្ឋានបាលី វគ្គ ៩១	៥៨
វគ្គ ៩២	៦៦
វគ្គ ៩៣	៦៨

មាតិកាបន្តានី

មាតិកា	លេខ
ឯកបុគ្គលបាលីយំ ទូទស្សនា វគ្គ.....	៤៦
ឯកបុគ្គលបាលី	
ឯកបុគ្គលបាលីយំ បុគ្គលវគ្គ.....	៤៨
ឯតទុក្ខបាលី	
ឯតទុក្ខបាលីយំ បឋមោ វគ្គ.....	៥៧
ទុកិយោ វគ្គ.....	"
ភតិយោ វគ្គ.....	៥៤
ធម្មតោ វគ្គ.....	៥៥
ចត្តមោ វគ្គ.....	"
ធម្មា វគ្គ.....	៥៦
សក្កមោ វគ្គ.....	៥៧
អដ្ឋានបាលី	
អដ្ឋានបាលីយំ បឋមោ វគ្គ.....	៥៨
ទុកិយោ វគ្គ.....	៦៦
ភតិយោ វគ្គ.....	៦៨

សុត្តន្តបិដក
អង្គនិកាយ ទុតិយបិដក
បឋមបណ្ណសក

មាតិកា	លេខទំព័រ
បឋមបណ្ណសក កម្មករណវគ្គ ទី១	១០៤
អធិករណវគ្គ ទី២	១១៦
ពាលវគ្គ ទី៣	១៣១
សមិទ្ធិវគ្គ ទី៤	១៣៦
បិសវគ្គ ទី៥	១៥៦
ទុតិយបណ្ណសក	
ទុតិយបណ្ណសក បឋមា បុគ្គលវគ្គ ទី១	១៧១
សុខវគ្គ ទី២	១៧៨
សមិទ្ធិវគ្គ ទី៣	១៨៧
ធម្មវគ្គ ទី៤	១៨៦
ពាលវគ្គ ទី៥	១៨៨
តតិយបណ្ណសក	
តតិយបណ្ណសក ភាសាវគ្គ ទី១	១៨៥
កាយាចនវគ្គ ទី២	១៨៨

សុត្តន្តបិដក
អង្គនិកាយស្ស ទុតិយបិដក
បឋមបណ្ណសក

មាតិកា	អង្កេត
បឋមបណ្ណសក បឋមា កម្មករណវគ្គ... ..	១០៤
ទុតិយា អធិករណវគ្គ.....	១១៦
អតិយា ពាលវគ្គ.....	១៣១
ចតុត្ថោ សមិទ្ធិវគ្គ.....	១៣៦
ចក្កានោ បិសវគ្គ.....	១៥៦
ទុតិយបណ្ណសក	
ទុតិយបណ្ណសក បឋមា បុគ្គលវគ្គ ..	១៧១
ទុតិយា សុខវគ្គ.....	១៧៨
អតិយា សមិទ្ធិវគ្គ.....	១៨៧
ចតុត្ថោ ធម្មវគ្គ.....	១៨៦
ចក្កានោ ពាលវគ្គ.....	១៨៨
តតិយបណ្ណសក	
តតិយបណ្ណសក បឋមា ភាសាវគ្គ.....	១៨៥
ទុតិយា កាយាចនវគ្គ.....	១៨៨

សន្លឹកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
ភតិយបណ្ណសក ខាងក្នុង ទី ១	២០៥
សន្តវេក្ខ ទី ២	២០៨
សមាចត្តវេក្ខ ៥	២១២
ពួកស្សតវិសេសមិនបានសង្រ្គោះក្នុងបណ្ណសក	
ពួកស្សតមិនបានសង្រ្គោះក្នុងបណ្ណសក	២១៦

មាតិកាបន្តានី

មាតិកា	អង្កេ
ភតិយបណ្ណសក ភតិយោ ខាងក្នុង.....	២០៥
ចតុត្ថោ សន្តវេក្ខ.....	២០៨
ចតុរោ សមាចត្តវេក្ខ.....	២១២
បណ្ណសកសង្ឃិកា សត្តត្ថា	
បណ្ណសកសង្ឃិកា សត្តត្ថា.....	២១៦

សុត្តន្តបិដក

វេទ្ឋន្តរិកាយ ឯក - ទុក្ខរិកាយ

បឋមភាគ

៤០

គ. ១ ២២៧២

「トリピタカ」復刻進呈にあたって

敬愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版「トリピタカ」は、プノンペン仏教研究所が、仏教界の英知を業め、1966年から1998年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、莫大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを御礼の明し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球人のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に増減的な打撃を受けました。しかし、今はその志しみを乗り越え、涙を磨いた、怒みを忍び、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共に、世界平和のために努力することを誓うにあり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1999年7月31日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻支援委員会

世話人代表	無着 成忍	世話人	松永 然圓	有馬 実成
事務局長	藤原 鏡一		伊藤 佳通	渡井 空一
			杉谷 義純	茂口 良澄
			前田 利磨	中島 教之
			水 六輔	

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1966 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1998.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to: remount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence,
July 1999

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: The Rev. Eitsuo Shinohara

Management Team:

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Mitsuru Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Wata The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Fusho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សេងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកនាមក្រោមនេះ ៖

Printng costs were met through the gift of

Wat. Sotoshu Kyutokuji Temple
The Rev. Wajoe Shouji
96 Azokawaminamachiura, Wakayaragicho, Kuwabara-gun, Miyagi-ken
989-55 Japan.

Wat. Sotoshu Enpukuji Temple
The Rev. Hanyuu Mitamura
61 Ishinaka, Wakabayashi-ku, Sendai-shi, Miyagi-ken 980 Japan.

この本は次の方によって後見されました。

菅澤宗 和徳寺 住職 益田和成
〒963-55 宮城県東磐前郡岩崎町字 南町第16
☎0228-32-2171

菅河宗 日蓮寺 住職 三田村純雄
〒980 宮城県仙台市青葉区石巻第1
☎022-222-2113

ប្រតិបត្តិការ ភាគី ១១០ " សិវគម្ពីរ " ។

ការផ្សព្វផ្សាយសំណុំសៀវភៅស្ថាប័ន, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពផ្សេងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពប្រតិបត្តិការសៀវភៅ
បោះពុម្ព ថៃមី ១២ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបចំ ដើម្បីបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 40 (of 110 volumes total)
"SUTTANTA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hiroasaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・第40巻スッタナタピタカ (経部)

発行：ブメンベン仏教研究所

復刻教授：カンボジア版トリピタカ (南伝大蔵経) 復刻教授委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本：弘善相互印刷株式会社

製作に当たり弘善相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。